

T.C. Sağlık Bakanlığı

SAĞLIK İSTATİSTİKLERİ YILLIĞI 2015

SAĞLIK ARAŞTIRMALARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. Sağlık Bakanlığı

T.C. SAğLIK BAKANLIğI
SAğLIK İSTATİSTİKLERİ YILLIğI
2015

Ankara 2016

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
SAĞLIK İSTATİSTİKLERİ YILLIĞI
2015

Telif Hakkı Sahibi:

© Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü, 2016

Tüm hakları Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü'ne aittir. Kaynak gösterilmeksizin alıntı yapılamaz. Alıntı yapıldığında kaynak gösterimi: "editör/yazar adları, Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı, basım yeri, basım yılı" belirtilmesi şeklinde olmalıdır. 5846 sayılı yasa gereği Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü onayı olmaksızın tamamen veya kısmen çoğaltılamaz.

Ekip Lideri

Dr. Mehmet Rifat KÖSE

Editörler

Dr. Berrak BORA BAŞARA

Cemil GÜLER

İrem SOYTUTAN

Asiye AYGÜN

Tuğcan Adem ÖZDEMİR

Yazarlar

Dr. Mehmet Rifat KÖSE

Dr. Berrak BORA BAŞARA

Cemil GÜLER

İrem SOYTUTAN

Asiye AYGÜN

Tuğcan Adem ÖZDEMİR

Selen Begüm UZUN

Birsen BİRGE KAYIŞ

Gökalp Kadri YENTÜR

Dr. Ayfer PEKERİÇLİ

Çiğdem TÜRKSEVEN ÖZTÜRK

Dilek AYDOĞAN KILIÇ

ISBN : 978-975-590-627-0

Sağlık Bakanlığı Yayın No : 1054

Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü Yayın No : SB-SAGEM-2016/1

Baskı : Sistem Ofset Basım Yayın San. ve Tic. Ltd. Şti.
Strazburg Caddesi No: 31/17 Sıhhiye - ANKARA

İçindekiler

İSTATİSTİKİ BÖLGE BİRİMLERİ SINIFLAMASI ve İLLERİ.....	IV
KISALTMALAR.....	V
Bölüm 1	
Genel Demografik Göstergeler	1
Bölüm 2	
Mortalite.....	17
Bölüm 3	
Morbidite.....	29
Bölüm 4	
Risk Faktörleri	45
Bölüm 5	
Hastalıkların Önlenmesi ve Sağlığın Korunması.....	61
Bölüm 6	
Ulusal Hastalık Yüğü Çalışması	77
Bölüm 7	
Sağlık Hizmeti Verilen Kurumlar ve Altyapıları.....	91
Bölüm 8	
Sağlık Hizmetlerinin Kullanımı	131
Bölüm 9	
Sağlıkta İnsan Kaynakları	181
Bölüm 10	
Sağlık Ekonomisi ve Finansmanı.....	209

İSTATİSTİKİ BÖLGE BİRİMLERİ SINIFLAMASI ve İLLERİ

Akdeniz	Antalya Burdur Isparta Adana İçel Hatay Kahramanmaraş Osmaniye	Ege	İzmir Aydın Denizli Muğla Afyonkarahisar Kütahya Manisa Uşak
Batı Anadolu	Ankara Karaman Konya	Güneydoğu Anadolu	Adıyaman Gaziantep Kilis Diyarbakır
Batı Karadeniz	Bartın Karabük Zonguldak Çankırı Kastamonu Sinop Amasya Çorum Samsun Tokat	İstanbul	İstanbul
Batı Marmara	Edirne Kırklareli Tekirdağ Balıkesir Çanakkale	Kuzeydoğu Anadolu	Bayburt Erzincan Erzurum Ağrı Ardahan İğdir Kars
Doğu Karadeniz	Artvin Giresun Gümüşhane Ordu Rize Trabzon	Ortadoğu Anadolu	Bingöl Elazığ Malatya Tunceli Bitlis Hakkâri Muş Van
Doğu Marmara	Bilecik Bursa Eskişehir Bolu Düzce Kocaeli Sakarya Yalova	Orta Anadolu	Aksaray Kırıkkale Kırşehir Nevşehir Niğde Kayseri Sivas Yozgat

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
AÇSAP	: Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü
ADNKS	: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
BCG	: Verem Aşısı
BT	: Bilgisayarlı Tomografi
Cm	: Santimetre
DaBT	: Difteri aselüler Boğmaca Tetanoz Aşısı
DALY	: Engelliliğe Ayarlanmış Yaşam Yılı
DSÖ/ WHO	: Dünya Sağlık Örgütü
EKO	: Ekokardiyografi
EUROSTAT	: Avrupa İstatistik Ofisi
GSYİH	: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
HBV	: Hepatit B Aşısı
HFA	: Health for All Database/ Herkes İçin Sağlık
Hib	: Hemofilus Influenza Tip B Aşısı
ICD-10	: Uluslararası Hastalık Sınıflandırması
İBBS	: İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması
İPA	: İnaktif Polio Aşısı
KETEM	: Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezleri
KHY	: Küresel Hastalık Yüğü
Kg	: Kilogram
KKK	: Kızamık Kızamıkçık Kabakulak Aşısı
KPA	: Konjuge Pnömonokok Aşısı
MR	: Manyetik Rezonans
MSB	: Milli Savunma Bakanlığı
OECD	: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
SB	: Sağlık Bakanlığı
SGP	: Satınalma Gücü Paritesi
SSK	: Sosyal Sigortalar Kurumu
₺	: Türk Lirası
TNSA	: Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması
TSİM	: Temel Sağlık İstatistikleri Modülü
TÜFE	: Tüketici Fiyatları Endeksi
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
UHYÇ	: Ulusal Hastalık Yüğü Çalışması
VKİ	: Vücut Kitle İndeksi
YLD	: Engellilikle Geçirilen Yaşam Yılı
YLL	: Kaybedilen Yaşam Yılı
YÖK	: Yükseköğretim Kurulu

Tablo Listesi

Bölüm 1. Genel Demografik Göstergeler

Tablo 1.1. Genel Demografik Göstergeler, Türkiye.....	4
Tablo 1.2. Yaş Gruplarına Göre Nüfus, 2000, 2015.....	4
Tablo 1.3. İllere Göre Bazı Genel Demografik Göstergeler, 2015.....	13

Bölüm 2. Mortalite

Tablo 2.1. ICD-10 Ana Tanı Gruplarına ve Cinsiyete Göre Ölüm Nedenlerinin Dağılımı, (%), Türkiye, 2013, 2014, 2015.....	27
---	----

Bölüm 3. Morbidite

Tablo 3.1. Yıllara Göre Enfeksiyon Hastalıklarının Vaka Sayıları, Türkiye	31
Tablo 3.2. Yıllara Göre Enfeksiyon Hastalıklarının İnsidansı, (100.000 Nüfusta), Türkiye.....	31
Tablo 3.3. ICD-10 Ana Tanı Gruplarına ve Cinsiyetlere Göre Hastane Yatışlarının Dağılımı, (%), Türkiye, 2013, 2014, 2015	34
Tablo 3.4. Yıllara ve Cinsiyete Göre Toplam Kanser İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye.....	34
Tablo 3.5. Yıllara Göre Erkeklerde En Sık Görülen 10 Kanser Türünün İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye	35
Tablo 3.6. Yıllara Göre Kadınlarda En Sık Görülen 10 Kanser Türünün İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye	36
Tablo 3.7. Cinsiyete Göre Kanser Türlerinin İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye, 2014.....	37
Tablo 3.8. Onsekiz Yaş ve Üzeri Kadınların Kendi Kendine Meme Muayenesi Yapma Durumunun Dağılımı, (%), 2014	38
Tablo 3.9. Onbeş Yaş ve Üzeri Kadınların Mamografi Çektirme Durumunun Dağılımı, (%), 2014.....	38
Tablo 3.10. Onbeş Yaş ve Üzeri Kadınların Smear Yaptırma Durumunun Dağılımı, (%), 2014	38
Tablo 3.11. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Kişisel Bakım Faaliyetlerini Gerçekleştirirken Zorluk Çekenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014	39
Tablo 3.12. 0-6 Yaş Çocukların Son 6 Ay İçinde Geçirdiği Başlıca Hastalık/Sağlık Sorunlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014	39
Tablo 3.13. 7-14 Yaş Çocukların Son 6 Ay İçinde Geçirdiği Başlıca Hastalık/Sağlık Sorunlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014	39
Tablo 3.14. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Son 12 Ay İçinde Geçirdiği Başlıca Hastalık/Sağlık Sorunlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014	40

Tablo 3.15. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Genel Sağlık Durumunun Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2014	40
Tablo 3.16. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Gözlük veya Lens Kullanma Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2010, 2012, 2014.....	41
Tablo 3.17. Onbeş Yaş Ve Üzeri Görme Sorunu Olan Bireylerin Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2010, 2012, 2014	41
Tablo 3.18. Onbeş Yaş Ve Üzeri Bireylerin İşitme Cihazı Kullanma Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2010, 2012, 2014.....	42
Tablo 3.19. Onbeş Yaş Ve Üzeri İşitme Sorunu Olan Bireylerin Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2010, 2012, 2014	42

Bölüm 4. Risk Faktörleri

Tablo 4.1. Bireylerin Tütün ve Tütün Mamulü Kullanma Durumunun Cinsiyete ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2010, 2012, 2014.....	47
Tablo 4.2. Halen Tütün ve Tütün Mamulü Kullananların İlk Kez Tütün Mamulü Kullanma Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014.....	49
Tablo 4.3. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Tütün Mamulü Kullanmaya Başlama Nedenlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2010, 2012, 2014	49
Tablo 4.4. Bireylerin Alkol Kullanma Durumunun Cinsiyete ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2014	50
Tablo 4.5. Halen Alkol Kullananların İlk Kez Alkol Kullanma Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014	50
Tablo 4.6. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Alkol Kullanmaya Başlama Nedenlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014	51
Tablo 4.7. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Beyana Dayalı Vücut Kitle İndeksinin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2010, 2012, 2014	51
Tablo 4.8. Çocukların (7-8 Yaş) Yerleşim Yerlerine Göre Vücut Ağırlığı, Boy Uzunluğu ve Beden Kitle İndeksi Z-Skorlarının Dağılımı (%), 2013	52
Tablo 4.9. Bireylerde Beyana Dayalı Boy ve Kilo Ortalamalarının Yaş Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2014	53
Tablo 4.10. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Son 12 Ay İçerisinde Koruyucu Hizmetlerden Faydalanma Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014	53
Tablo 4.11. Ailelerin Beyanlarına Göre Çocuklarının (7-8 Yaş) Bazı Besin ve İçeceklerin Tüketim Sıklıklarının Dağılımı, (%), 2013	54
Tablo 4.12. Bebeklerin Anne Sütü İle Beslenme Sürelerinin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014	54
Tablo 4.13. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Meyve Tüketme Sıklığının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014	55
Tablo 4.14. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Sebze ya da Salata Tüketme Sıklığının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014	55

Tablo 4.15. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Günlük Faaliyet Durumlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014	55
Tablo 4.16. Bireylerin Son 4 Hafta İçerisinde Bedensel Ağrı Hissedenlerin Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2010, 2012, 2014	56
Tablo 4.17. Herhangi Bir Yardım Almadan ya da Yardımcı Bir Araç Kullanmadan Yürüyemeyenler, Merdiven İnip Çıkamayanların Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2010, 2012, 2014	56
Tablo 4.18. Yaşıtlarına Göre Öğrenmekte ve Hatırlamakta Zorluk Çeken Bireylerin Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2012, 2014	57
Tablo 4.19. Hastalık, Sakatlık veya Yaşlılığa Bağlı Kronik Problemler Yaşayan Bireylere Haftada En Az Bir Kere Bakım ya da Yardım Sağlama Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014.....	57
Tablo 4.20. Bireylerin Ciddi Kişisel Bir Problemi Olduğunda Güvenilebileceği, Çok Yakın Kaç Kişinin Olduğunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014	58
Tablo 4.21. Bireylerin İhtiyacı Olduğunda Komşulardan Yardım Alabilme Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014.....	58

Bölüm 5. Hastalıkların Önlenmesi ve Sağlığın Korunması

Tablo 5.1. Yıllara Göre Aşılama Hızları, (%), Türkiye.....	63
Tablo 5.2. Yıllara Göre Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Göstergeleri, Türkiye.....	66
Tablo 5.3. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanede Yapılan Doğumların Sezaryen ve Primer Sezaryen Oranları, (%), Türkiye.....	67
Tablo 5.4. Yıllara Göre Gebe, Bebek, Çocuk ve Lohusa İzlem Faaliyetleri, Türkiye.....	73

Bölüm 6. Ulusal Hastalık Yüklü Çalışması

Tablo 6.1. 2013 Yılı İlk 10 DALY Nedeninin 2000 Yılına Göre Yüzde Değişimi, Erkek	86
Tablo 6.2. 2013 Yılı İlk 10 DALY Nedeninin 2000 Yılına Göre Yüzde Değişimi, Kadın	86
Tablo 6.3. Cinsiyete Göre Seçilmiş Bazı Risk Faktörlerine Atfedilen 100.000 Kişiye Düşen DALY, 2000, 2013.....	88

Bölüm 7. Sağlık Hizmeti Verilen Kurumlar ve Altyapıları

Tablo 7.1. Dallara Göre Hastane ve Yatak Sayıları, Türkiye, 2015	94
Tablo 7.2. Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatakların Toplam Yataklar İçerisindeki Oranı, (%), Türkiye	95
Tablo 7.3. Türlerine ve Sektörlere Göre Yoğun Bakım Yatak Sayısı, Türkiye, 2015	99

Tablo 7.4. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Ameliyathane Hizmetleri Altyapısı, Türkiye, 2015	105
Tablo 7.5. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre 1.000.000 Kişiyeye Düşen Filen Kullanılan Hemodiyaliz Cihazı Sayısı, 2015.....	106
Tablo 7.6. Yıllara Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Cihaz Sayıları, Türkiye.....	108
Tablo 7.7. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Cihaz Sayıları, Türkiye, 2015.....	108
Tablo 7.8. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiyeye Düşen MR Cihazı Sayısı, 2015	109
Tablo 7.9. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiyeye Düşen BT Cihazı Sayısı, 2015.....	111
Tablo 7.10. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiyeye Düşen Ultrason Cihazı Sayısı, 2015.....	113
Tablo 7.11. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiyeye Düşen Doppler Ultrason Cihazı Sayısı, 2015.....	113
Tablo 7.12. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiyeye Düşen EKO Cihazı Sayısı, 2015	114
Tablo 7.13. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiyeye Düşen Mamografi Cihazı Sayısı, 2015.....	114
Tablo 7.14. İBBS-1'e Göre Özel Tıp Merkezi ve Özel Poliklinik Sayısı, 2015.....	115
Tablo 7.15. Sektörlere Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Veren Kurum ve Kuruluşlar, Türkiye, 2015.....	115
Tablo 7.16. Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluş Sayıları, Sağlık Bakanlığı	117
Tablo 7.17. Kara Ambulansı Hariç Ambulans Türlerine Göre Araç ve Nakledilen Hasta Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2015.....	123
Tablo 7.18. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2015	125

Bölüm 8. Sağlık Hizmetlerinin Kullanımı

Tablo 8.1. Yıllara ve Kurum Türlerine Göre Toplam Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye.....	133
Tablo 8.2. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelere Müracaat Sayısı, Türkiye.....	139
Tablo 8.3. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelere Kişi Başı Müracaat Sayısı, Türkiye.....	139
Tablo 8.4. Yıllara ve Sektörlere Göre Yatan Hasta Sayısı, Türkiye.....	143
Tablo 8.5. İBBS-1'e Göre Sağlık Bakanlığı Hastanelerine Yatan Hasta Sayıları ve Toplam Yatan Hasta Sayısı İçindeki Oranı, (%), 2015	143
Tablo 8.6. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Ameliyat Sayıları, Türkiye	144
Tablo 8.7. Sektörlere ve Ameliyat Gruplarına Göre Ameliyat Sayıları, 2015	144
Tablo 8.8. Sektörlere ve Ameliyat Gruplarına Göre Ameliyat Sayılarının Dağılımı, (%), 2015	145

Tablo 8.9. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre 1.000 Kişiyeye Düşen Ameliyat Sayıları, 2015	145
Tablo 8.10. İBBS-1'e ve Ameliyat Gruplarına Göre 1.000 Kişiyeye Düşen Ameliyat Sayıları, 2015	146
Tablo 8.11. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Ameliyat Sayısının Hastane Müracaat Sayısına Oranı, (%), 2015.....	146
Tablo 8.12. ICD-10 Ana Tanı Gruplarına Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Tüm Sektörler, Türkiye, 2012- 2015	151
Tablo 8.13. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatılan Gün Sayısı, Türkiye.....	158
Tablo 8.14. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatılan Gün Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2015	159
Tablo 8.15. Yıllara Göre Organ Nakli Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye	159
Tablo 8.16. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Bazı Cihazların Görüntüleme Sayısı, Türkiye, 2015	160
Tablo 8.17. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Bazı Cihazların Cihaz Başına Düşen Görüntüleme Sayısı, Türkiye, 2015.....	160
Tablo 8.18. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Bazı Cihazların 1.000 Kişiyeye Düşen Görüntüleme Sayısı, Türkiye, 2015	160
Tablo 8.19. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen MR Görüntüleme Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2015.....	163
Tablo 8.20. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen BT Görüntüleme Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2015.....	163
Tablo 8.21. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Ultrason Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2015	164
Tablo 8.22. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Doppler Ultrason Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2015.....	164
Tablo 8.23. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen EKO Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2015.....	165
Tablo 8.24. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Mamografi Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2015	165
Tablo 8.25. Yıllara Göre İlaçların Tüketim Miktarları, (Milyon Kutu), Türkiye	168
Tablo 8.26. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2015	175

Bölüm 9. Sağlıkta İnsan Kaynakları

Tablo 9.1. Yıllara Göre Sağlık Personelinin Sayıları, Tüm Sektörler, Türkiye	183
Tablo 9.2. Sağlık Personelinin Sektörlere ve Ünvanlara Göre Dağılımı, 2015	183
Tablo 9.3. Yıllara Göre Sağlık Personeli Sayıları, Sağlık Bakanlığı	184
Tablo 9.4. Sağlık Personelinin Hizmet Birimlerine Göre Dağılımı, Sağlık Bakanlığı, 2015	203
Tablo 9.5. Öğretim Yıllarına Göre Tıp Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye	204
Tablo 9.6. Öğretim Yıllarına Göre Diş Hekimliği Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye	205
Tablo 9.7. Öğretim Yıllarına Göre Eczacılık Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye	205
Tablo 9.8. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2015	206

Bölüm 10. Sağlık Ekonomisi ve Finansmanı

Tablo 10.1. Yıllara Göre Cari, Yatırım ve Toplam Sağlık Harcaması, Türkiye	211
--	-----

Şekil ve Harita Listesi

Bölüm 1. Genel Demografik Göstergeler

Şekil 1.1.	Nüfus Piramidi, (%), Türkiye, 2000, 2015	3
Şekil 1.2.	Cinsiyete Göre Nüfus Piramidi, (%), Türkiye, 2015	3
Şekil 1.3.	Yıllara Göre Kırsal ve Kentsel Nüfus Oranları, (%), Türkiye.....	5
Şekil 1.4.	İBBS-1'e Göre Kırsal ve Kentsel Nüfus Oranları, (%), 2015	5
Harita 1.1.	İllere Göre Kentsel Nüfus Oranı, (%), 2015.....	6
Şekil 1.5.	Yıllara Göre 0-14 Yaş Nüfus ve 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranları, (%), Türkiye.....	7
Şekil 1.6.	İBBS-1'e Göre 0-14 Yaş Nüfus Oranları, (%), 2015	7
Harita 1.2.	İllere Göre 0-14 Yaş Nüfus Oranı, (%), 2015	8
Şekil 1.7.	0-14 Yaş Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2014.....	9
Şekil 1.8.	İBBS-1'e Göre 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranları, (%), 2015.....	9
Harita 1.3.	İllere Göre 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı, (%), 2015.....	10
Şekil 1.9.	60 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2014	11
Şekil 1.10.	İBBS-1'e Göre Toplam Yaş Bağımlılık Oranları, (%), 2015	11
Harita 1.4.	İllere Göre Toplam Yaş Bağımlılık Oranı, (%), 2015	12

Bölüm 2. Mortalite

Şekil 2.1.	Yıllara ve Cinsiyete Göre Doğumda Beklenen Yaşam Süresi, (Yaş), Türkiye.....	19
Şekil 2.2.	Doğumda Beklenen Yaşam Süresinin Uluslararası Karşılaştırması, 2014	19
Şekil 2.3.	İBBS-1'e Göre Bebek Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2015.....	20
Şekil 2.4.	Bebek Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2015	20
Harita 2.1.	İllere Göre Bebek Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2015.....	21
Şekil 2.5.	İBBS-1'e Göre Perinatal Ölüm Hızı, (1.000 Doğumda), 2015	22
Şekil 2.6.	İBBS-1'e Göre Neonatal Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2015.....	22
Şekil 2.7.	Neonatal Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2015	23
Şekil 2.8.	İBBS-1'e Göre Postneonatal Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2015	23
Şekil 2.9.	İBBS-1'e Göre Beş Yaş Altı Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2015	24
Şekil 2.10.	Beş Yaş Altı Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2015	24
Şekil 2.11.	İBBS-1'e Göre Anne Ölüm Oranı, (100.000 Canlı Doğumda), 2015	25

Şekil 2.12. Anne Ölüm Oranı Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Canlı Doğumda), 2014	25
Harita 2.2. İllere Göre Anne Ölüm Oranı, (100.000 Canlı Doğumda), 2015	26

Bölüm 3. Morbidite

Şekil 3.1. Yıllara Göre AIDS İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)	32
Şekil 3.2. Yıllara Göre Kızamık İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)	32
Şekil 3.3. Yıllara Göre Tüberküloz İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)	33
Şekil 3.4. Yıllara Göre Sıtma İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)	33
Şekil 3.5. Erkeklerde En Sık Görülen 10 Kanser Türünün Toplam Kanser İçindeki Dağılımı, (%), 2014, Türkiye.....	35
Şekil 3.6. Kadınlarda En Sık Görülen 10 Kanser Türünün Toplam Kanser İçindeki Dağılımı, (%), 2014, Türkiye.....	36

Bölüm 4. Risk Faktörleri

Şekil 4.1. Her Gün Tütün ve Tütün Mamulü Kullanan Kişilerin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2003, 2010, 2012, 2014	48
Şekil 4.2. Ülkelere Göre Her Gün Tütün ve Tütün Mamulü Kullanma Durumu, (%), 2014	48
Şekil 4.3. Obez (Vücut Kitle İndeksi \geq 30) Bireylerin Cinsiyete Göre Uluslararası Karşılaştırması, 2014	52

Bölüm 5. Hastalıkların Önlenmesi ve Sağlığın Korunması

Şekil 5.1. İBBS-1'e Göre Beşli Karma Aşı (DaBT+IPA+Hib) Üçüncü Doz Aşılama Hızı, (%), 2002, 2015	63
Şekil 5.2. (DaBT+IPA+Hib) Aşılama Hızlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2014	64
Şekil 5.3. İBBS-1'e Göre HBV-3 Aşılama Hızı, (%), 2002, 2015.....	64
Şekil 5.4. İBBS-1'e Göre KKK Aşılama Hızı, (%), 2002, 2015	65
Şekil 5.5. KKK Aşılama Hızlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2014.....	65
Şekil 5.6. Yıllara ve Aşı Takvimine Göre Uygulanan Aşı Antijen Sayısı, Sağlık Bakanlığı.....	66
Şekil 5.7. İBBS-1'e Göre Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2015	67
Şekil 5.8. Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğumların Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2014	68

Şekil 5.9. İBBS-1'e Göre Antenatal Bakım Kapsamı (En Az Bir Ziyaret), (%) , 2002, 2015	68
Şekil 5.10. Antenatal Bakım Kapsamının Uluslararası Karşılaştırması, (En Az Bir Ziyaret), (%) , 2014	69
Şekil 5.11. İBBS-1'e Göre Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%) , 2002, 2015	69
Şekil 5.12. Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranının Uluslararası Karşılaştırması, (%) , 2014	70
Şekil 5.13. İsteyerek Düşük Yapma Oranı (100 Gebelikte), 1993,1998, 2003, 2008, 2013 Türkiye	70
Şekil 5.14. Annenin Yaş Grubuna Göre Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%) , 2015, Türkiye.....	71
Şekil 5.15. Yaşa Özel Doğurganlık Hızı, 2015, (‰) , Türkiye	71
Şekil 5.16. Yıllara Göre Adölesan Doğurganlık Hızı, (‰) , Türkiye	72
Şekil 5.17. Adölesan Doğurganlık Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (‰) , 2015	72
Şekil 5.18. Yıllara Göre Adölesan Annelerin Tüm Anneler İçerisindeki Oranı, (%) , Türkiye.....	73
Şekil 5.19. İBBS-1'e Göre Gebe Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2015	74
Şekil 5.20. İBBS-1'e Göre Bebek Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2015	74
Şekil 5.21. İBBS-1'e Göre Çocuk Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2015	75
Şekil 5.22. İBBS-1'e Göre Lohusa Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2015	75

Bölüm 6. Ulusal Hastalık Yüğü Çalışması

Şekil 6.1. Yıllara Göre 100.000 Kişiyeye Düşen DALY	79
Şekil 6.2. Cinsiyete ve Yaş Gruplarına Göre DALY, 2013	79
Şekil 6.3. 100.000 Kişiyeye Düşen DALY'nin Uluslararası Karşılaştırması, 2000, 2013	80
Şekil 6.4. 2000-2013 Yılları Arasındaki 100.000 Kişiyeye Düşen DALY'deki Azalmanın Uluslararası Karşılaştırması, (%)	80
Şekil 6.5. 2000-2013 Yılları Arasındaki DALY Değişiminin Uluslararası Karşılaştırması, (%)	81
Şekil 6.6. Yıllara ve Cinsiyete Göre 100.000 Kişiyeye Düşen YLD.....	81
Şekil 6.7. Yıllara ve Cinsiyete Göre 100.000 Kişiyeye Düşen YLL	82
Şekil 6.8. Ana Hastalık Gruplarına ve Cinsiyete Göre DALY, 2000, 2013	82
Şekil 6.9. Ana Hastalık Gruplarının DALY Dağılımı, 2000, 2013 ve 2000 Yılına Göre Değişim (%).....	83
Şekil 6.10. 2013 Yılı İlk 20 DALY Nedeninin 2000 Yılına Göre Değişimi, (%)	84
Şekil 6.11. Ana Hastalık Grupları, Cinsiyet ve Yıllara Göre 100.000 Kişiyeye Düşen DALY	85

Şekil 6.12. Seçilmiş Bazı Risk Faktörlerine Atfedilen DALY'nin Payı, (%), 2000, 2013	87
Şekil 6.13. Seçilmiş Bazı Risk Faktörlerine Atfedilen YLD'nin Payı, (%), 2000, 2013	87
Şekil 6.14. Seçilmiş Bazı Risk Faktörlerine Atfedilen YLL'nin Payı, (%), 2000, 2013	88
Bölüm 7. Sağlık Hizmeti Verilen Kurumlar ve Altyapıları	
Şekil 7.1. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastane Sayısı, Türkiye.....	93
Şekil 7.2. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastane Yatağı Sayısı, Türkiye.....	93
Şekil 7.3. Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatak Sayısı, Türkiye	94
Şekil 7.4. Nitelikli Yatakların Toplam Yataklar İçerisindeki Oranı, (%), Tüm Sektörler, Sağlık Bakanlığı, 2015.....	95
Şekil 7.5. Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatakların Dağılımı, (%), Türkiye.....	96
Şekil 7.6. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2015	96
Şekil 7.7. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2015.....	97
Şekil 7.8. 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014	97
Harita 7.1. İllere Göre 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2015	98
Şekil 7.9. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Türkiye.....	99
Şekil 7.10. Yıllara ve Sektörlere Göre Yoğun Bakım Yataklarının Dağılımı, (%), Türkiye.....	100
Şekil 7.11. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2015	100
Şekil 7.12. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2015.....	101
Şekil 7.13. İBBS-1'e Göre Yoğun Bakım Yataklarının Tüm Yataklara Oranı, (%), Tüm Sektörler, 2015	101
Harita 7.2. İllere Göre 10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2015	102
Şekil 7.14. İBBS-1'e Göre 1.000 Canlı Doğuma Düşen Yenidoğan Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2015.....	103
Şekil 7.15. İBBS-1'e Göre 1.000 Canlı Doğuma Düşen Yenidoğan Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2015	103
Harita 7.3. İllere Göre 1.000 Canlı Doğuma Düşen Yenidoğan Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2015	104
Şekil 7.16. Yıllara ve Sektörlere Göre Hemodiyaliz Merkez Sayısı, Türkiye.....	105

Şekil 7.17. Yıllara ve Sektörlere Göre Fiilen Kullanılan Hemodiyaliz Cihaz Sayısı, Türkiye	106
Harita 7.4. İllere Göre 1.000.000 Kişiye Düşen Fiilen Kullanılan Hemodiyaliz Cihaz Sayısı, Tüm Sektörler, 2015	107
Şekil 7.18. Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen MR Cihazı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014	109
Harita 7.5. İllere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen MR Cihazı Sayısı, 2015	110
Şekil 7.19. Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen BT Cihazı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014	111
Harita 7.6. İllere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen BT Cihazı Sayısı, 2015	112
Şekil 7.20. Yıllara Göre Diş Üniteli Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı	115
Harita 7.7. İllere Göre Diş Üniteli Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2015	116
Şekil 7.21. Yıllara Göre Aile Sağlığı Merkezi Muayene Oda Sayısı, Türkiye	117
Şekil 7.22. İBBS-1'e Göre Aktif Çalışan Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus, 2015	118
Harita 7.8. İllere Göre Aktif Çalışan Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus, 2015	119
Şekil 7.23. Yıllara Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı	120
Şekil 7.24. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2015	120
Harita 7.9. İllere Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2015	121
Şekil 7.25. Yıllara Göre Ambulans Sayısı, Sağlık Bakanlığı	122
Şekil 7.26. Yıllara Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı	122
Şekil 7.27. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2015	123
Harita 7.10. İllere Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2015	124

Bölüm 8. Sağlık Hizmetlerinin Kullanımı

Şekil 8.1. Yıllara ve Hizmet Kapsamına Göre Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye	133
Şekil 8.2. İBBS-1'e Göre Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2015	134
Şekil 8.3. Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014	134
Harita 8.1. İllere Göre Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2015	135
Harita 8.2. İllere Göre Birinci Basamak Başvuruların Tüm Başvurular İçerisindeki Oranı, (%), 2015	136

Şekil 8.4.	Yıllara ve Hizmet Kapsamına Göre Hekime Müracaat Sayısının Oranı, (%), Tüm Sektörler, Türkiye.....	137
Şekil 8.5.	Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluşlarında Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye	137
Şekil 8.6.	İBBS-1'e Göre Birinci Basamak Kuruluşlarında Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2015.....	138
Şekil 8.7.	Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluşları Sevk Hızı, (%), Sağlık Bakanlığı.....	138
Şekil 8.8.	İBBS-1'e Göre İkinci ve Üçüncü Basamak Sağlık Kurumlarında Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2015	139
Şekil 8.9.	İBBS-1'e Göre Kişi Başı Hastanelere Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2015	140
Şekil 8.10.	İBBS-1'e Göre Sağlık Bakanlığı Hastanelerine Müracaatların Tüm Sektörlerdeki Hastanelere Müracaatlar İçindeki Oranı, (%), 2015	140
Şekil 8.11.	Yıllara Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetlerine Müracaat Sayıları, Tüm Sektörler, Türkiye.....	141
Şekil 8.12.	İBBS-1'e Göre Kişi Başı Diş Hekimine Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2015	141
Harita 8.3.	İllere Göre Kişi Başı Diş Hekimine Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2015	142
Şekil 8.13.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, (%), Türkiye.....	147
Şekil 8.14.	Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Tüm Sektörler, (%), Türkiye.....	147
Şekil 8.15.	İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2002, 2015	148
Şekil 8.16.	Hastanelerde Akut Yatak Doluluk Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, 2014	148
Harita 8.4.	İllere Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Tüm Sektörler, (%), 2015	149
Şekil 8.17.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Türkiye.....	150
Şekil 8.18.	Yıllara Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Tüm Sektörler, Türkiye	150
Şekil 8.19.	İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2015.....	152
Şekil 8.20.	Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü'nün Uluslararası Karşılaştırması, 2014	152
Harita 8.5.	İllere Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Tüm Sektörler, 2015	153
Şekil 8.21.	Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Türkiye.....	154

Şekil 8.22. Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Tüm Sektörler, Türkiye.....	154
Şekil 8.23. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Sağlık Bakanlığı, 2002, 2015.....	155
Şekil 8.24. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Devir Aralığı, (Gün), Türkiye.....	155
Şekil 8.25. Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Devir Aralığı, (Gün), Tüm Sektörler, Türkiye.....	156
Şekil 8.26. İBBS-1'e Göre Yatak Devir Aralığı, (Gün), Sağlık Bakanlığı, 2002, 2015.....	156
Şekil 8.27. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, (‰), Türkiye.....	157
Şekil 8.28. Yıllara Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, Tüm Sektörler, (‰), Türkiye.....	157
Şekil 8.29. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, Sağlık Bakanlığı, (‰), 2002, 2015.....	158
Şekil 8.30. Yataklı Tedavi Kurumlarında MR Cihazı Başına Düşen Görüntüleme Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014.....	161
Şekil 8.31. Yataklı Tedavi Kurumlarında BT Cihazı Başına Düşen Görüntüleme Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014.....	161
Şekil 8.32. Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000 Kişiye Düşen MR Görüntüleme Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014.....	162
Şekil 8.33. Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000 Kişiye Düşen BT Görüntüleme Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014.....	162
Şekil 8.34. Yıllara Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Vaka Sayısı, Türkiye.....	166
Şekil 8.35. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Vaka Sayısı, 2002, 2015.....	166
Şekil 8.36. Yıllara Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Toplam Vaka Sayısı, Türkiye.....	167
Şekil 8.37. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Toplam Vaka Sayısı, 2002, 2015.....	167
Şekil 8.38. Yıllara ve Referans Türüne Göre İlaç Tüketimlerinin (Kutu) Dağılımı, (%), Türkiye.....	169
Şekil 8.39. Yıllara ve Referans Türüne Göre İlaç Harcamalarının Dağılımı, (%), Türkiye.....	169
Şekil 8.40. Yıllara ve Yerli/ İthal Durumuna Göre İlaç Tüketimlerinin (Kutu) Dağılımı, (%), Türkiye.....	170
Şekil 8.41. Yıllara ve Yerli/ İthal Durumuna Göre İlaç Harcamalarının Dağılımı, (%), Türkiye.....	170

Şekil 8.42. Yıllara ve Geri Ödeme Durumuna Göre İlaç Tüketimlerinin (Kutu) Dağılımı, (%),Türkiye.....	171
Şekil 8.43. Yıllara ve Geri Ödeme Durumuna Göre İlaç Harcamalarının Dağılımı, (%),Türkiye.....	171
Şekil 8.44. Yıllara Göre Sağlık Hizmetlerinden Genel Memnuniyet Oranı, (%)	172
Şekil 8.45. Yıllara Göre AB ve Türkiye’de Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet Oranı, (%)	172
Şekil 8.46. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet, (%) ve Kişi Başı Kamu Cari Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2014	173
Şekil 8.47. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet, (%) ve Kişi Başı Toplam Cari Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2014	173
Şekil 8.48. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet, (%) ve Kişi Başı Toplam Cari Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2014	174
Şekil 8.49. Doğumda Beklenen Yaşam Süresi (Yaş) ve Kişi Başı Toplam Cari Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2003, 2014	174

Bölüm 9. Sağlıkta İnsan Kaynakları

Şekil 9.1. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Tüm Sektörler	184
Şekil 9.2. İBBS-1’e Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2015	185
Şekil 9.3. 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014	185
Harita 9.1. İllere Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2015	186
Şekil 9.4. İBBS-1’e Göre 100.000 Kişiye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2015	187
Şekil 9.5. İBBS-1’e Göre 100.000 Kişiye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2015	187
Harita 9.2. İllere Göre 100.000 Kişiye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2015	188
Harita 9.3. İllere Göre 100.000 Kişiye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2015	189
Şekil 9.6. İBBS-1’e Göre Uzman Hekim, Pratisyen Hekim ve Asistan Hekim Dağılımı, Tüm Sektörler, (%), 2015	190
Şekil 9.7. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Diş Hekimi Sayısı, Tüm Sektörler	190
Şekil 9.8. İBBS-1’e Göre 100.000 Kişiye Düşen Diş Hekimi Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2015	191
Şekil 9.9. 100.000 Kişiye Düşen Diş Hekimi Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014	191

Harita 9.4. İllere Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Diş Hekimi Sayısı, Tüm Sektörler, 2015	192
Şekil 9.10. Yıllara Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Eczacı Sayısı, Tüm Sektörler	193
Şekil 9.11. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Eczacı Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2015	193
Harita 9.5. İllere Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Eczacı Sayısı, Tüm Sektörler, 2015	194
Şekil 9.12. 100.000 Kişiyeye Düşen Eczacı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014	195
Şekil 9.13. Yıllara Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler	195
Şekil 9.14. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2015	196
Şekil 9.15. 100.000 Kişiyeye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014	196
Harita 9.6. İllere Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler, 2015	197
Şekil 9.16. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2015	198
Şekil 9.17. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2015	198
Şekil 9.18. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2015	199
Şekil 9.19. İBBS-1'e Göre Uzman Hekim, Asistan Hekim ve Pratisyen Hekim Dağılımı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2015	199
Şekil 9.20. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2015	200
Şekil 9.21. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Hekim Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye	200
Şekil 9.22. Yıllara ve Sektörlere Göre Pratisyen Hekim Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye	201
Şekil 9.23. Yıllara ve Sektörlere Göre Uzman Hekim Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye	201
Şekil 9.24. Yıllara ve Sektörlere Göre Diş Hekimi Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye	202
Şekil 9.25. Yıllara ve Sektörlere Göre Eczacı Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye	202
Şekil 9.26. Yıllara ve Sektörlere Göre Hemşire ve Ebe Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye	203
Şekil 9.27. Sağlık Personelinin Hizmet Birimlerine Göre Dağılımı, (%), Sağlık Bakanlığı, 2015	204

Bölüm 10. Sağlık Ekonomisi ve Finansmanı

Şekil 10.1. Yıllara Göre Kamu ve Özel Sağlık Harcamasının GSYİH İçindeki Payı, (%), Türkiye	212
--	-----

Şekil 10.2. Cari Sağlık Harcamalarının GSYİH İçindeki Payının Uluslararası Karşılaştırılması, (%), 2014	212
Şekil 10.3. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, Nominal, ₺, Türkiye.....	213
Şekil 10.4. 2015 Yılı Rakamları ile Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, Reel, ₺, Türkiye	213
Şekil 10.5. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, ABD \$, Türkiye	214
Şekil 10.6. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, SGP ABD \$, Türkiye.....	214
Şekil 10.7. Kişi Başı Cari Sağlık Harcamasının Uluslararası Karşılaştırılması, SGP ABD \$, 2014	215
Şekil 10.8. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, Nominal, ₺, Türkiye.....	215
Şekil 10.9. 2015 Yılı Rakamları İle Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, Reel, ₺, Türkiye.....	216
Şekil 10.10. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, ABD \$, Türkiye.....	216
Şekil 10.11. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, SGP ABD \$, Türkiye	217
Şekil 10.12. Yıllara Göre Cepten Yapılan Sağlık Harcamalarının Toplam Sağlık Harcamaları İçindeki Oranı, (%), Türkiye.....	217
Şekil 10.13. Cepten Yapılan Cari Sağlık Harcamasının Cari Sağlık Harcaması İçindeki Oranının Uluslararası Karşılaştırılması, (%), 2014	218
Şekil 10.14. Finansman Türüne Göre Cari Sağlık Harcaması Dağılımının Uluslararası Karşılaştırılması, 2014	218
Şekil 10.15. Yıllara Göre Faiz Dışı Harcamalar ve Kamu Sağlık Harcamalarının Artış Oranı, (%), Türkiye.....	219
Şekil 10.16. Hanehalkı Nihai Tüketim Harcamaları İçinde Cepten Yapılan Cari Sağlık Harcamaları Oranının Uluslararası Karşılaştırması, 2014.....	219
Şekil 10.17. Yıllara Göre Katastrofik Sağlık Harcaması, (%), Türkiye	220

Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2015 Genel Bilgilendirme

Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2015’te yer alan indikatörlere ait değerler hesaplanırken uluslararası standartlar kullanılmış olup geçmişe yönelik veriler bu standartlar doğrultusunda revize edildi.

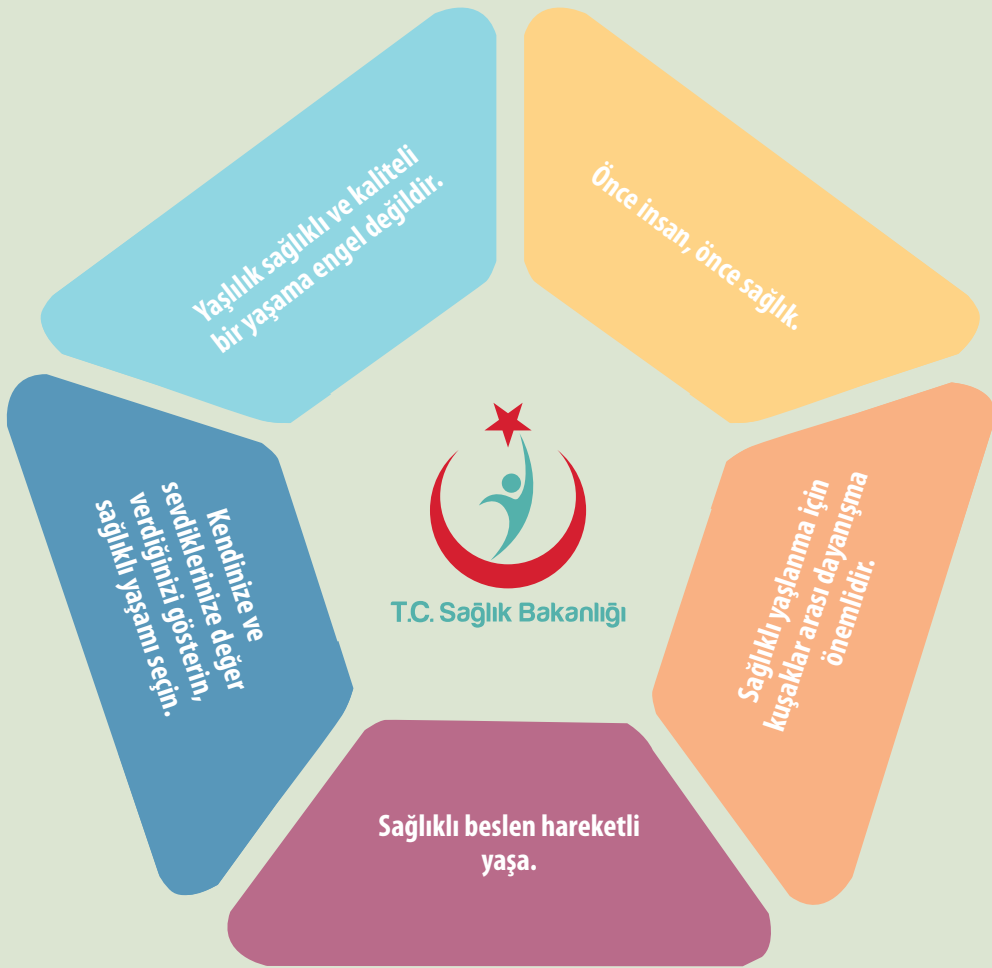
Bölmelerle ilgili detaylı açıklamaları bölüm sonlarında bulunan bilgi notlarından edinebilirsiniz.

Tüm bölümlerde yer alan uluslararası karşılaştırmalar aşağıdaki 4 kaynaktan alındı;

1. Dünya Sağlık Örgütü Cenevre Ofisi’nin online veri tabanı “Global Health Observatory” (<http://www.who.int/gho/en/>), 194 ülkenin verisini içermektedir. DSÖ Avrupa Bölge Ofisinin veri tabanından (Health for All-HFA, <http://data.euro.who.int/hfad/b/>) farklı olarak bu veri tabanında, ülkelerin beyan ettikleri veriler değil, DSÖ tarafından ülkeler arası karşılaştırılabilirliği sağlamak için yapılan tahminler yer almaktadır.
2. Dünya Sağlık Örgütü’nün “World Health Statistics” raporu (http://www.who.int/gho/publications/world_health_statistics/en/index.html), her sene Mayıs ayında Dünya Sağlık Asamblesi’nde dağıtılmaktadır. Raporda yer alan veriler Global Health Observatory veri tabanında yer alan verilerdir. Raporda yer alan en son veriler, çoğunlukla raporun yayımlandığı yıldan 2 sene öncesine aittir. 2015 yılı içerisinde yayımlanan “World Health Statistics 2015” raporunda 194 ülkeye ait veriler yer almaktadır.
3. OECD online veri tabanı “OECD Health Data”da yer alan veriler, ülkelerin beyanına göredir. Bu nedenle DSÖ veri tabanında yer alan verilerle uyumsuzluklar olabilmektedir. Sağlık harcamalarına ilişkin veriler özellikle OECD Health Data’dan elde edilmektedir. Veri tabanındaki en son veriler, çoğunlukla 2 sene öncesine aittir.
4. “OECD Health at a Glance”, OECD Health Data ve EUROSTAT veri tabanlarında yer alan veriler analiz edilerek hazırlanan bir rapordur.

Uluslararası karşılaştırma yapılan bölgeler ve içerdiği ülkelerin isimleri aşağıda yer almaktadır;

- 1. DSÖ Avrupa Bölgesi:** Almanya, Andorra, Arnavutluk, Avusturya, Azerbaycan, Belçika, Beyaz Rusya, Birleşik Krallık, Bosna Hersek, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Ermenistan, Estonya, Finlandiya, Fransa, Gürcistan, Hırvatistan, Hollanda, İrlanda, İspanya, İsrail, İsveç, İsviçre, İtalya, İzlanda, Karadağ, Kazakistan, Kıbrıs, Kırgızistan, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Makedonya, Malta, Moldova, Monako, Norveç, Özbekistan, Polonya, Portekiz, Romanya, Rusya Federasyonu, San Marino, Sırbistan, Slovakya, Slovenya, Tacikistan Cumhuriyeti, Türkiye, Türkmenistan, Ukrayna, Yunanistan.
- 2. Orta-Üst Gelir Grubu Ülkeler (Kişi Başı Gayri Safi Milli Hasılası 4.126\$ ile 12.475\$ arasında olan ülkeler):** Amerikan Samoası, Angola, Arjantin, Arnavutluk, Azerbaycan, Belize, Beyaz Rusya, Bosna Hersek, Botsvana, Brezilya, Bulgaristan, Cezayir, Çin, Dominik Cumhuriyeti, Dominika, Ekvador, Ekvator Ginesi, Fiji, Gabon, Grenada, Guyana, Güney Afrika, Gürcistan, Irak, İran, Jamaika, Karadağ, Kazakistan, Kolombiya, Kosta Rika, Küba, Libya, Lübnan, Makedonya, Maldivler, Malezya, Marshall Adaları, Mauritius, Meksika, Namibya, Palau, Panama, Paraguay, Peru, Romanya, Rusya Federasyonu, Saint Lucia, Saint Vincent ve Grenadinler, Sırbistan, Surinam, Tayland, Tuvalu, Türkiye, Türkmenistan, Ürdün, Venezuela.
- 3. Üst Gelir Grubu Ülkeler (Kişi Başı Gayri Safi Milli Hasılası 12.476\$ ve üzeri olan ülkeler):** Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, Andorra, Antigua ve Barbuda, Aruba, Avustralya, Avusturya, Bahamalar, Bahreyn, Barbados, Belçika, Bermuda, Birleşik Arap Emirlikleri, Birleşik Krallık, Britanya Virjin Adaları, Brunei Sultanlığı, Cayman Adaları, Cebelitarık, Curaçao, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Faroe Adaları, Finlandiya, Fransa, Fransız Polinezyası, Grönland, Guam, Güney Kore, Hırvatistan, Hollanda, Hong Kong, İrlanda, İspanya, İsrail, İsveç, İsviçre, İtalya, İzlanda, Japonya, Kanada, Katar, Kıbrıs, Kuveyt, Kuzey Mariana Adaları, Letonya, Lihtenştayn, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Makao, Malta, Man Adası, Manş Adaları, Monako, Nauru, Norveç, Polonya, Portekiz, Porto Riko, Saint Kitts ve Nevis, San Marino, Seyşeller, Singapur, Saint Maarten (Fransa), Saint Maarten (Hollanda), Slovakya, Slovenya, Suudi Arabistan, Şili, Trinidad ve Tobago, Umman, Uruguay, Virjin Adaları, Yeni Kaledonya, Yeni Zelanda, Yunanistan.
- 4. Avrupa Birliği:** Almanya, Avusturya, Belçika, Birleşik Krallık, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Güney Kıbrıs, Hollanda, Hırvatistan, İrlanda, İspanya, İsveç, İtalya, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Malta, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovakya, Slovenya, Yunanistan

BÖLÜM 1

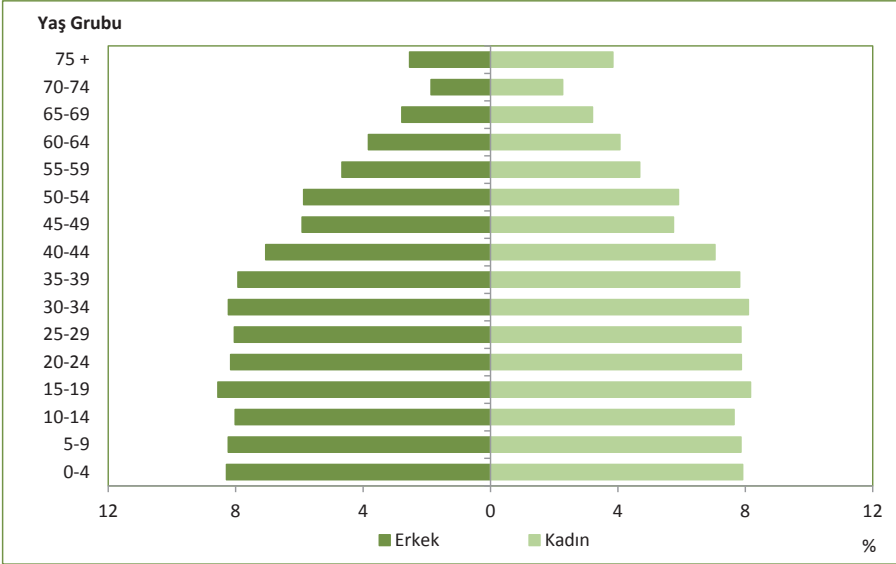
Genel Demografik Göstergeler

Şekil 1.1. Nüfus Piramidi, (%), Türkiye, 2000, 2015

Kaynak: TÜİK

Şekil 1.2. Cinsiyete Göre Nüfus Piramidi, (%), Türkiye, 2015

Kaynak: TÜİK

Tablo 1.1. Genel Demografik Göstergeler, Türkiye

	1990	2000	2012	2013	2014	2015
Toplam Nüfus	56.473.035	67.803.927	75.627.384	76.667.864	77.695.904	78.741.053
Kırsal Nüfus Oranı (%)	48,7	40,8	27,7	13,3	12,8	12,4
Kentsel Nüfus Oranı (%)	51,3	59,2	72,3	86,7	87,2	87,6
0-14 Yaş Nüfus Oranı (%)	35,0	29,8	24,9	24,6	24,3	24,0
65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı (%)	4,3	5,7	7,5	7,7	8,0	8,2
Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş) (%)	57,6	46,3	36,9	36,3	35,8	35,4
Yaşlı Bağımlılık Oranı (65 + Yaş) (%)	7,0	8,8	11,1	11,3	11,8	12,2
Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (%)	64,7	55,1	48,0	47,6	47,6	47,6
Yıllık Nüfus Artış Hızı (%)	21,7	18,3	12,0	13,7	13,3	13,4
Kaba Doğum Hızı (‰)	24,1	21,6	17,2	17,0	17,4	16,9
Kaba Ölüm Hızı (‰)	7,1	7,3	5,0	4,9	5,1	5,2
Toplam Doğurganlık Hızı (Kadın Başına)	2,9	2,5	2,1	2,1	2,2	2,1

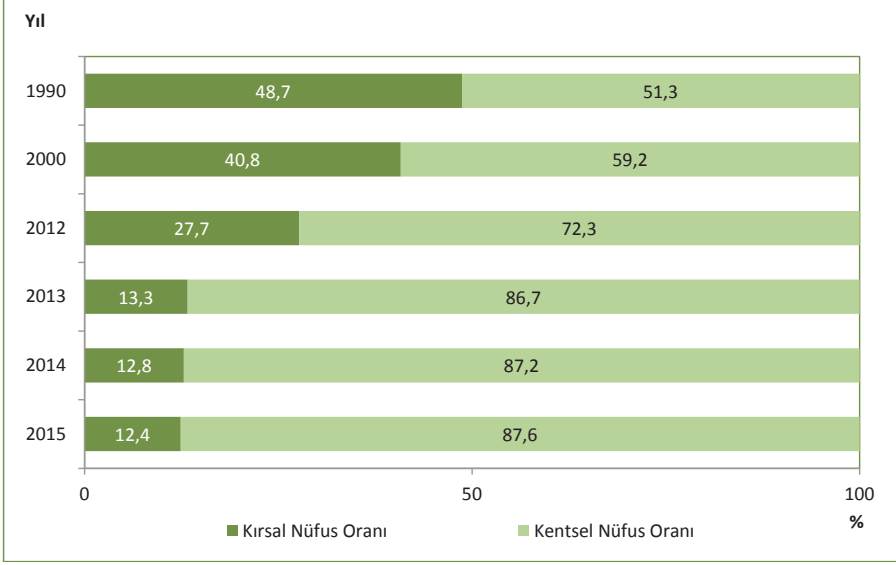
Kaynak: TÜİK

Tablo 1.2. Yaş Gruplarına Göre Nüfus, 2000, 2015

Yaş Grubu	2000	2015
0-4	6.584.822	6.381.516
5-9	6.756.617	6.337.719
10-14	6.878.656	6.166.985
15-19	7.209.475	6.585.500
20-24	6.690.146	6.314.167
25-29	5.895.255	6.263.249
30-34	5.009.655	6.428.150
35-39	4.854.387	6.203.323
40-44	4.068.756	5.552.580
45-49	3.368.769	4.590.079
50-54	2.717.349	4.632.909
55-59	2.058.422	3.681.170
60-64	1.829.288	3.108.467
65-69	1.645.517	2.356.385
70-74	1.172.643	1.626.184
75 +	1.064.170	2.512.670
Türkiye	67.803.927	78.741.053

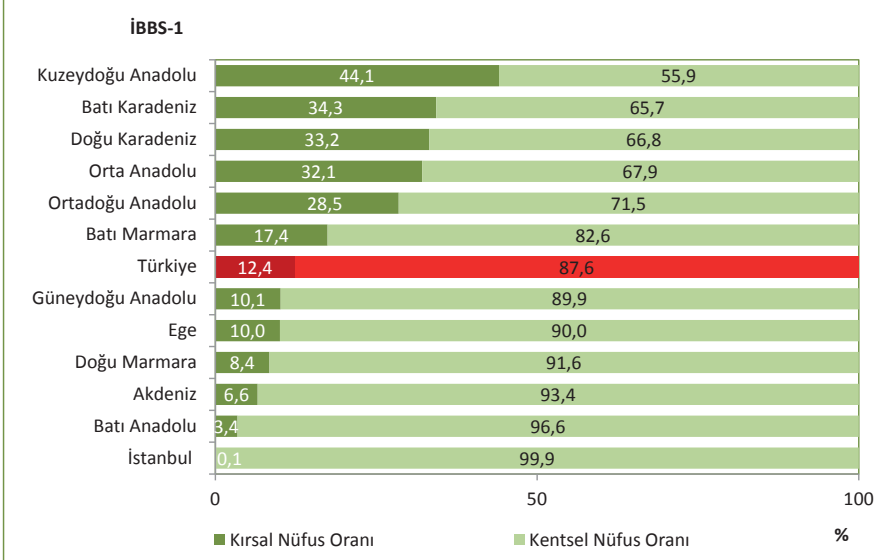
Kaynak: TÜİK

Şekil 1.3. Yıllara Göre Kırsal ve Kentsel Nüfus Oranları, (%), Türkiye

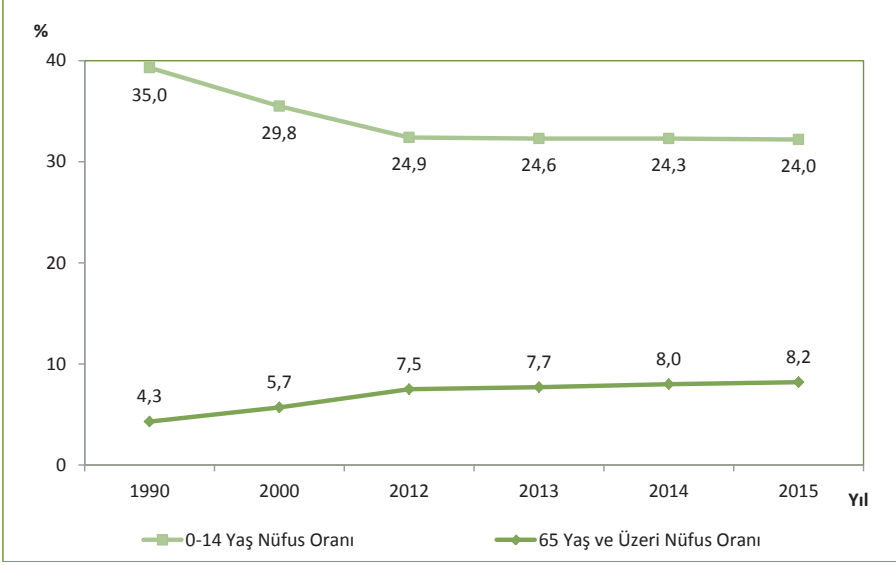
Kaynak: TÜİK

Şekil 1.4. İBBS-1'e Göre Kırsal ve Kentsel Nüfus Oranları, (%), 2015

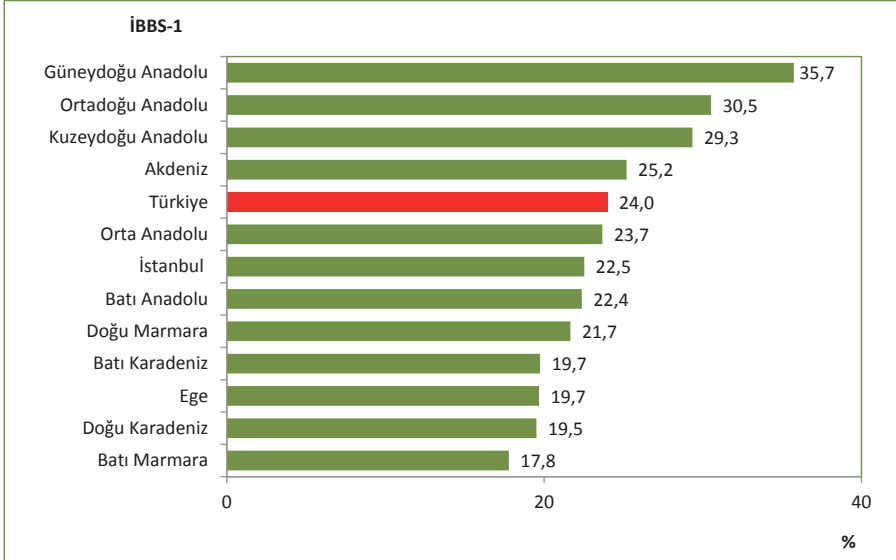
Kaynak: TÜİK

Şekil 1.5. Yıllara Göre 0-14 Yaş Nüfus ve 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranları, (%), Türkiye

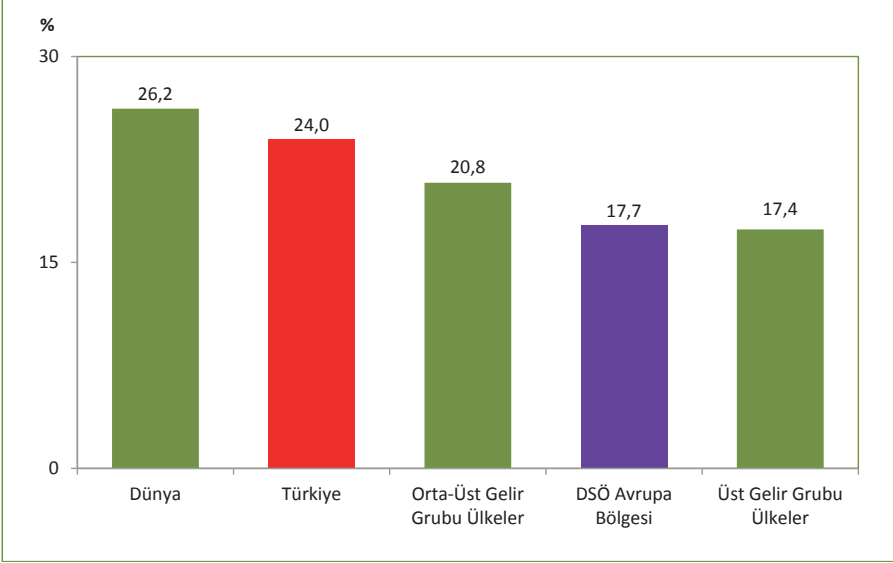
Kaynak: TÜİK

Şekil 1.6. İBBS-1'e Göre 0-14 Yaş Nüfus Oranları, (%), 2015

Kaynak: TÜİK

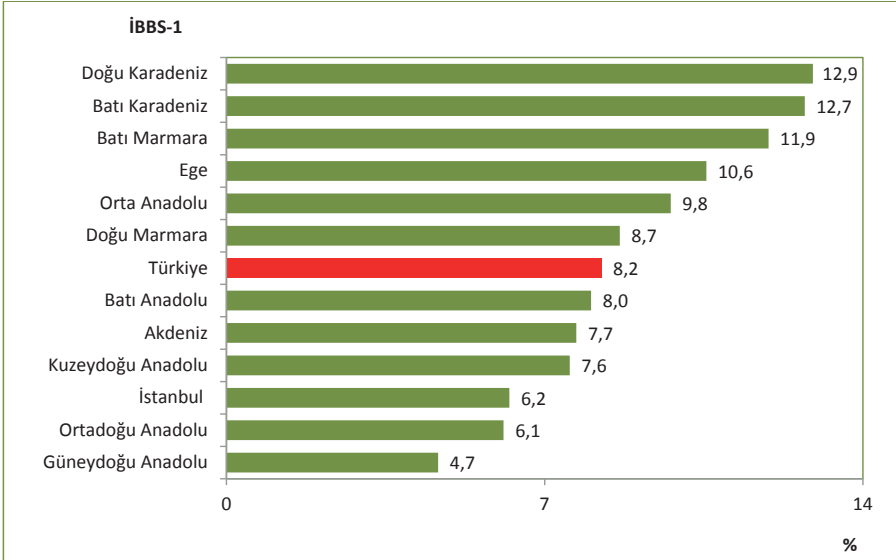
Şekil 1.7. 0-14 Yaş Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2014

Kaynak: TÜİK, DSÖ Global Health Observatory Veritabanı

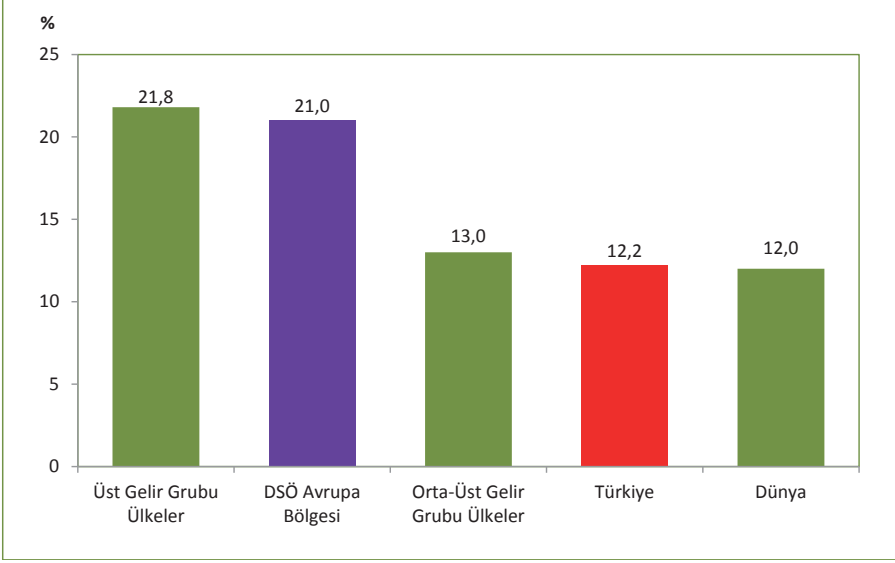
Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

Şekil 1.8. İBBS-1'e Göre 65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranları, (%), 2015

Kaynak: TÜİK

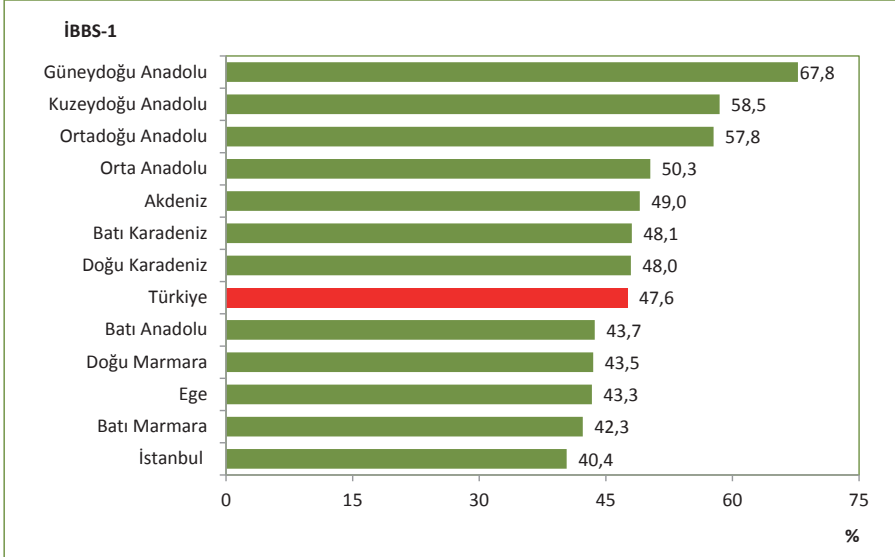
Şekil 1.9. 60 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2014

Kaynak: TÜİK, DSÖ Global Health Observatory Veritabanı

Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

Şekil 1.10. İBBS-1'e Göre Toplam Yaş Bağımlılık Oranları, (%), 2015

Kaynak: TÜİK

Tablo 1.3. İllere Göre Bazı Genel Demografik Göstergeler, 2015

İl Adı	Toplam Nüfus	Kırsal Nüfus Oranı (%)	Kentsel Nüfus Oranı (%)	0-14 Yaş Nüfus Oranı (%)	65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı (%)	Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş) (%)	Yaşlı Bağımlılık Oranı (65+ Yaş) (%)	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (%)
Adana	2.183.167	4,8	95,2	25,7	7,0	38,2	10,5	48,7
Adıyaman	602.774	38,5	61,5	29,8	7,1	47,2	11,3	58,5
Afyonkarahisar	709.015	56,9	43,1	22,7	10,3	34,0	15,4	49,4
Ağrı	547.210	48,9	51,1	37,5	4,1	64,1	7,0	71,2
Amasya	322.167	39,6	60,4	19,4	13,8	29,1	20,8	49,9
Ankara	5.270.575	0,8	99,2	21,3	7,7	30,1	10,8	40,9
Antalya	2.288.456	0,9	99,1	22,4	7,5	31,9	10,7	42,6
Artvin	168.370	84,7	15,3	17,5	15,3	26,1	22,8	49,0
Aydın	1.053.506	5,3	94,7	19,3	12,0	28,1	17,4	45,5
Balıkesir	1.186.688	4,5	95,5	17,2	13,9	24,9	20,1	45,1
Bilecik	212.361	42,0	58,0	18,9	10,8	27,0	15,4	42,4
Bingöl	267.184	59,5	40,5	27,8	6,5	42,2	9,8	52,0
Bitlis	340.449	51,2	48,8	34,9	4,7	57,9	7,8	65,6
Bolu	291.095	38,9	61,1	18,4	12,9	26,9	18,8	45,7
Burdur	258.339	52,7	47,3	18,1	14,1	26,7	20,7	47,4
Bursa	2.842.547	1,1	98,9	22,0	8,4	31,5	12,1	43,6
Çanakkale	513.341	50,9	49,1	16,0	13,8	22,7	19,7	42,4
Çankırı	180.945	56,3	43,7	18,6	15,7	28,2	23,8	52,0
Çorum	525.180	37,0	63,0	20,4	13,9	31,0	21,2	52,2
Denizli	993.442	11,2	88,8	20,7	10,0	29,9	14,4	44,3
Diyarbakır	1.654.196	2,8	97,2	34,4	4,5	56,3	7,4	63,7
Edirne	402.537	35,3	64,7	15,4	12,9	21,5	17,9	39,4
Elazığ	574.304	32,0	68,0	23,2	8,9	34,2	13,2	47,4
Erzincan	222.918	57,1	42,9	20,2	11,8	29,7	17,3	47,0
Erzurum	762.321	15,5	84,5	27,3	8,2	42,3	12,6	55,0
Eskişehir	826.716	10,7	89,3	17,9	10,6	25,1	14,8	39,8
Gaziantep	1.931.836	0,5	99,5	33,3	5,0	53,9	8,2	62,1
Giresun	426.686	59,5	40,5	17,7	15,2	26,5	22,7	49,2
Gümüşhane	151.449	55,8	44,2	19,6	11,4	28,4	16,5	44,9
Hakkari	278.775	53,9	46,1	32,2	3,1	49,8	4,8	54,6
Hatay	1.533.507	0,9	99,1	28,7	6,6	44,5	10,3	54,7
Isparta	421.766	44,3	55,7	19,4	11,8	28,1	17,1	45,2
Mersin	1.745.221	1,1	98,9	24,1	8,2	35,5	12,0	47,6
İstanbul	14.657.434	0,1	99,9	22,5	6,2	31,6	8,7	40,4
İzmir	4.168.415	0,5	99,5	19,0	10,1	26,8	14,2	41,0
Kars	292.660	72,1	27,9	28,8	7,8	45,5	12,2	57,7
Kastamonu	372.633	62,6	37,4	17,2	16,8	26,1	25,4	51,5
Kayseri	1.341.056	5,0	95,0	25,4	7,9	38,0	11,8	49,8
Kırklareli	346.973	38,5	61,5	15,7	12,4	21,8	17,2	39,0
Kırşehir	225.562	34,4	65,6	20,0	11,0	29,0	16,0	45,0
Kocaeli	1.780.055	0,0	100,0	23,7	6,6	34,0	9,4	43,4

Kaynak: TÜİK

Tablo 1.3. İllere Göre Bazı Genel Demografik Göstergeler, 2015- Devamı

İl Adı	Toplam Nüfus	Kırsal Nüfus Oranı (%)	Kentsel Nüfus Oranı (%)	0-14 Yaş Nüfus Oranı (%)	65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı (%)	Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş) (%)	Yaşlı Bağımlılık Oranı (65+ Yaş) (%)	Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (%)
Konya	2.130.544	6,1	93,9	24,9	8,6	37,4	12,9	50,3
Kütahya	571.463	38,0	62,0	18,3	11,9	26,3	17,1	43,4
Malatya	772.904	10,8	89,2	24,2	9,4	36,5	14,1	50,6
Manisa	1.380.366	3,3	96,7	20,7	10,3	30,1	15,0	45,1
Kahramanmaraş	1.096.610	2,2	97,8	29,6	7,3	46,9	11,6	58,5
Mardin	796.591	3,9	96,1	35,6	5,2	60,2	8,8	69,0
Muğla	908.877	1,2	98,8	18,9	11,3	27,0	16,1	43,1
Muş	408.728	66,4	33,6	36,9	4,4	62,9	7,4	70,4
Nevşehir	286.767	58,4	41,6	22,2	11,0	33,2	16,4	49,7
Niğde	346.114	49,8	50,2	25,2	9,3	38,4	14,3	52,7
Ordu	728.949	17,2	82,8	20,1	13,2	30,2	19,7	49,9
Rize	328.979	50,6	49,4	19,6	11,8	28,5	17,2	45,8
Sakarya	953.181	3,5	96,5	22,2	8,9	32,2	13,0	45,2
Samsun	1.279.884	4,8	95,2	21,2	10,6	31,0	15,5	46,5
Siirt	320.351	44,7	55,3	36,9	4,5	62,9	7,7	70,6
Sinop	204.133	66,7	33,3	17,9	18,1	27,9	28,2	56,1
Sivas	618.617	43,2	56,8	22,3	11,9	33,8	18,1	51,9
Tekirdağ	937.910	0,0	100,0	21,3	7,9	30,1	11,1	41,2
Tokat	593.990	42,6	57,4	21,2	12,5	31,9	18,8	50,6
Trabzon	768.417	10,8	89,2	20,3	11,6	29,8	17,0	46,8
Tunceli	86.076	60,0	40,0	14,5	12,6	19,9	17,2	37,1
Şanlıurfa	1.892.320	0,0	100,0	40,4	3,7	72,3	6,6	78,9
Uşak	353.048	42,9	57,1	19,6	11,2	28,4	16,3	44,6
Van	1.096.397	1,4	98,6	36,5	3,6	60,9	5,9	66,8
Yozgat	419.440	56,1	43,9	22,4	11,9	34,1	18,1	52,2
Zonguldak	595.907	40,3	59,7	19,2	10,7	27,3	15,3	42,6
Aksaray	386.514	47,7	52,3	26,0	8,6	39,9	13,1	53,0
Bayburt	78.550	51,7	48,3	22,6	10,8	34,0	16,2	50,2
Karaman	242.196	37,1	62,9	23,1	10,1	34,5	15,1	49,7
Kırıkkale	270.271	29,5	70,5	19,8	11,0	28,6	16,0	44,6
Batman	566.633	26,5	73,5	36,5	4,1	61,5	7,0	68,5
Şırnak	490.184	41,2	58,8	39,6	3,1	69,1	5,5	74,5
Bartın	190.708	65,3	34,7	17,8	13,2	25,8	19,1	44,9
Ardahan	99.265	100,0	0,0	23,1	12,4	35,8	19,3	55,1
Iğdır	192.435	54,0	46,0	31,7	5,9	50,7	9,4	60,1
Yalova	233.009	40,2	59,8	20,0	11,1	29,0	16,2	45,2
Karabük	236.978	30,8	69,2	17,0	12,4	24,1	17,5	41,5
Kilis	130.655	28,6	71,4	29,0	8,2	46,3	13,1	59,5
Osmaniye	512.873	29,9	70,1	27,7	7,3	42,5	11,2	53,7
Düzce	360.388	50,7	49,3	21,7	9,4	31,4	13,7	45,1
Türkiye	78.741.053	12,4	87,6	24,0	8,2	35,4	12,2	47,6

Kaynak: TÜİK

Bölüm 1 İle İlgili Açıklamalar

☑1990 ve 2000 yılı nüfus verileri, “Genel Nüfus Sayımı” sonuçlarından, 2012-2015 nüfus verileri ise Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sisteminden (ADNKS) alındı.

☑Bölüm içerisinde yer alan haritalar oluşturulurken illere ait değerler en yakın tam sayıya yuvarlandı. Likertler oluşturulurken bu tam sayılar dikkate alındı.

☑2013 yılında 14 ilde büyükşehir belediyesi kurulması ve büyükşehir statüsündeki 30 ilde, belde ve köylerin ilçe belediyelerine mahalle olarak katılmasının önemli etkisiyle birlikte kentsel nüfus oranında artışlar yaşandı.

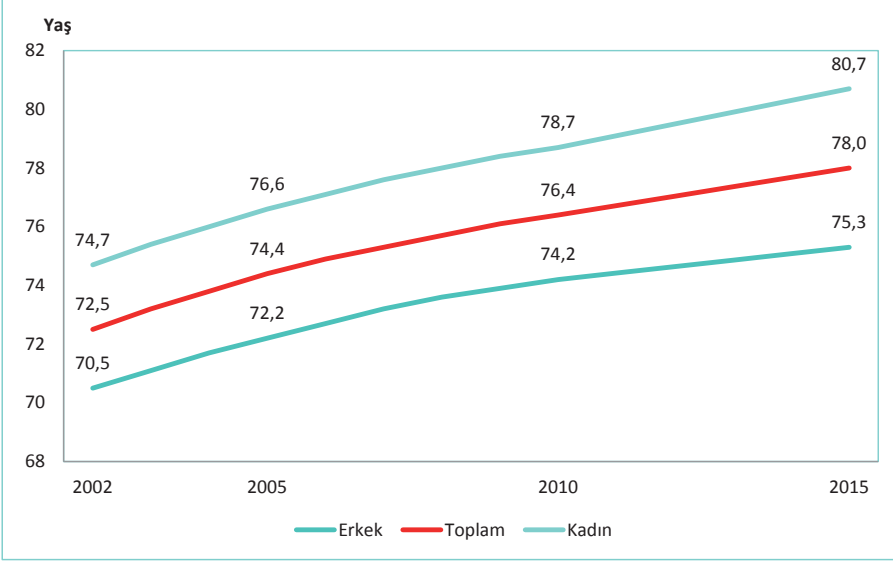
Bölüm 1’de yer alan göstergelerin tanımları aşağıda yer almaktadır:

Kırsal Nüfus Oranı (%)	: 20.000 ve altı nüfusa sahip yerleşim yerlerinde yaşayan nüfusun toplam nüfusa oranıdır.
Kentsel Nüfus Oranı (%)	: 20.001 ve üzeri nüfusa sahip yerleşim yerlerinde yaşayan nüfusun toplam nüfusa oranıdır.
0-14 Yaş Nüfus Oranı (%)	: 0-14 yaş arası nüfusun toplam nüfusa oranıdır.
65 Yaş ve Üzeri Nüfus Oranı (%)	: 65 yaş ve üzerindeki nüfusun toplam nüfusa oranıdır.
Genç Bağımlılık Oranı (0-14 Yaş) (%)	: 0-14 yaş arası nüfusun 15-64 yaş arasındaki nüfusa oranıdır
Yaşlı Bağımlılık Oranı (65 Yaş ve Üzeri) (%)	: 65 yaş ve üzerindeki nüfusun 15-64 yaş arasındaki nüfusa oranıdır.
Toplam Yaş Bağımlılık Oranı (%)	: 0-14 yaş ile 65 yaş ve üzeri nüfusun 15-64 yaş arasındaki nüfusa oranıdır.
Kaba Doğum Hızı (‰)	: Belli bir yıl içinde her 1.000 nüfus başına düşen canlı doğum sayısıdır.
Kaba Ölüm Hızı (‰)	: Belli bir yıl içinde her 1.000 nüfus başına düşen ölüm sayısıdır.
Toplam Doğurganlık Hızı (Kadın Başına)	: Bir kadının, doğurgan olduğu dönem boyunca (15-49 yaşları arasında) doğurabileceği ortalama canlı doğan çocuk sayısıdır.

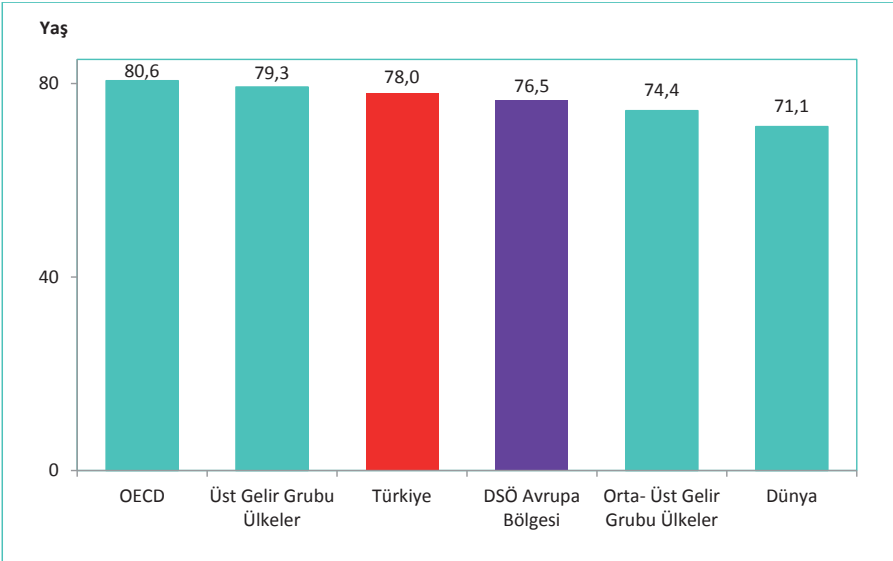
BÖLÜM 2 | Mortalite

Şekil 2.1. Yıllara ve Cinsiyete Göre Doğumda Beklenen Yaşam Süresi, (Yaş), Türkiye

Kaynak: 2002, 2005 ve 2010 yılları TÜİK Nüfus Projeksiyonları, 2015 yılı TÜİK Hayat Tabloları 2013-2015 Haber Bülteni (06 Ekim 2016 tarih ve 21509 sayılı)

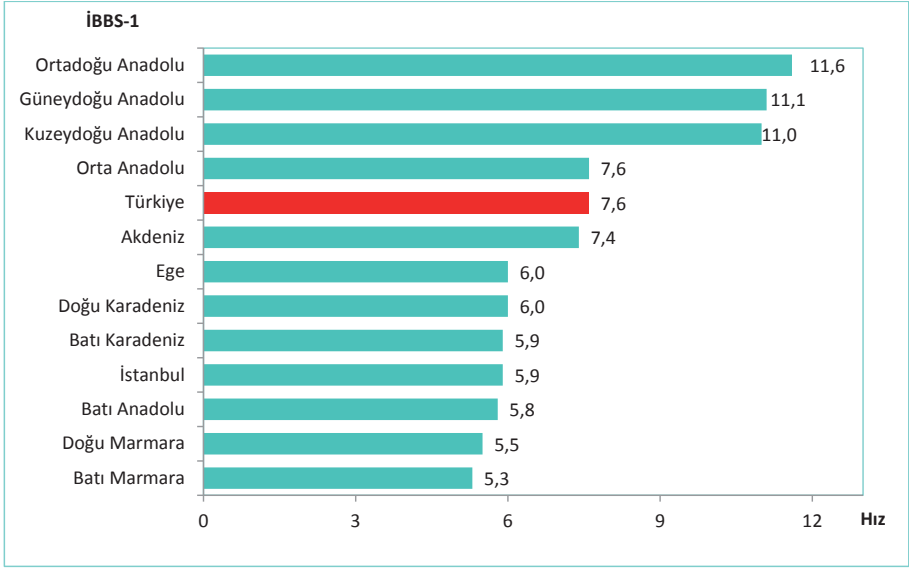
Şekil 2.2. Doğumda Beklenen Yaşam Süresinin Uluslararası Karşılaştırması, 2014

Kaynak: TÜİK Hayat Tabloları 2013-2015 Haber Bülteni (06 Ekim 2016 tarih ve 21509 sayılı), DSÖ Global Health Observatory Veritabanı, OECD Health Data 2016

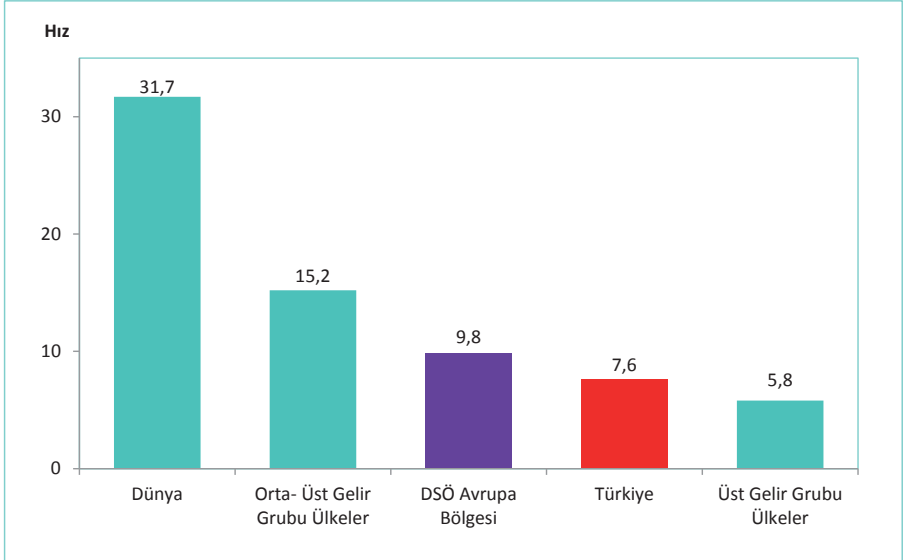
Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

Şekil 2.3. İBBS-1'e Göre Bebek Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2015

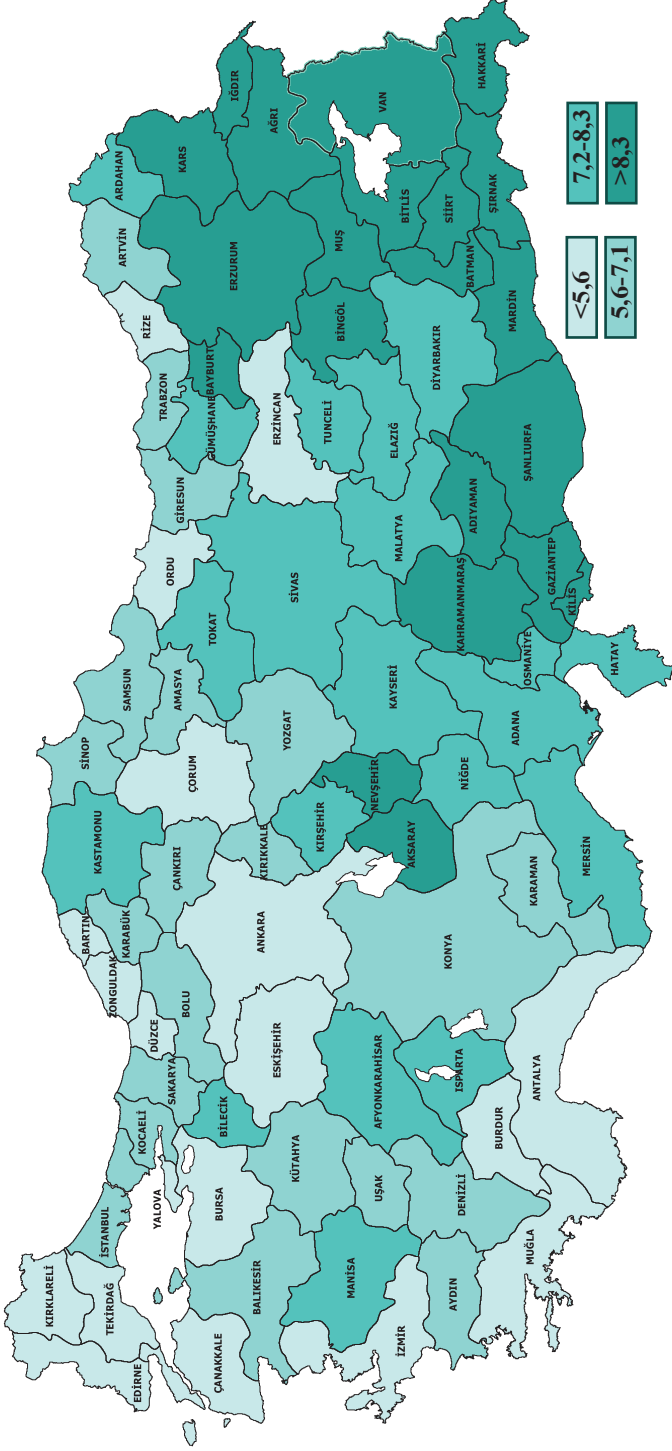
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.4. Bebek Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2015

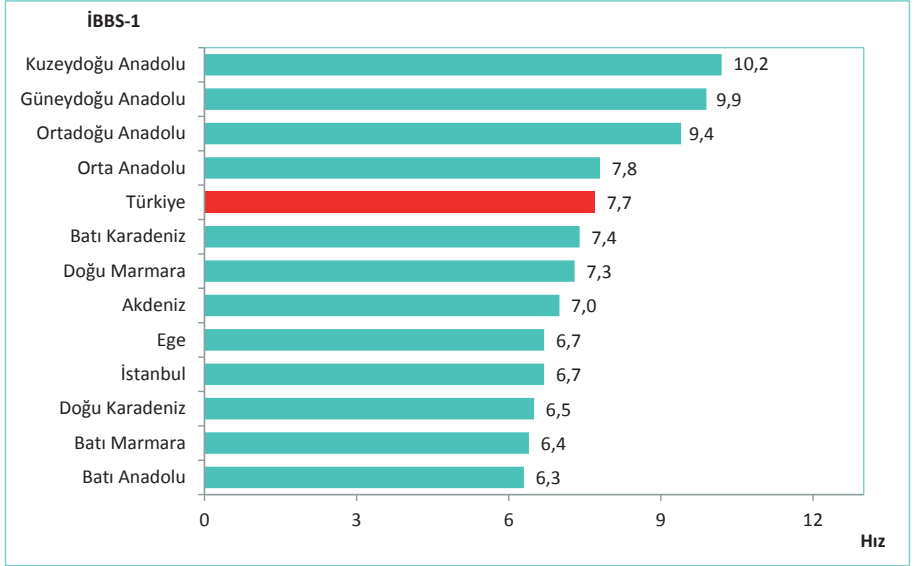
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ Global Health Observatory Veritabanı

Harita 2.1. İllere Göre Bebek Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2015

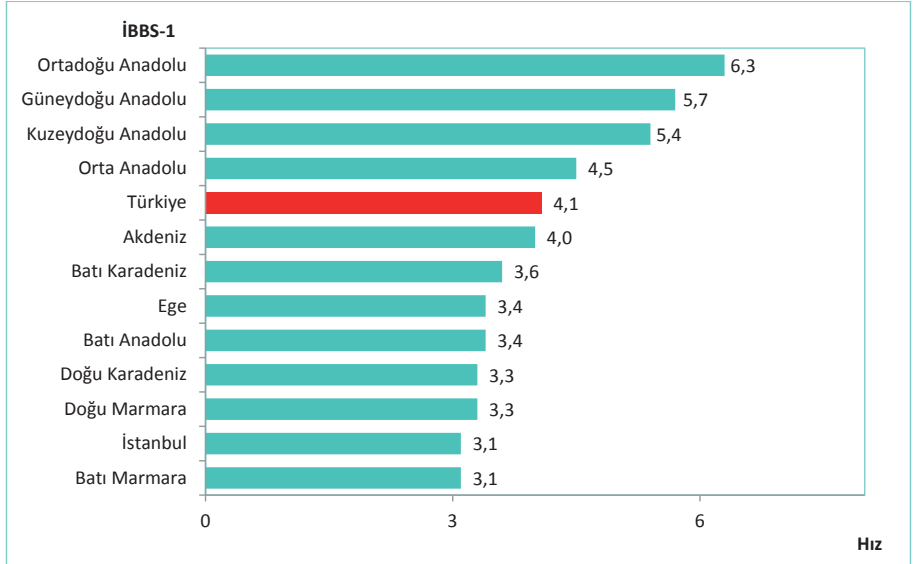
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.5. İBBS-1'e Göre Perinatal Ölüm Hızı, (1.000 Doğumda), 2015

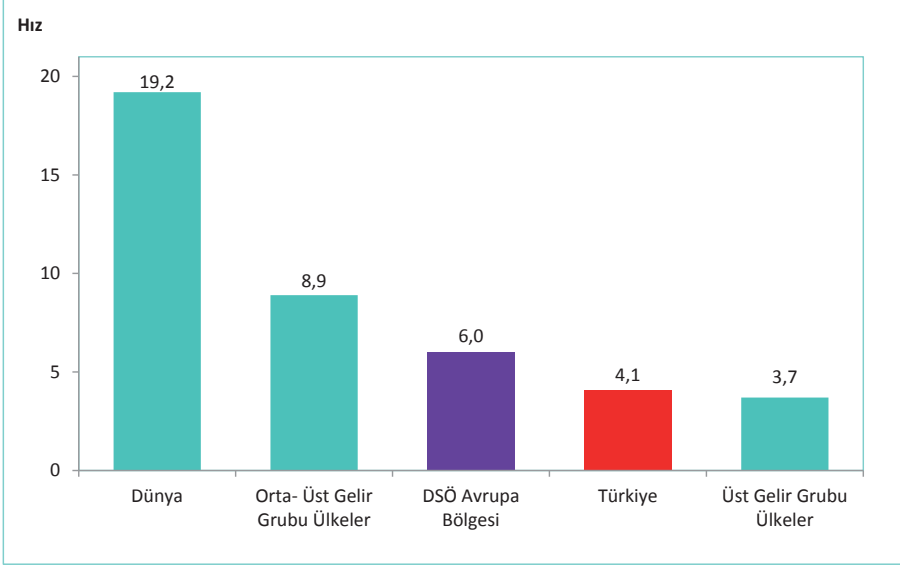
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.6. İBBS-1'e Göre Neonatal Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2015

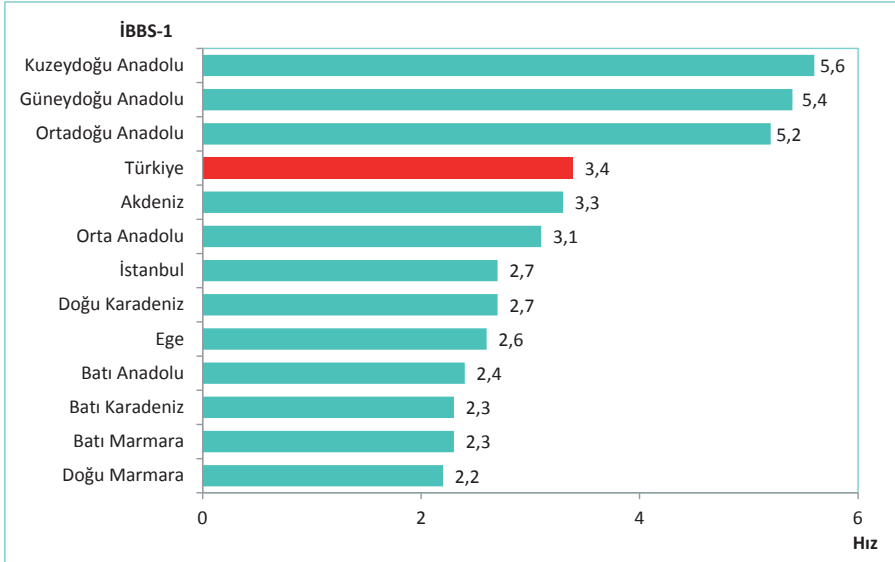
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.7. Neonatal Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2015

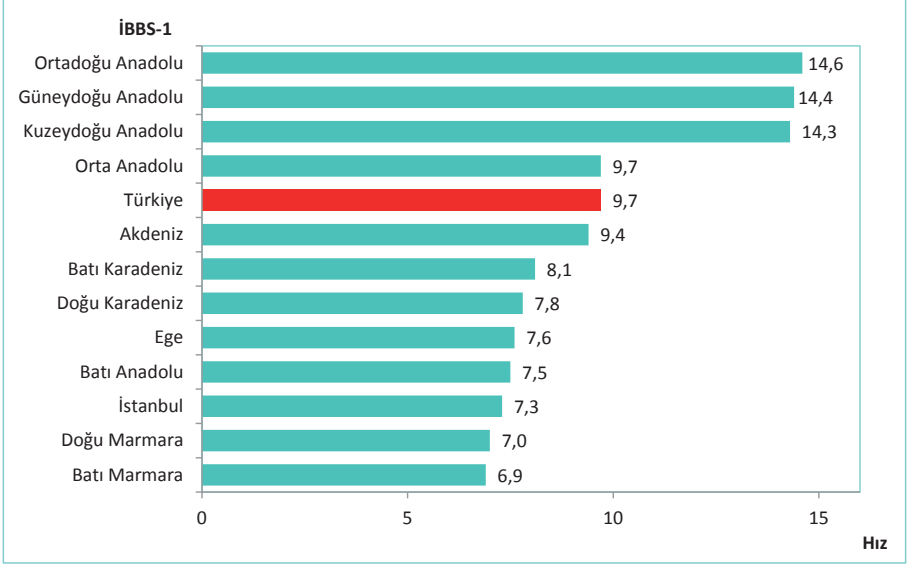
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ Global Health Observatory Veritabanı

Şekil 2.8. İBBS-1'e Göre Postneonatal Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2015

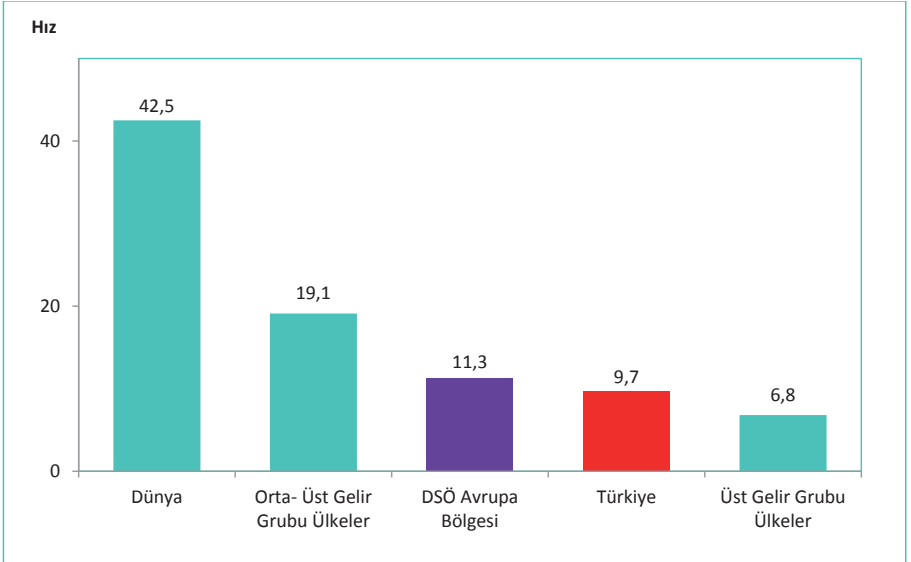
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.9. İBBS-1'e Göre Beş Yaş Altı Ölüm Hızı, (1.000 Canlı Doğumda), 2015

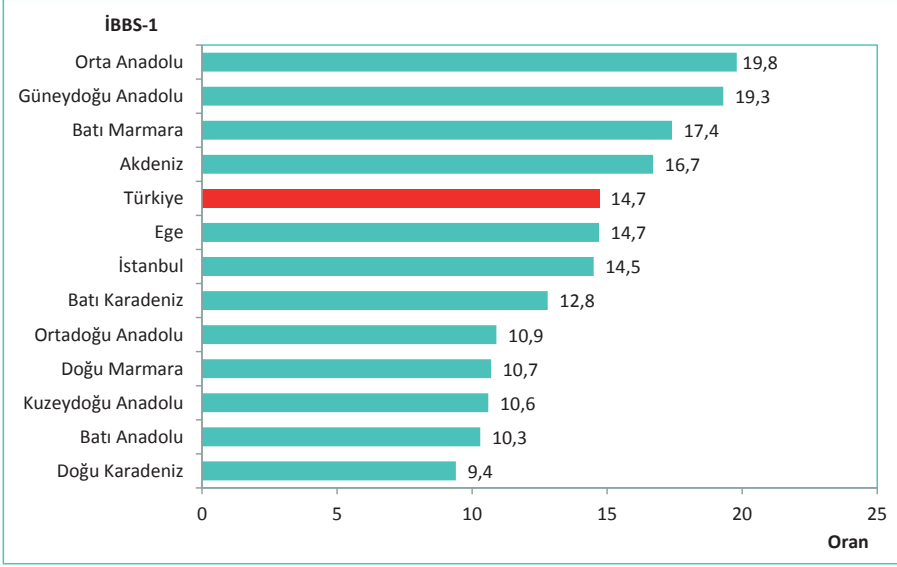
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.10. Beş Yaş Altı Ölüm Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (1.000 Canlı Doğumda), 2015

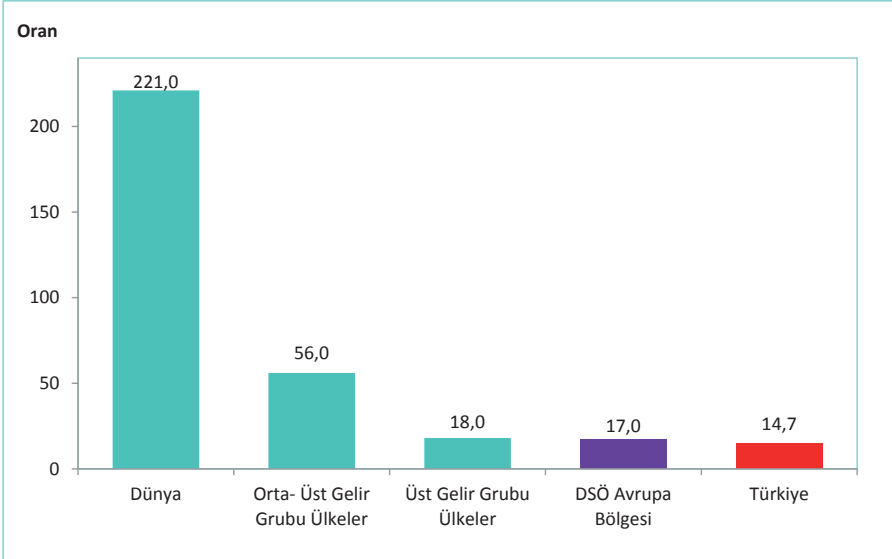
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ Global Health Observatory Veritabanı

Şekil 2.11. İBBS-1'e Göre Anne Ölüm Oranı, (100.000 Canlı Doğumda), 2015

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 2.12. Anne Ölüm Oranı Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Canlı Doğumda), 2014

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ Global Health Observatory Veritabanı

Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

Tablo 2.1. ICD-10 Ana Tanı Gruplarına ve Cinsiyete Göre Ölüm Nedenlerinin Dağılımı, (%), Türkiye, 2013, 2014, 2015

ICD-10 Ana Tanı Kodları	Kod	2013			2014			2015		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Bazı Enfeksiyöz ve Paraziter Hastalıklar	A00-B99	1,73	1,80	1,77	1,75	1,82	1,78	2,01	2,24	2,11
Neoplazmlar	C00-D48	25,09	16,45	21,21	24,32	15,61	20,35	23,90	15,47	20,04
Kan ve Kan Yapıcı Organların Hastalıkları ve İmmün Sistemin Bazı Hastalıkları	D50-D89	0,34	0,50	0,41	0,32	0,40	0,35	0,30	0,36	0,33
Endokrin, Beslenme ve Metabolizma Hastalıkları	E00-E90	4,30	7,13	5,57	3,96	6,39	5,06	3,92	6,34	5,03
Mental ve Davranışsal Bozukluklar	F00-F99	0,14	0,17	0,16	0,12	0,17	0,14	0,14	0,16	0,15
Sinir Sistemi ve Duyu Organları Hastalıkları	G00-H95	3,41	4,89	4,08	3,64	5,16	4,33	4,02	5,84	4,85
Dolaşım Sistemi Hastalıkları	I00-I99	35,71	44,50	39,65	36,20	44,66	40,05	36,85	44,31	40,25
Solunum Sistemi Hastalıkları	J00-J99	10,66	8,75	9,80	11,38	9,66	10,59	11,94	10,11	11,10
Sindirim Sistemi Hastalıkları	K00-K93	2,55	2,74	2,63	2,49	2,73	2,60	2,44	2,69	2,55
Deri ve Derialtı Dokunun Hastalıkları	L00-L99	0,05	0,10	0,07	0,06	0,10	0,08	0,04	0,09	0,06
Kas, İskelet Sistemi ve Bağ Dokusu Hastalıkları	M00-M99	0,20	0,46	0,31	0,19	0,43	0,30	0,20	0,40	0,29
Genitoüriner Sistem Hastalıkları	N00-N99	2,79	3,25	2,99	2,89	3,41	3,12	3,14	3,69	3,39
Gebelik, Doğum ve Lohusalık	O00-O99	-	0,19	0,08	-	0,16	0,07	-	0,12	0,05
Perinatal Dönemden Kaynaklanan Bazı Durumlar	P00-P96	1,96	1,83	1,90	2,16	1,98	2,08	2,07	1,88	1,99
Konjenital Malformasyonlar, Deformasyonlar ve Kromozom Anomalileri	Q00-Q99	1,28	1,44	1,36	1,38	1,43	1,41	1,33	1,37	1,36
Semptomlar, Belirtiler ve Anormal Klinik ve Laboratuvar Bulguları, Başka Yerde Sınıflanmamış	R00-R99	2,28	2,42	2,35	2,23	2,62	2,41	1,86	2,00	1,93
Yaralanma, Zehirlenme ve Diş Nedenlerin Diğer Bazı Sonuçları	V01-Y89	7,49	3,40	5,66	6,91	3,28	5,25	5,85	2,91	4,51

Kaynak: TÜİK Ölüm Nedeni İstatistikleri, 2013, 2014, 2015

Not: Tanı gruplarının toplam sütununa ait dağılımı, istatistiksel olarak anlamlı olabilmesi için toplam ölüm sayısı üzerinden hesaplanmıştır.

Bölüm 2 İle İlgili Açıklamalar

☑ Bebek, Perinatal, Neonatal, Postneonatal ve Beş yaş altı çocuk ölüm hızları hesaplanırken 28 hafta ve üzeri veya 1.000 gr ve üzeri ölümler dikkate alındı.

☑ Bölüm içerisinde yer alan haritalar oluşturulurken illere ait değerler ondalıklı kısım tek hane olacak şekilde yuvarlandı. Likertler oluşturulurken bu sayılar dikkate alındı.

☑ **Bebek Ölüm Hızı:** Bir toplumda bir yılda canlı doğup ve bir yaşını tamamlamadan ölen bebek sayısının aynı toplumda aynı yıl içerisinde canlı doğan bebek sayısına oranının 1.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

☑ **Perinatal Ölüm Hızı:** Bir toplumda bir yılda canlı doğan ve 7 gün içinde ölen (Erken Neonatal) bebek sayısına aynı yıl içerisinde gerçekleşen ölü doğum sayısı eklenerek aynı yılda meydana gelen toplam doğum sayısına (canlı+ölü) oranının 1.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

☑ **Neonatal Ölüm Hızı:** Bir toplumda bir yılda canlı doğan ve 28 gün içinde ölen bebek sayısının aynı toplumda aynı yıl içerisinde canlı doğan bebek sayısına oranının 1.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

☑ **Postneonatal Ölüm Hızı:** Bir toplumda bir yılda canlı doğan ve 29. gün ile 364. gün içinde ölen bebek sayısının aynı toplumda aynı yıl içerisinde canlı doğan bebek sayısına oranının 1.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

☑ **Beş Yaş Altı Ölüm Hızı:** Bir toplumda bir yılda beş yaşını tamamlamadan ölen çocuk sayısının aynı toplumda aynı yıl içerisinde canlı doğan bebek sayısına oranının 1.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

☑ **Anne Ölüm Oranı:** Bir toplumda bir yılda gebelik nedeniyle ölen anne sayısının aynı toplumda aynı yıl içerisinde canlı doğan bebek sayısına oranının 100.000 ile çarpımı sonucu elde edilir.

TÜİK Ölüm Nedeni İstatistikleri

Tanım	: Ölümüne sebebiyet veren, altta yatan ölüm nedenine ait istatistiklerdir.
Sınıflama	: Ölüm nedeni istatistiklerinin değerlendirilmesinde “Uluslararası Hastalık Sınıflaması (ICD-10)” kullanılmaktadır.
Verinin Kapsamı	: Veri, il ve ilçe merkezleri ile hekimi olan tüm yerleşim yerlerinde, hekimler tarafından görülen ölüm vakalarını kapsamaktadır.
Veri Kaynakları	: Hastaneler, aile sağlığı merkezleri, belediye tabiplikleri, adli tıp kurumları ile diğer sağlık kuruluşlarıdır.
Veri Derleme Sistemi	: Ölüm belgesi; hekim tarafından görülen tüm ölüm vakaları için, hastaneler, aile sağlığı merkezleri, belediye tabiplikleri, adli tıp kurumları ile diğer sağlık kuruluşları tarafından Ölüm Bildirim Sistemi (ÖBS) aracılığıyla doldurulmaktadır.
Veri İşleme	: Ölüm belgesindeki ölüme sebebiyet veren ve ölümlle ilgili tüm hastalıklar Uluslararası Hastalık Sınıflamasına (ICD-10) göre TÜİK Bölge Müdürlükleri'nde kodlanmakta ve ölümün altta yatan nedeni tespit edilmektedir.

BÖLÜM 3 | Morbidite

Tablo 3.1. Yıllara Göre Enfeksiyon Hastalıklarının Vaka Sayıları, Türkiye

		2002	2011	2012	2013	2014	2015
AIDS	Yerli Vaka	42	66	79	80	98	91
	Yabancı Vaka	6	14	10	13	28	27
	Toplam Vaka	48	80	89	93	126	118
Kızamık	Yerli Vaka	7.810	0	318	6.731	451	235
	Yabancı Vaka	-	111	31	674	114	107
	Toplam Vaka	7.810	111	349	7.405	565	342
Tüberküloz	Yerli Vaka	18.043	14.852	13.878	12.679	12.299	11.703
	Yabancı Vaka	-	202	261	491	809	847
	Toplam Vaka	18.043	15.054	14.139	13.170	13.108	12.550
Sıtma	Yerli Vaka	10.184	4*	1*	34*	0	0
	Yabancı & Hariçten Gelenden Türeyen Vaka	40	128	375	251	249	221
	Toplam Vaka	10.224	132	376	285	249	221

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

* 2010, 2011, 2012 ve 2013 yılları yerli sıtma vakalarının tamamı Nüks vaka olup yerli yeni vaka sayısı "0" (sıfır) dir.

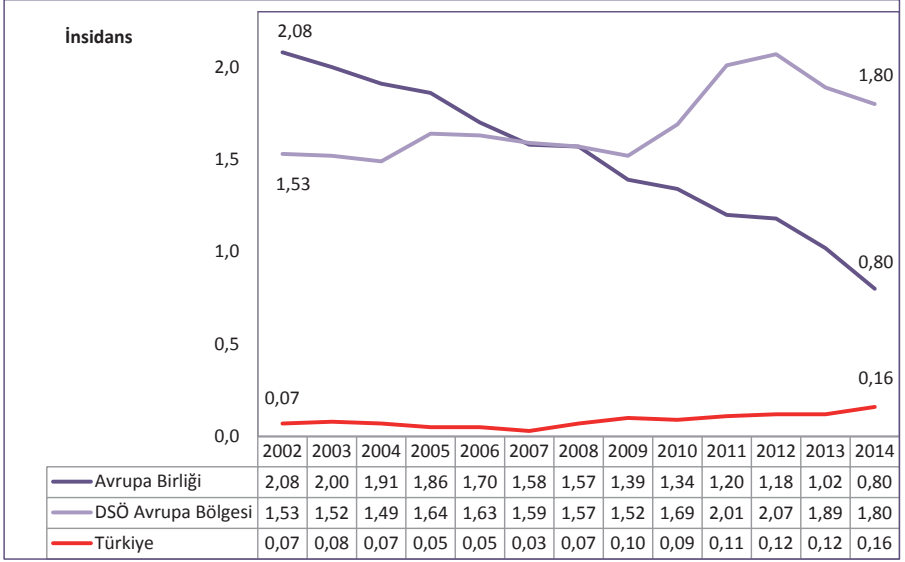
Tablo 3.2. Yıllara Göre Enfeksiyon Hastalıklarının İnsidansı, (100.000 Nüfusta), Türkiye

	2002	2011	2012	2013	2014	2015
AIDS	0,07	0,11	0,12	0,12	0,16	0,15
Kızamık	11,8	0,1	0,5	9,7	0,7	0,4
Tüberküloz	32	24	22	20	19	18
Sıtma	15,4	0,2	0,5	0,4	0,3	0,3

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

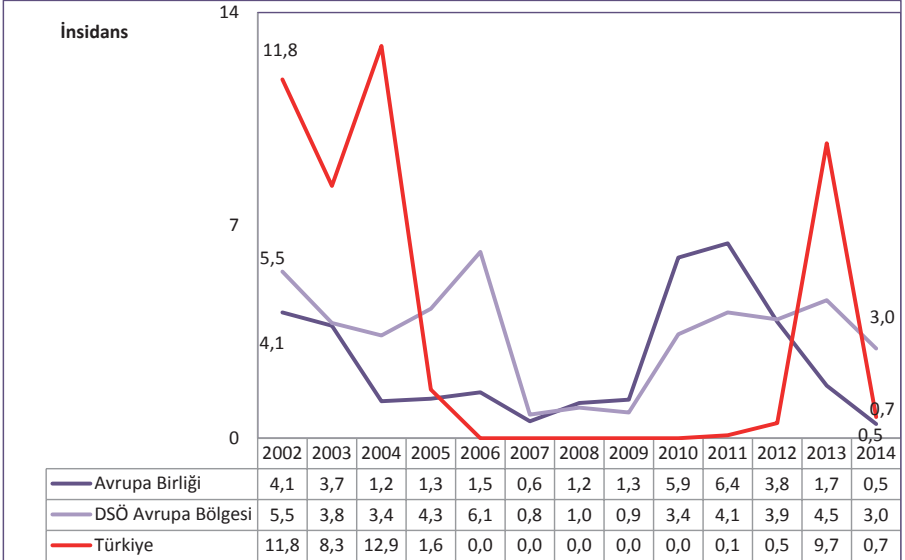
Not: Türkiye'nin Tüberküloz İnsidansı, DSÖ TB (Tüberküloz) Veritabanından elde edilmiştir.

Şekil 3.1. Yıllara Göre AIDS İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)

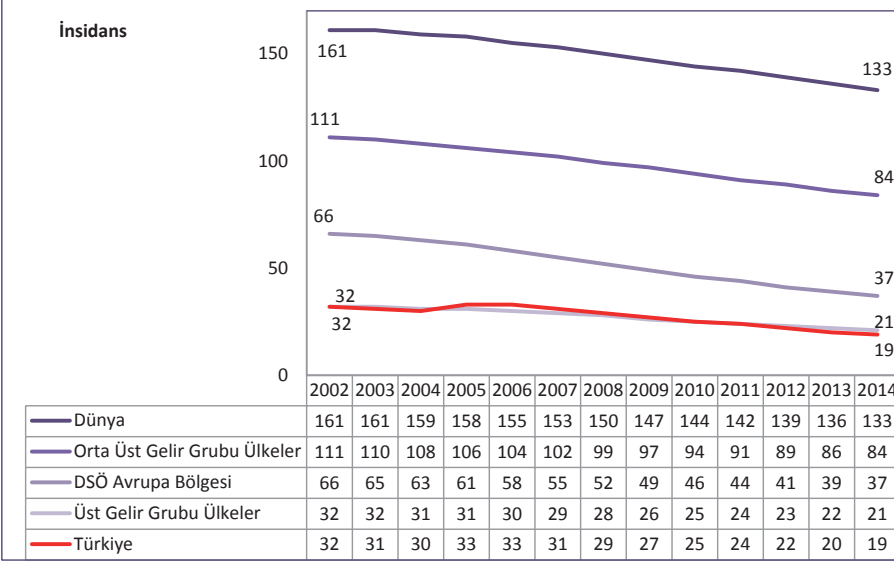
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ HFA Veritabanı

Şekil 3.2. Yıllara Göre Kızamık İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ HFA Veritabanı

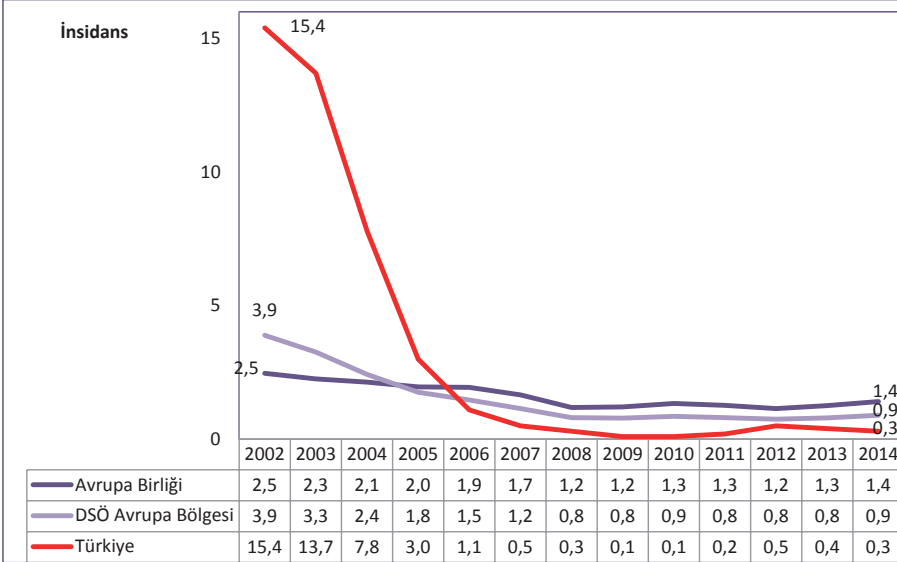
Şekil 3.3. Yıllara Göre Tüberküloz İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)

Kaynak: DSÖ Global Health Observatory Veritabanı

Not: Türkiye'nin Tüberküloz İnsidansı, DSÖ TB (Tüberküloz) Veritabanından elde edilmiştir.

Şekil 3.4. Yıllara Göre Sıtma İnsidansının Uluslararası Karşılaştırması, (100.000 Nüfusta)

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ HFA Veritabanı

Tablo 3.3. ICD-10 Ana Tanı Gruplarına ve Cinsiyetlere Göre Hastane Yatışlarının Dağılımı, (%), Türkiye, 2013, 2014, 2015

ICD-10 Ana Tanı Kodları	Kod	2013			2014			2015		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Bazı Enfeksiyöz ve Paraziter Hastalıklar	A00-B99	3,7	2,6	3,1	3,4	2,4	2,9	3,1	2,2	2,6
Neoplazmlar	C00-D48	4,5	3,4	3,9	4,3	3,2	3,7	4,4	3,3	3,8
Kan ve Kan Yapıcı Organların Hastalıkları ve İmmün Sistemin Bazı Hastalıkları	D50-D89	1,5	2,0	1,7	1,5	2,2	1,9	1,6	2,3	1,9
Endokrin, Beslenme ve Metabolizma Hastalıkları	E00-E90	2,1	3,2	2,7	2,1	3,1	2,7	2,2	3,2	2,8
Mental ve Davranışsal Bozukluklar	F00-F99	1,8	1,0	1,4	1,6	0,8	1,2	1,6	0,8	1,1
Sinir Sistemi Hastalıkları	G00-G99	1,9	1,7	1,8	1,9	1,7	1,8	1,9	1,6	1,7
Göz ve Adneks Hastalıkları	H00-H59	4,6	4,0	4,3	4,9	4,2	4,5	4,9	4,2	4,5
Kulak ve Mastoid Çıkıntı Hastalıkları	H60-H95	0,6	0,5	0,6	0,8	0,6	0,7	0,7	0,6	0,7
Dolaşım Sistemi Hastalıkları	I00-I99	9,5	6,6	7,9	10,1	6,8	8,3	10,3	6,8	8,3
Solunum Sistemi Hastalıkları	J00-J99	16,8	9,6	12,8	16,5	9,6	12,7	16,5	10,0	12,9
Sindirim Sistemi Hastalıkları	K00-K93	12,1	10,1	11,0	11,7	9,7	10,6	12,0	10,2	11,0
Deri ve Derialtı Dokunun Hastalıkları	L00-L99	4,0	2,2	3,0	3,8	2,1	2,9	3,6	2,0	2,7
Kas, İskelet Sistemi ve Bağ Dokusu Hastalıkları	M00-M99	3,7	4,9	4,4	3,9	5,1	4,6	3,6	4,8	4,3
Genitoüriner Sistem Hastalıkları	N00-N99	7,8	8,3	8,1	7,7	8,1	7,9	7,8	7,8	7,8
Gebelik, Doğum ve Lohusalık	O00-O99	-	21,6	11,9	-	22,2	12,3	-	22,4	12,4
Perinatal Dönemden Kaynaklanan Bazı Durumlar	P00-P96	2,7	1,9	2,3	2,6	1,8	2,1	2,7	1,8	2,2
Konjenital Malformasyonlar, Deformasyonlar ve Kromozom Anomalileri	Q00-Q99	1,1	0,5	0,7	1,0	0,5	0,7	1,0	0,4	0,7
Semptomlar, Belirtiler ve Anormal Klinik ve Laboratuvar Bulguları, Başka Yerde Sınıflanmamış	R00-R99	3,8	3,2	3,4	4,1	3,4	3,7	3,7	3,3	3,5
Yaralanma, Zehirlenme ve Dış Nedenlerin Bazı Diğer Sonuçları	S00-T98	7,3	3,9	5,4	6,6	3,5	4,9	6,4	3,5	4,8
Sağlık Hizmetleriyle Temas ve Sağlık Durumunu Etkileyen Faktörler	Z00-Z99	10,7	8,8	9,7	11,5	8,9	10,1	12,0	8,9	10,3
Toplam		100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Teşhis İlişkili Gruplar Veritabanı

Not: Tanı gruplarının toplam sütununa ait dağılımı, istatistiksel olarak anlamlı olabilmesi için toplam sayı üzerinden hesaplanmıştır.

Tablo 3.4. Yıllara ve Cinsiyete Göre Toplam Kanser İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye

	2002	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Erkek	154,2	269,7	261,4	275,0	277,7	267,9	246,8
Kadın	113,0	173,3	168,7	182,2	188,2	186,5	173,6
Toplam	133,5	221,5	215,1	228,6	233,0	227,2	210,2

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Not: 2009 yılından önceki verilere kapsamı ve kalitesi açısından ihtiyatla yaklaşılmalıdır.

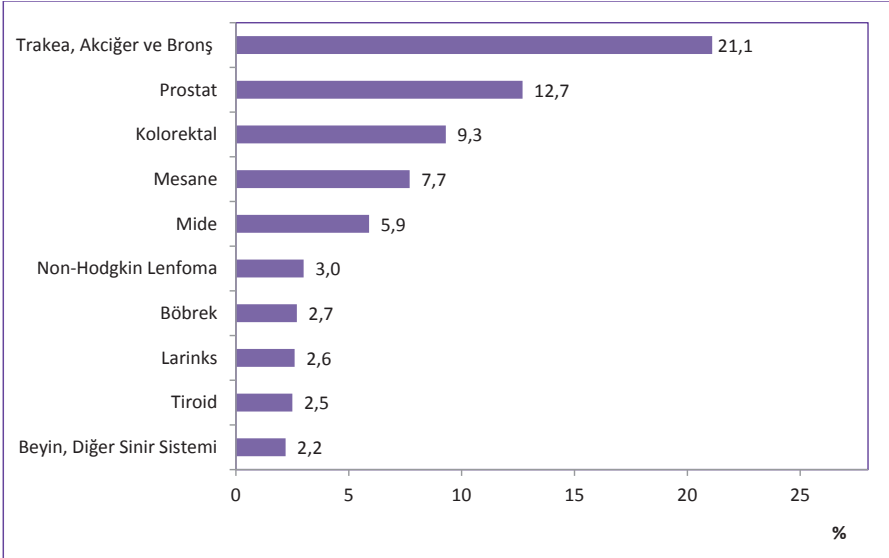
Tablo 3.5. Yıllara Göre Erkeklerde En Sık Görülen 10 Kanser Türünün İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye

	2002	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Trakea, Akciğer ve Bronş	42,2	66,0	61,0	62,3	60,4	59,3	52,5
Prostat	11,5	36,1	33,8	37,1	39,2	36,4	32,9
Kolorektal	11,8	21,0	20,7	22,4	24,7	24,4	22,8
Mesane	12,4	21,4	20,7	20,9	22,3	21,1	19,3
Mide	11,6	16,2	16,1	17,1	16,4	15,9	14,3
Non-Hodgkin Lenfoma	1,4	7,2	7,0	7,2	7,7	6,9	7,2
Böbrek	3,0	6,3	5,5	6,9	7,0	7,0	6,4
Larinks	6,9	8,1	7,7	8,1	7,8	7,0	6,2
Beyin, Diğer Sinir Sistemi	5,3	5,4	5,7	5,7	6,1	6,1	5,2
Pankreas	3,1	5,4	5,7	5,6	5,8	6,3	5,1

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Not: 2009 yılından önceki verilere kapsamı ve kalitesi açısından ihtiyatla yaklaşılmalıdır.

Şekil 3.5. Erkeklerde En Sık Görülen 10 Kanser Türünün Toplam Kanser İçindeki Dağılımı, (%), 2014, Türkiye

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

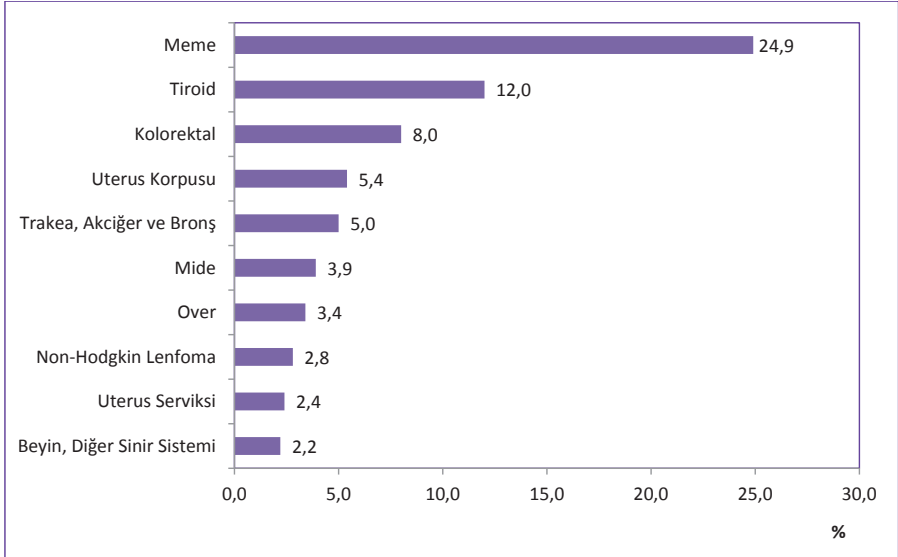
Tablo 3.6. Yıllara Göre Kadınlarda En Sık Görülen 10 Kanser Türünün İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye

	2002	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Meme	31,9	40,6	38,6	44,2	46,8	45,9	43,0
Tiroid	3,5	18,6	18,1	20,4	20,3	21,3	20,7
Kolorektal	9,3	13,4	13,1	13,3	15,2	15,3	13,8
Uterus Korpusu	4,3	9,3	9,6	10,5	10,1	9,9	9,8
Trakea, Akciğer ve Bronş	5,2	8,1	8,0	7,8	9,3	10,0	8,7
Mide	6,0	8,1	7,2	7,9	7,8	7,1	6,5
Over	5,9	6,9	6,6	7,3	7,3	7,0	6,1
Non-Hodgkin Lenfoma	1,2	5,3	5,3	5,0	5,2	5,3	5,0
Beyin, Diğer Sinir Sistemi	3,8	5,0	4,4	4,5	4,7	4,7	4,1
Uterus Serviksi	3,9	4,5	4,0	4,5	4,5	4,6	4,0

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Not: 2009 yılından önceki verilere kapsamı ve kalitesi açısından ihtiyatla yaklaşılmalıdır.

Şekil 3.6. Kadınlarda En Sık Görülen 10 Kanser Türünün Toplam Kanser İçindeki Dağılımı, (%), 2014, Türkiye

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Tablo 3.7. Cinsiyete Göre Kanser Türlerinin İnsidansı, (100.000'de, Dünya Standart Nüfusu), Türkiye, 2014

ICD-10	Erkek	ICD-10	Kadın		
C00-96	Tüm Kanserler	246,8	C00-96	Tüm Kanserler	173,6
C00-14	Ağız, Farinks	5,1	C00-14	Ağız, Farinks	2,1
C00	Dudak	1,1	C00	Dudak	0,2
C01-C02	Dil	0,8	C01-C02	Dil	0,5
C03-C06	Ağız	0,7	C03-C06	Ağız	0,4
C07-C08	Tükrük Bezleri	0,5	C07-C08	Tükrük Bezleri	0,4
C09	Tonsil	0,3	C09	Tonsil	0,0
C10	Diğer Orofarinks	0,1	C10	Diğer Orofarinks	0,0
C11	Nasofarinks	1,2	C11	Nasofarinks	0,4
C12-C13	Hipofarinks	0,3	C12-C13	Hipofarinks	0,2
C14	Farinks, tanımlanmamış	0,1	C14	Farinks, tanımlanmamış	0,0
C15-26	Sindirim Organları	50,7	C15-26	Sindirim Organları	28,3
C15	Özofagus	2,0	C15	Özofagus	1,0
C16	Mide	14,3	C16	Mide	6,5
C17	İnce Barsak	0,7	C17	İnce Barsak	0,4
C18	Kolon	14,1	C18	Kolon	9,0
C19-C20	Rektum	8,7	C19-C20	Rektum	4,8
C21	Anüs	0,3	C21	Anüs	0,2
C22	Karaciğer	3,9	C22	Karaciğer	1,5
C23-C24	Safra kesesi vb.	1,4	C23-C24	Safra kesesi vb.	1,3
C25	Pankreas	5,1	C25	Pankreas	3,4
C26	Diğer Sindirim Organları	0,2	C26	Diğer Sindirim Organları	0,2
C30-34,C37-C38	Solumun Organları	59,8	C30-34,C37-C38	Solumun Organları	9,9
C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0,4	C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0,2
C32	Larinks	6,2	C32	Larinks	0,5
C33-C34	Trakea, Bronş, Akciğer	52,5	C33-C34	Trakea, Bronş, Akciğer	8,7
C37-C38	Diğer Torasik organlar	0,7	C37-C38	Diğer Torasik organlar	0,5
C40-C41	Kemik	1,1	C40-C41	Kemik	0,8
C43	Deri Melanomu	1,8	C43	Deri Melanomu	1,2
C44	Diğer Deri	26,5	C44	Diğer Deri	16,8
C45	Mezoteliyoma	0,9	C45	Mezoteliyoma	0,5
C46	Kaposi sarkomu	0,7	C46	Kaposi sarkomu	0,2
C47,C49	Konnektif, Yumuşak doku	1,7	C47,C49	Konnektif, Yumuşak doku	1,5
C50	Meme	0,8	C50	Meme	43,0
C60-63	Erkek Genital Organları	36,7	C51-58	Kadın Genital Organları	21,5
C60	Penis	0,0	C51	Vulva	0,4
C61	Prostat	32,9	C52	Vajina	0,1
C62	Testis	3,7	C53	Uterus Serviksi	4,0
C63	Diğer erkek genital	0,1	C54	Uterus Korpusu	9,8
			C55	Uterus unspes.	0,6
			C56	Over	6,1
			C57	Diğer Kadın Genital	0,4
			C58	Plasenta	0,1
C64-68	Üriner Organlar	26,3	C64-68	Üriner Organlar	6,4
C64	Böbrek	6,4	C64	Böbrek	3,3
C65	Renal Pelvis	0,3	C65	Renal Pelvis	0,1
C66	Üreter	0,1	C66	Üreter	0,1
C67	Mesane	19,3	C67	Mesane	2,8
C68	Diğer Üriner organlar	0,2	C68	Diğer Üriner organlar	0,1
C69	Göz	0,3	C69	Göz	0,2
C70-C72	Beyin, sinir sistemi	5,2	C70-C72	Beyin, sinir sistemi	4,1
C73	Tiroid	5,5	C73	Tiroid	20,7
C74-75	Diğer Endokrin Bezleri	0,5	C74-75	Diğer Endokrin Bezleri	0,7
C74	Adrenal bez	0,3	C74	Adrenal bez	0,4
C75	Diğer Endokrin	0,2	C75	Diğer Endokrin	0,3
C81-85,88,90-96	Lenfoid ve Hematopoetik	18,2	C81-85,88,90-96	Lenfoid ve Hematopoetik	12,6
C81	Hodgkin hastalığı	1,8	C81	Hodgkin hastalığı	1,2
C82-C85,C96	Non-Hodgkin lenfoma	7,2	C82-C85,C96	Non-Hodgkin lenfoma	5,0
C88	İmmunoproliferatif has.	0,1	C88	İmmunoproliferatif has.	0,1
C90	Multiple Myelom	2,7	C90	Multiple Myelom	1,9
C91	Lenfoid Lösemi	3,4	C91	Lenfoid Lösemi	2,2
C92-C94	Myeloid Lösemi	2,6	C92-C94	Myeloid Lösemi	2,0
C95	Lösemi, tanımlanmamış	0,4	C95	Lösemi, tanımlanmamış	0,2
C39,C48,C76,C77,C80	Diğer&Tanımlanmamış	5,0	C39,C48,C76,C77,C80	Diğer&Tanımlanmamış	3,1

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Tablo 3.8. Onsekiz Yaş ve Üzeri Kadınların Kendi Kendine Meme Muayenesi Yapma Durumunun Dağılımı, (%), 2014

Kendi Kendine Muayene Durumu	%
Ayda Bir	22,9
Üç Ayda Bir	7,7
Üç Aydan Daha Uzun Sürede Bir	11,2
Hiç Yapmadım	58,2

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Tablo 3.9. Onbeş Yaş ve Üzeri Kadınların Mamografi Çektirme Durumunun Dağılımı, (%), 2014

Mamografi Çektirme Zamanı	%
Son 1 Yıl İçerisinde	8,3
1 Yıldan Çok, 2 Yıldan Az	5,6
2 Yıldan Çok, 3 Yıldan Az	3,6
3 Yıldan Çok, 5 Yıldan Az	3,4
5 Yıldan Fazla	4,1
Hiçbir Zaman	75,1

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Tablo 3.10. Onbeş Yaş ve Üzeri Kadınların Smear Yaptırma Durumunun Dağılımı, (%), 2014

Smear Yaptırma Zamanı	%
Son 1 Yıl İçerisinde	9,9
1 Yıldan Çok, 2 Yıldan Az	6,3
2 Yıldan Çok, 3 Yıldan Az	3,6
3 Yıldan Çok, 5 Yıldan Az	3,0
5 Yıldan Fazla	4,7
Hiçbir Zaman	72,6

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Tablo 3.11 Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Kişisel Bakım Faaliyetlerini Gerçekleştirirken Zorluk Çekenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014

Kişisel Bakım Faaliyetleri	Erkek	Kadın	Toplam
Kendi Kendine Beslenme	1,8	3,7	2,8
Yatağa Girme/Kalkma veya Sandalyeye Oturma/Kalkma	2,4	5,2	3,8
Giyinme ve Elbiselerini Çıkarma	2,2	3,8	3,0
Tuvalet Kullanımı	1,8	3,8	2,8
Banyo Yapma/Duş Alma	2,1	4,3	3,2

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Tablo 3.12. 0-6 Yaş Çocukların Son 6 Ay İçinde Geçirdiği Başlıca Hastalık/Sağlık Sorunlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014

Hastalık/Sağlık Sorunu	Erkek	Kız	Toplam
Üst Solunum Yolu Enfeksiyonu (Tonsilit, Orta Kulak İltihabı, Farenjit vb.)	42,8	40,9	41,9
İshal	33,7	32,7	33,2
Bulaşıcı Hastalıklar (Suçiçeği, Kabakulak vb.)	6,2	9,4	7,8
Kansızlık (Demir Eksikliği Anemisi vb.)	11,4	10,3	10,8
Ağız ve Diş Sağlığı Sorunları	9,6	9,1	9,3
Alt Solunum Yolu Enfeksiyonu (Zatürre vb.)	10,1	10,1	10,1
İdrar Yolu Enfeksiyonu	3,2	6,1	4,6
Cilt Hastalıkları	5,9	4,7	5,3
D Vitamini Eksikliğine Bağlı Kemik Bozuklukları	2,5	2,0	2,3

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Tablo 3.13. 7-14 Yaş Çocukların Son 6 Ay İçinde Geçirdiği Başlıca Hastalık/Sağlık Sorunlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014

Hastalık/Sağlık Sorunu	Erkek	Kız	Toplam
Ağız ve Diş Sağlığı Sorunları	24,6	24,6	24,6
Göz İle İlgili Sorunlar	13,4	14,3	13,8
Enfeksiyöz Hastalıklar	9,3	9,6	9,4
Cilt Hastalıkları	4,7	5,1	4,9
Beslenme İle İlgili Hastalıklar	3,4	3,6	3,5
İşitme İle İlgili Sorunlar	3,5	2,3	2,9
Ruh Sağlığı Sorunları	2,2	1,9	2,1
Kas İskelet Sistemi Hastalıkları	2,0	2,4	2,2

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Tablo 3.14. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Son 12 Ay İçinde Geçirdiği Başlıca Hastalık/Sağlık Sorunlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014

Hastalık/Sağlık Sorunu	Erkek	Kadın	Toplam
Bel Bölgesi Problemleri (Bel Ağrısı, Bel Fıtığı, Diğer Bel Defektleri)	26,5	39,3	33,0
Hipertansiyon	11,2	20,9	16,1
Boyun Bölgesi Problemleri (Boyun Ağrısı, Boyun Fıtığı, Diğer Boyun Defektleri)	14,0	28,5	21,3
Alerji (Alerjik Rinit, Dermatit, Yiyecek vb. Alerjisi) (Alerjik Astım Hariç)	8,9	15,3	12,1
Şeker Hastalığı (Diyabet)	6,8	11,1	9,0
Astım (Alerjik Astım Dahil)	5,2	10,5	7,9
Koroner Kalp Hastalığı (Anjina, Göğüs Ağrısı, Spazm)	7,4	9,5	8,5
Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı (Kronik Bronşit, Amfizem)	6,3	9,1	7,7
İdrar Kaçırma, İdrarı Tutamama	4,8	10,2	7,5
Depresyon	7,4	14,5	11,0
Miyokardiyal Enfarktüs (Kalp Krizi)	2,1	1,9	2,0
İnme-Felç (Beyin Kanaması, Serebral Tromboz)	0,9	0,8	0,8
Karaciğer Sirozu, Karaciğer Yetmezliği	1,4	1,8	1,6
Arthrosis	5,4	10,6	8,0
Böbrek Problemleri	6,2	8,7	7,5
Alzheimer	6,2	9,8	8,2

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Not: Alzheimer, 65+ yaş grubu bireyler için değerlendirilmiştir.

Tablo 3.15. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Genel Sağlık Durumunun Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2014

Yaş Grubu	Sağlık Durumu	Erkek	Kadın	Toplam
15-24	Çok İyi/İyi	87,3	84,2	85,8
	Kötü/Çok Kötü	3,0	1,5	2,2
25-34	Çok İyi/İyi	81,2	72,1	76,7
	Kötü/Çok Kötü	2,5	4,9	3,7
35-44	Çok İyi/İyi	70,9	54,1	62,5
	Kötü/Çok Kötü	5,7	10,1	7,9
45-54	Çok İyi/İyi	59,7	35,9	47,8
	Kötü/Çok Kötü	10,1	17,8	13,9
55-64	Çok İyi/İyi	50,4	26,3	38,2
	Kötü/Çok Kötü	13,6	30,2	22,0
65-74	Çok İyi/İyi	35,4	19,7	26,9
	Kötü/Çok Kötü	23,1	40,2	32,4
75+	Çok İyi/İyi	22,5	14,8	17,9
	Kötü/Çok Kötü	36,7	51,1	45,3
Toplam	Çok İyi/İyi	68,8	53,8	61,2
	Kötü/Çok Kötü	8,1	14,8	11,5

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Tablo 3.16. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Gözlük veya Lens Kullanma Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2010, 2012, 2014

Kullanım şekli	2010			2012			2014		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Kullanan	28,3	30,1	29,2	28,9	31,4	30,2	32,3	36,2	34,3
Kullanmayan	71,6	69,8	70,7	71,0	68,5	69,7	67,5	63,7	65,6
Hiç Göremeyen	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2010, 2012, 2014

Tablo 3.17. Onbeş Yaş ve Üzeri Görme Sorunu Olan Bireylerin Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2010, 2012, 2014

Yaş Grubu	2010			2012			2014		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
15-24	1,0	1,5	1,3	1,3	1,0	1,2	1,5	1,9	1,7
25-34	1,5	2,9	2,2	0,9	2,4	1,6	1,3	2,0	1,7
35-44	1,3	4,7	3,0	1,6	2,8	2,2	2,1	5,4	3,7
45-54	6,7	11,2	8,9	5,0	8,8	6,9	7,7	13,0	10,3
55-64	12,2	15,0	13,7	6,8	12,0	9,5	10,6	15,6	13,2
65-74	14,8	26,7	21,6	13,8	22,0	18,3	15,1	19,8	17,6
75+	28,1	39,3	34,2	28,3	36,3	33,1	23,1	32,5	28,8
Toplam	4,8	8,4	6,7	4,0	6,9	5,5	5,1	8,6	6,9

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2010, 2012, 2014

Tablo 3.18. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin İşitme Cihazı Kullanma Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2010, 2012, 2014

Kullanım Şekli	2010			2012			2014		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Kullanan	4,1	3,3	3,7	4,7	4,7	4,7	3,9	3,4	3,6
Kullanmayan	95,8	96,6	96,2	95,2	95,2	95,2	95,7	96,4	96,0

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2010, 2012, 2014

Tablo 3.19. Onbeş Yaş ve Üzeri İşitme Sorunu Olan Bireylerin Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2010, 2012, 2014

Yaş Grubu	2010			2012			2014		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
15-24	0,5	0,2	0,4	0,6	0,3	0,5	1,8	0,9	1,3
25-34	0,4	0,6	0,5	0,6	0,3	0,4	1,3	1,8	1,6
35-44	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	0,9	2,3	3,0	2,7
45-54	1,9	2,1	2,0	1,2	1,6	1,4	4,4	6,4	5,4
55-64	3,9	2,7	3,3	1,8	4,0	2,9	7,0	8,3	7,7
65-74	9,7	12,1	11,1	7,4	8,1	7,8	15,4	14,1	14,7
75+	20,3	21,8	21,1	22,4	21,7	22,0	37,7	34,6	35,8
Toplam	2,3	2,6	2,4	1,9	2,5	2,2	4,8	5,8	5,3

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2010, 2012, 2014

Bölüm 3 İle İlgili Açıklamalar

☑2002 yılı kızamık ve tüberküloz vakalarında yerli veya yabancı vaka ayırımına ait kayıt bulunmamaktadır.

☑Kanser ile ilgili veriler Aktif Kanser Kayıt Sistemi ile veri toplayan illerin verilerinden alınmıştır. *Aktif Kanser Kayıt Sistemi*; Kanser kayıt elemanları tarafından tek tek hasta dosyaları ve elektronik veri tabanlarından araştırılan bilgiler, kanser kayıt formlarına aktarılır. Bu formların İl Halk Sağlığı Müdürlüğü Kanser Kayıt Merkezlerinde Canreg-4 bilgisayar programına girilmesinin ardından duplikasyon kontrolü ve diğer kalite kontrol çalışmaları yapıldıktan sonra veriler Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkanlığı'na elektronik ortamda gönderilir. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de profesyonel kanser kayıtçılığı yapabilecek ve ülkenin en az % 20 nüfusunu yansıtacak bölgeler (iller) seçilmiştir. Bu hesaplamaların yapılmasında da *Ankara, Antalya, Bursa, Edirne, Erzurum, Eskişehir, İzmir, Samsun, Trabzon* illerinin verileri kullanılmıştır.

☑Dünya Standart Nüfusu: Kanser hastalığı, ilerleyen yaş gruplarında daha sık görüldüğünden nüfusu yaşlı olan bir ülkede kanser görülme oranı (kaba hız), nüfusu genç bir ülke ile kıyaslandığında daha yüksek olacaktır. Bu nedenle ağırlıklandırma işleminin yapılabilmesi için, "Dünya Standart Nüfusu" tablosundan yararlanılarak standardize edilmiş bir oran olan "yaşa standardize hız" kavramı kullanılmaktadır.

☑Bölüm içerisinde yer alan dağılım tablo ve grafiklere ait toplamlar yuvarlama nedeniyle % 100 olmayabilir.

TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Araştırma kişilerin bevanına davalıdır.

☑**Kapsanan kitle:** Türkiye sınırları içerisindeki tüm yerleşim yerlerinde bulunan tüm hane halkıdır. Kurumsal olarak nitelendirilen nüfus (asker, yurtlarda, hapisnede, hastanede sürekli olarak kalan, huzurevleri vb.) kapsam dışıdır.

☑**Tahmin boyutu:** Araştırma; Türkiye toplam tahmini verebilecek şekilde tasarlanmıştır. Tasarım gereği toplam örnek hacmi 9.740 hane olarak belirlenmiştir.

☑**Örneklem dağılımı:** Örneğe seçilen 9.740 haneden 8.634 hane ile anket sonuçlandırılmıştır. Toplam 26.075 birey ile anket yapılmıştır.

☑**Uygulama dönemi:** Araştırma, 2008 yılında Nisan ayında, 2010 ve 2012 yıllarında Mayıs-Haziran döneminde bir ay uygulanmıştır. 2014 yılında ise metodoloji gereği Ağustos-Ekim dönemindeki 3 ayda çalışma gerçekleştirilmiştir.

BÖLÜM 4

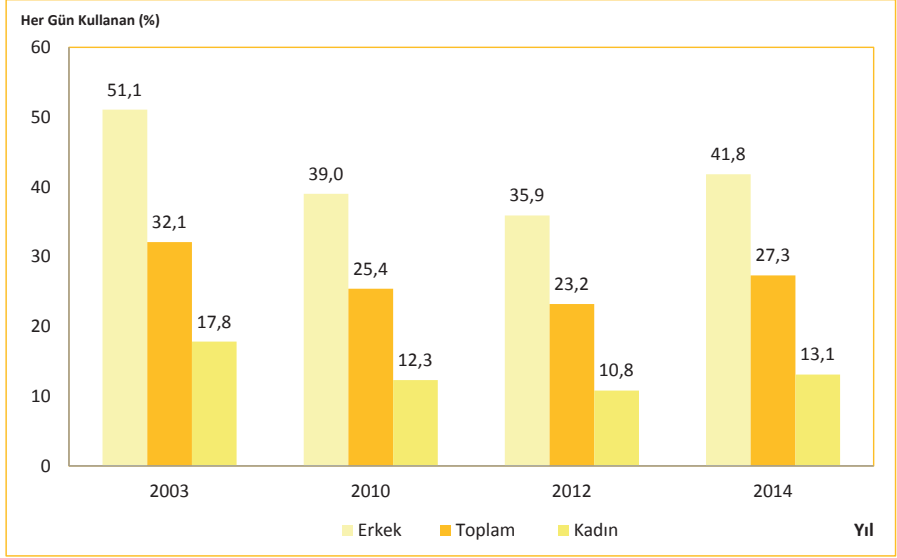
Risk Faktörleri

Tablo 4.1. Bireylerin Tütün ve Tütün Mamulü Kullanma Durumunun Cinsiyete ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2010, 2012, 2014

Tütün ve Tütün Mamulü Kullanma Durumu	Yaş Grubu	2010			2012			2014		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Her Gün Kullanan	15-24	27,1	6,1	16,4	24,1	4,6	14,3	31,4	5,7	18,5
	25-34	48,2	17,0	32,7	45,9	14,9	30,5	51,2	18,8	35,1
	35-44	49,2	19,5	34,5	44,4	17,3	30,9	49,9	19,7	34,9
	45-54	43,7	13,8	28,8	42,0	13,4	27,7	48,7	16,5	32,7
	55-64	32,7	8,8	20,4	27,9	7,4	17,4	38,2	10,2	24,0
	65-74	20,6	4,2	11,2	17,8	3,8	10,1	22,4	3,4	12,1
	75+	15,1	0,9	7,3	12,6	0,8	5,6	8,9	2,4	5,0
	Türkiye	39,0	12,3	25,4	35,9	10,8	23,2	41,8	13,1	27,3
Ara Sıra Kullanan	15-24	4,3	2,6	3,4	4,3	1,5	2,9	6,1	3,7	4,9
	25-34	5,6	5,6	5,6	4,6	4,9	4,8	6,9	6,5	6,7
	35-44	4,4	4,8	4,6	4,9	4,4	4,6	6,4	6,8	6,6
	45-54	4,8	5,0	4,9	4,1	3,1	3,6	4,4	4,8	4,6
	55-64	4,3	0,9	2,6	4,1	0,5	2,3	3,6	3,3	3,4
	65-74	2,4	0,8	1,5	2,7	0,9	1,7	5,2	2,2	3,6
	75+	1,7	0,9	1,2	2,9	1,2	1,9	2,9	1,4	2,0
	Türkiye	4,5	3,7	4,1	4,3	2,9	3,6	5,6	4,8	5,2
Daha Önce Kullanan	15-24	11,7	7,2	9,4	6,5	5,0	5,7	10,2	7,5	8,8
	25-34	12,6	13,7	13,2	11,7	11,2	11,5	12,6	12,8	12,7
	35-44	21,1	13,7	17,4	18,2	9,8	14,0	20,6	13,0	16,8
	45-54	29,1	12,4	20,7	26,3	10,6	18,5	29,6	14,1	21,9
	55-64	43,1	13,0	27,7	38,0	10,1	23,8	43,4	14,5	28,8
	65-74	47,4	9,3	25,5	44,9	7,4	24,4	51,8	10,9	29,7
	75+	55,3	7,7	29,3	42,2	5,7	20,4	58,7	8,4	28,4
	Türkiye	23,0	11,5	17,1	19,8	8,9	14,3	23,8	11,8	17,7
Hiç Kullanmayan	15-24	56,9	84,2	70,8	65,1	88,9	77,1	52,3	83,2	67,7
	25-34	33,6	63,7	48,6	37,8	69,0	53,3	29,3	61,8	45,5
	35-44	25,2	62,0	43,5	32,5	68,5	50,5	23,1	60,4	41,7
	45-54	22,5	68,8	45,6	27,6	72,9	50,2	17,2	64,6	40,8
	55-64	19,9	77,3	49,3	30,0	82,0	56,5	14,8	72,1	43,8
	65-74	29,6	85,6	61,8	34,5	88,0	63,8	20,5	83,5	54,6
	75+	27,9	90,5	62,2	42,3	92,3	72,1	29,5	87,8	64,6
	Türkiye	33,5	72,6	53,4	40,0	77,3	59,0	28,7	70,3	49,8

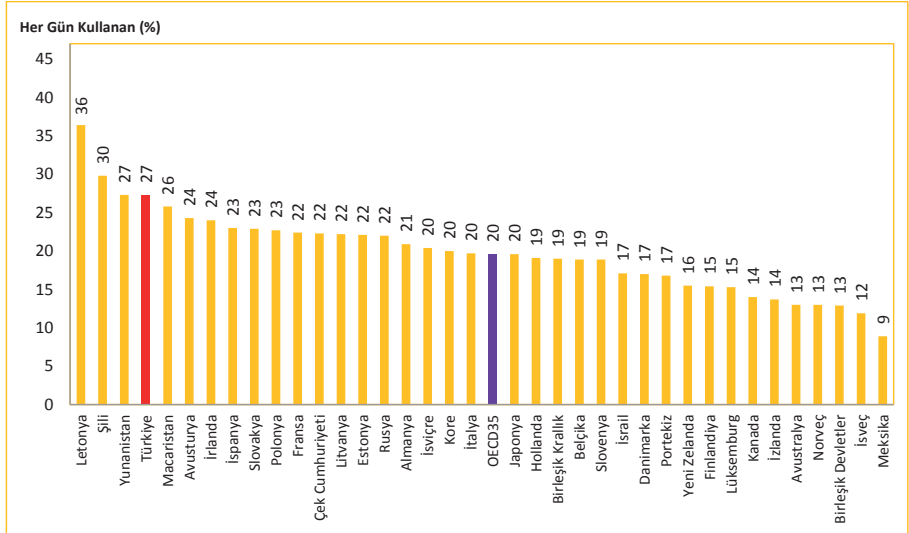
Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2010, 2012, 2014

Şekil 4.1. Her Gün Tütün ve Tütün Mamulü Kullanan Kişilerin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2003, 2010, 2012, 2014

Kaynak: Sağlık Bakanlığı Ulusal Hastalık Yükü ve Maliyet Etkililik Çalışması, Hane Halkı Araştırması 2003, TÜİK Türkiye Sağlık Araştırması 2010, 2012, 2014

Şekil 4.2. Ülkelere Göre Her Gün Tütün ve Tütün Mamulü Kullanma Durumu, (%), 2014

Kaynak: TÜİK Türkiye Sağlık Araştırması 2014, OECD Health Data 2016

Not: Ülke verileri 2014 veya daha yakın yıla aittir.

Tablo 4.2. Halen Tütün ve Tütün Mamulü Kullananların İlk Kez Tütün Mamulü Kullanma Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014

İlk Kez Tütün Mamulü Kullanma Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
<10	5,6	1,5	4,5
10-14	26,3	14,9	23,1
15-19	47,3	48,9	47,8
20-24	15,5	20,2	16,8
25-29	3,5	6,7	4,4
30-34	0,7	3,8	1,5
35+	1,1	4,0	1,9
Toplam	100	100	100

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Tablo 4.3. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Tütün Mamulü Kullanmaya Başlama Nedenlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2010, 2012, 2014

Neden	2010			2012			2014		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Merak	34,6	34,3	34,5	43,9	38,2	42,3	37,2	34,0	36,2
Özenti	25,5	18,3	23,3	27,8	23,2	26,5	18,3	13,2	16,8
Aile Sorunları	2,8	6,8	4,0	2,3	7,7	3,8	2,3	7,6	3,9
Kişisel Sorunlar	4,2	7,1	5,0	3,6	6,6	4,4	4,5	7,0	5,3
Arkadaş Etkisi	23,7	20,5	22,7	16,3	15,2	16,0	30,4	27,2	29,4
Eğlence Amaçlı	3,1	3,3	3,2	1,5	1,9	1,6	2,7	3,3	2,8
Hiçbir Özel Neden Yok	1,5	2,0	1,7	2,3	3,3	2,5	1,7	2,3	1,9

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2010, 2012, 2014

Tablo 4.4. Bireylerin Alkol Kullanma Durumunun Cinsiyete ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2014

Alkol Kullanım Durumu	Yaş Grubu	2014		
		Erkek	Kadın	Toplam
Kullanan	15-24	20,9	5,8	13,3
	25-34	31,0	10,0	20,5
	35-44	27,4	6,7	17,1
	45-54	25,6	4,7	15,2
	55-64	22,6	2,9	12,6
	65-74	11,2	1,3	5,8
	75+	4,4	0,5	2,0
	Türkiye	24,3	5,8	14,9
Daha Önce Kullanan	15-24	11,9	7,1	9,5
	25-34	22,4	11,5	17,0
	35-44	31,0	10,9	21,0
	45-54	34,2	8,3	21,3
	55-64	39,7	6,8	23,1
	65-74	44,0	5,5	23,2
	75+	37,0	2,5	16,2
	Türkiye	27,6	8,6	18,0
Hiç Kullanmayan	15-24	67,2	87,1	77,2
	25-34	46,6	78,6	62,5
	35-44	41,6	82,4	61,9
	45-54	40,2	87,0	63,5
	55-64	37,7	90,3	64,3
	65-74	44,8	93,1	71,0
	75+	58,6	97,1	81,7
	Türkiye	48,2	85,6	67,1

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Tablo 4.5. Halen Alkol Kullananların İlk Kez Alkol Kullanma Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014

İlk Kez Alkol Kullanma Yaşı	Erkek	Kadın	Toplam
<10	2,3	0,7	2,0
10-14	9,3	5,5	8,5
15-19	55,9	47,8	54,3
20-24	23,9	28,7	24,8
25-29	5,8	9,0	6,4
30-34	1,7	5,6	2,5
35+	1,1	2,8	1,4
Toplam	100	100	100

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Tablo 4.6. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Alkol Kullanmaya Başlama Nedenlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014

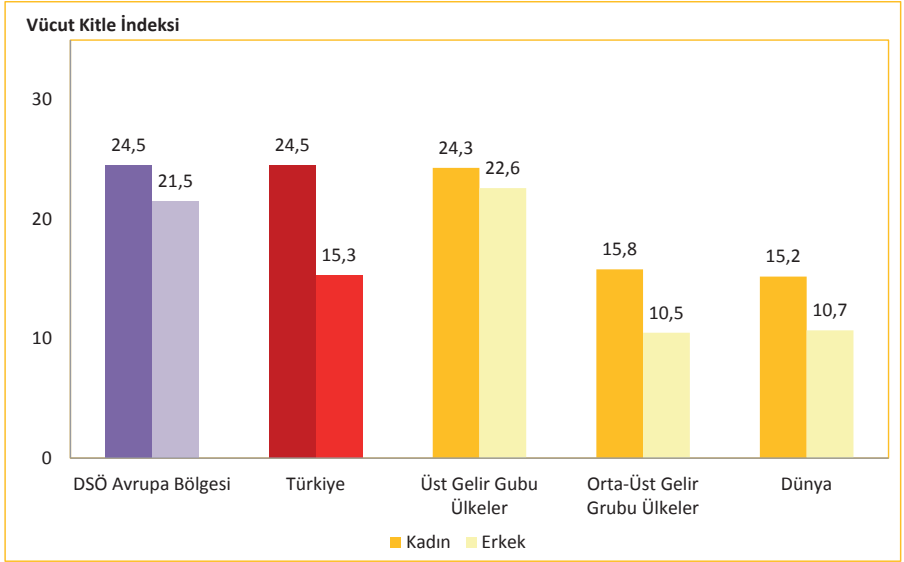
	2014		
	Erkek	Kadın	Toplam
Merak	37,1	40,6	37,9
Özenti	9,7	3,0	8,2
Aile Sorunları	1,2	0,7	1,1
Kişisel Sorunlar	1,6	1,5	1,6
Arkadaş Etkisi	27,5	12,9	24,2
Eğlence Amaçlı	18,1	29,8	20,7
Hiçbir Özel Neden Yok	2,0	2,7	2,2

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Tablo 4.7. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerde Beyana Dayalı Vücut Kitle İndeksinin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2010, 2012, 2014

Yıl	Cinsiyet	Düşük Kilolu	Normal Kilolu	Fazla Kilolu	Obez
2010	Erkek	3,5	46,1	37,3	13,2
	Kadın	5,9	44,7	28,4	21,0
	Toplam	4,7	45,5	33,0	16,9
2012	Erkek	2,7	44,7	39,0	13,7
	Kadın	5,1	43,6	30,4	20,9
	Toplam	3,9	44,2	34,8	17,2
2014	Erkek	2,8	43,7	38,2	15,3
	Kadın	5,5	40,7	29,3	24,5
	Toplam	4,2	42,2	33,7	19,9

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2010, 2012, 2014

Şekil 4.3. Obez (Vücut Kitle İndeksi \geq 30) Bireylerin Cinsiyete Göre Uluslararası Karşılaştırması, 2014

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014, DSÖ World Health Statistics 2015

Tablo 4.8. Çocukların (7-8 Yaş) Yerleşim Yerlerine Göre Vücut Ağırlığı, Boy Uzunluğu ve Beden Kitle İndeksi Z-Skorlarının Dağılımı (%), 2013

	Erkek			Kız			Toplam
	Kır	Kent	Toplam	Kır	Kent	Toplam	
Vücut Ağırlığı Z-Skoru							
Ciddi Zayıf	1,0	0,0	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2
Zayıf	3,2	1,8	2,1	3,1	1,9	2,1	2,1
Normal	92,9	87,8	88,6	93,7	91,5	91,9	90,2
Kilolu	1,5	7,5	6,5	2,5	5,4	4,9	5,7
Şişman	1,5	2,8	2,6	0,4	1,1	1,0	1,8
Boy Uzunluğu Z-Skoru							
Ciddi Bodur	0,2	0,1	0,1	0,4	0,1	0,2	0,1
Bodur	5,4	1,5	2,1	5,6	1,7	2,4	2,3
Normal	93,9	95,0	94,8	93,7	96,3	95,8	95,3
Uzun	0,5	3,1	2,7	0,2	1,7	1,4	2,0
Çok Uzun	0,0	0,3	0,3	0,0	0,2	0,2	0,2
BKİ Z-Skoru							
Ciddi Zayıf	0,2	0,3	0,3	0,0	0,2	0,2	0,3
Zayıf	2,2	1,8	1,9	1,3	1,7	1,7	1,8
Normal	82,8	72,9	74,5	85,0	74,6	76,5	75,5
Kilolu	11,1	13,7	13,3	10,5	16,0	15,0	14,2
Şişman	3,7	11,2	10,0	3,1	7,4	6,6	8,3

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye Çocukluk Çağı (7-8 Yaş) Şişmanlık Araştırması (COSI-TUR) 2013

Tablo 4.9. Bireylerde Beyana Dayalı Boy ve Kilo Ortalamalarının Yaş Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2014

Yaş Grubu	Vücut Ağırlığı (kg)			Boy Uzunluğu (cm)		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
15-24	69,0	57,4	63,2	174,3	162,2	168,2
25-34	77,7	64,4	71,1	175,2	162,3	168,7
35-34	80,8	71,0	75,9	173,8	161,2	167,5
45-54	81,6	76,4	79,0	171,5	160,8	166,2
55-64	79,4	76,4	77,8	170,8	159,5	165,1
65-74	75,7	71,9	73,7	169,3	158,9	163,6
75+	73,3	66,3	69,1	168,9	156,8	161,6
Türkiye	77,1	68,1	72,5	173,0	161,0	166,9

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Tablo 4.10. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Son 12 Ay İçerisinde Koruyucu Hizmetlerden Faydalanma Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014

Ölçümler	Erkek	Kadın	Toplam
Grip Aşısı Olanlar	3,7	2,9	3,3
Tansiyon Ölçtürme	43,0	57,2	50,2
Kolesterol Ölçtürme	27,5	41,1	34,4
Kan Şekeri Ölçtürme	30,1	44,9	37,6
Dışkı (Gaita) ile İlgili Gizli Kan Testi	9,7	12,3	11,0
Kolonoskopi	2,3	2,6	2,5

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Tablo 4.11. Ailelerin Beyanlarına Göre Çocuklarının (7-8 Yaş) Bazı Besin ve İçeceklerin Tüketim Sıklıklarının Dağılımı, (%), 2013

Besinler	Her Gün	Haftada 4-6 Kez	Haftada 1-3 Kez	Hiç
Taze Meyve	42,8	23,3	32,5	1,4
Sebze	18,3	26,3	47,2	8,3
%100 Hazır Meyve Suyu	14,2	13,9	50,2	21,7
Taze Sıkılmış Meyve Suyu	5,8	11,5	47,0	35,6
Şeker İçeren Gazlı İçecekler	4,2	8,5	50,3	37,0
Diyet Gazlı İçecekler	1,7	2,2	10,7	85,4
Az/Yarım Yağlı Süt	23,6	15,4	29,0	32,0
Tam Yağlı Süt	27,9	18,1	30,9	23,1
Aromalı Süt	8,3	8,8	35,6	47,3
Peynir	51,0	16,5	22,1	10,5
Ayran	28,7	25,7	41,2	4,3
Yoğurt	36,9	26,9	31,0	5,2
Sütlü Puding	5,9	11,6	59,2	23,3
Kırmızı Et, Tavuk, Hindi	9,8	30,1	55,0	5,1
Balık	4,1	9,2	67,0	19,7
Yumurta	42,4	28,1	25,4	4,1
Kuru Baklagiller	8,8	28,6	56,4	6,2
Kuruyemiş	13,8	23,7	56,6	6,1
Tahıllar, Ekmek	43,1	30,4	25,3	1,2
Cips, Patlamış Mısır	8,7	13,4	59,6	18,3
Şekerli Barlar Veya Çikolata	14,4	22,0	55,8	7,8
Bisküvi, Kek, Kurabiye, Pasta vb.	16,5	26,2	53,6	3,7
Pizza, Pide, Lahmacun, Patates Kızartması, Hamburger vb.	4,2	12,6	66,1	17,2

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Türkiye Çocukluk Çağı (7-8 Yaş) Şişmanlık Araştırması (COSI-TUR) 2013

Tablo 4.12. Bebeklerin Anne Sütü İle Beslenme Sürelerinin Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014

Ay	Erkek	Kız	Toplam
0-6	28,2	28,2	28,2
7-12	23,2	25,2	24,2
13-18	18,2	24,1	21,1
19-24	22,7	18,5	20,7
25-64	7,8	4,1	6,0

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Tablo 4.13. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Meyve Tüketme Sıklığının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014

	Erkek	Kadın	Toplam
Günde Bir Kere ya da Daha Çok	45,9	49,0	47,5
Haftada 4-6 Kere	18,4	17,1	17,7
Haftada 1-3 Kere	26,1	23,7	24,9
Haftada Bir Kezden Az	7,5	7,5	7,5
Hiç Tüketmeyen	2,2	2,8	2,5

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Tablo 4.14. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Sebze ya da Salata Tüketme Sıklığının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014

	Erkek	Kadın	Toplam
Günde Bir Kere ya da Daha Çok	57,7	62,9	60,3
Haftada 4-6 Kere	20,4	18,8	19,6
Haftada 1-3 Kere	17,9	15,2	16,6
Haftada Bir Kezden Az	3,0	2,4	2,7
Hiç Tüketmeyen	1,0	0,7	0,8

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Tablo 4.15. Onbeş Yaş ve Üzeri Bireylerin Günlük Faaliyet Durumlarının Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014

	Erkek	Kadın	Toplam
Çoğunlukla Oturan veya Duran	30,8	46,0	38,5
Çoğunlukla Yürüyüş veya Orta Derecede Fiziksel Güç Gerektiren İşler	55,2	51,5	53,3
Çoğunlukla Ağır İş veya Fiziksel Güç Gerektiren İşler	14,0	2,5	8,2

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Tablo 4.16. Bireylerin Son 4 Hafta İçerisinde Bedensel Ağrı Hissedenlerin Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2010, 2012, 2014

Yaş Grubu	2010			2012			2014		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
15-24	6,5	13,0	9,8	5,2	7,4	6,3	13,1	16,4	14,7
25-34	11,8	18,7	15,2	8,9	14,5	11,7	13,9	27,1	20,5
35-44	16,6	29,3	23,0	13,7	21,3	17,5	19,5	38,4	28,9
45-54	18,6	36,9	27,7	14,5	32,4	23,4	22,5	45,8	34,1
55-64	24,4	46,6	35,8	18,8	44,0	31,6	24,4	53,1	38,9
65-74	31,6	56,5	45,9	28,4	56,4	43,7	37,1	61,4	50,3
75+	51,8	64,8	58,9	48,8	66,1	59,1	49,0	66,7	59,6
Türkiye	16,3	29,4	22,9	13,3	25,2	19,3	20,0	37,3	28,7

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2010, 2012, 2014

Tablo 4.17. Herhangi Bir Yardım Almadan ya da Yardımcı Bir Araç Kullanmadan Yürüyemeyenler, Merdiven İnip Çıkamayanların Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2010, 2012, 2014

	Yaş Grubu	2010			2012			2014		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Yürüyemeyenler	15-44	2,3	3,1	2,7	2,0	2,5	2,3	1,3	2,1	1,7
	45-54	1,5	4,2	2,8	2,2	4,3	3,2	3,4	10,4	6,8
	55-64	4,7	8,1	6,4	3,9	12,1	8,1	5,2	20,5	12,9
	65-74	11,2	22,5	17,7	11,7	27,5	20,3	15,3	31,9	24,3
	75+	25,0	48,2	37,7	29,9	46,8	39,9	38,3	59,7	51,2
	Türkiye	2,6	5,4	4,1	2,7	6,3	4,5	4,1	10,4	7,3
Merdiven İnip Çıkamayanlar	15-44	2,5	3,3	2,9	2,2	3,5	2,8	1,7	3,2	2,4
	45-54	1,7	5,6	3,7	2,1	4,9	3,5	3,9	14,2	9,0
	55-64	5,1	11,9	8,6	5,2	16,1	10,8	7,1	25,2	16,3
	65-74	12,8	27,4	21,2	13,2	30,6	22,8	19,6	40,1	30,7
	75+	33,2	50,7	42,8	34,7	51,2	44,5	42,1	61,3	53,6
	Türkiye	3,1	6,5	4,8	3,1	7,4	5,3	5,1	12,8	9,0

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2010, 2012, 2014

Tablo 4.18. Yaşlılarına Göre Öğrenmekte ve Hatırlamakta Zorluk Çeken Bireylerin Cinsiyet ve Yaş Grubuna Göre Dağılımı, (%), 2012, 2014

	Yaş Grubu	2012			2014		
		Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Öğrenmede Zorluk Çekenler	15-44	0,8	1,0	0,9	0,8	2,0	1,4
	45-54	0,8	2,2	1,5	2,6	7,8	5,2
	55-64	0,8	4,2	2,6	3,0	12,8	8,0
	65-74	3,2	8,5	6,1	8,5	22,5	16,1
	75+	6,6	16,1	12,2	22,0	42,2	34,2
	Türkiye	1,1	2,7	1,9	2,5	7,5	5,0
Hatırlamada Zorluk Çekenler	15-44	0,9	1,4	1,1	1,2	1,9	1,6
	45-54	1,5	3,3	2,4	2,1	6,2	4,1
	55-64	1,8	5,7	3,8	2,9	7,0	5,0
	65-74	5,5	8,7	7,2	6,3	12,0	9,4
	75+	11,3	16,4	14,3	15,6	27,3	22,6
	Türkiye	1,7	3,2	2,5	2,3	5,1	3,7

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2012, 2014

Tablo 4.19. Hastalık, Sakatlık veya Yaşlılığa Bağlı Kronik Problemler Yaşayan Bireylere Haftada En Az Bir Kere Bakım ya da Yardım Sağlama Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014

	Erkek	Kadın	Toplam
Yardım Sağlayan	10,0	11,8	10,9
Aile fertlerinden biri	65,2	74,9	70,5
Diğer	34,8	25,1	29,5
Yardım Sağlamayan	90,0	88,2	89,1

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Tablo 4.20. Bireylerin Ciddi Kişisel Bir Problemi Olduğunda Güvenebileceği, Çok Yakın Kaç Kişinin Olduğunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014

	Erkek	Kadın	Toplam
Hiç	6,3	6,0	6,1
1-2 Kişi	31,0	37,1	34,1
3-5 Kişi	36,8	37,6	37,2
6 veya Daha Fazla Kişi	25,9	19,3	22,6

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Tablo 4.21. Bireylerin İhtiyacı Olduğunda Komşulardan Yardım Alabilme Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı, (%), 2014

	Erkek	Kadın	Toplam
Çok Kolay/Kolay	69,1	72,0	70,6
Orta	15,1	14,4	14,7
Zor/Çok Zor	15,9	13,6	14,7

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Bölüm 4 İle İlgili Açıklamalar

☑ Vücut Kitle İndeksi (VKİ), vücut ağırlığının (kilogram), boy uzunluğunun (metre) karesine bölünmesiyle hesaplanır.

☑ Bölüm içerisinde yer alan dağılım tablo ve grafiklere ait toplamlar yuvarlama nedeniyle % 100 olmayabilir.

Düşük Kilolu : VKİ < 18,5

Normal Kilolu : 18,5 ≤ VKİ < 25

Fazla Kilolu : 25 ≤ VKİ < 29,9

Obez : VKİ ≥ 30

Sağlık Bakanlığı, Türkiye Çocukluk Çağı (7-8 Yaş) Şişmanlık Araştırması (COSI-TUR-2013)

☑ Şişmanlık Araştırması'nın 2013 yılında 21 ülkede uygulanan 3. aşamasına ülkemiz de dahil olmuştur. Araştırma DSÖ'nün belirlediği kriterler çerçevesinde Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Milli Eğitim Bakanlığı, Hacettepe Üniversitesi işbirliğinde yürütülmüştür.

☑ Bu çalışmanın amacı, uluslararası bir araştırmaya katılarak okul çağı çocuklarındaki büyümenin diğer ülkelerle kıyaslamalı olarak izlenmesidir. Proje kapsamında öğrencilerin boy uzunlukları ve vücut ağırlıkları ölçülmüş, velilere öğrencilerin beslenme ve fiziksel aktivite davranışları ile ilgili ve araştırmaya katılan 216 okulun beslenme ve fiziksel aktivite kapasitelerine yönelik anket uygulanmıştır. Araştırmanın üç yılda bir tekrarlanarak okul çağı çocuklarının büyümelerindeki değişimin izlenmesi hedeflenmektedir.

☑ Araştırma; Türkiye temsiliyeti olan 67 ilde, 216 okulda (163 kentsel, 53 kırsal), 2. sınıflardan toplam 5.101 öğrenciye ulaşılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın saha uygulaması 67 ilde oluşturulan 78 ekiple Mayıs-Haziran 2013 tarihlerinde yapılmıştır.

☑ Araştırma kapsamında 2. Sınıflarda bulunan öğrencilerden 7 ve 8 yaş grubunda olanlar değerlendirilmeye alınmıştır.

TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması 2014

Araştırma kişilerin bevanına davalıdır.

☑ **Kapsanan kitle:** Türkiye sınırları içerisindeki tüm yerleşim yerlerinde bulunan hane halklarıdır. Kurumsal olarak nitelendirilen nüfus (asker, yurtlarda, hapisanede, hastanede sürekli olarak kalan, huzurevleri vb.) kapsam dışıdır.

☑ **Tahmin boyutu:** Araştırma; Türkiye toplam tahmini verebilecek şekilde tasarlanmıştır. Tasarım gereği toplam örnek hacmi 9.740 hane olarak belirlenmiştir.

☑ **Örneklem dağılımı:** Örneğe seçilen 9.740 haneden 8.634 hane ile anket sonuçlandırılmıştır. Toplam 26.075 birey ile anket yapılmıştır.

☑ **Uygulama dönemi:** Araştırma, 2008 yılında Nisan ayında, 2010 ve 2012 yıllarında Mayıs-Haziran döneminde bir ay uygulanmıştır. 2014 yılında ise metodoloji gereği Ağustos-Ekim dönemindeki 3 ayda çalışma gerçekleştirilmiştir.

Her şeyin başı sağlık,
sağlığın başı aşı.

Çocuklarınıza doğduktan
sonraki ilk ayda çocuk felci
aşısını yaptırın.

İnitiyeç olmadıkça
yapılan sezaryen, anne
ve bebeğe zarar verir.

T.C. Sağlık Bakanlığı

Önlemimizi alın, zatürreden
korunun. Korunmanın en
etkin yolu aşılanma, sağlıklı
beslenme ve temiz bir çevre.

Anne ben normal doğum
istiyorum.

Hastalıkların
Önlenmesi ve
Sağlığın Korunması

BÖLÜM 5

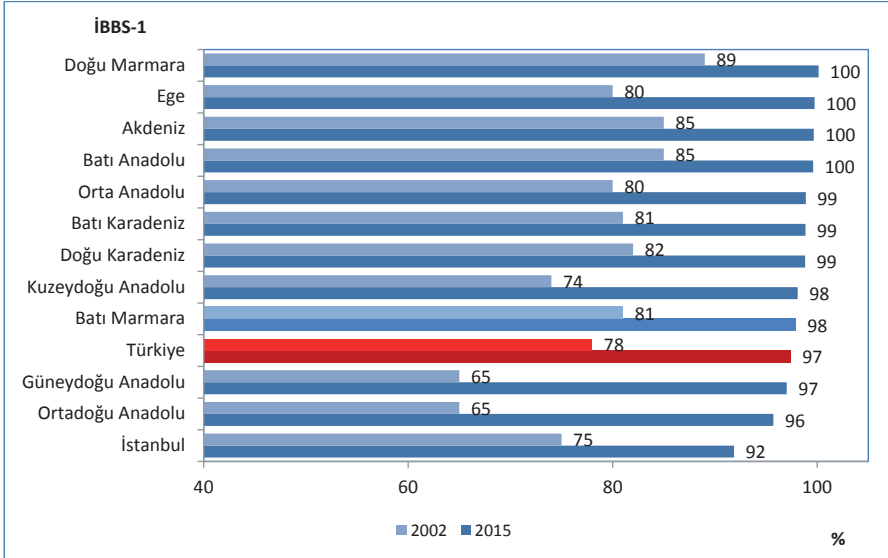
Hastalıkların Önlenmesi ve Sağlığın Korunması

Tablo 5.1. Yıllara Göre Aşılama Hızları, (%), Türkiye

	2002	2011	2012	2013	2014	2015
DaBT 1	82	98	97	97	97	98
DaBT 2	80	98	97	98	96	97
DaBT 3	78	97	97	98	96	97
BCG	77	95	96	96	95	96
HBV- 3	72	96	97	97	95	97
KKK	82	98	96	98	94	97
KPA 3	-	96	97	97	96	97

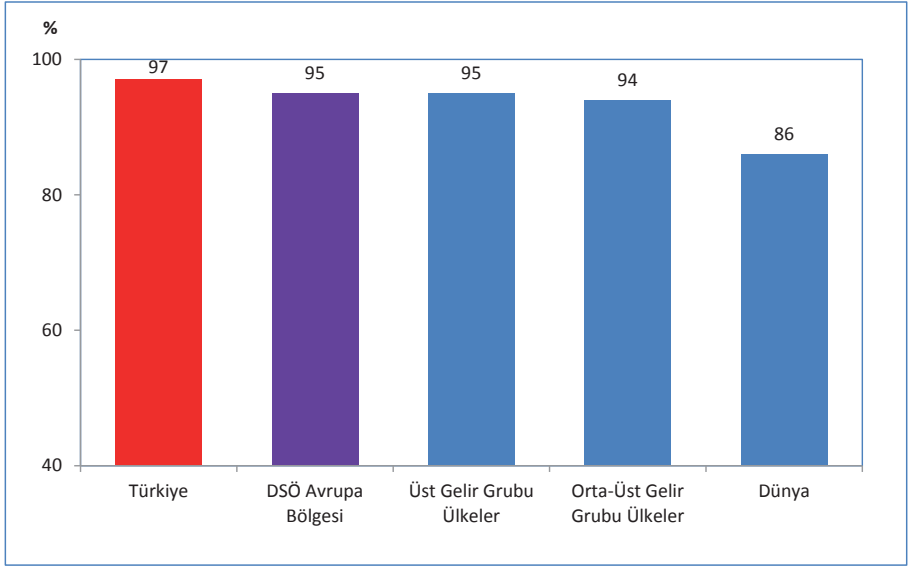
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.1. İBBS-1'e Göre Beşli Karma Aşı (DaBT+İPA+Hib) Üçüncü Doz Aşılama Hızı, (%), 2002, 2015

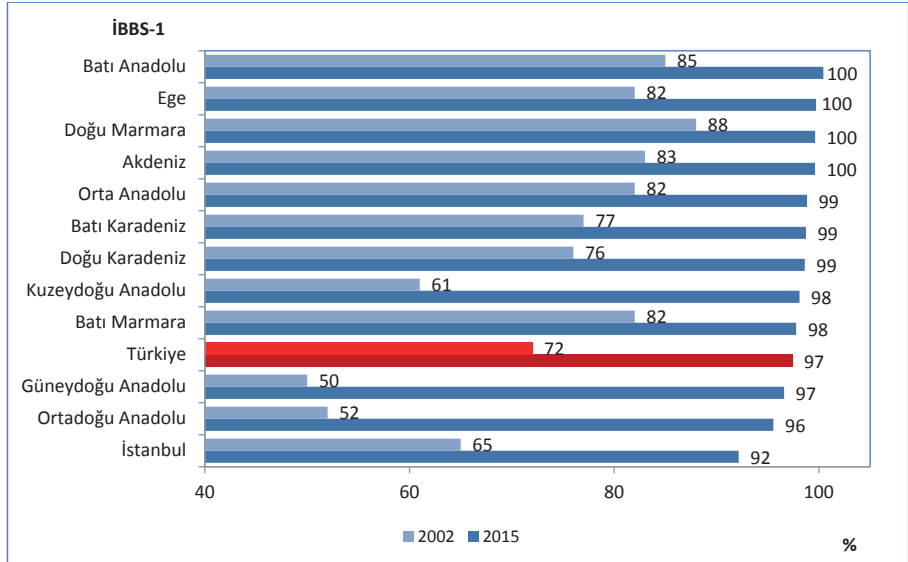
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.2. (DaBT+IPA+Hib) Aşılama Hızlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2014

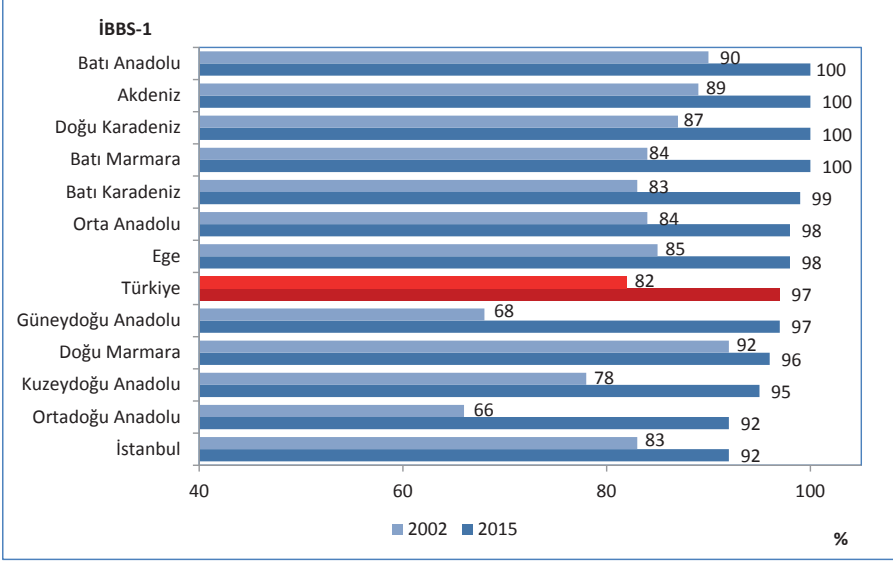
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ Global Health Observatory Veritabanı
 Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

Şekil 5.3. İBBS-1'e Göre HBV-3 Aşılama Hızı, (%), 2002, 2015

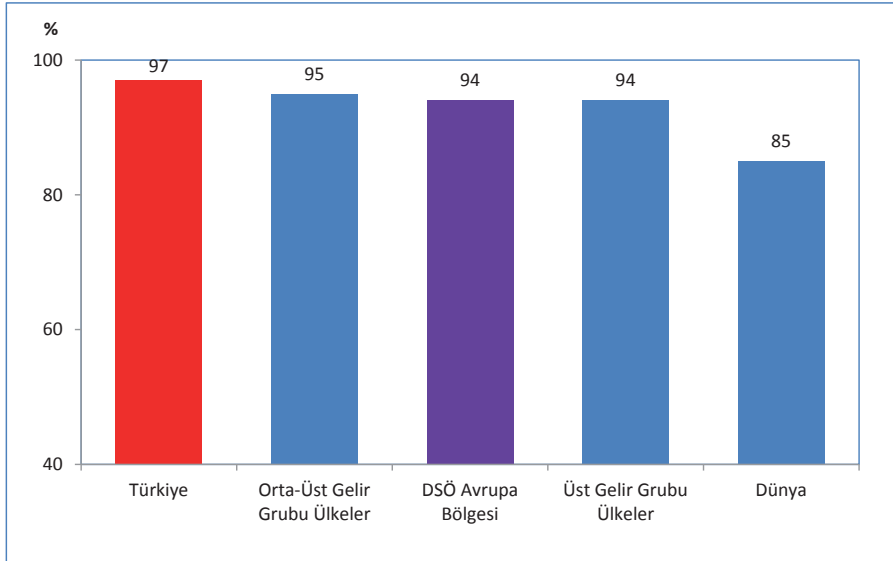
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.4. İBBS-1'e Göre KKK Aşılama Hızı, (%), 2002, 2015

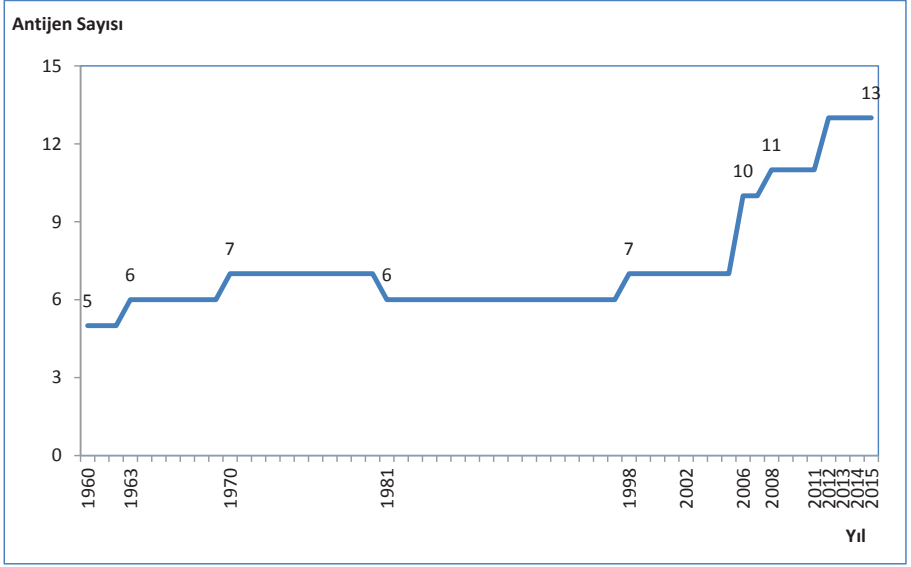
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.5. KKK Aşılama Hızlarının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2014

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ Global Health Observatory Veritabanı
Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

Şekil 5.6. Yıllara ve Aşı Takvimine Göre Uygulanan Aşı Antijen Sayısı, Sağlık Bakanlığı

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Tablo 5.2. Yıllara Göre Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Göstergeleri, Türkiye

	2002	2011	2012	2013	2014	2015
Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğum Oranı (%)	75	94	97	98	98	99
Antenatal Bakım Kapsamı (En Az Bir Ziyaret) (%)	70	95	97	98	97	98
Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Payı (%)	21,0	46,6	48,0	50,4	51,1	53,1
Primer Sezaryenin Tüm Doğumlar İçindeki Payı (%)	-	24,8	24,6	25,9	26,3	27,2

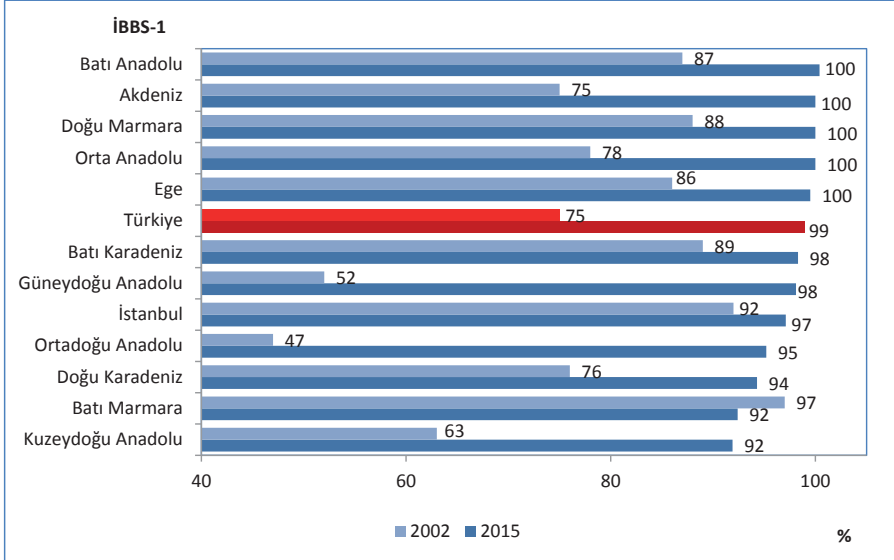
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Tablo 5.3. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanede Yapılan Doğumların Sezaryen ve Primer Sezaryen Oranları, (%), Türkiye

	Sezaryen Doğumların Hastane Doğumları İçindeki Payı (%)					Primer Sezaryenin Hastane Doğumları İçindeki Payı (%)				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Sağlık Bakanlığı	36,8	35,3	36,0	35,5	37,5	17,6	15,4	15,5	15,0	15,9
Üniversite	65,9	62,6	63,0	63,8	69,3	37,4	33,6	32,6	32,4	35,9
Özel	66,6	66,2	67,9	69,5	70,5	38,3	37,3	38,4	39,6	39,8
Toplam	49,7	49,6	51,4	52,4	53,9	26,5	25,4	26,4	27,0	27,6

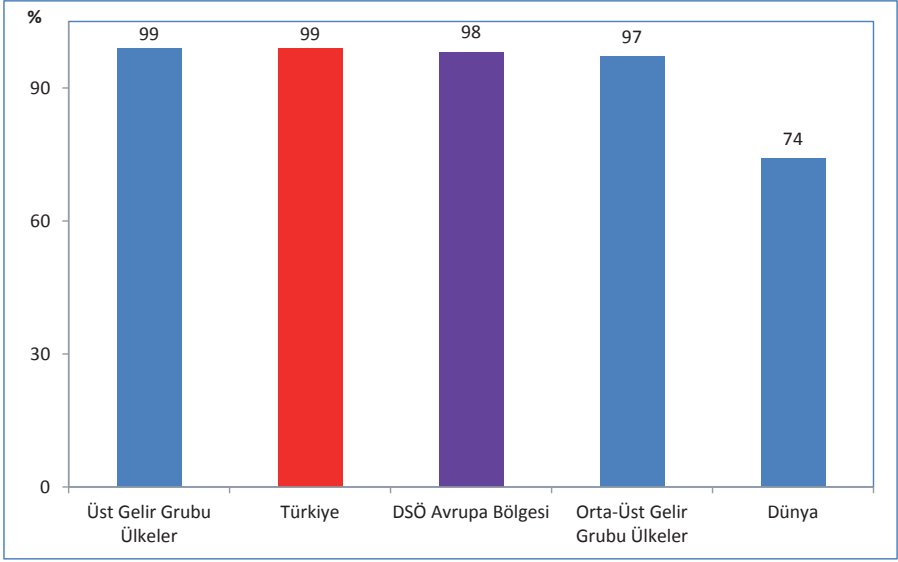
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.7. İBBS-1'e Göre Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2015

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

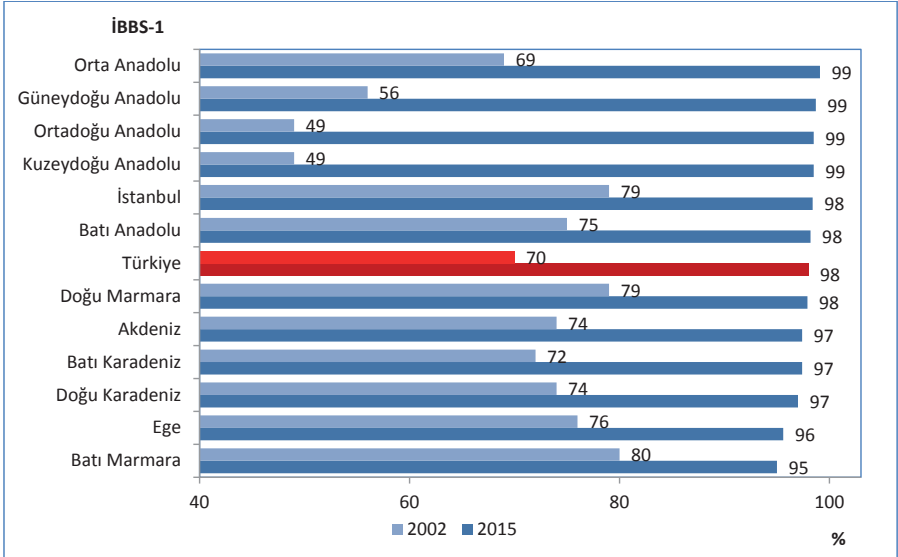
Şekil 5.8. Sağlık Kuruluşlarında Gerçekleşen Doğumların Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2014

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ World Health Statistics 2015

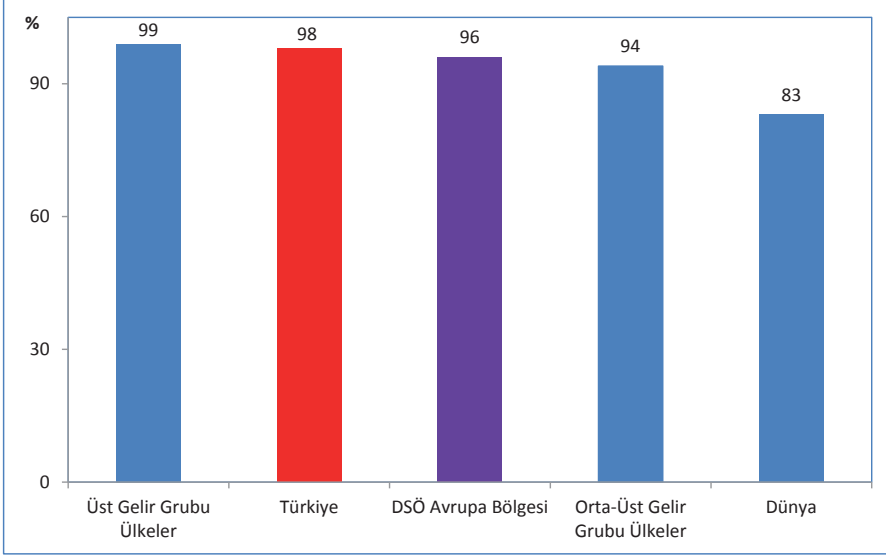
Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir. Uluslararası bölgelere ait veriler 2007-2014 yılları arası en son yıl verisidir.

Şekil 5.9. İBBS-1'e Göre Antenatal Bakım Kapsamı (En Az Bir Ziyaret), (%), 2002, 2015

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

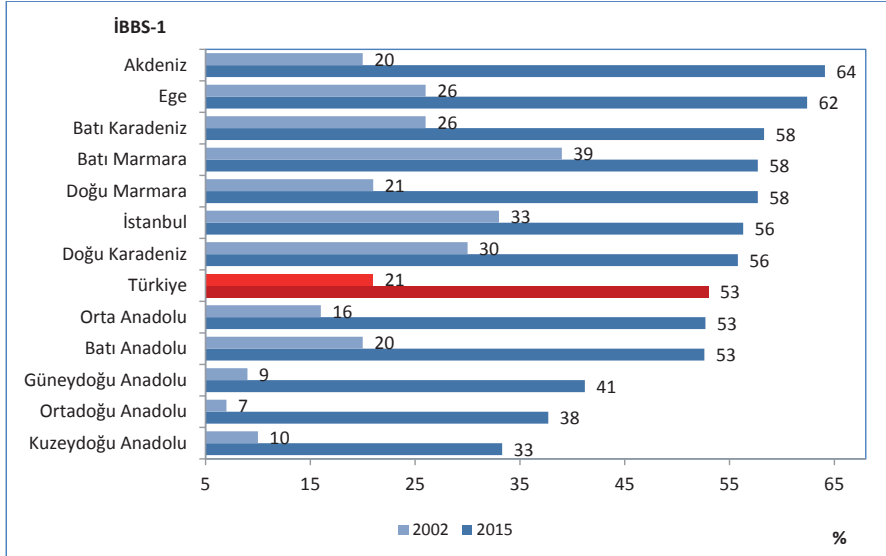
Şekil 5.10. Antenatal Bakım Kapsamının Uluslararası Karşılaştırması, (En Az Bir Ziyaret), (%), 2014

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ World Health Statistics 2015

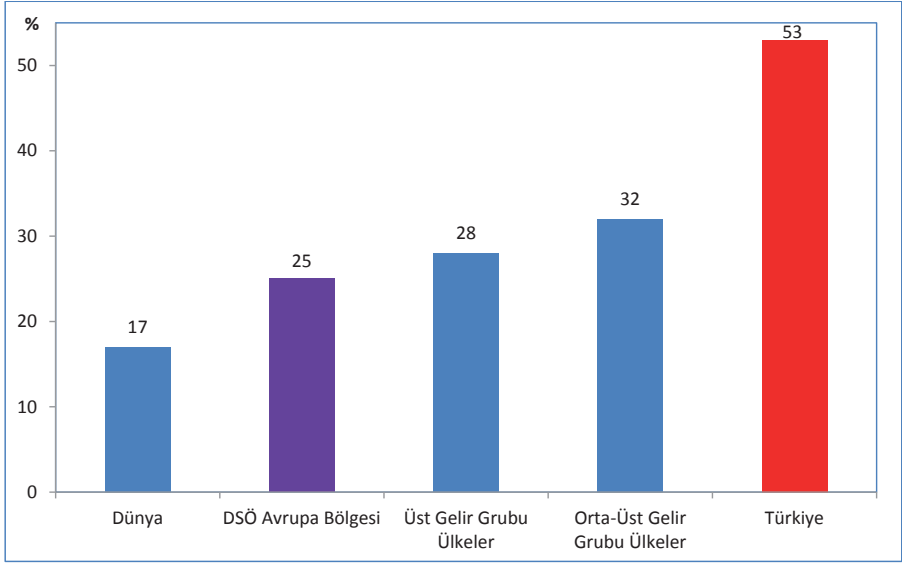
Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir. Uluslararası bölgelere ait veriler 2007-2014 yılları arası en son yıl verisidir.

Şekil 5.11. İBBS-1'e Göre Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2002, 2015

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

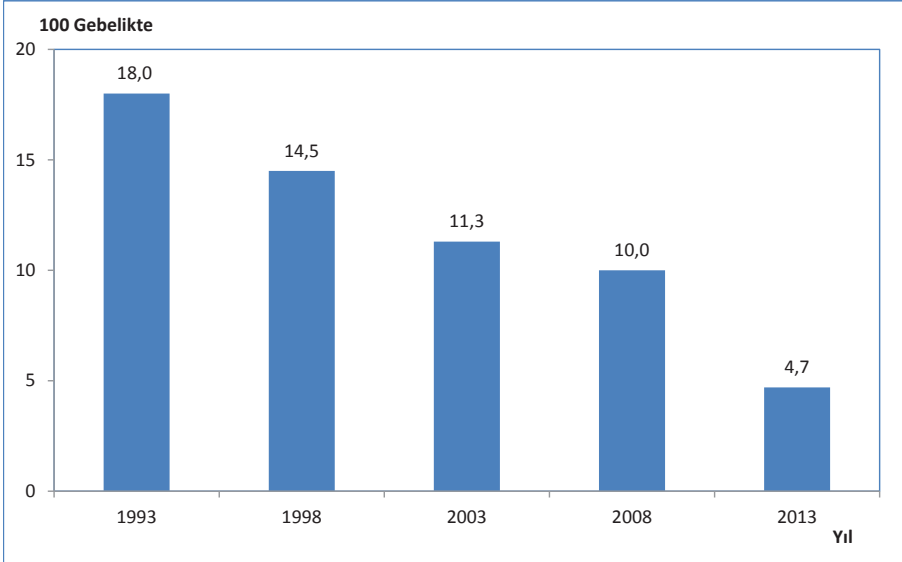
Şekil 5.12. Sezaryen Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranının Uluslararası Karşılaştırması, (%), 2014

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, DSÖ World Health Statistics 2015

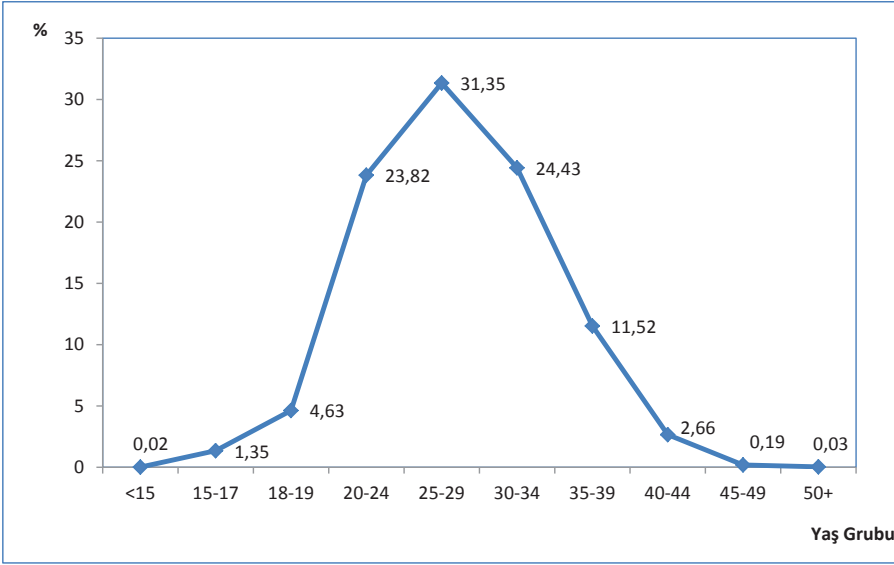
Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir. Uluslararası bölgelere ait veriler 2007-2014 yılları arası en son yıl verisidir.

Şekil 5.13. İsteyerek Düşük Yapma Oranı (100 Gebelikte), 1993,1998, 2003, 2008, 2013, Türkiye

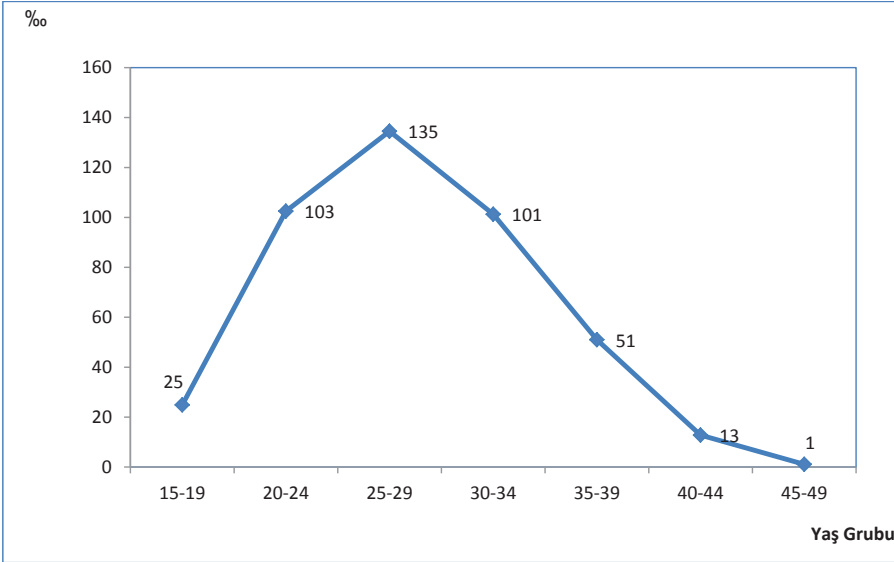
Kaynak: TNSA, 1993, 1998, 2003, 2008, 2013

Şekil 5.14. Annenin Yaş Grubuna Göre Doğumların Tüm Doğumlar İçindeki Oranı, (%), 2015, Türkiye

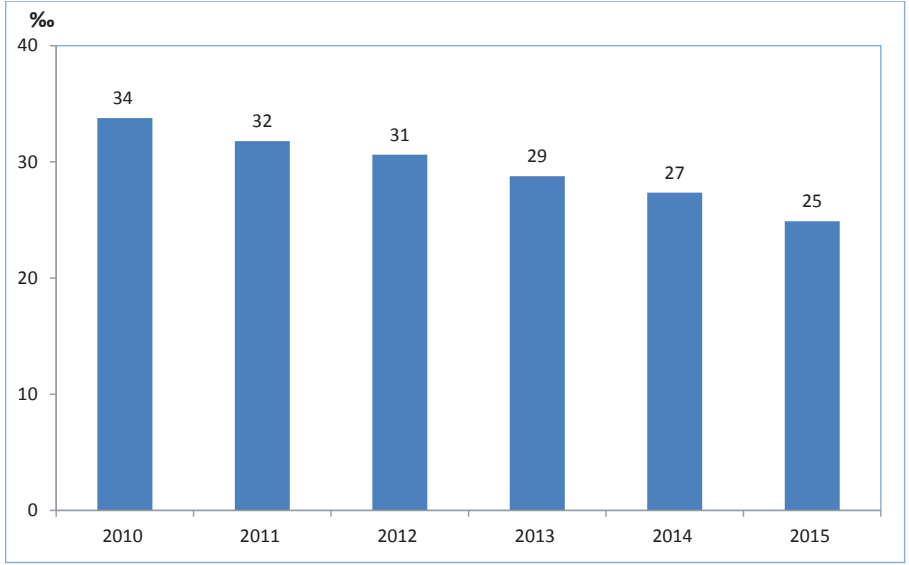
Kaynak: TÜİK, Doğum İstatistikleri, 2015

Şekil 5.15. Yaşa Özel Doğurganlık Hızı, 2015, (%), Türkiye

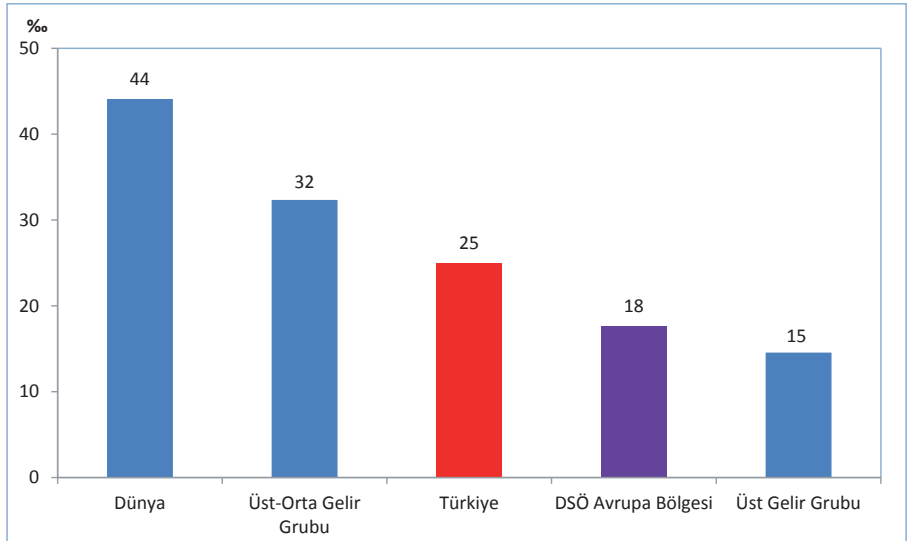
Kaynak: TÜİK, Doğum İstatistikleri, 2015

Şekil 5.16. Yıllara Göre Adölesan Doğurganlık Hızı, (%), Türkiye

Kaynak: TÜİK, Doğum İstatistikleri, 2015

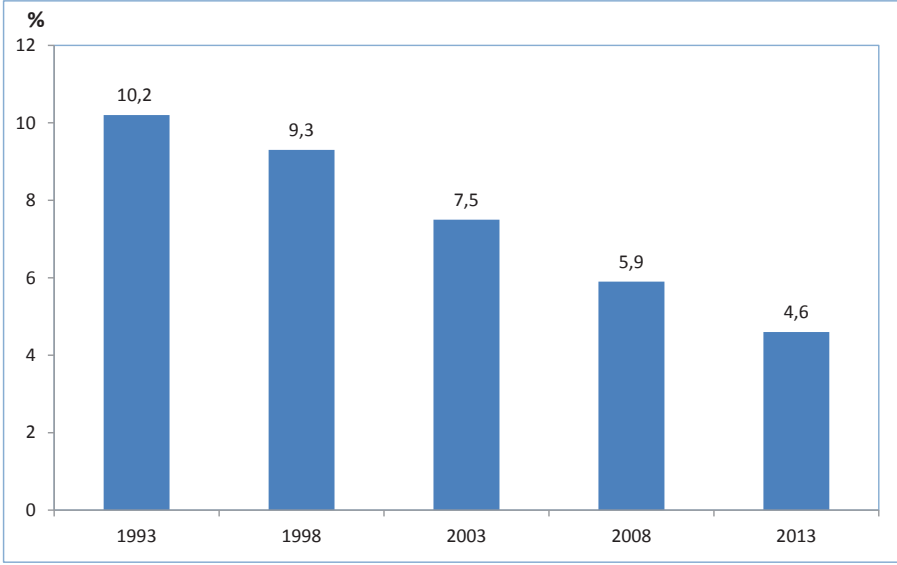
Şekil 5.17. Adölesan Doğurganlık Hızının Uluslararası Karşılaştırması, (%) , 2015

Kaynak: TÜİK Doğum İstatistikleri 2015, DSÖ Global Health Observatory Veritabanı, Dünya Bankası Veritabanı

Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir. Uluslararası bölgelere ait veriler 2014 veya 2015 yıllarına aittir.

Şekil 5.18. Yıllara Göre Adölesan Annelerin Tüm Anneler İçerisindeki Oranı, (%), Türkiye

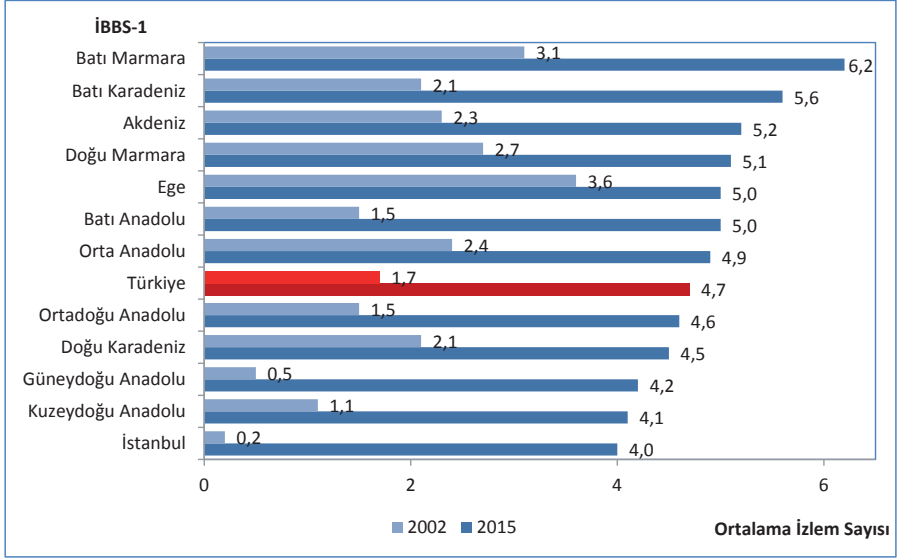
Kaynak: TNSA, 1993, 1998, 2003, 2008, 2013

Tablo 5.4. Yıllara Göre Gebe, Bebek, Çocuk ve Lohusa İzlem Faaliyetleri, Türkiye

	2002	2011	2012	2013	2014	2015
Gebe Başına Ortalama İzlem Sayısı	1,7	4,3	4,1	4,3	4,8	4,7
Bebek Başına Ortalama İzlem Sayısı	3,4	8,1	8,6	8,8	8,2	8,1
Çocuk Başına Ortalama İzlem Sayısı	1,0	2,0	2,2	2,2	2,2	2,2
Lohusa Başına Ortalama İzlem Sayısı	0,7	2,0	2,3	2,9	3,0	3,0

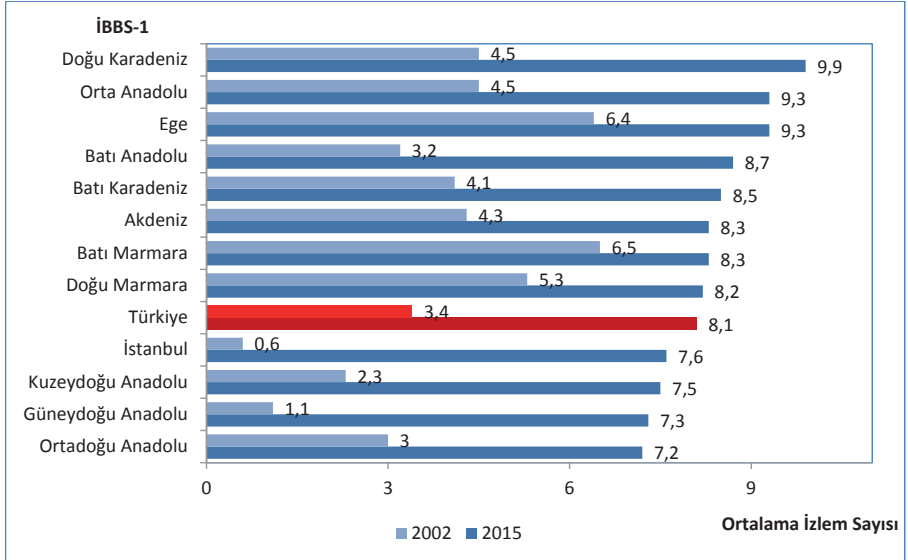
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.19. İBBS-1'e Göre Gebe Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2015

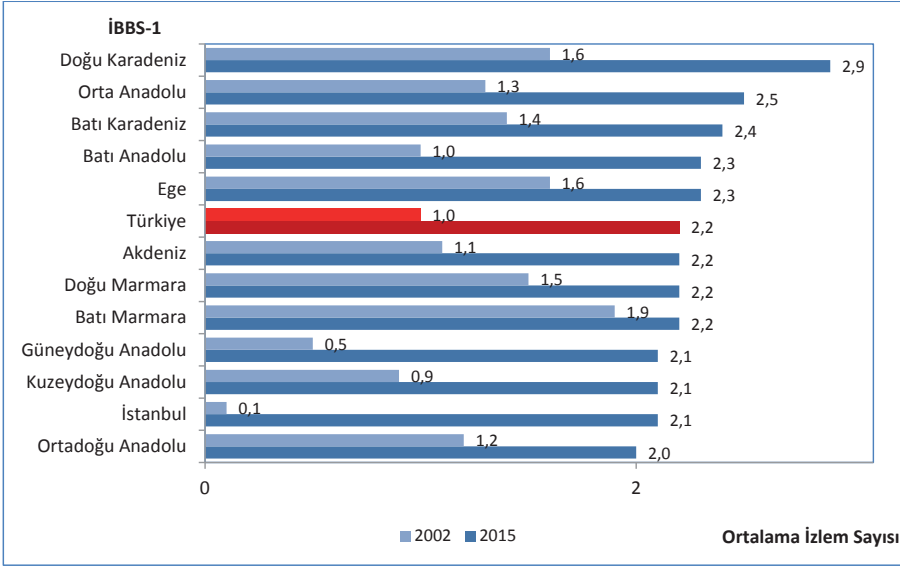
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.20. İBBS-1'e Göre Bebek Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2015

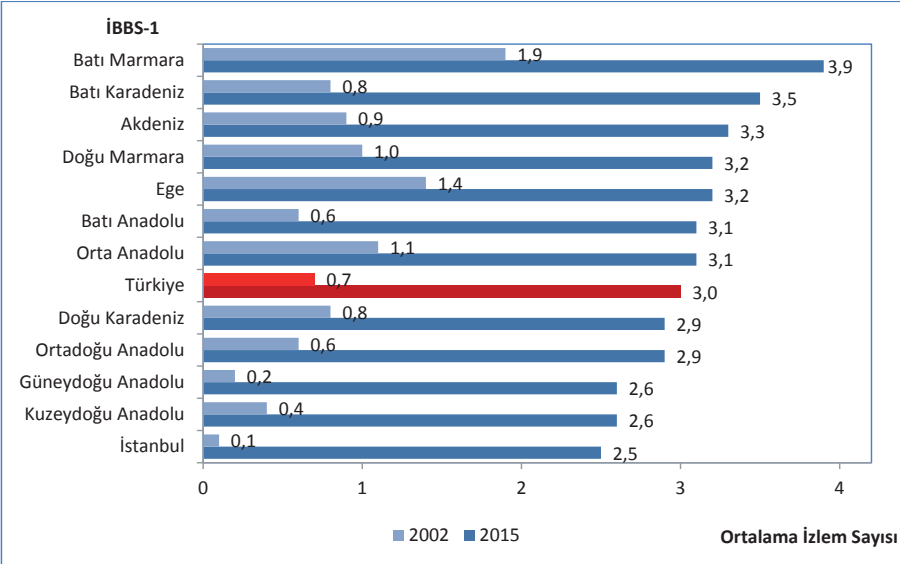
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.21. İBBS-1'e Göre Çocuk Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2015

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 5.22. İBBS-1'e Göre Lohusa Başına Ortalama İzlem Sayısı, 2002, 2015

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Bölüm 5 İle İlgili Açıklamalar

- ☑KKK aşısı 2006 yılından önce sadece kızamık aşısı olarak uygulanmaktaydı.
- ☑2008 yılına kadar DBT olarak uygulanan aşı 2008 yılından itibaren DaBT+IPA+Hib şeklinde uygulanmaya başlanmıştır.
- ☑KPA 3 aşılmasına Kasım 2008 yılında başlanıldı.
- ☑Aşılama hızlarının hesaplanmasında kullanılan nüfus, Sağlık Bakanlığı tarafından hesaplanan hedef nüfustur.
- ☑Doğurganlık Hızı: Bir kadının, doğurgan olduğu dönem boyunca (15-49 yaşları arasında) doğurabileceği ortalama canlı doğan çocuk sayısıdır
- ☑Adölesan Doğurganlık Hızı: 15-19 yaş grubunda bin kadın başına düşen ortalama canlı doğan çocuk sayısını ifade etmektedir.

Sağlık, ruh sağlığı ve beden sağlığının bütünüdür. İkisi birbirinden ayrı düşünülemez.

Kalbimizin sinsi düşmanları tütün, obezite ve hareketsizlik.

Endorfin vücudun doğal ağrı kesicisi ve mutluluk kaynağıdır. Egzersiz beyinde endorfin seviyesini artırır.

T.C. Sağlık Bakanlığı

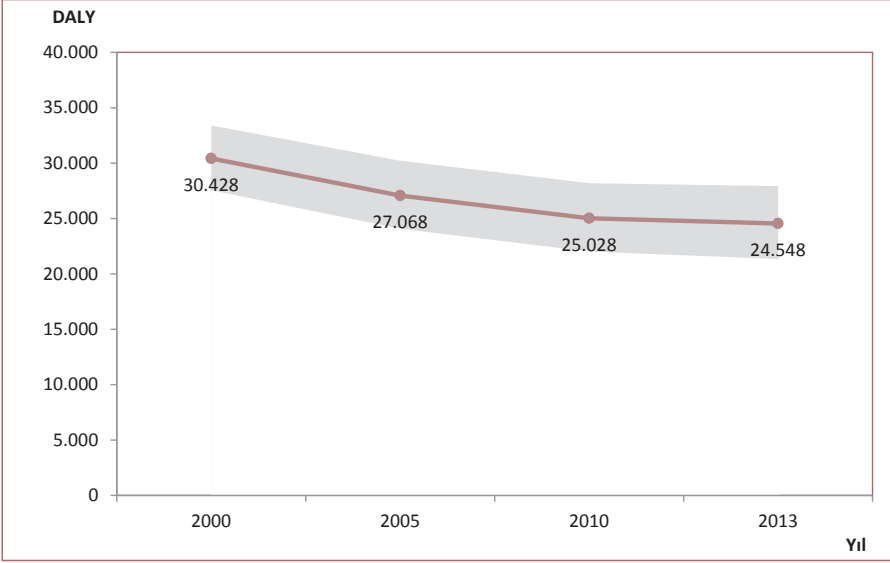
Hız limitlerini ihlal etmeyin, aceleliğinizin kurbanı olmayın.

Spor yapmak bireyin kendini iyi hissetmesine yardımcı olur.

BÖLÜM 6

Ulusal Hastalık Yüklü Çalışması

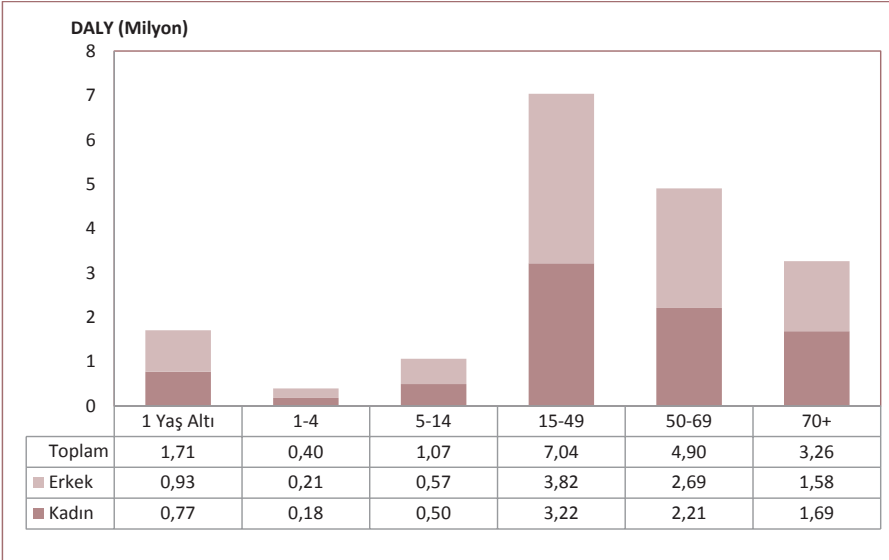
Şekil 6.1. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen DALY

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Ulusal Hastalık Yükü Çalışması 2013

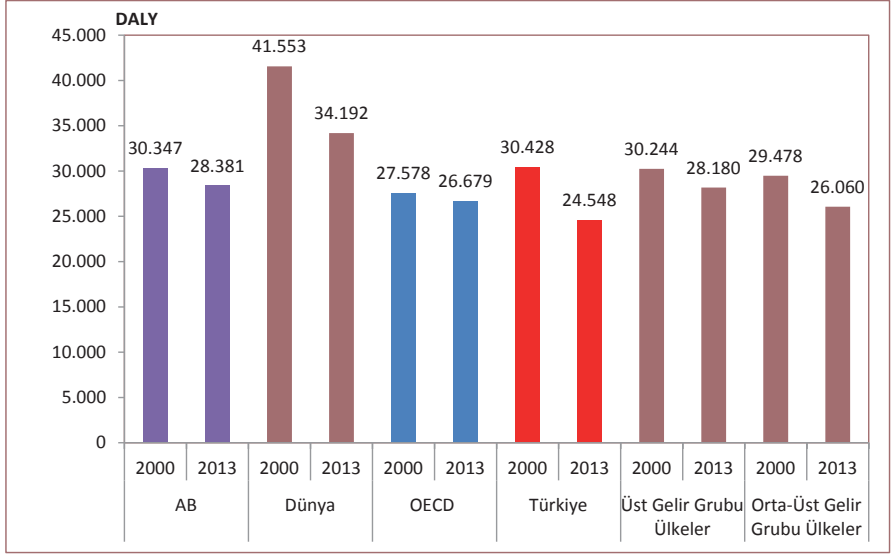
Not: Grafik içerisinde yer alan gölgelendirme yapılan tahminler için güven aralığını ifade eder.

Şekil 6.2. Cinsiyete ve Yaş Gruplarına Göre DALY, 2013

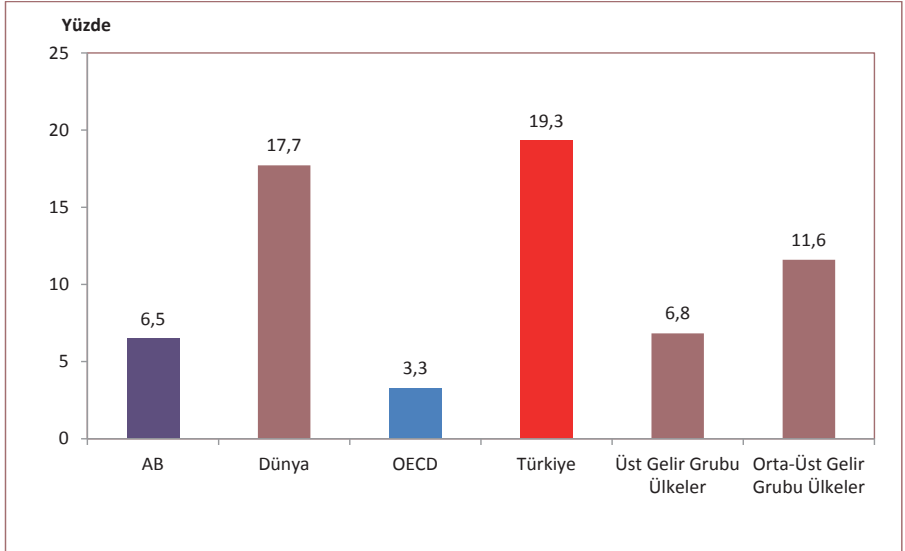
Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Ulusal Hastalık Yükü Çalışması 2013

Şekil 6.3. 100.000 Kişiye Düşen DALY'nin Uluslararası Karşılaştırması, 2000, 2013

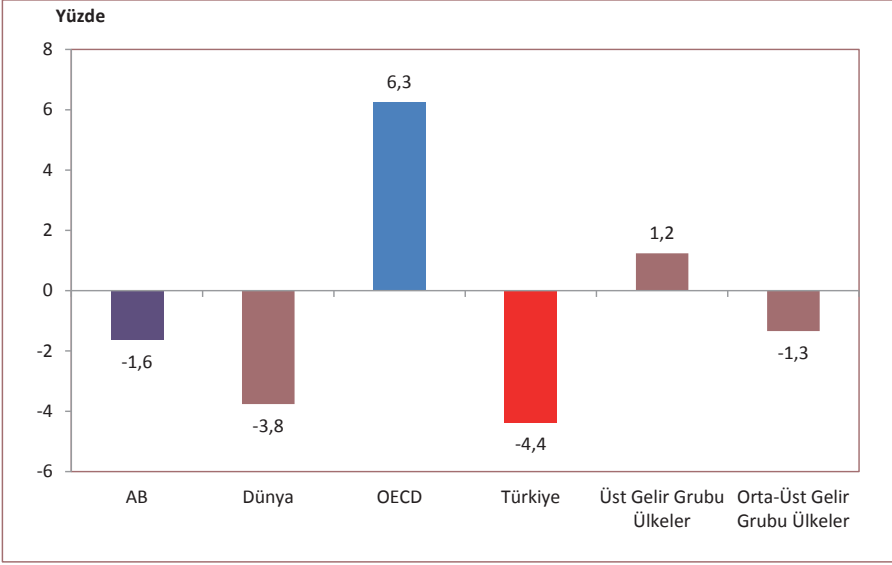
Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Ulusal Hastalık Yükü Çalışması 2013, KHY 2013 Veri Tabanı

Şekil 6.4. 2000-2013 Yılları Arasındaki 100.000 Kişiye Düşen DALY'deki Azalmanın Uluslararası Karşılaştırması, (%)

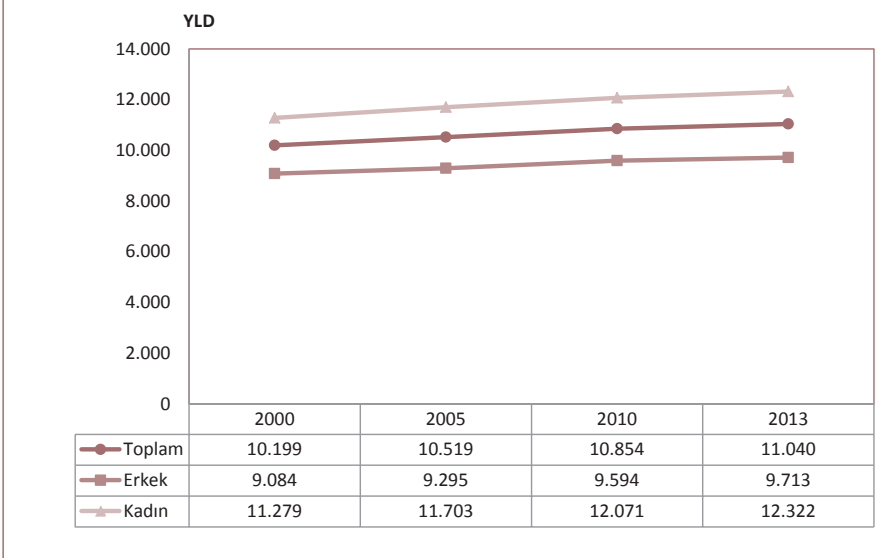
Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Ulusal Hastalık Yükü Çalışması 2013, KHY 2013 Veri Tabanı

Şekil 6.5. 2000-2013 Yılları Arasındaki DALY Değişiminin Uluslararası Karşılaştırması, (%)

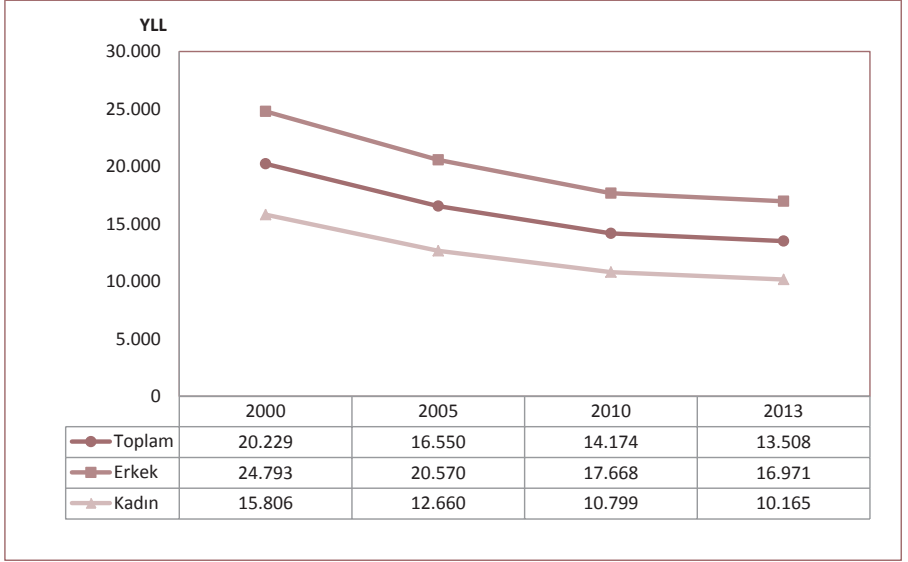
Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Ulusal Hastalık Yüğü Çalışması 2013, KHY 2013 Veri Tabanı

Şekil 6.6. Yıllara ve Cinsiyete Göre 100.000 Kişiyeye Düşen YLD

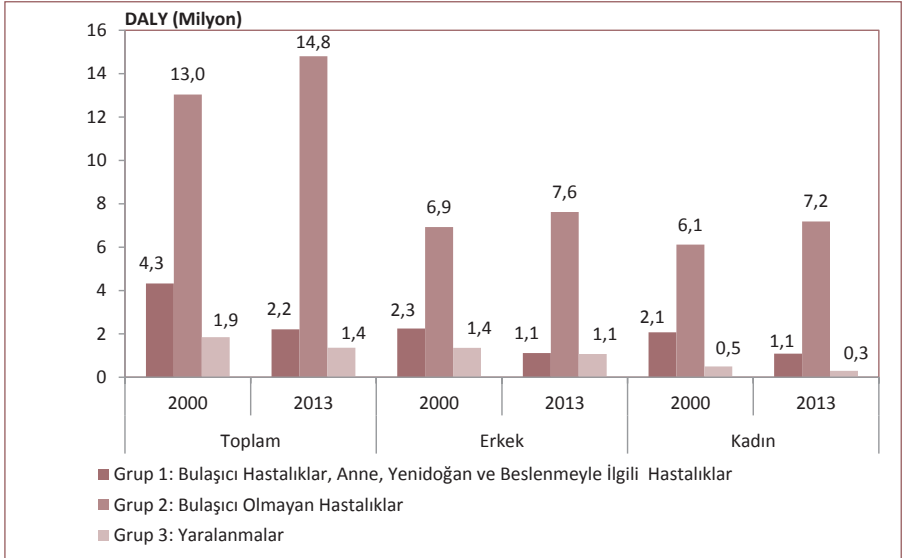
Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Ulusal Hastalık Yüğü Çalışması 2013

Şekil 6.7. Yıllara ve Cinsiyete Göre 100.000 Kişiye Düşen YLL

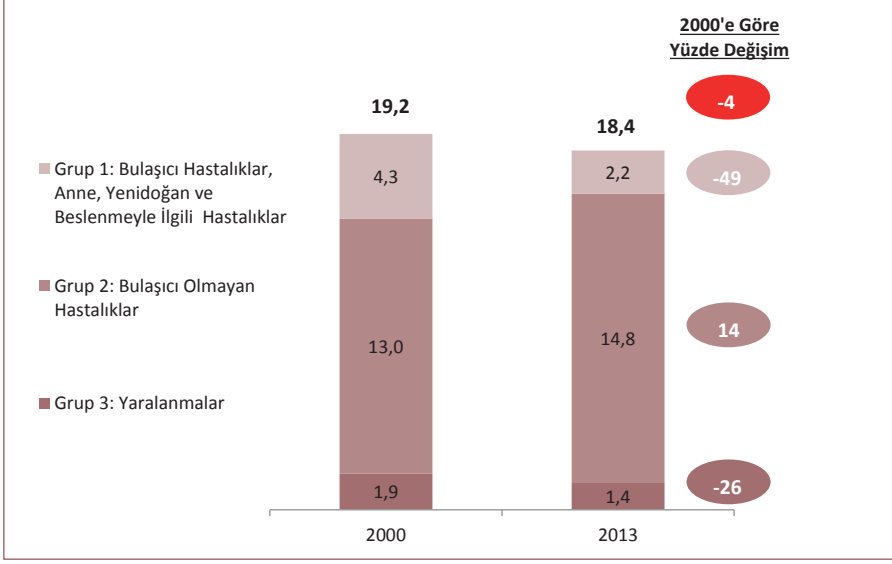
Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Ulusal Hastalık Yükü Çalışması 2013

Şekil 6.8. Ana Hastalık Gruplarına ve Cinsiyete Göre DALY, 2000, 2013

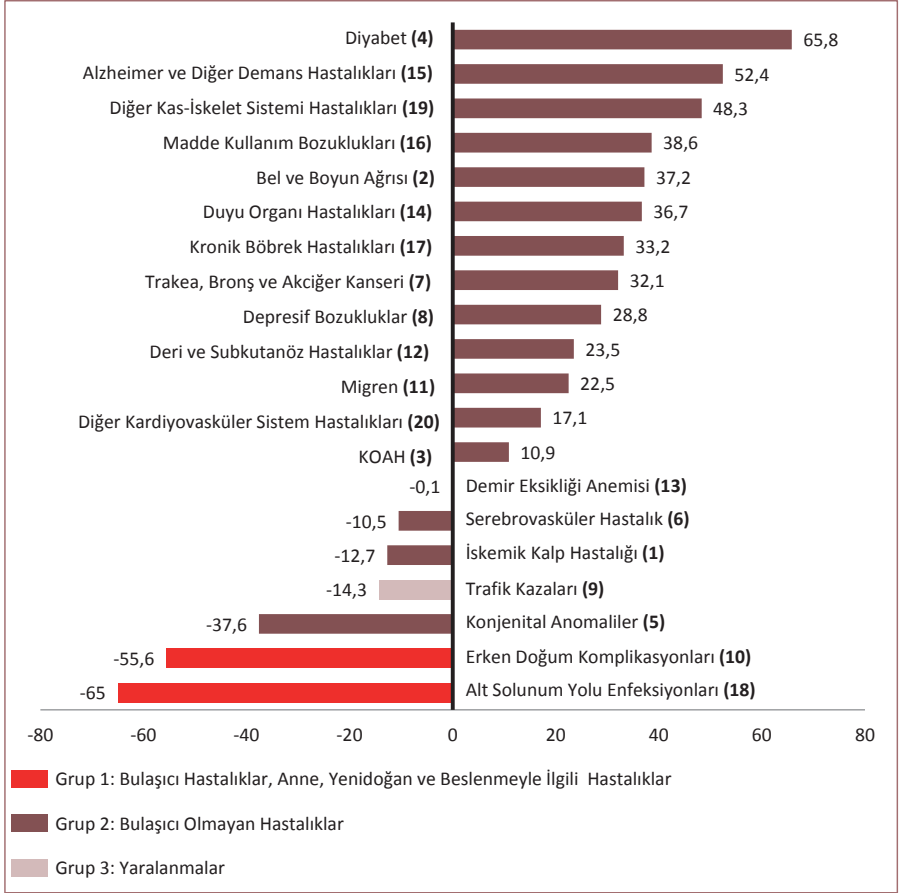
Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Ulusal Hastalık Yükü Çalışması 2013

Şekil 6.9. Ana Hastalık Gruplarının DALY Dağılımı, 2000,2013 ve 2000 Yılına Göre Değişim (%)

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Ulusal Hastalık Yükü Çalışması 2013

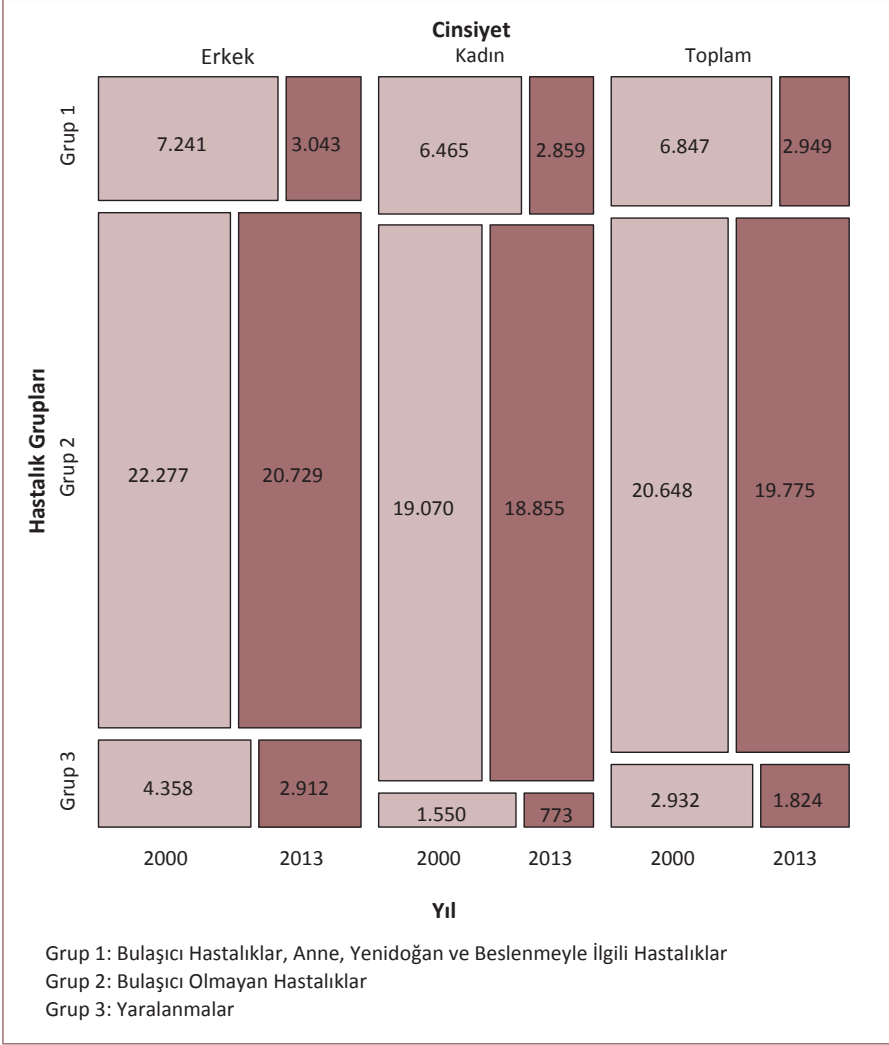
Şekil 6.10. 2013 Yılı İlk 20 DALY Nedeninin 2000 Yılına Göre Değişimi, (%)

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Ulusal Hastalık Yükü Çalışması 2013

Not: Nedenlerin yanında parantez içinde yazan sayılar ilgili nedenin "2013 yılı ilk 20 DALY nedeni" içerisindeki sırasını göstermektedir.

Şekil 6.11. Ana Hastalık Grupları, Cinsiyet ve Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen DALY

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Ulusal Hastalık Yüğü Çalışması 2013

Tablo 6.1. 2013 Yılı İlk 10 DALY Nedeninin 2000 Yılına Göre Yüzde Değişimi, Erkek

Sıra	Neden	Yüzde Değişim
1	İskemik Kalp Hastalığı	-18,8
2	Trakea, Bronş ve Akciğer Kanseri	34,8
3	Bel ve Boyun Ağrısı	37,7
4	Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı	13,8
5	Konjenital Anomaliler	-37,2
6	Trafik Kazaları	-9,2
7	Diyabet	80,2
8	Serebrovasküler Hastalık	-22,6
9	Erken Doğum Komplikasyonları	-56,3
10	Deri ve Subkutanöz Hastalıklar	25,2

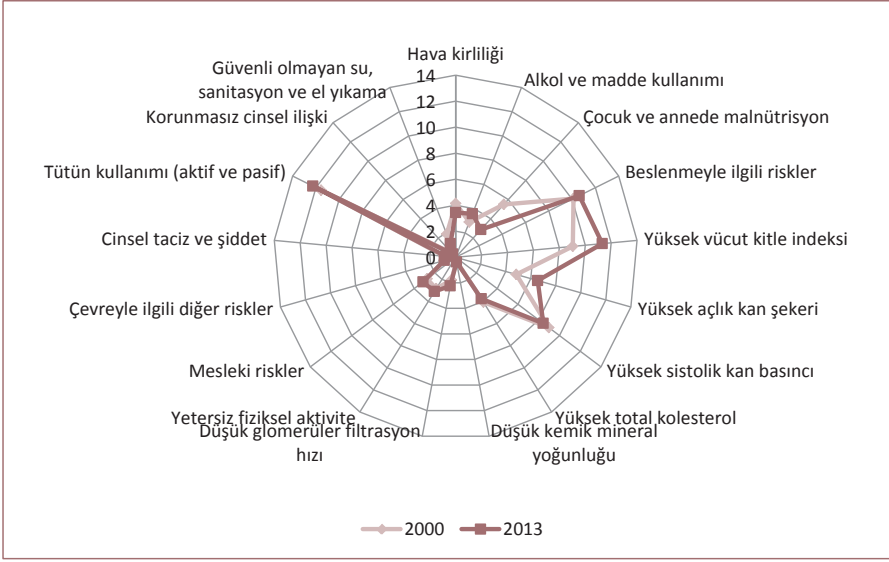
Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Ulusal Hastalık Yükü Çalışması 2013

Tablo 6.2. 2013 Yılı İlk 10 DALY Nedeninin 2000 Yılına Göre Yüzde Değişimi, Kadın

Sıra	Neden	Yüzde Değişim
1	Bel ve Boyun Ağrısı	36,8
2	İskemik Kalp Hastalığı	3,7
3	Diyabet	55,0
4	Depresif Bozukluklar	29,0
5	Serebrovasküler Hastalık	3,8
6	Konjenital Anomaliler	-38,2
7	Migren	20,6
8	Kronik Obstrüktif Akciğer Hastalığı	6,8
9	Demir Eksikliği Anemisi	3,2
10	Erken Doğum Komplikasyonları	-54,7

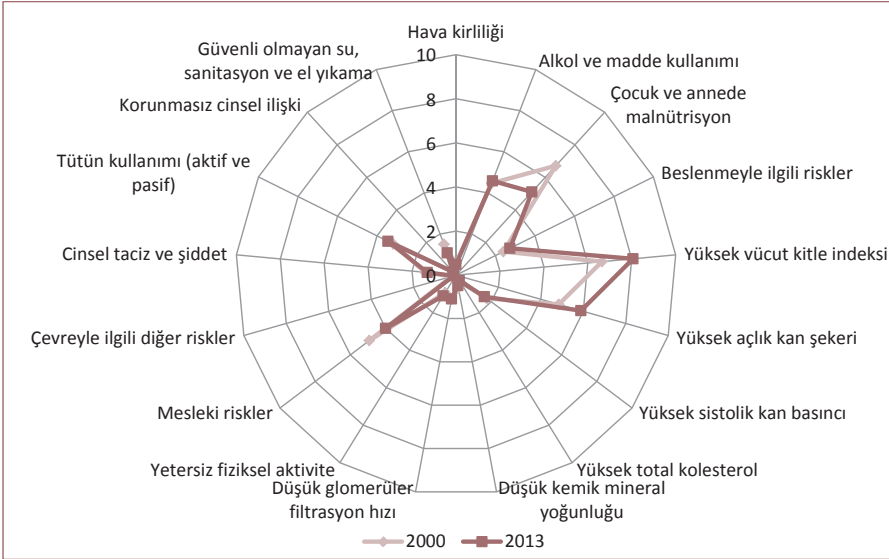
Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Ulusal Hastalık Yükü Çalışması 2013

Şekil 6.12. Seçilmiş Bazı Risk Faktörlerine Atfedilen DALY'nin Payı, (%), 2000, 2013

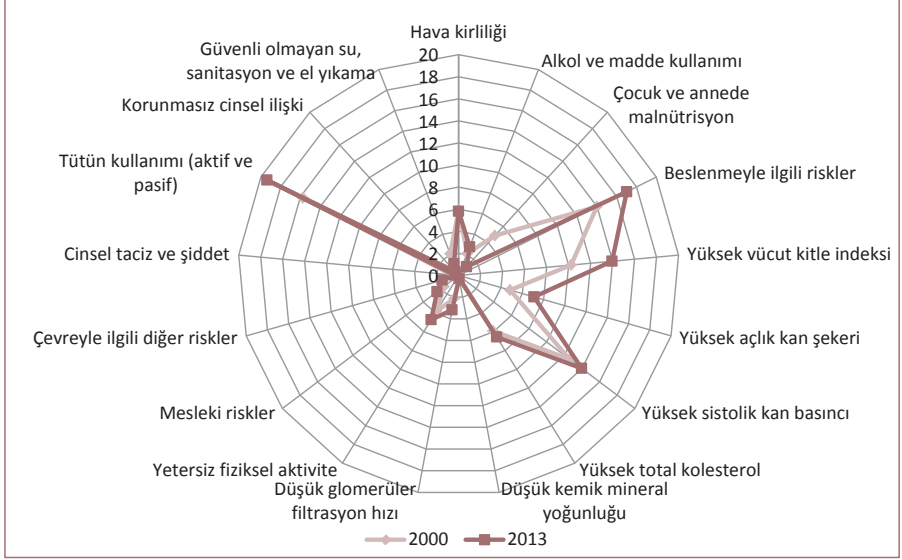
Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Ulusal Hastalık Yükü Çalışması 2013

Şekil 6.13. Seçilmiş Bazı Risk Faktörlerine Atfedilen YLD'nin Payı, (%), 2000, 2013

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Ulusal Hastalık Yükü Çalışması 2013

Şekil 6.14. Seçilmiş Bazı Risk Faktörlerine Atfedilen YLL'nin Payı, (%), 2000, 2013

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Ulusal Hastalık Yükü Çalışması 2013

Tablo 6.3. Cinsiyete Göre Seçilmiş Bazı Risk Faktörlerine Atfedilen 100.000 Kişiye Düşen DALY, 2000, 2013

Risk Faktörleri	2000			2013		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Tütün Kullanımı (Aktif ve Pasif)	5.513	1.572	3.512	4.842	1.231	3.004
Yüksek Vücut Kitle İndeksi	2.932	2.574	2.750	2.683	2.868	2.777
Beslenmeyle İlgili Riskler	4.176	2.007	3.075	3.310	1.918	2.602
Yüksek Sistolik Kan Basıncı	3.447	2.029	2.727	2.347	1.794	2.066
Yüksek Açlık Kan Şekeri	1.664	1.292	1.475	1.708	1.516	1.610
Yüksek Total Kolesterol	1.846	642	1.235	1.271	581	920
Alkol ve Madde Kullanımı	1.244	535	884	1.223	549	880
Hava Kirliliği	1.703	822	1.256	1.144	548	841
Mesleki Riskler	1.138	554	842	1.123	434	772
Yetersiz Fiziksel Aktivite	1.133	601	863	902	624	760
Çocuk ve Annede Malnütrisyon	1.595	1.747	1.673	604	812	710
Düşük Glomerüler Filtrasyon Hızı	611	476	542	591	512	551
Güvenli Olmayan Su, Sanitasyon ve El Yıkama	607	556	581	290	259	275
Diğer Çevreyle İlgili Riskler	428	147	285	329	118	222
Cinsel Taciz ve Şiddet	102	427	267	60	315	190
Düşük Kemik Mineral Yoğunluğu	116	71	93	110	72	91
Korunmasız Cinsel İlişki	87	172	130	51	111	81

Kaynak: Sağlık Bakanlığı, Ulusal Hastalık Yükü Çalışması 2013

Bölüm 6 İle İlgili Açıklamalar

☑ **Engelliliğe Ayarlanmış Yaşam Yılı (DALY):** Erken yaşlardaki ölümler ile ölümlerle sonuçlanmayan ancak uzun dönemli işlev kaybına yol açan hastalıklar ve yaralanmalar nedeniyle kaybedilen yılları sayan mutlak bir sağlık kaybı ölçütüdür. 1 DALY, 1 sağlıklı yaşam yılından kaybı ifade eder.

☑ **Engellilikle Geçirilen Yaşam Yılı (YLD):** Ölüme yol açmayan ancak ideal olmayan sağlık koşullarında yaşanan yılları ifade eder.

☑ **Kaybedilen Yaşam Yılı (YLL):** Erken ölüm sebebiyle kaybedilen yaşam yılı olarak ifade edilir.

☑ DALY iki bileşenin toplamından oluşur;

$$\text{DALY} = \text{YLL (Mortalite Yüğü)} + \text{YLD (Morbidite Yüğü)}$$

☑ **Grup 1 Hastalıklar:** Bulaşıcı hastalıklar, anne, yenidoğan ve beslenmeyle ilgili hastalıkları ifade eder.

☑ **Grup 2 Hastalıklar:** Bulaşıcı olmayan hastalıkları ifade eder.

☑ **Grup 3 Hastalıklar:** Yaralanmaları ifade eder.

Sağlık Bakanlığı, Ulusal Hastalık Yüğü Çalışması 2013

☑ Ulusal Hastalık Yüğü Çalışması 2013 (UHYÇ-2013), Türkiye'nin sağlık profilini ve sağlık profilindeki değişiklikleri değerlendirmek için ulusal çapta gerçekleştirilen bir çalışmadır.

☑ Çalışma, T.C. Sağlık Bakanlığı adına Sağlık Araştırmalar Genel Müdürlüğü ve Hacettepe Üniversitesi tarafından yürütülmüştür.

☑ UHYÇ-2013'ün veri toplama sürecinde ve raporlamasını şekillendirecek teknik analizlerde, Küresel Hastalık Yüğü (KHY-2013) çalışmasında kullanılan en yeni metodoloji kullanılmıştır. Bu nedenle dünya çapında bulguya dayalı sağlık politikaları oluşturulması açısından bu çalışma büyük önem arz etmektedir.

Çalışmanın Amacı:

☑ Türkiye'de erken yaşlardaki ölümler ile ölümlerle sonuçlanmayan ancak uzun dönemli işlev kaybına yol açan hastalıkların ve yaralanmaların neden olduğu yüğü ve risk faktörlerine atfedilen yüğü hesaplamak,

☑ 2000-2013 yılları arasında hastalık yüklerinde gerçekleşmiş olan değişmeyi hesaplayarak çıkan sonuçları sağlık sistemindeki yapısal değişimlerle ilişkilendirmek,

☑ Türkiye'de hastalık yükünün güncel tahminlerine olan gereksinimini karşılayarak mevcut durumu değerlendirmek, uluslararası karşılaştırmalar yapmak, izlemek ve politika yapıcılara yol gösterici kanıtlar sunmak.

Dişlerinizi günde en az 2
kere 2 dakika fırçalayın.
Sağlıklı gülümseyin.

Ambulansa yol veriyorum,
hayat kurtarıyorum.

Aile hekiminizle yaşam
boyu yalnız değilsiniz.

T.C. Sağlık Bakanlığı

112 Acili Gerekli Yere Aramanın
Suç Olduğunu Biliyor Musunuz?

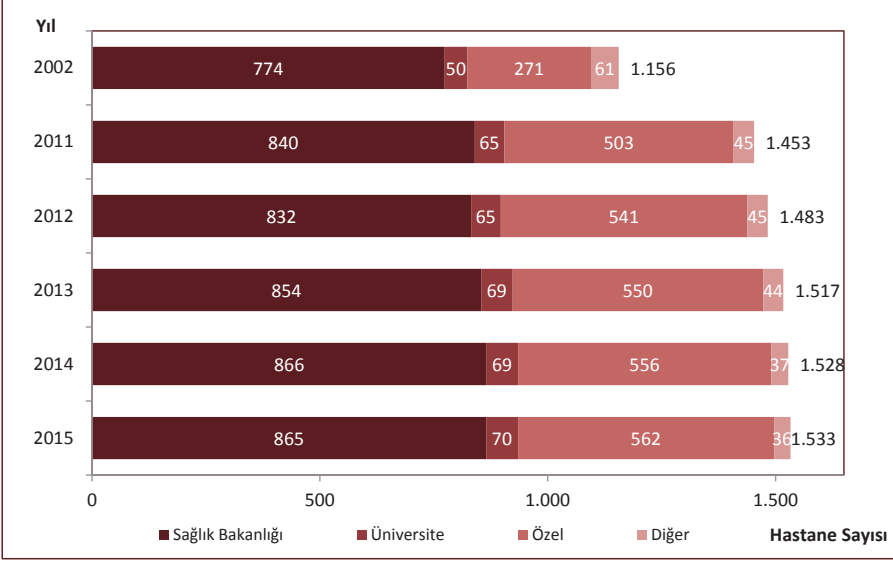
Trafikte ambulans siren sesi
duyduğunuzda ne yapmalısınız
<http://www.yasamayolver.com>
adresinden öğrenin.

Sağlık Hizmeti
Verilen Kurumlar
ve Altyapıları

BÖLÜM 7

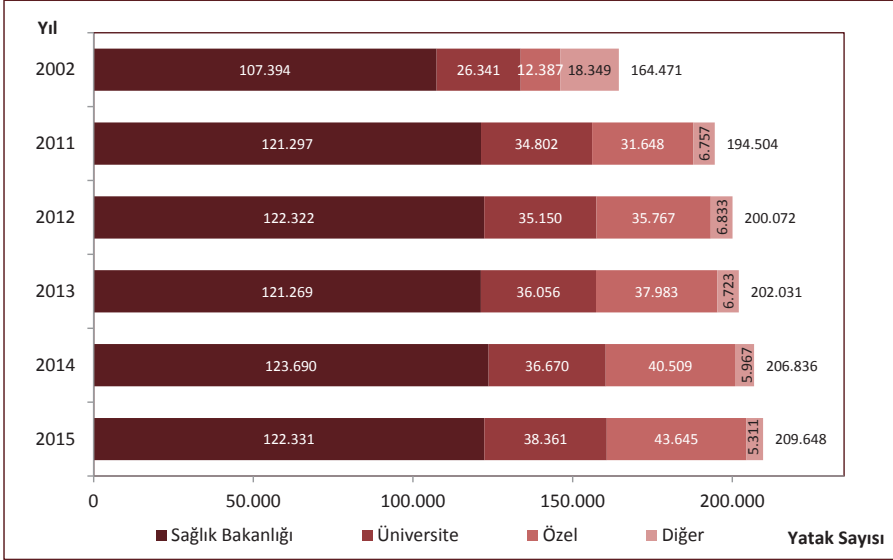
Sağlık Hizmeti Verilen Kurumlar ve Altyapıları

Şekil 7.1. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastane Sayısı, Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.2. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastane Yatağı Sayısı, Türkiye

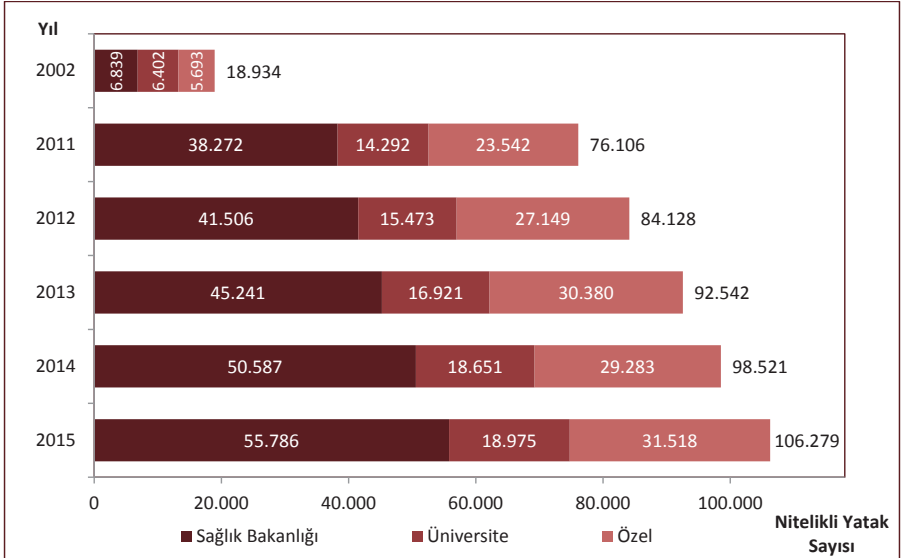
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.1. Dallara Göre Hastane ve Yatak Sayıları, Türkiye, 2015

Dallar	Hastane	Yatak
Genel Hastane	1.406	188.849
Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi	36	6.433
Göz Hastalıkları Hastanesi	27	580
Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastanesi	16	2.038
Göğüs Hastalıkları Hastanesi	15	3.660
Psikiyatri Hastanesi	11	4.231
Çocuk Hastalıkları Hastanesi	5	1.759
Kalp ve Damar Cerrahisi Hastanesi	5	609
Kemik Hastalıkları Hastanesi	3	436
Meslek Hastalıkları Hastanesi	2	156
Onkoloji Hastanesi	2	696
Cerrahi Hastanesi	1	70
Ortopedi ve Travmatoloji Hastanesi	1	29
Lepra Hastanesi	1	34
Lösemili Çocuklar Hastanesi	1	14
Spastik Çocuklar Hastanesi ve Rehabilitasyon Merkezi	1	54
Toplam	1.533	209.648

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.3. Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatak Sayısı, Türkiye

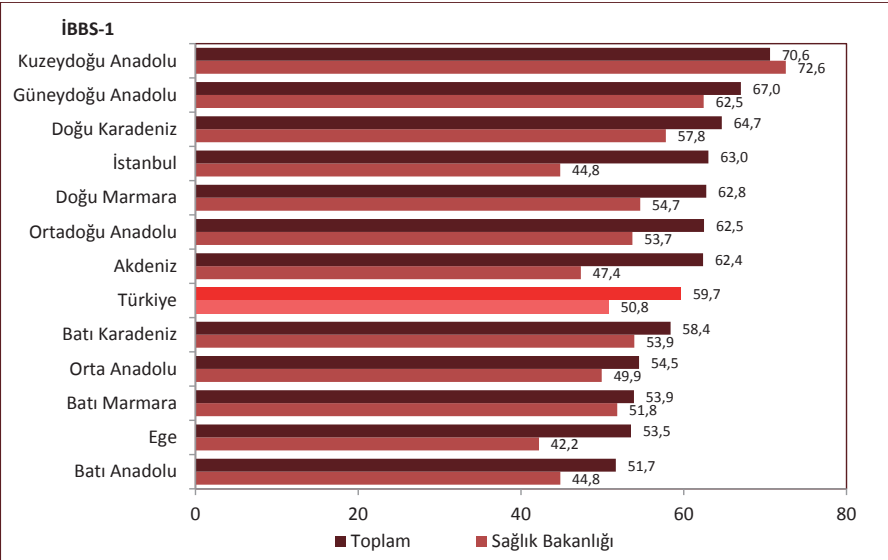
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.2. Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatakların Toplam Yataklar İçerisindeki Oranı, (%), Türkiye

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
2002	6,4	24,6	19,1	11,7
2011	34,3	46,2	76,2	43,9
2012	37,1	50,1	81,1	47,7
2013	41,0	54,3	87,8	52,6
2014	45,2	59,1	83,9	55,3
2015	50,8	57,5	89,2	59,7

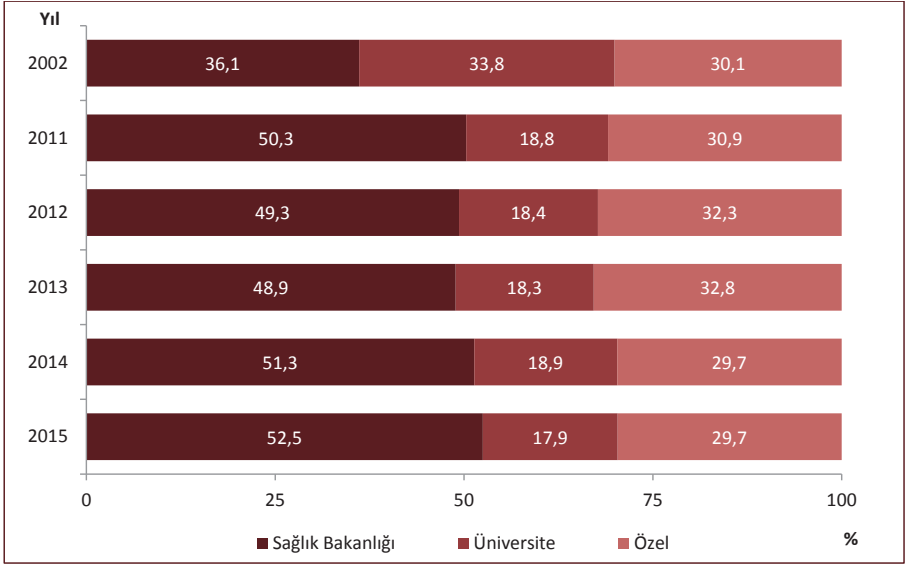
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Not: Yoğun bakım yatakları dahil edilmemiştir.

Şekil 7.4. Nitelikli Yatakların Toplam Yataklar İçerisindeki Oranı, (%), Tüm Sektörler, Sağlık Bakanlığı, 2015

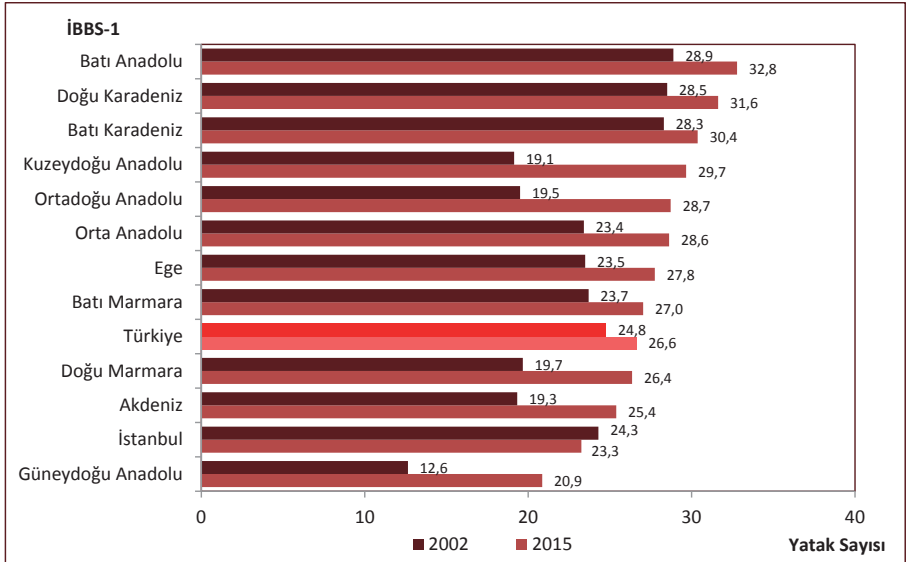
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Not: Yoğun bakım yatakları dahil edilmemiştir.

Şekil 7.5. Yıllara ve Sektörlere Göre Nitelikli Yatakların Dağılımı, (%), Türkiye

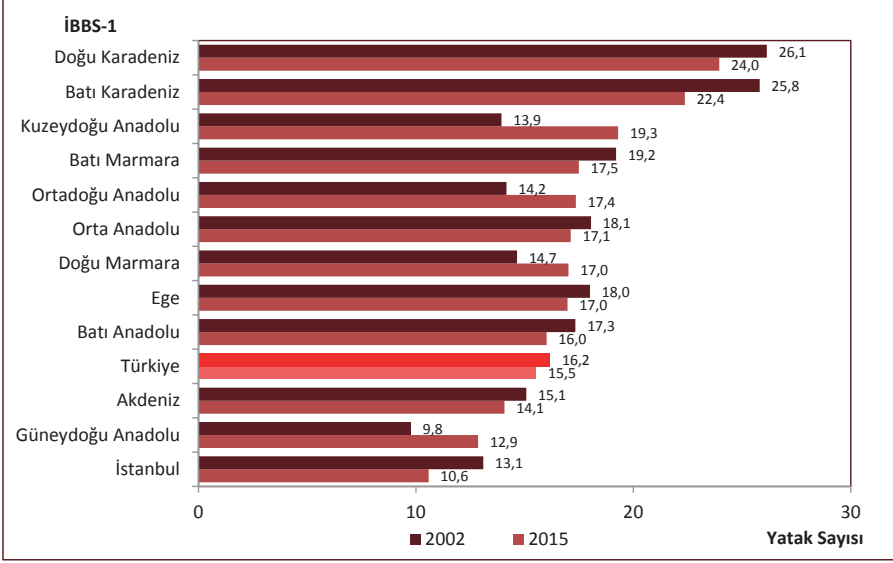
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.6. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2015

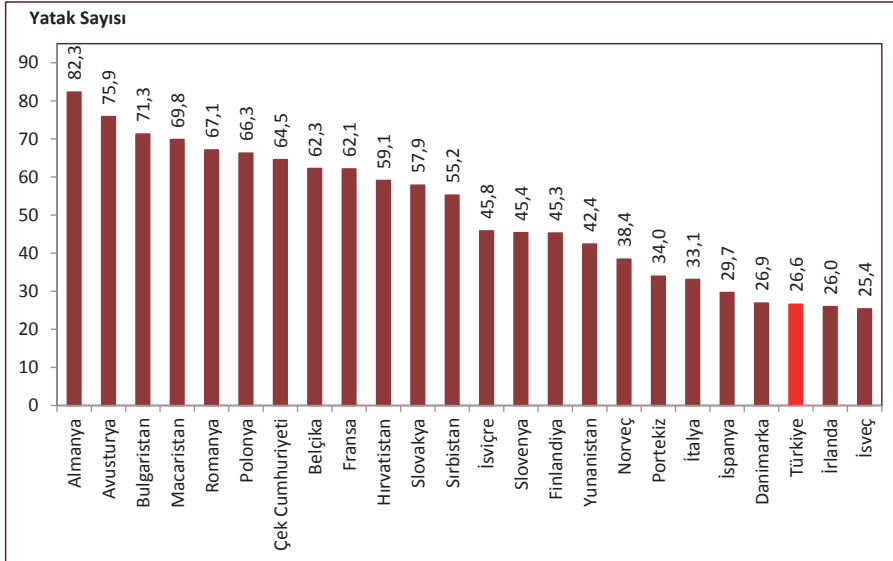
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.7. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

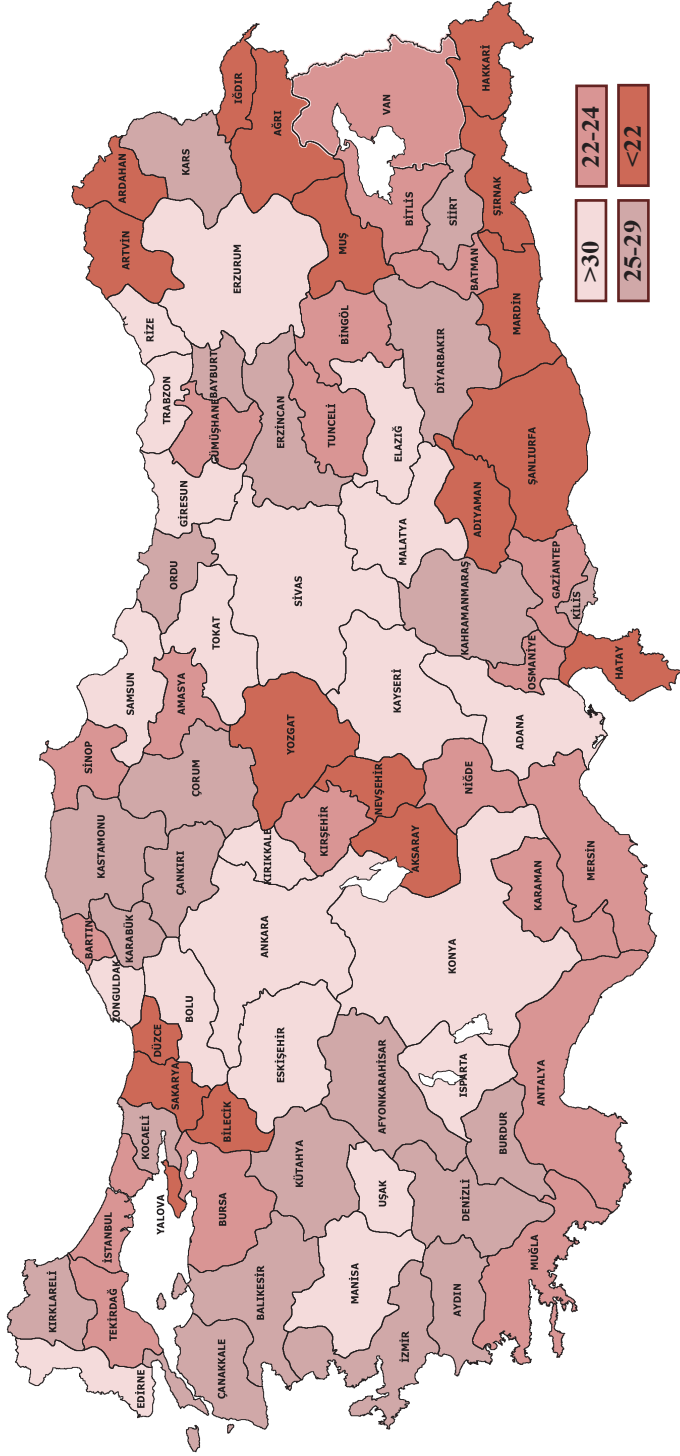
Şekil 7.8. 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, EUROSTAT Veritabanı

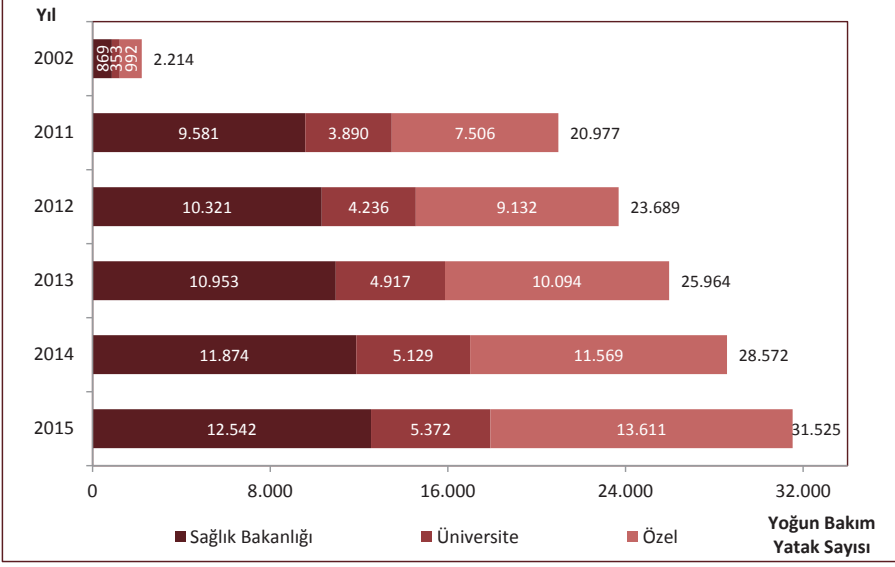
Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

Harita 7.1. İllere Göre 10.000 Kişiye Düşen Hastane Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.9. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Türkiye

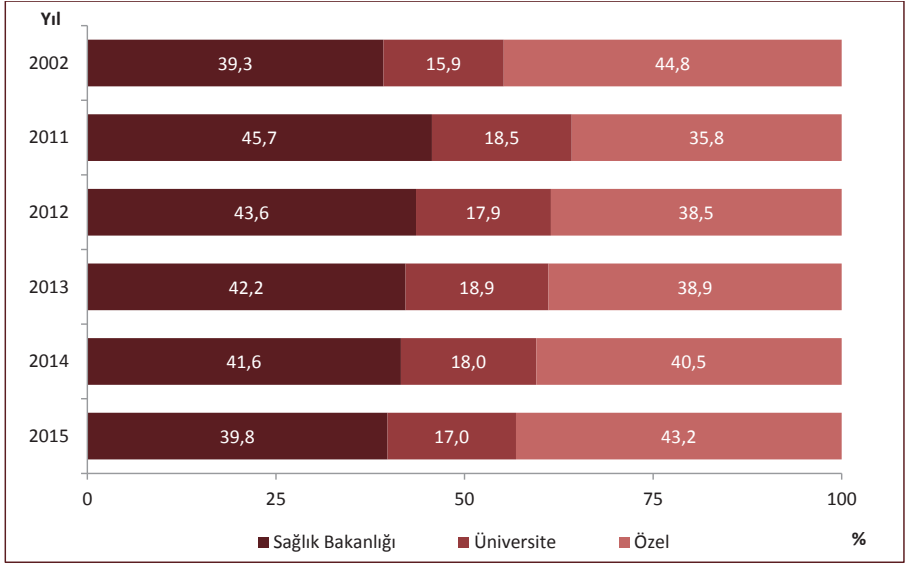
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.3. Türlerine ve Sektörlere Göre Yoğun Bakım Yatak Sayısı, Türkiye, 2015

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Erişkin	8.537	3.660	7.685	19.882
Çocuk	641	508	96	1.245
Yenidoğan	3.364	1.204	5.830	10.398
Toplam	12.542	5.372	13.611	31.525

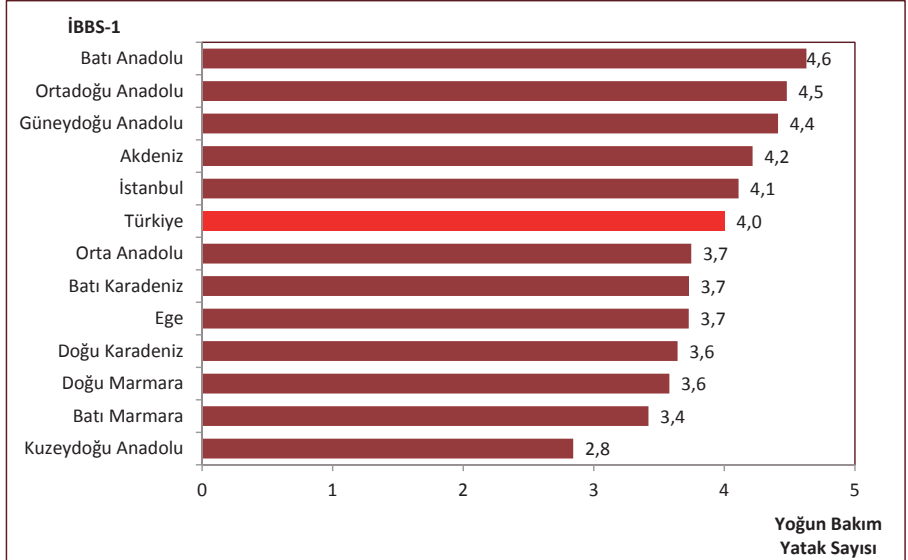
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.10. Yıllara ve Sektörlere Göre Yoğun Bakım Yataklarının Dağılımı, (%), Türkiye

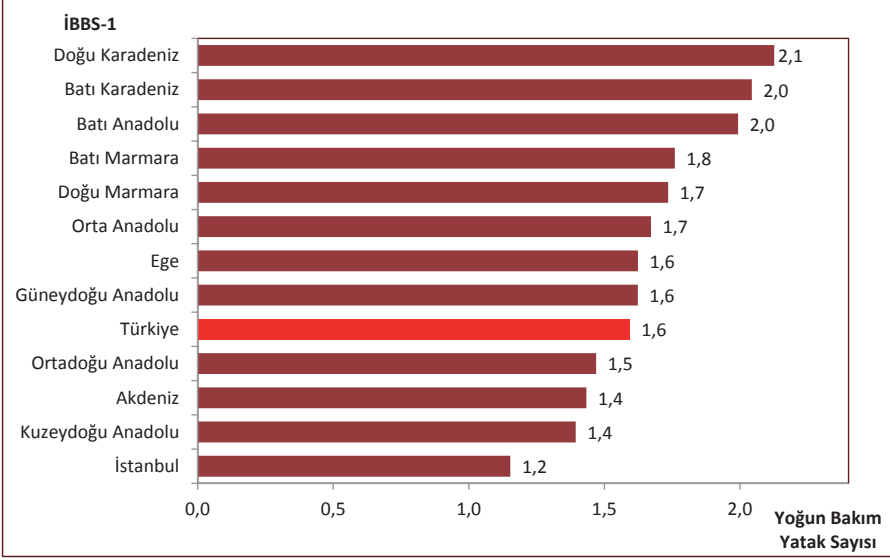
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.11. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2015

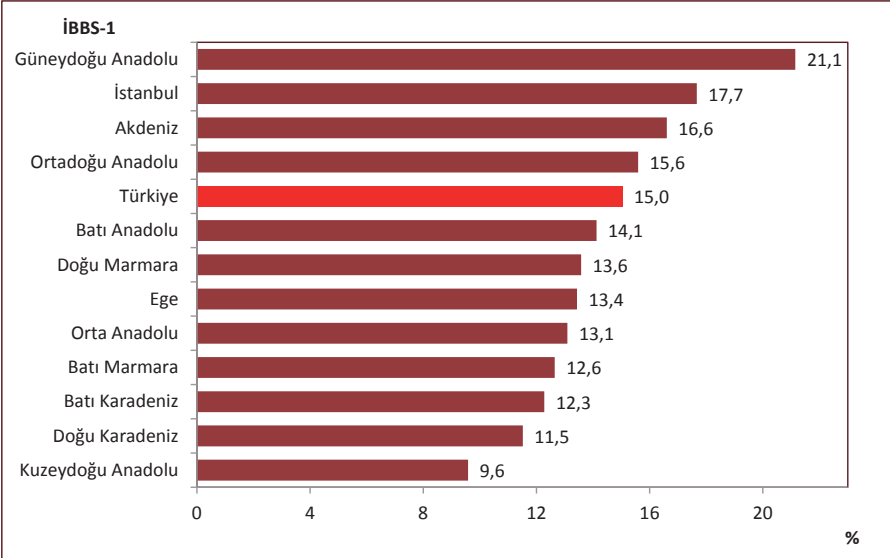
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.12. İBBS-1'e Göre 10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2015

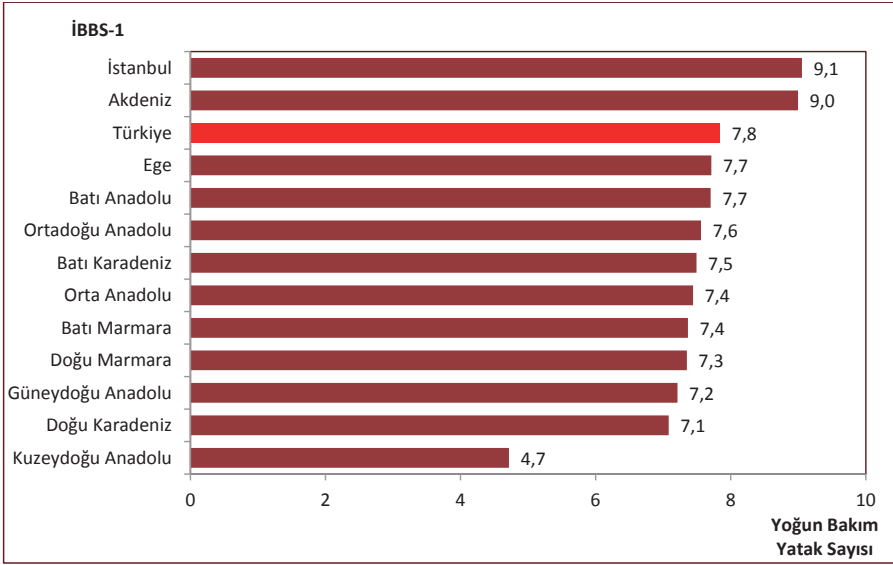
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.13. İBBS-1'e Göre Yoğun Bakım Yataklarının Tüm Yataklara Oranı, (%), Tüm Sektörler, 2015

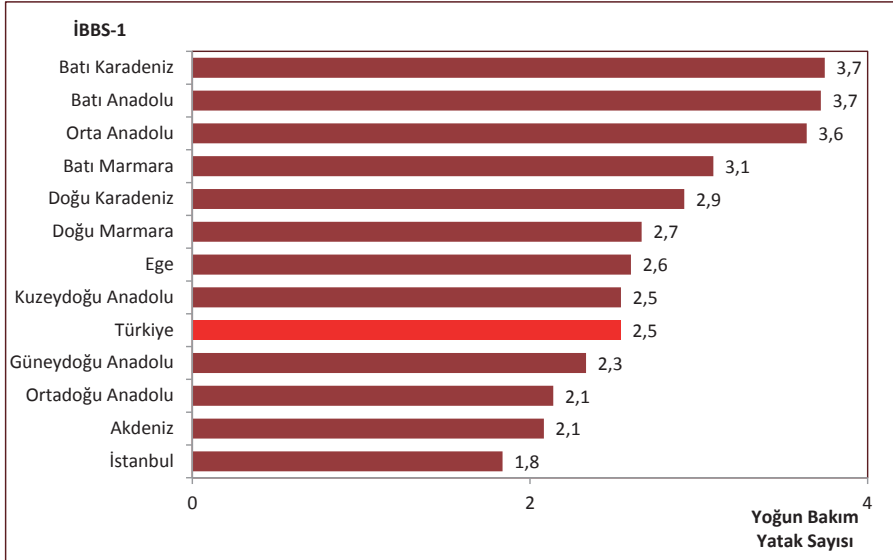
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.14. İBBS-1'e Göre 1.000 Canlı Doğuma Düşen Yenidoğan Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2015

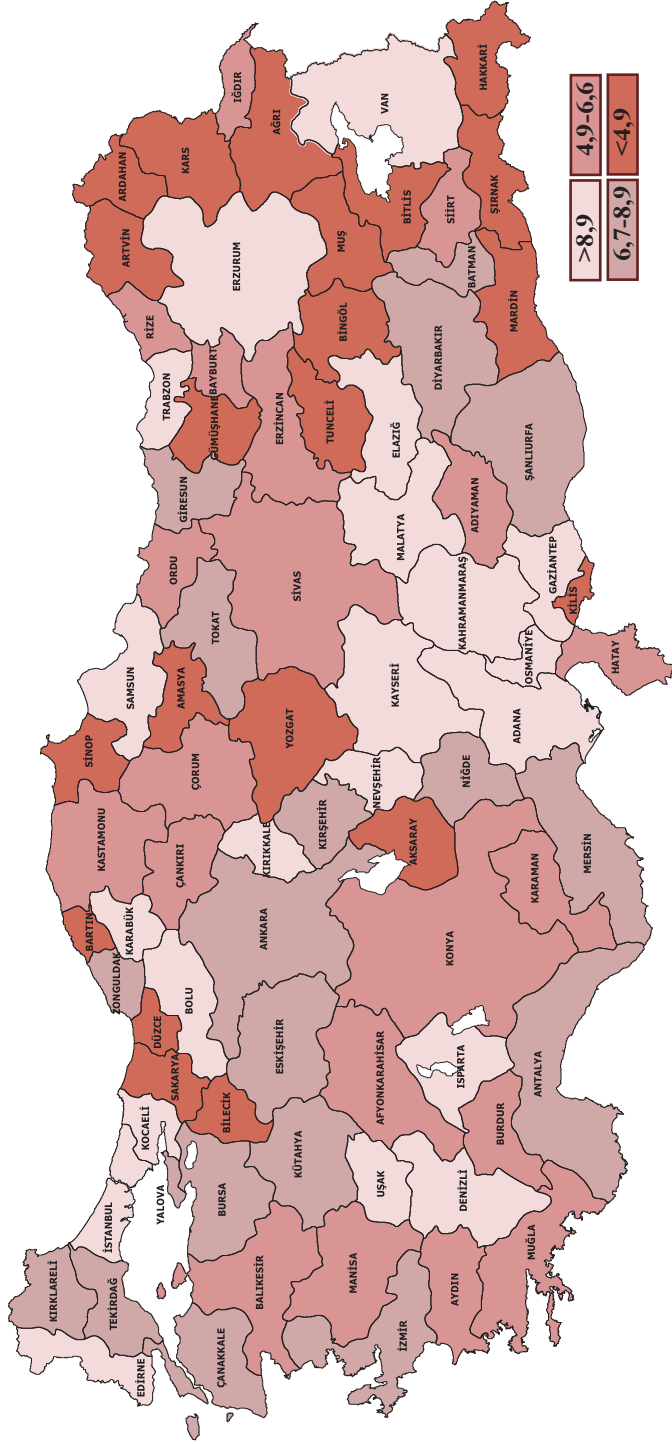
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.15. İBBS-1'e Göre 1.000 Canlı Doğuma Düşen Yenidoğan Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Harita 7.3. İllere Göre 1.000 Canlı Doğuma Düşen Yeni doğan Yoğun Bakım Yatağı Sayısı, Tüm Sektörler, 2015

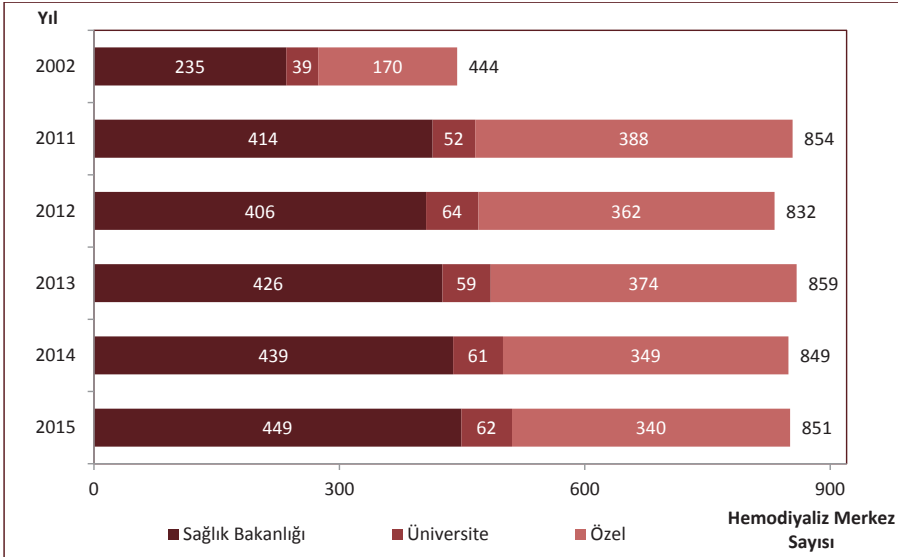
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.4. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Ameliyathane Hizmetleri Altyapısı, Türkiye, 2015

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Ameliyathane	810	191	756	1.757
Ameliyathane Odası	2.933	936	1.940	5.809
Ameliyathane Masası	3.111	1.001	2.008	6.120

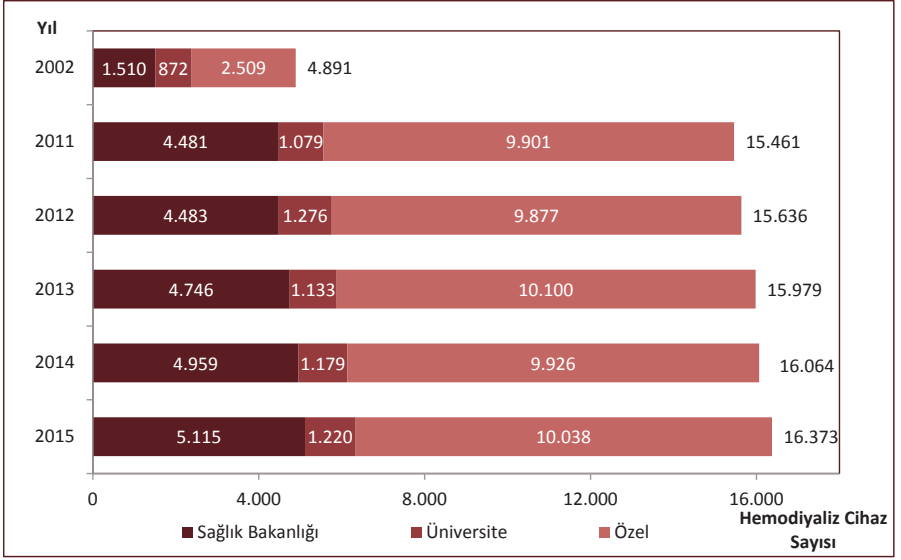
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.16. Yıllara ve Sektörlere Göre Hemodiyaliz Merkez Sayısı, Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.17. Yıllara ve Sektörlere Göre Fiilen Kullanılan Hemodiyaliz Cihaz Sayısı, Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.5. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre 1.000.000 Kişiye Düşen Fiilen Kullanılan Hemodiyaliz Cihazı Sayısı, 2015

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Karadeniz	129,9	13,8	135,9	279,6
Doğu Karadeniz	160,9	5,1	92,1	258,1
Ege	65,1	16,9	168,2	250,1
Orta Anadolu	80,6	16,2	152,0	248,8
Batı Anadolu	42,1	36,6	157,4	236,2
Doğu Marmara	67,7	16,9	133,3	218,0
Batı Marmara	83,5	5,9	128,4	217,9
Akdeniz	65,5	21,7	128,8	216,0
Türkiye	65,0	15,5	127,5	207,9
İstanbul	20,0	7,8	155,8	183,6
Kuzeydoğu Anadolu	121,2	10,0	31,0	162,2
Ortadoğu Anadolu	87,3	19,9	45,0	152,2
Güneydoğu Anadolu	57,0	6,4	52,1	115,6

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.6. Yıllara Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Cihaz Sayıları, Türkiye

	2002	2011	2012	2013	2014	2015
MR	58	709	720	751	757	794
BT	323	974	1.017	1.058	1.071	1.119
Ultrason	1.005	3.775	4.282	4.756	5.286	5.518
Doppler Ultrason	681	2.091	2.480	2.793	3.151	4.015
EKO	259	1.181	1.379	1.542	1.793	1.897

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.7. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Cihaz Sayıları, Türkiye, 2015

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
MR	267	99	428	794
BT	484	133	502	1.119
Ultrason	2.843	661	2.014	5.518
Doppler Ultrason	2.412	416	1.187	4.015
EKO	983	234	680	1.897
Mamografi	313	81	502	896

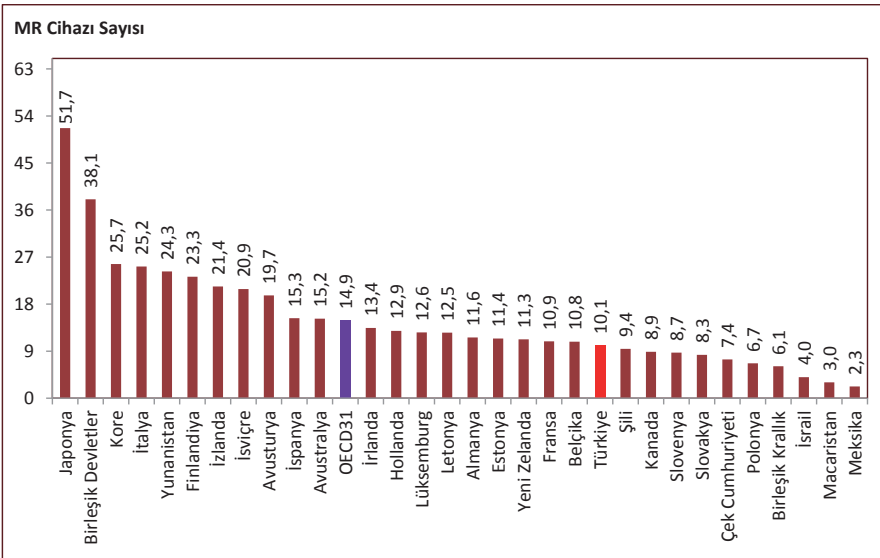
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.8. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen MR Cihazı Sayısı, 2015

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	4,2	2,9	5,2	12,3
Batı Marmara	3,5	1,2	6,5	11,2
İstanbul	2,9	0,9	7,1	10,9
Akdeniz	3,0	1,4	6,5	10,9
Ege	3,6	1,3	5,2	10,2
Türkiye	3,4	1,3	5,4	10,1
Kuzeydoğu Anadolu	4,1	3,2	2,7	10,0
Doğu Marmara	3,2	0,9	5,6	9,7
Doğu Karadeniz	5,8	0,4	3,1	9,3
Orta Anadolu	2,8	1,5	4,1	8,5
Ortadoğu Anadolu	3,1	1,0	4,2	8,4
Güneydoğu Anadolu	2,6	0,5	5,1	8,2
Batı Karadeniz	4,4	0,9	2,9	8,2

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

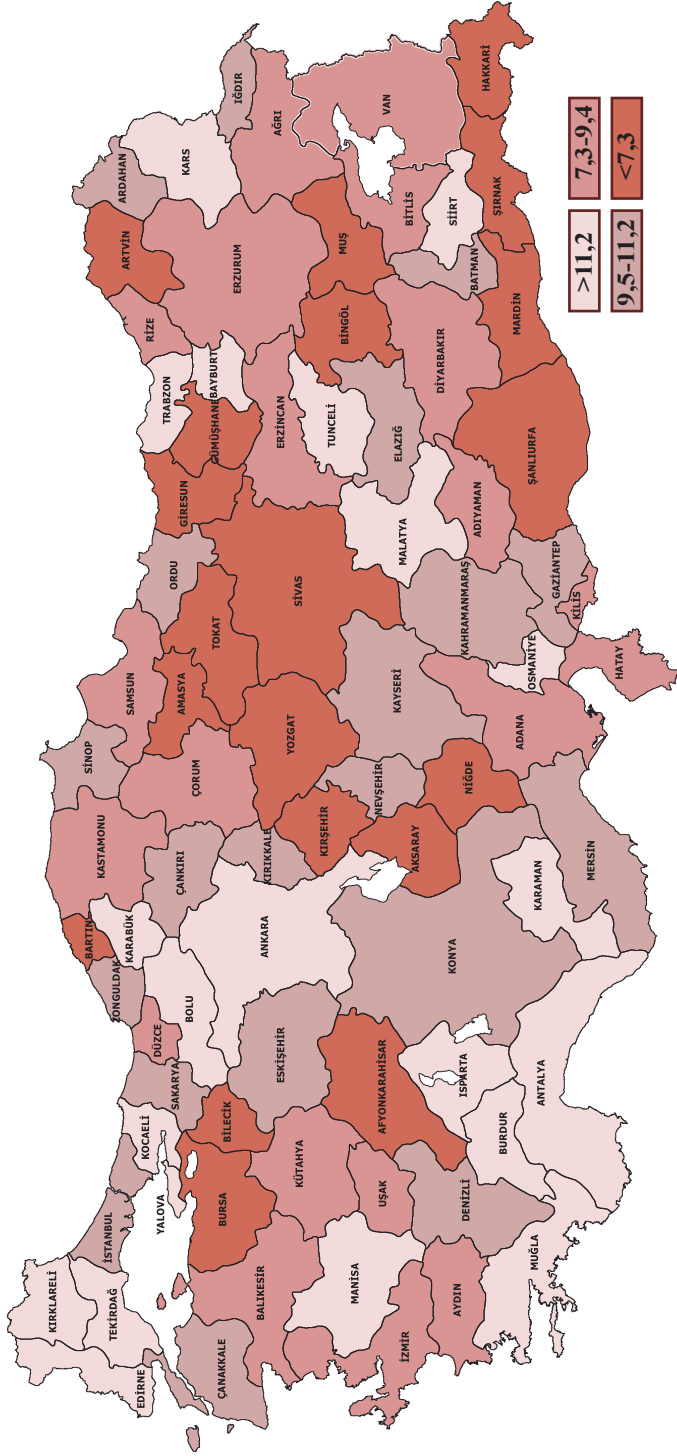
Şekil 7.18. Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen MR Cihazı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2016

Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

Harita 7.5. İllere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiyi Düşen MR Cihaz Sayısı, 2015

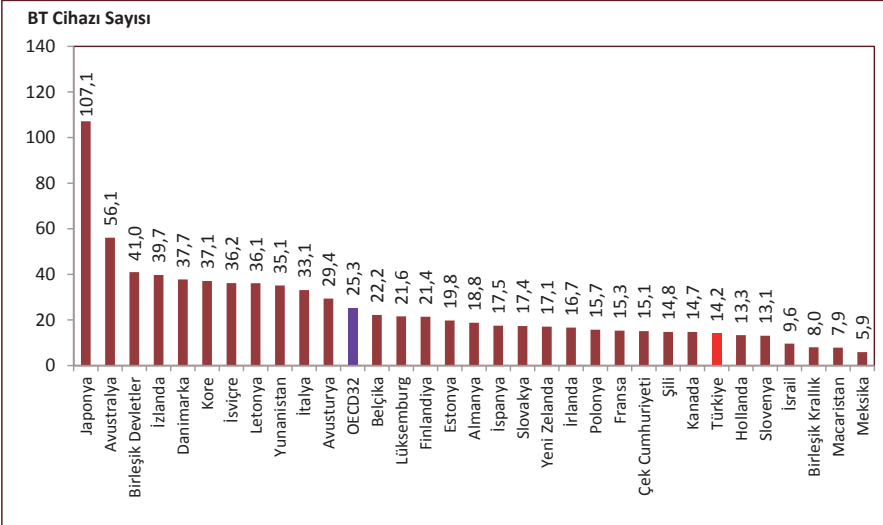
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.9. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen BT Cihazı Sayısı, 2015

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	7,3	3,4	6,1	16,9
Kuzeydoğu Anadolu	9,6	3,6	3,2	16,4
Batı Marmara	7,7	1,8	6,8	16,2
İstanbul	4,6	1,7	9,3	15,7
Doğu Karadeniz	10,1	0,8	4,7	15,5
Akdeniz	5,7	1,6	7,7	14,9
Türkiye	6,1	1,7	6,4	14,2
Ege	6,4	1,8	5,4	13,6
Batı Karadeniz	8,2	1,3	3,8	13,3
Ortadoğu Anadolu	5,8	1,0	6,0	12,8
Doğu Marmara	5,3	1,1	5,6	12,0
Güneydoğu Anadolu	5,2	0,8	5,5	11,6
Orta Anadolu	5,6	1,8	4,1	11,6

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

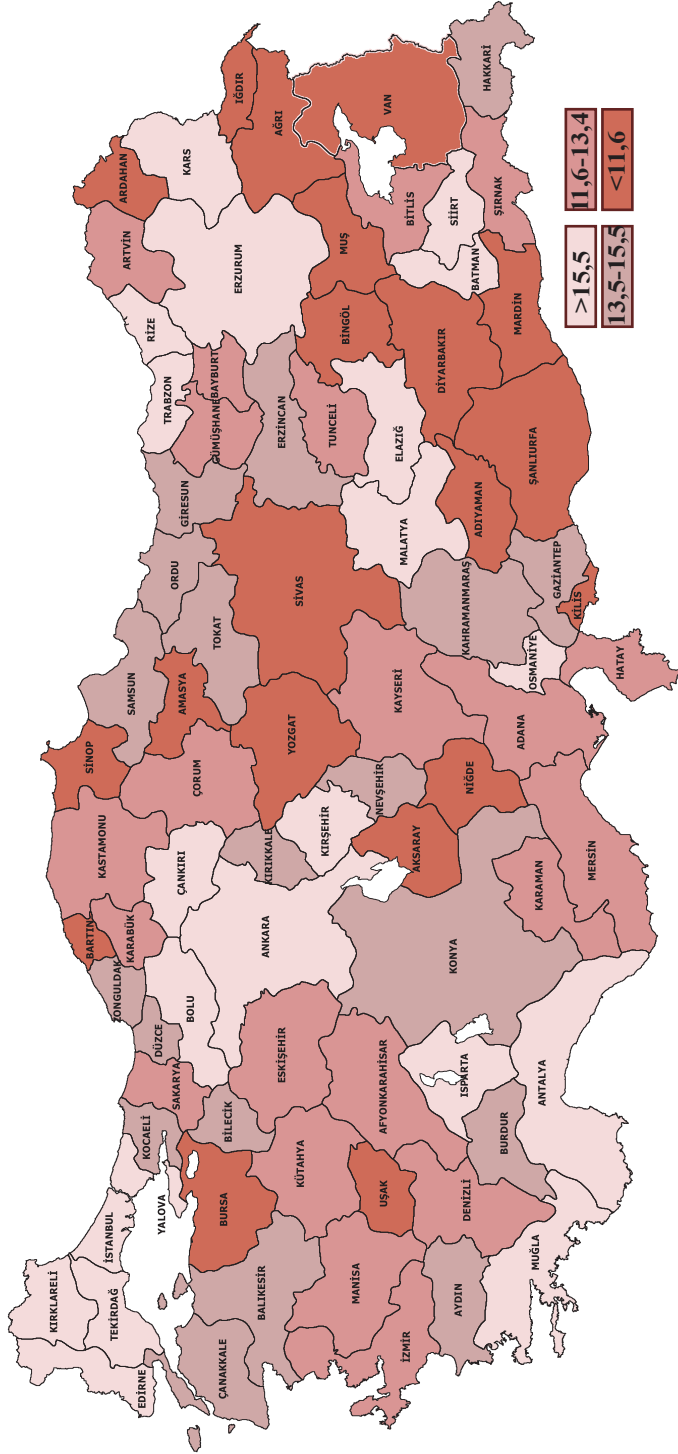
Şekil 7.19. Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen BT Cihazı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2016

Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

Harita 7.6. İllere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiyeye Düşen BT Cihazı Sayısı, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.10. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Ultrason Cihazı Sayısı, 2015

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	45,9	9,9	24,5	80,3
İstanbul	29,0	7,3	41,5	77,8
Ege	42,4	13,9	19,6	76,0
Doğu Karadeniz	43,5	16,3	15,9	75,8
Orta Anadolu	44,9	5,4	22,6	72,9
Akdeniz	33,7	9,3	28,2	71,1
Türkiye	36,1	8,4	25,6	70,1
Kuzeydoğu Anadolu	49,2	12,8	7,7	69,7
Batı Marmara	37,2	6,2	23,0	66,4
Batı Karadeniz	46,4	3,3	14,7	64,4
Güneydoğu Anadolu	24,9	8,7	25,8	59,4
Doğu Marmara	29,6	3,1	24,0	56,7
Ortadoğu Anadolu	36,1	5,5	13,3	54,9

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.11. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Doppler Ultrason Cihazı Sayısı, 2015

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
İstanbul	33,4	7,2	24,1	64,6
Batı Anadolu	39,0	9,0	13,7	61,8
Doğu Karadeniz	48,6	1,2	7,8	57,5
Batı Marmara	34,5	4,7	13,9	53,1
Orta Anadolu	26,4	12,1	14,1	52,6
Türkiye	30,6	5,3	15,1	51,0
Kuzeydoğu Anadolu	35,5	4,1	8,7	48,3
Ege	28,8	5,1	13,5	47,4
Akdeniz	27,0	4,2	14,3	45,5
Doğu Marmara	29,1	2,0	13,9	44,9
Batı Karadeniz	31,8	3,3	7,1	42,2
Ortadoğu Anadolu	24,1	2,4	15,2	41,6
Güneydoğu Anadolu	22,2	4,1	13,5	39,7

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.12. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen EKO Cihazı Sayısı, 2015

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	13,5	7,5	10,3	31,3
İstanbul	12,5	2,9	13,4	28,8
Doğu Karadeniz	22,2	1,2	5,1	28,4
Doğu Marmara	13,2	2,1	9,7	25,1
Orta Anadolu	13,1	3,3	8,0	24,4
Türkiye	12,5	3,0	8,6	24,1
Batı Karadeniz	16,0	2,9	5,1	24,0
Batı Marmara	13,6	2,4	7,1	23,0
Ege	12,5	2,1	7,7	22,3
Kuzeydoğu Anadolu	15,0	4,6	2,3	21,9
Akdeniz	9,1	2,8	8,4	20,2
Ortadoğu Anadolu	11,5	2,1	6,0	19,6
Güneydoğu Anadolu	9,2	1,8	6,0	16,9

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.13. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000.000 Kişiye Düşen Mamografi Cihazı Sayısı, 2015

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	5,4	2,2	6,0	13,6
İstanbul	2,7	1,0	9,9	13,6
Doğu Karadeniz	7,4	0,4	5,1	12,8
Akdeniz	4,4	1,0	7,4	12,7
Batı Marmara	4,7	1,2	6,8	12,7
Ege	5,0	1,5	5,5	12,0
Türkiye	4,0	1,0	6,4	11,4
Batı Karadeniz	6,2	0,7	4,0	10,9
Doğu Marmara	3,9	0,7	5,6	10,1
Orta Anadolu	2,6	1,0	4,6	8,2
Ortadoğu Anadolu	2,4	0,5	5,2	8,1
Güneydoğu Anadolu	2,3	0,5	4,8	7,5
Kuzeydoğu Anadolu	3,6	0,5	3,2	7,3

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.14. İBBS-1'e Göre Özel Tıp Merkezi ve Özel Poliklinik Sayısı, 2015

İBBS-1	Özel Tıp Merkezi	Özel Poliklinik
İstanbul	260	150
Batı Marmara	16	6
Ege	122	63
Doğu Marmara	63	25
Batı Anadolu	97	52
Akdeniz	78	41
Orta Anadolu	11	6
Batı Karadeniz	28	7
Doğu Karadeniz	11	4
Kuzeydoğu Anadolu	5	0
Ortadoğu Anadolu	15	2
Güneydoğu Anadolu	91	4
	797	360

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

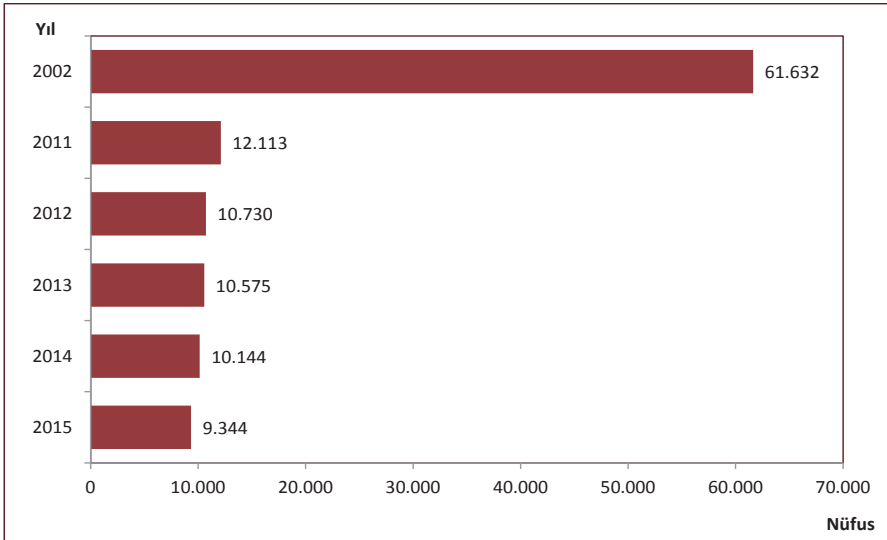
Tablo 7.15. Sektörlere Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Veren Kurum ve Kuruluşlar, Türkiye, 2015

	Sağlık Bakanlığı		Üniversite		Özel		Diğer		Toplam	
	Kurum	Ünit	Kurum	Ünit	Kurum	Ünit	Kurum	Ünit	Kurum	Ünit
Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	132	4.261	-	-	69	778	-	-	201	5.039
Diş Hastanesi	14	1.211	-	-	3	90	-	-	17	1.301
Diş Eğitim Hastanesi	1	106	38	4.460	-	-	-	-	39	4.566
Diş Polikliniği (Hastane)	790	2.849	16	222	202	381	35	194	1.043	3.646
Diş Polikliniği	-	-	-	-	1.462	5.629	-	-	1.462	5.629
Toplam	937	8.427	54	4.682	1.736	6.878	35	194	2.762	20.181

Kaynak: Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

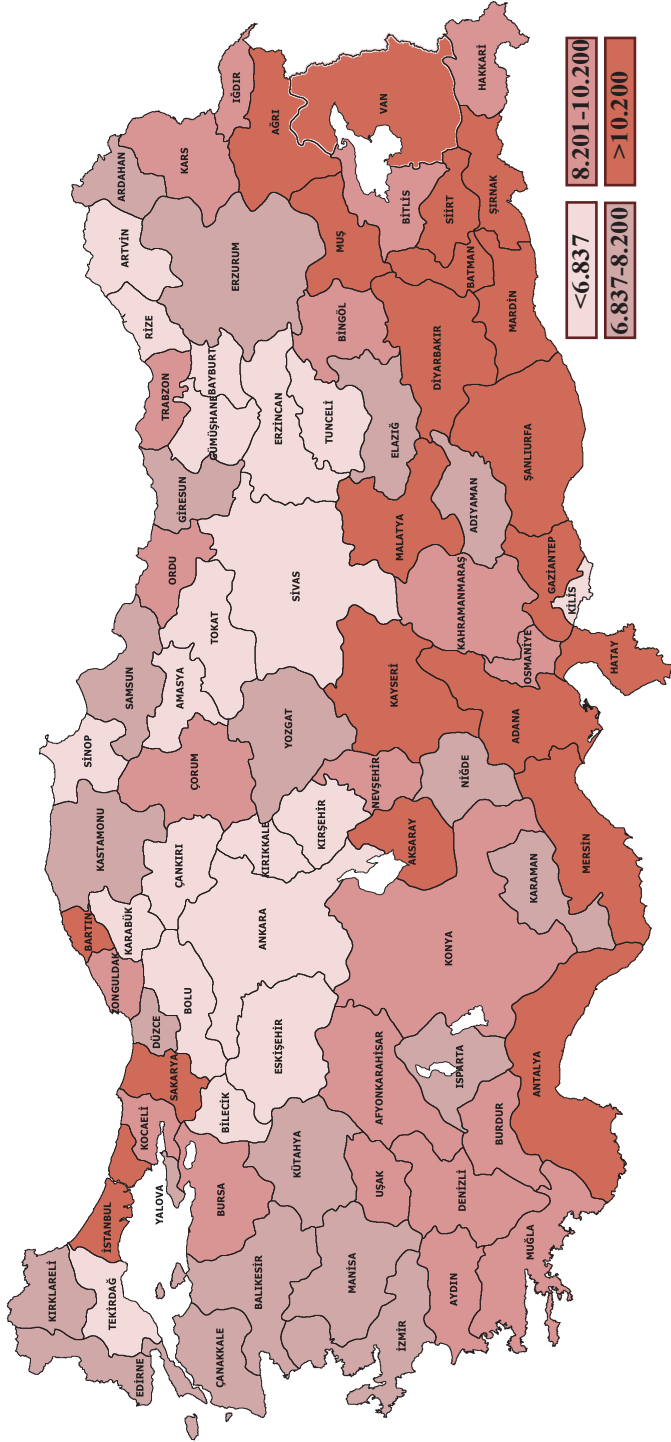
Not: Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi ve Hastanelere ait Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği ile Diş Tedavi Protez Merkezlerine ait veriler Diş Polikliniği (Hastane) içerisinde gösterilmiştir.

Şekil 7.20. Yıllara Göre Diş Ünitine Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı

Kaynak: Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Harita 7.7. İllere Göre Dış Ünite Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2015

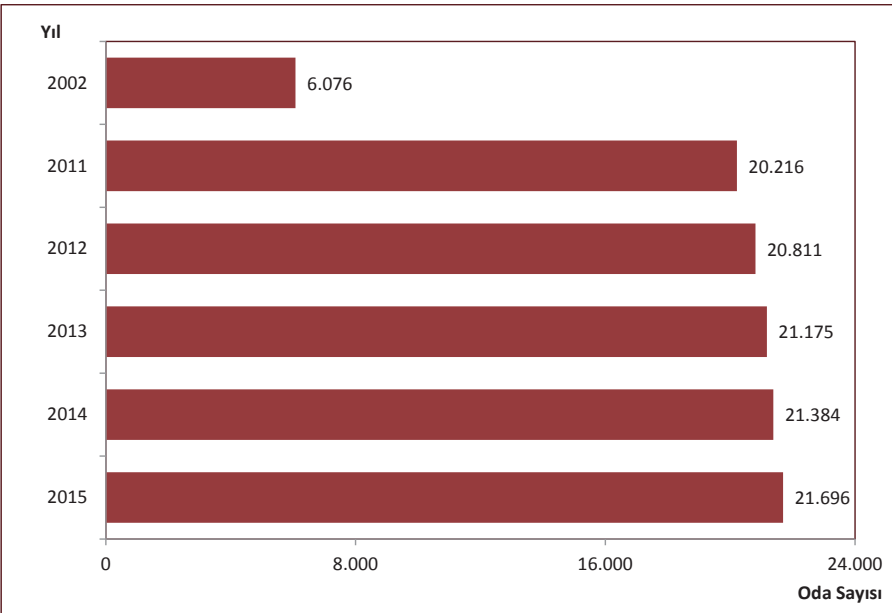
Kaynak: Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.16. Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluş Sayıları, Sağlık Bakanlığı

	2002	2011	2012	2013	2014	2015
Sağlık Ocağı	5.055	-	-	-	-	-
Aile Hekimliği Birimi	-	20.216	20.811	21.175	21.384	21.696
Aile Sağlığı Merkezi	-	6.520	6.660	6.756	6.829	6.902
Toplum Sağlığı Merkezi	-	957	957	971	970	970
Sağlık Evi	2.899	4.344	5.691	5.594	5.572	5.544
AÇSAP Merkezi	298	183	189	183	182	182
Verem Savaş Dispanseri	277	194	179	177	179	181
Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi (KETEM)	84	124	124	134	132	156
112 Acil Yardım İstasyonu	481	1.710	1.863	2.072	2.186	2.323
Halk Sağlığı Laboratuvarları	-	-	-	83	83	83

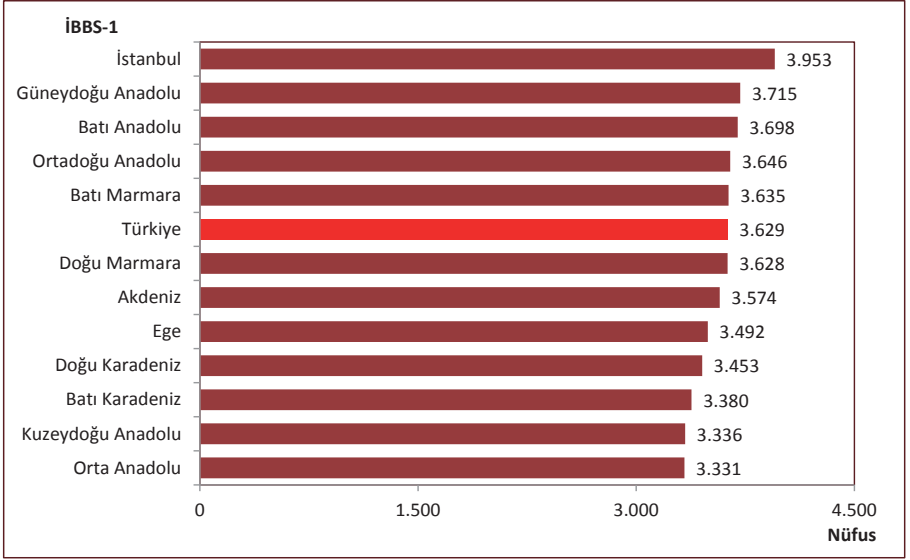
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.21. Yıllara Göre Aile Sağlığı Merkezi Muayene Oda Sayısı, Türkiye

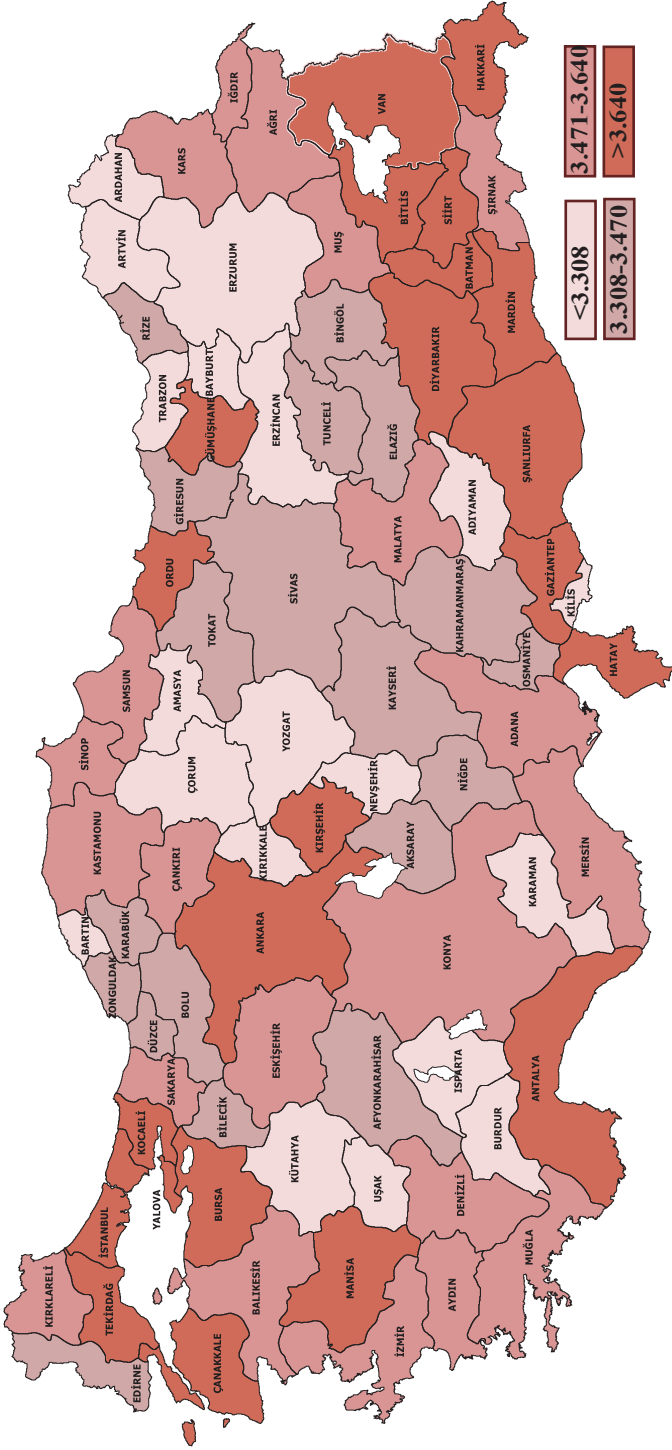
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 7.22. İBBS-1'e Göre Aktif Çalışan Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus, 2015

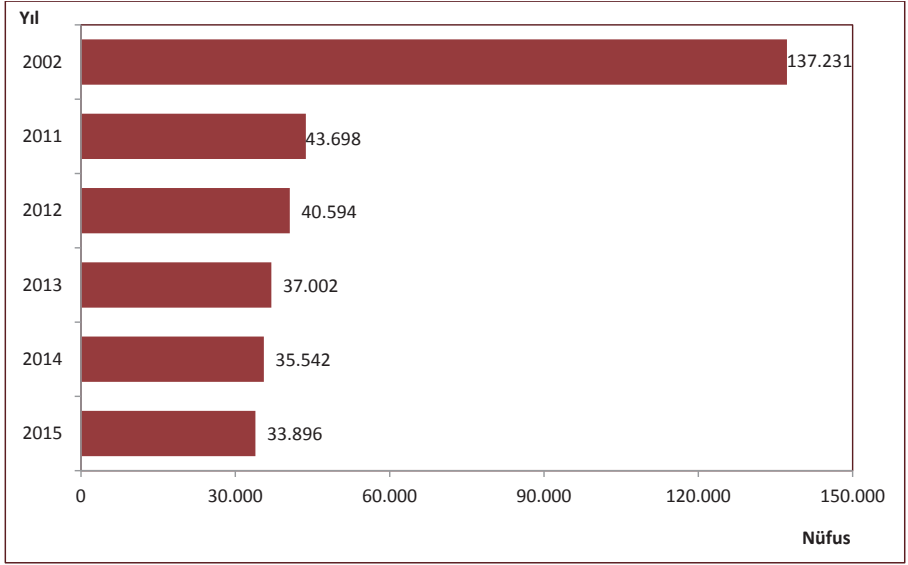
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Harita 7.8. İllere Göre Aktif Çalışan Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus, 2015

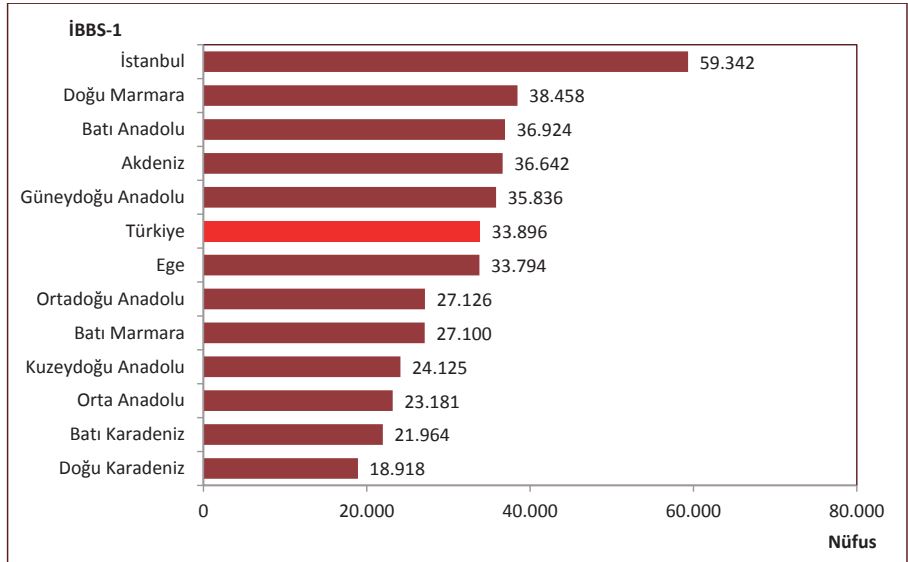
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 7.23. Yıllara Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı

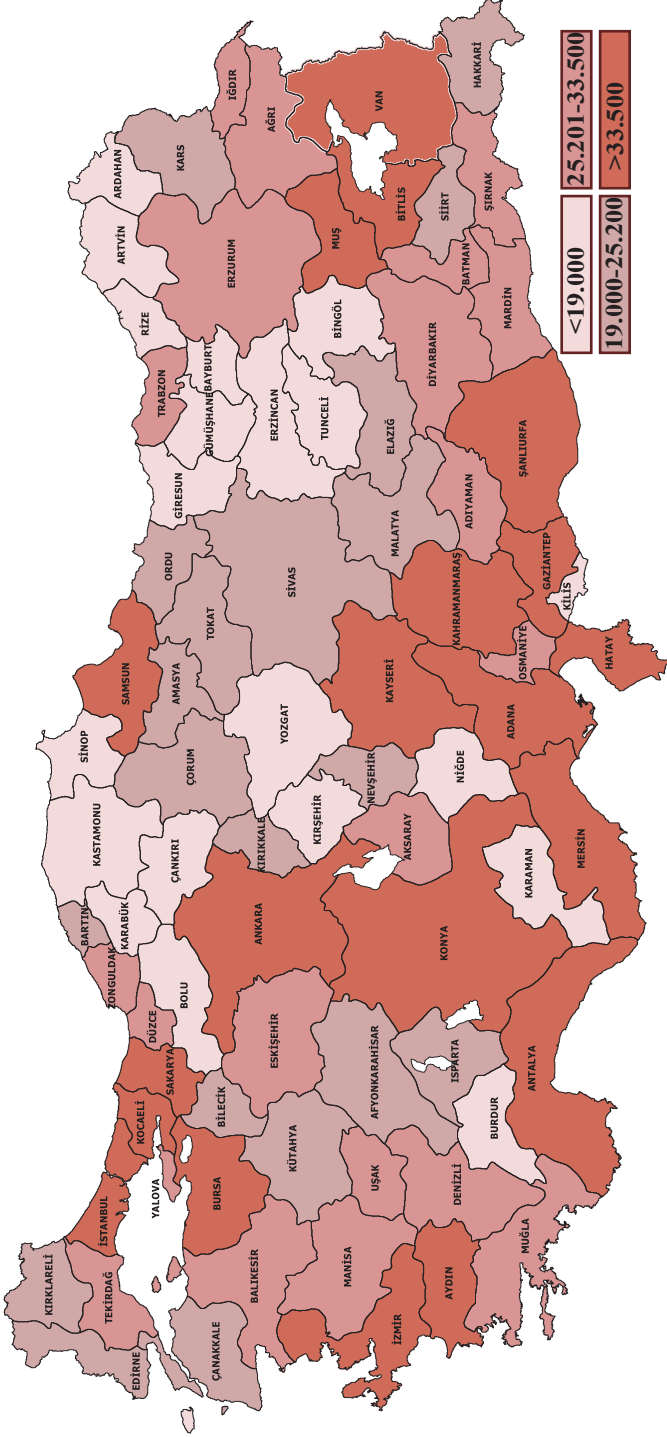
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.24. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2015

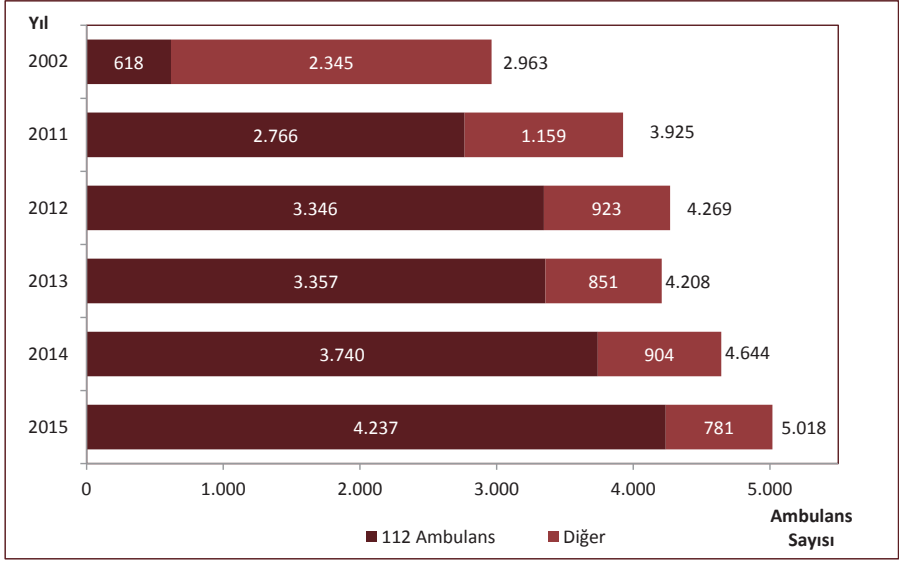
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Harita 7.9. İllere Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2015

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

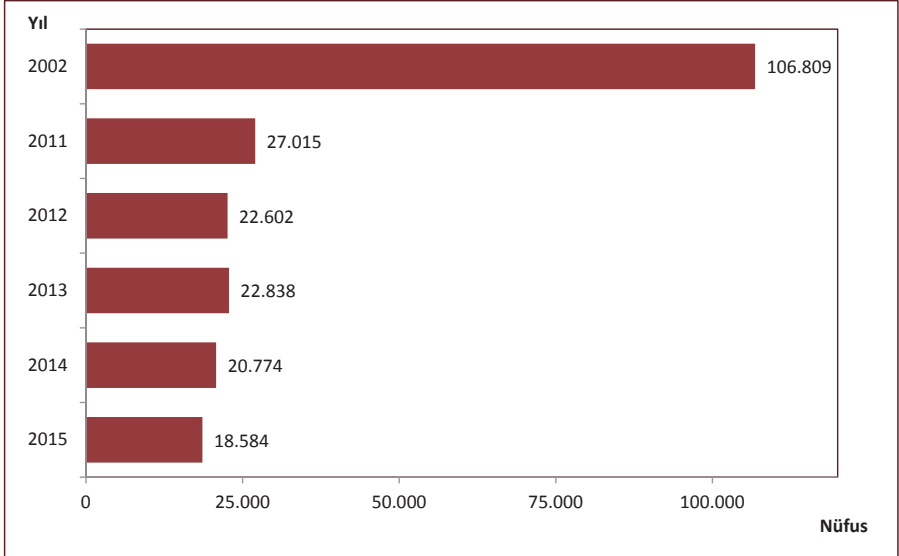
Şekil 7.25. Yıllara Göre Ambulans Sayısı, Sağlık Bakanlığı

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

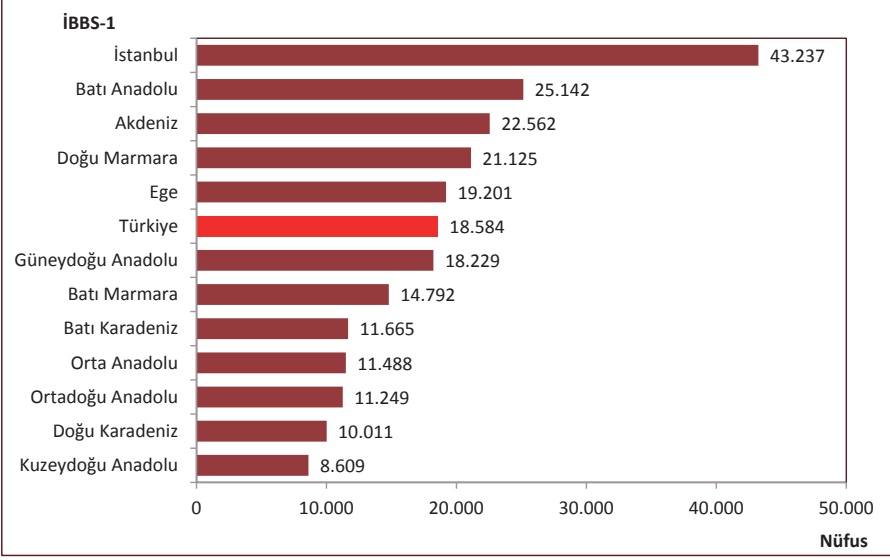
*2015 yılında satın alma işlemi tamamlanıp faaliyete 2016 yılında geçen 836 adet 112 Acil Yardım Ambulansı mevcut olup ilgili veri grafikte gösterilmemiştir.

Şekil 7.26. Yıllara Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 7.27. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı, 2015

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.17. Kara Ambulansı Hariç Ambulans Türlerine Göre Araç ve Nakledilen Hasta Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2015

Araç Türü	Araç Sayısı	Nakledilen Hasta Sayısı
Ambulans Helikopter	17	3.715
Uçak Ambulansı	3	1.601
Kar Paletli	265	1.931
Deniz Ambulansı	6	2.515

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.18. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2015

İl Adı	Hastane Sayısı	Yatak Sayısı	10.000 Kişiyeye Düşen Yatak Sayısı	Nitelikli Yatak Sayısı	Yoğun Bakım Yatak Sayısı	Nitelikli Yatak Oranı (Yoğun Bakım Yataklarını Dahil Değildir)	10.000 Kişiyeye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı
Adana	29	6.486	29,7	2.619	1.055	48,2	4,8
Adıyaman	12	1.139	18,9	915	205	98,0	3,4
Afyonkarahisar	22	1.945	27,4	1.315	231	76,7	3,3
Ağrı	11	858	15,7	622	56	77,6	1,0
Amasya	7	783	24,3	429	64	59,7	2,0
Ankara	88	18.109	34,4	7.744	2.564	49,8	4,9
Antalya	43	5.527	24,2	3.724	811	79,0	3,5
Artvin	8	316	18,8	127	29	44,3	1,7
Aydın	23	2.838	26,9	1.652	409	68,0	3,9
Balıkesir	29	3.018	25,4	1.470	371	55,5	3,1
Bilecik	8	364	17,1	112	43	34,9	2,0
Bingöl	8	642	24,0	224	47	37,6	1,8
Bitlis	9	759	22,3	462	78	67,8	2,3
Bolu	11	1.906	65,5	971	124	54,5	4,3
Burdur	8	667	25,8	308	78	52,3	3,0
Bursa	39	6.808	24,0	3.753	988	64,5	3,5
Çanakkale	16	1.344	26,2	529	125	43,4	2,4
Çankırı	9	475	26,3	399	32	90,1	1,8
Çorum	16	1.542	29,4	719	199	53,5	3,8
Denizli	21	2.915	29,3	1.474	473	60,4	4,8
Diyarbakır	24	4.508	27,3	1.872	917	52,1	5,5
Edirne	10	1.868	46,4	897	182	53,2	4,5
Elazığ	11	2.900	50,5	989	339	38,6	5,9
Erzincan	11	601	27,0	330	52	60,1	2,3
Erzurum	24	3.611	47,4	2.135	380	66,1	5,0
Eskişehir	16	3.439	41,6	1.194	421	39,6	5,1
Gaziantep	28	4.611	23,9	2.351	1.148	67,9	5,9
Giresun	18	1.428	33,5	800	192	64,7	4,5
Gümüşhane	6	336	22,2	194	28	63,0	1,8
Hakkari	5	485	17,4	299	48	68,4	1,7
Hatay	24	3.133	20,4	1.586	536	61,1	3,5
Isparta	17	2.036	48,3	973	289	55,7	6,9
Mersin	26	3.808	21,8	1.773	681	56,7	3,9
İstanbul	236	34.089	23,3	17.692	6.022	63,0	4,1
İzmir	57	11.466	27,5	4.221	1.632	42,9	3,9
Kars	9	762	26,0	590	72	85,5	2,5
Kastamonu	17	993	26,6	296	73	32,2	2,0
Kayseri	29	4.038	30,1	1.778	664	52,7	5,0
Kırklareli	9	867	25,0	361	112	47,8	3,2
Kırşehir	6	491	21,8	382	52	87,0	2,3
Kocaeli	29	4.380	24,6	2.842	713	77,5	4,0

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.18. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2015- Devamı

İl Adı	Hastane Sayısı	Yatak Sayısı	10.000 Kişiye Düşen Yatak Sayısı	Nitelikli Yatak Sayısı	Yoğun Bakım Yatak Sayısı	Nitelikli Yatak Oranı (Yoğun Bakım Yatakları Dahil) Pekidir	10.000 Kişiye Düşen Yoğun Bakım Yatağı Sayısı
Konya	42	6.420	30,1	2.938	897	53,2	4,2
Kütahya	12	1.617	28,3	705	202	49,8	3,5
Malatya	19	2.713	35,1	1.698	504	76,9	6,5
Manisa	28	4.092	29,6	1.982	461	54,6	3,3
Kahramanmaraş	20	2.710	24,7	1.584	552	73,4	5,0
Mardin	12	1.004	12,6	735	168	87,9	2,1
Muğla	24	2.060	22,7	976	232	53,4	2,6
Muş	7	739	18,1	584	81	88,8	2,0
Nevşehir	6	616	21,5	484	93	92,5	3,2
Niğde	8	785	22,7	530	88	76,0	2,5
Ordu	17	1.818	24,9	807	238	51,1	3,3
Rize	10	1.018	30,9	802	89	86,3	2,7
Sakarya	18	1.741	18,3	1.294	225	85,4	2,4
Samsun	28	4.364	34,1	2.247	642	60,4	5,0
Siirt	9	786	24,5	632	116	94,3	3,6
Sinop	7	479	23,5	135	54	31,8	2,6
Sivas	19	2.559	41,4	1.027	265	44,8	4,3
Tekirdağ	20	2.061	22,0	1.054	368	62,3	3,9
Tokat	15	1.800	30,3	1.246	219	78,8	3,7
Trabzon	22	3.221	41,9	1.927	361	67,4	4,7
Tunceli	5	192	22,3	163	15	92,1	1,7
Şanlıurfa	22	3.144	16,6	1.245	722	51,4	3,8
Uşak	8	1.203	34,1	712	139	66,9	3,9
Van	16	2.555	23,3	1.376	601	70,4	5,5
Yozgat	16	894	21,3	263	82	32,4	2,0
Zonguldak	12	2.123	35,6	866	252	46,3	4,2
Aksaray	9	647	16,7	161	86	28,7	2,2
Bayburt	1	200	25,5	91	13	48,7	1,7
Karaman	5	527	21,8	433	77	96,2	3,2
Kırıkkale	7	1.116	41,3	656	129	66,5	4,8
Batman	11	1.257	22,2	749	316	79,6	5,6
Şırnak	9	722	14,7	484	87	76,2	1,8
Bartın	3	452	23,7	153	49	38,0	2,6
Ardahan	3	183	18,4	134	16	80,2	1,6
Iğdır	4	298	15,5	256	35	97,3	1,8
Yalova	6	426	18,3	338	82	98,3	3,5
Karabük	6	665	28,1	515	95	90,4	4,0
Kilis	1	321	24,6	261	20	86,7	1,5
Osmaniye	9	1.126	22,0	693	231	77,4	4,5
Düzce	8	703	19,5	220	88	35,8	2,4
Türkiye	1.533	209.648	26,6	106.279	31.525	59,7	4,0

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.18. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2015- Devamı

İl Adı	Aile Hekimliği Birimi Sayısı	Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus	112 İstasyon Sayısı	112 İstasyon Başına Düşen Nüfus	112 Ambulans Sayısı	112 Ambulans Başına Düşen Nüfus
Adana	621	3.516	48	45.483	68	32.105
Adıyaman	184	3.276	20	30.139	31	19.444
Afyonkarahisar	210	3.376	31	22.871	57	12.439
Ağrı	154	3.553	17	32.189	47	11.643
Amasya	98	3.287	14	23.012	30	10.739
Ankara	1.383	3.811	131	40.233	179	29.445
Antalya	602	3.801	51	44.872	78	29.339
Artvin	52	3.238	17	9.904	35	4.811
Aydın	301	3.500	31	33.984	57	18.483
Balıkesir	336	3.532	41	28.944	62	19.140
Bilecik	64	3.318	10	21.236	25	8.494
Bingöl	79	3.382	16	16.699	30	8.906
Bitlis	89	3.825	9	37.828	33	10.317
Bolu	88	3.308	16	18.193	42	6.931
Burdur	80	3.229	19	13.597	29	8.908
Bursa	778	3.654	61	46.599	83	34.248
Çanakkale	136	3.775	23	22.319	38	13.509
Çankırı	52	3.480	18	10.053	33	5.483
Çorum	170	3.089	26	20.199	55	9.549
Denizli	282	3.523	31	32.047	54	18.397
Diyarbakır	433	3.820	52	31.811	84	19.693
Edirne	118	3.411	16	25.159	38	10.593
Elazığ	172	3.339	25	22.972	46	12.485
Erzincan	70	3.185	12	18.577	40	5.573
Erzurum	240	3.176	26	29.320	68	11.211
Eskişehir	232	3.563	25	33.069	50	16.534
Gaziantep	518	3.729	41	47.118	75	25.758
Giresun	125	3.413	24	17.779	43	9.923
Gümüşhane	41	3.694	13	11.650	29	5.222
Hakkari	63	4.425	13	21.444	40	6.969
Hatay	412	3.722	40	38.338	66	23.235
Isparta	130	3.244	19	22.198	32	13.180
Mersin	497	3.512	46	37.940	75	23.270
İstanbul	3.708	3.953	247	59.342	339	43.237
İzmir	1.160	3.593	87	47.913	135	30.877
Kars	82	3.569	15	19.511	30	9.755
Kastamonu	104	3.583	26	14.332	43	8.666
Kayseri	387	3.465	35	38.316	62	21.630
Kırklareli	98	3.541	17	20.410	40	8.674
Kırşehir	72	3.133	14	16.112	25	9.022
Kocaeli	476	3.740	37	48.110	64	27.813

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 7.18. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2015- Devamı

İl Adı	Aile Hekimliği Birim Sayısı	Aile Hekimi Başına Düşen Nüfus	112 İstasyon Sayısı	112 İstasyon Başına Düşen Nüfus	112 Ambulans Sayısı	112 Ambulans Başına Düşen Nüfus
Konya	608	3.504	63	33.818	95	22.427
Kütahya	178	3.210	23	24.846	48	11.905
Malatya	220	3.513	31	24.932	64	12.077
Manisa	409	3.375	48	28.758	70	19.720
Kahramanmaraş	318	3.448	32	34.269	61	17.977
Mardin	207	3.848	24	33.191	41	19.429
Muğla	253	3.592	36	25.247	68	13.366
Muş	113	3.617	11	37.157	35	11.678
Neveşehir	88	3.259	13	22.059	30	9.559
Niğde	104	3.328	20	17.306	33	10.488
Ordu	198	3.682	32	22.780	61	11.950
Rize	96	3.427	20	16.449	37	8.891
Sakarya	266	3.583	24	39.716	45	21.182
Samsun	367	3.487	34	37.644	63	20.316
Siirt	85	3.769	15	21.357	39	8.214
Sinop	58	3.520	15	13.609	31	6.585
Sivas	180	3.437	32	19.332	65	9.517
Tekirdağ	244	3.844	28	33.497	51	18.390
Tokat	175	3.394	26	22.846	49	12.122
Trabzon	233	3.298	30	25.614	52	14.777
Tunceli	26	3.311	10	8.608	26	3.311
Şanlıurfa	501	3.777	41	46.154	84	22.528
Uşak	110	3.210	13	27.158	39	9.053
Van	287	3.820	26	42.169	66	16.612
Yozgat	136	3.084	25	16.778	56	7.490
Zonguldak	173	3.445	21	28.377	30	19.864
Aksaray	114	3.390	15	25.768	36	10.737
Bayburt	26	3.021	6	13.092	19	4.134
Karaman	76	3.187	13	18.630	30	8.073
Kırkkale	88	3.071	14	19.305	32	8.446
Batman	153	3.703	19	29.823	31	18.278
Şırnak	135	3.631	15	32.679	44	11.141
Bartın	64	2.980	10	19.071	24	7.946
Ardahan	31	3.202	8	12.408	24	4.136
İğdir	55	3.499	7	27.491	27	7.127
Yalova	58	4.017	9	25.890	20	11.650
Karabük	71	3.338	15	15.799	28	8.464
Kilis	41	3.187	7	18.665	31	4.215
Osmaniye	149	3.442	19	26.993	36	14.246
Düzce	105	3.432	13	27.722	26	13.861
Türkiye	21.696	3.629	2.323	33.896	4.237	18.584

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Bölüm 7 İle İlgili Açıklamalar

☑ Hastanelere ait altyapı ve hizmetlerin verildiği tablo ve grafiklerde yıl içerisinde hizmet veren (kapananlar dahil) kurumlara ait sayılar kullanıldı.

☑ Bölüm içerisinde yer alan Harita 7.1, Harita 7.4, Harita 7.7, Harita 7.8, Harita 7.9, Harita 7.10 oluşturulurken illere ait değerler en yakın tam sayıya yuvarlandı. Likertler oluşturulurken bu tam sayılar dikkate alındı.

☑ Bölüm içerisinde yer alan Harita 7.2, Harita 7.3, Harita 7.5, Harita 7.6 oluşturulurken illere ait değerler ondalıklı kısım tek hane olacak şekilde yuvarlandı. Likertler oluşturulurken bu sayılar dikkate alındı.

☑ Hastane ve yatak sayılarının belirtildiği tablo ve grafiklerde; Sağlık Bakanlığı, üniversite ve özel sektör dışında kalan Milli Savunma Bakanlığı hastaneleri, belediye hastaneleri ve diğer kamu kuruluşlarına ait hastaneler “Diğer” olarak tanımlandı.

☑ Milli Savunma Bakanlığı’nın (MSB) verileri 2012 yılı öncesinde sadece hastane ve yatak sayısı olarak kullanılmış olup tablo ve grafiklerde “Diğer” sektör içerisine dahil edilmiştir. 2012 yılı ve sonrası için tüm göstergelere dahil edilmiş olup karşılaştırılabilir olması açısından hastane ve yatak sayısı dışında kalan göstergelere ait veriler Özel Sektör içerisinde gösterildi.

☑ 2002 yılı SSK hastanelerine ait veriler, karşılaştırılabilir olması için Sağlık Bakanlığı’na dahil edildi.

☑ **Hastane yatağı:** Hastaların 24 saatten fazla bakım ve tedavilerinin sağlanması amacıyla yatırıldığı, hasta odalarında ya da hastalara devamlı tıbbi bakım hizmeti verilen birimlere yerleştirilen yataklara verilen addır. Hasta yatağı sayısına; yoğun bakım, prematüre ve yeni doğan ünitesindeki yataklar (kuvöz, açık bebek yatağı), yanık merkezi ve yanık odalarındaki yataklar, nitelikli yataklar dahil edildi.

☑ **Nitelikli yatak:** İçinde tuvaleti ve banyosu ile en fazla 2 hasta yatağı, televizyon, telefon, buzdolabı, yemek masası, etajeri ve yatırılabilen refakatçi koltuğu bulunan odalardaki yataklardır. Bu sayılar toplam yatak sayısına dahildir.

☑ KETEM sayısına Belediyeler bünyesinde hizmet veren Kadın ve Aile Sağlığı Merkezi sayıları dahil edildi.

☑ Aile Sağlığı Merkezi muayene oda sayılarına ilişkin tablo ve grafiklerde; 2002 yılına ait veriler Sağlık Ocakları, 2010-2015 yıllarına ait veriler aile sağlığı merkezlerini ve muayene odalarını kapsamaktadır.

☑ **112 Acil ambulansı:** Her türlü acil durumda, olay yerinde ve ambulans içerisinde hasta ve yaralılara gerekli acil tıbbi müdahaleyi yapabilecek ekip, teknik ve tıbbi donanıma sahip kara aracıdır.

☑ **Diğer Ambulans:** Toplum sağlığı merkezi, hastaneler ve il sağlık müdürlüklerine ait sadece hasta nakli yapan ambulanslardır. Özel sektör ambulansları toplama dahil değildir.

☑ Önceki yıllıklarda Tablo 7.1’de gösterilen Diş Hastanelerine ait veriler daha detaylı bir şekilde Tablo 7.15 içerisinde gösterildi.

☑ Bölüm içerisinde yer alan dağılım tablo ve grafiklere ait toplamlar yuvarlama nedeniyle % 100 olmayabilir.

Organlarını bağışlayarak
birinin hayatına umut
olmaya var mısın?

Doktorunuz gerekli
görmedikçe takviye kalsiyum
ilaçları almak yerine evde
yaptığınız yoğurdu tüketin.

Trafikte bir tek seni
aşıyoruz! Yaşamaya Yol
Ver....

T.C. Sağlık Bakanlığı

ilaçlarınızı sadece
eczanelerden alınız....

Bilinçsiz antibiyotik
kullanımından kaçınınız...

BÖLÜM 8

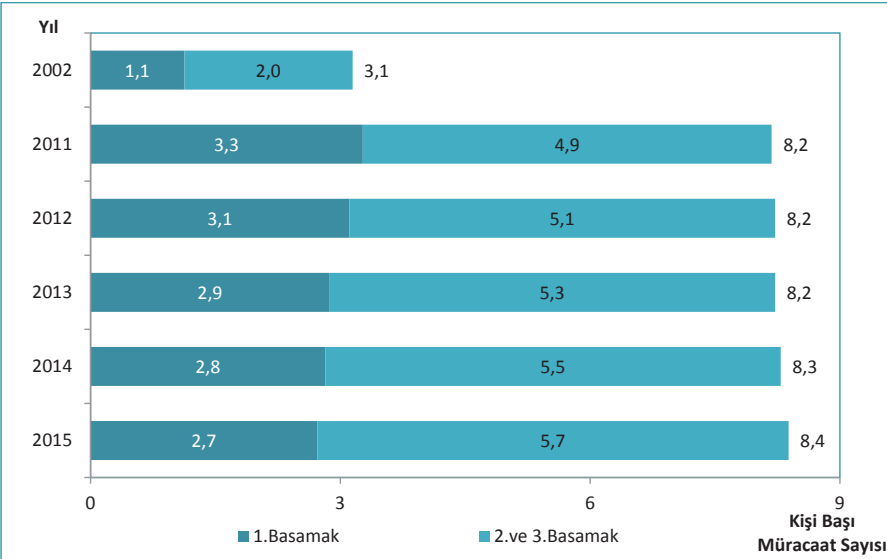
Sağlık Hizmetlerinin Kullanımı

Tablo 8.1. Yıllara ve Kurum Türlerine Göre Toplam Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye

	2002	2011	2012	2013	2014	2015
Sağlık Ocağı	69.103.517	-	-	-	-	-
Aile Hekimliği	-	240.298.753	221.672.029	212.318.024	214.120.750	208.538.951
Verem Savaş Dispanseri	2.012.458	2.219.534	2.143.765	1.815.805	1.643.937	1.495.558
Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezi	2.980.481	944.842	630.583	536.707	660.056	548.433
TSM'ler Tarafından Yapılan Diğer Muayeneler	-	-	10.035.342	4.999.980	2.234.348	3.457.520
Özel Poliklinikler	731.132	882.973	655.432	582.265	546.514	523.694
Birinci Basamak Toplamı	74.827.588	244.346.102	235.137.151	220.252.781	219.205.605	214.564.156
Özel Tıp Merkezleri	9.824.802	29.040.707	32.012.211	31.256.100	28.208.781	26.953.360
Hastaneler	124.313.659	337.849.536	354.636.935	378.812.243	396.577.644	418.581.931
2. ve 3. Basamak Toplamı	134.138.461	366.890.243	386.649.146	410.068.343	424.786.425	445.535.291
Genel Toplam	208.966.049	611.236.345	621.786.297	630.321.124	643.992.030	660.099.447

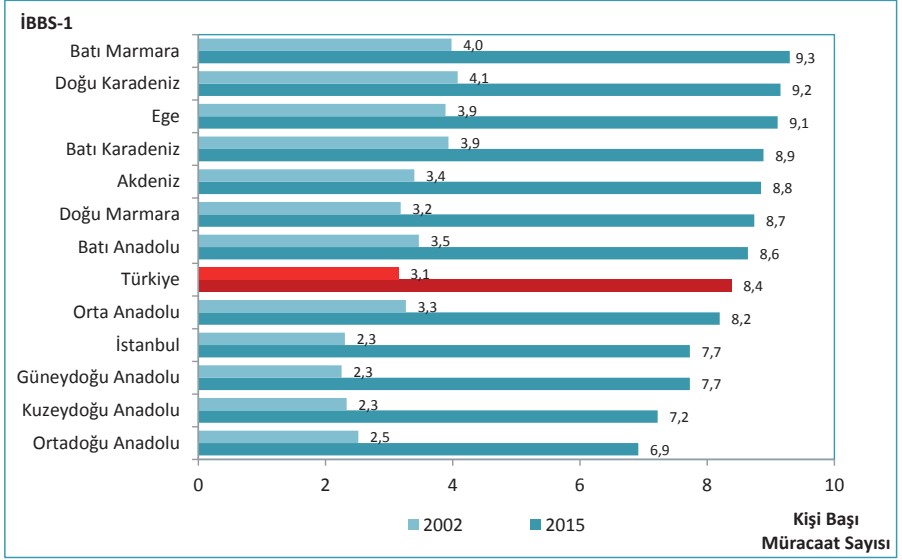
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.1. Yıllara ve Hizmet Kapsamına Göre Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye

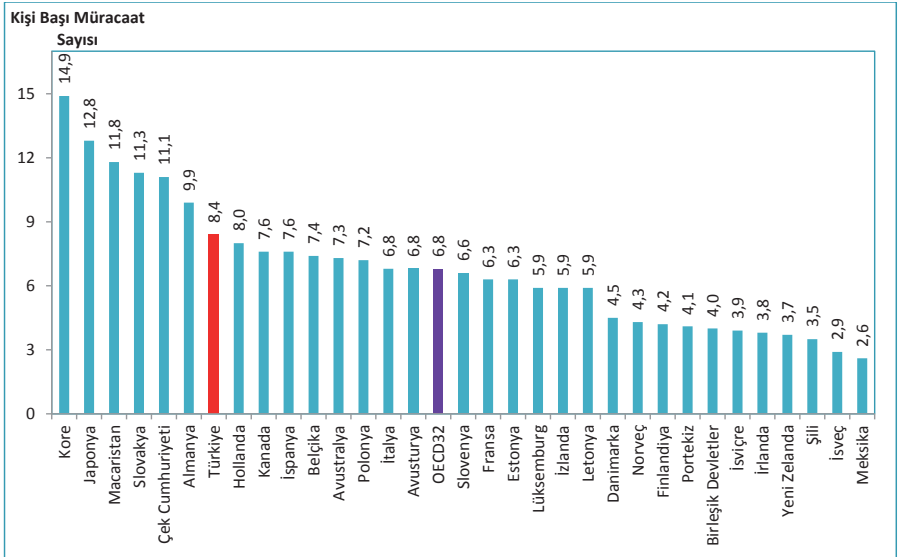
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.2. İBBS-1'e Göre Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2015

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

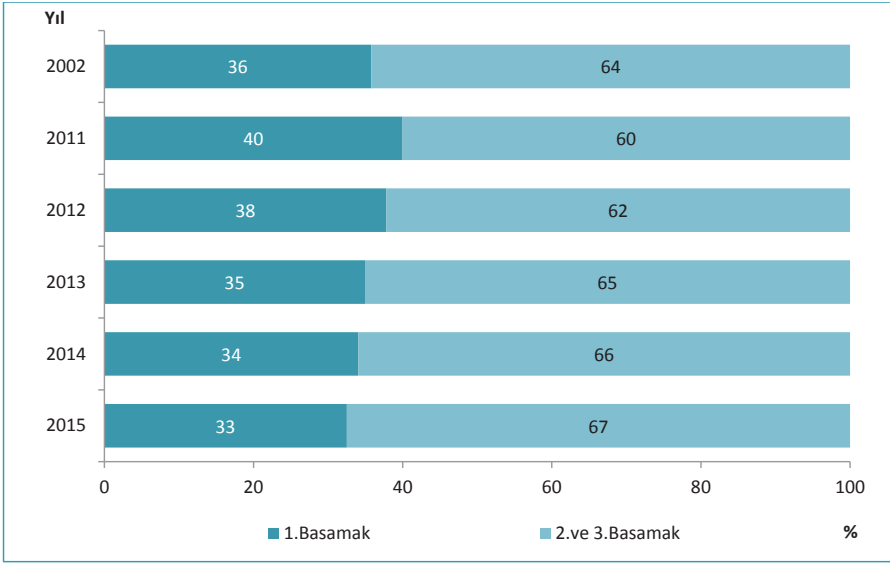
Şekil 8.3. Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2016

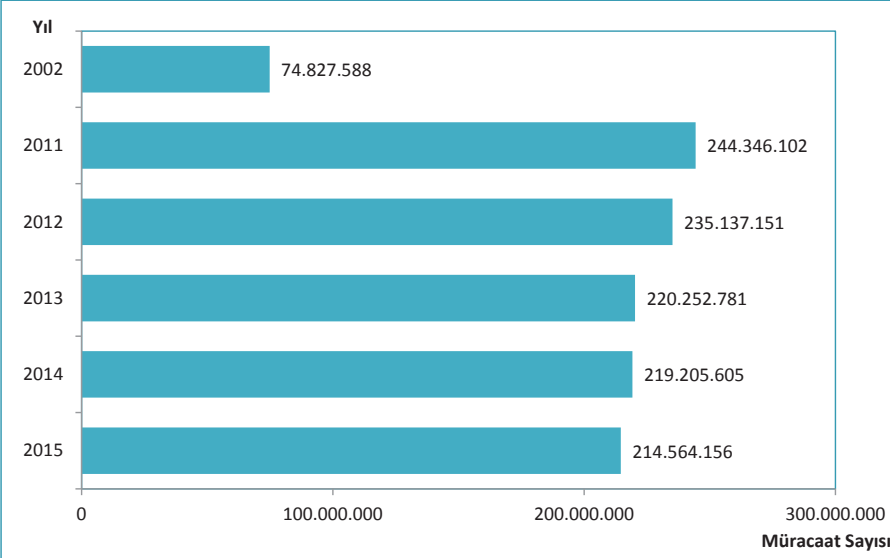
Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

Şekil 8.4. Yıllara ve Hizmet Kapsamına Göre Hekime Müracaat Sayısının Oranı, (%), Tüm Sektörler, Türkiye

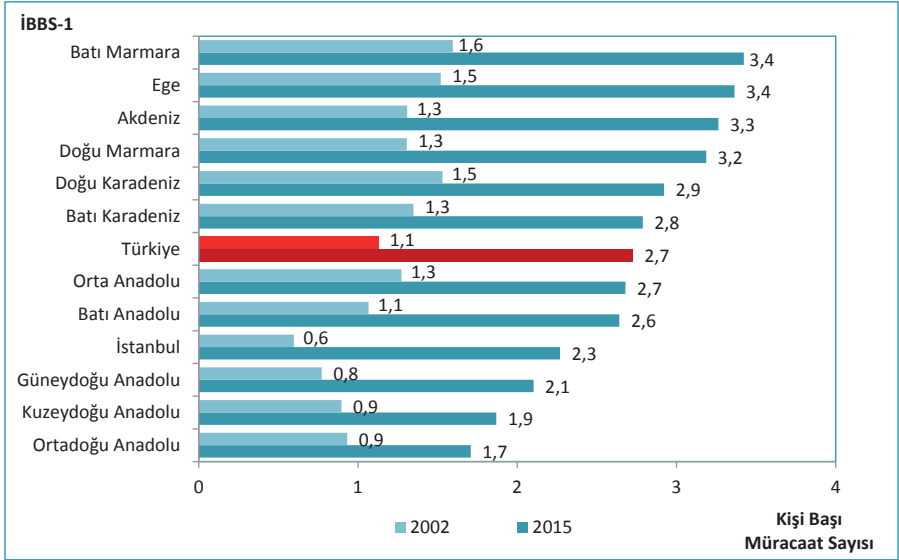
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.5. Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluşlarında Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye

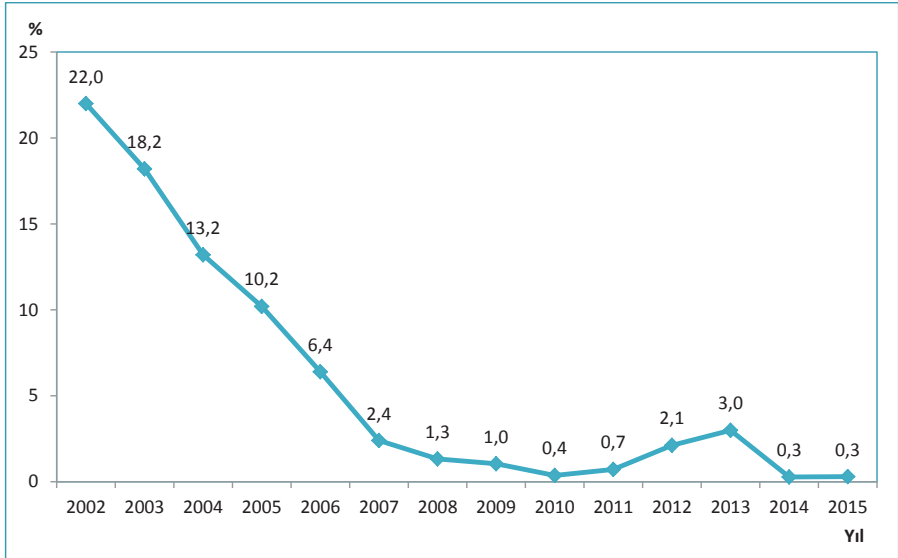
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.6. İBBS-1'e Göre Birinci Basamak Kuruluşlarında Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2015

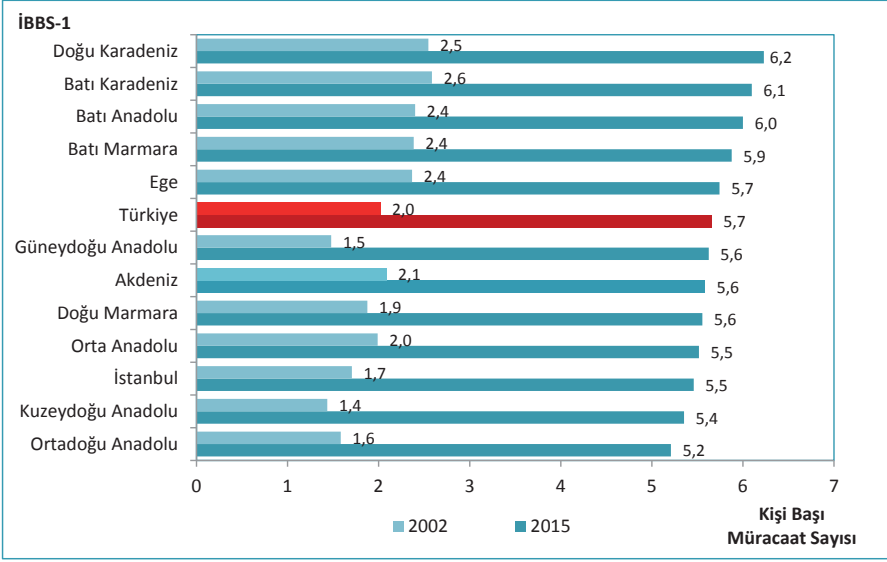
Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.7. Yıllara Göre Birinci Basamak Kuruluşları Sevk Hızı, (%), Sağlık Bakanlığı

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Şekil 8.8. İBBS-1'e Göre İkinci ve Üçüncü Basamak Sağlık Kurumlarında Kişi Başı Hekime Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.2. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelere Müracaat Sayısı, Türkiye

	2002	2011	2012	2013	2014	2015
Sağlık Bakanlığı	109.793.128	254.342.943	260.974.401	277.485.135	292.100.331	306.825.524
Üniversite	8.823.361	24.437.107	27.080.436	29.985.697	32.143.930	34.539.363
Özel	5.697.170	59.069.486	66.582.098	71.341.411	72.333.383	77.217.044
Toplam	124.313.659	337.849.536	354.636.935	378.812.243	396.577.644	418.581.931

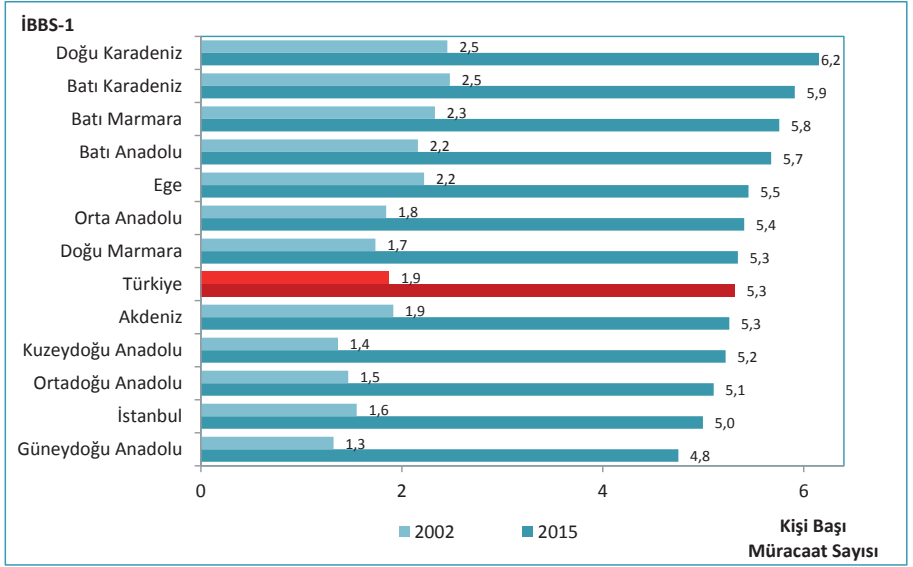
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.3. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelere Kişi Başı Müracaat Sayısı, Türkiye

	2002	2011	2012	2013	2014	2015
Sağlık Bakanlığı	1,7	3,4	3,5	3,6	3,8	3,9
Üniversite	0,1	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4
Özel	0,1	0,8	0,9	0,9	0,9	1,0
Toplam	1,9	4,5	4,7	4,9	5,1	5,3

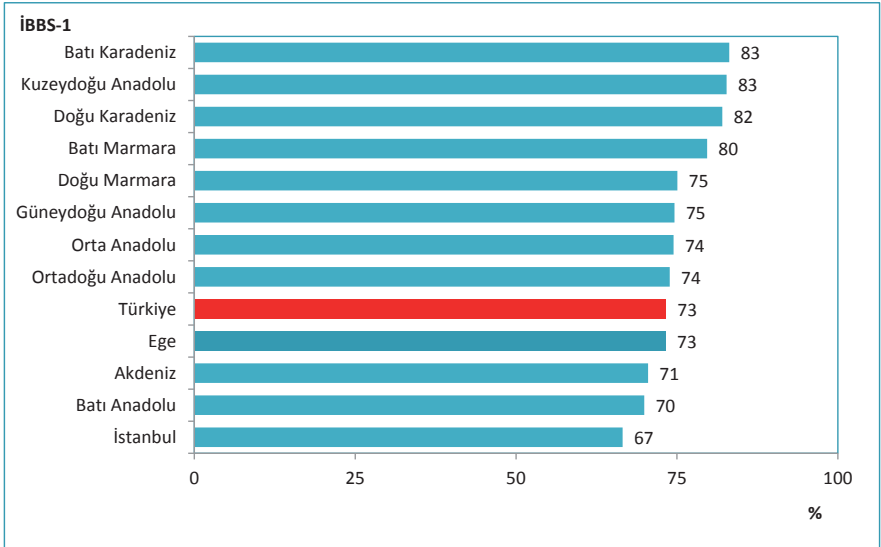
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.9. İBBS-1'e Göre Kişi Başı Hastanelere Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2015

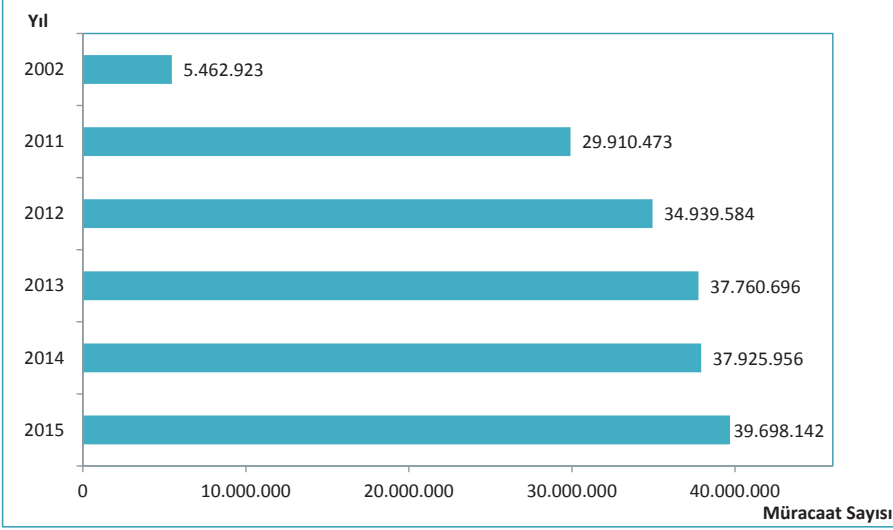
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.10. İBBS-1'e Göre Sağlık Bakanlığı Hastanelerine Müracaatların Tüm Sektörlerdeki Hastanelere Müracaatlar İçindeki Oranı, (%), 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

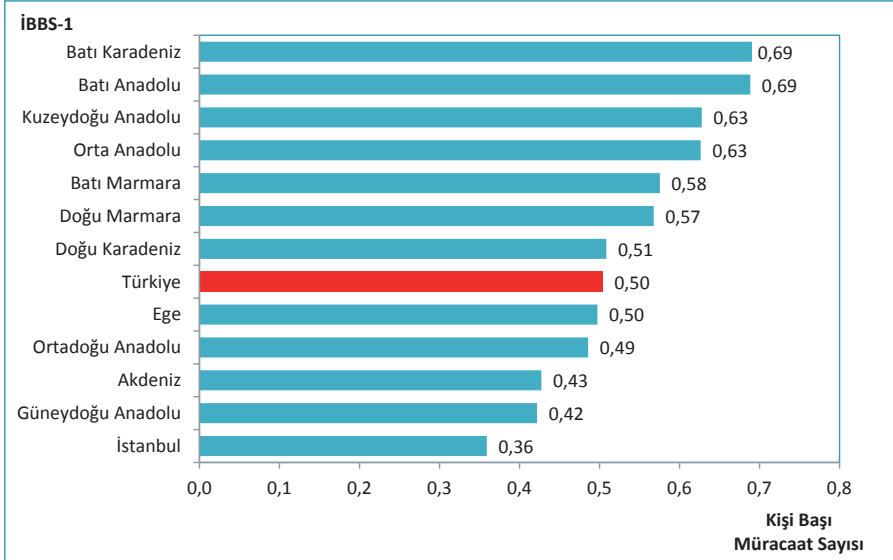
Şekil 8.11. Yıllara Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetlerine Müracaat Sayıları, Tüm Sektörler, Türkiye

Kaynak: Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

*2012 yılı öncesinde sadece Sağlık Bakanlığı değerleri verilmiştir. 2012- 2015 yıllarında Üniversite, Özel ve Diğer sektör değerleri dahil edilmiştir.

Şekil 8.12. İBBS-1'e Göre Kişi Başı Diş Hekimine Müracaat Sayısı, Tüm Sektörler, 2015

Kaynak: Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.4. Yıllara ve Sektörlere Göre Yatan Hasta Sayısı, Türkiye

	2002	2011	2012	2013	2014	2015
Sağlık Bakanlığı	4.169.779	6.775.154	6.891.857	7.023.313	7.396.239	7.404.570
Üniversite	781.990	1.607.462	1.601.878	1.630.464	1.737.627	1.891.094
Özel	556.494	3.054.165	3.485.092	3.719.780	3.900.407	4.237.453
Toplam	5.508.263	11.436.781	11.978.827	12.373.557	13.034.273	13.533.117

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.5. İBBS-1'e Göre Sağlık Bakanlığı Hastanelerine Yatan Hasta Sayıları ve Toplam Yatan Hasta Sayısı İçindeki Oranı, (%), 2015

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Toplam	Sağlık Bakanlığı Oranı (%)
Kuzeydoğu Anadolu	231.184	346.105	67
Batı Karadeniz	542.448	824.266	66
Güneydoğu Anadolu	904.856	1.437.131	63
Doğu Karadeniz	316.626	511.808	62
Batı Marmara	341.130	554.309	62
Doğu Marmara	729.354	1.254.921	58
Ege	991.314	1.798.712	55
Türkiye	7.404.570	13.533.117	55
Orta Anadolu	398.252	751.713	53
Ortadoğu Anadolu	388.588	736.065	53
Batı Anadolu	723.786	1.390.162	52
Akdeniz	973.005	1.870.982	52
İstanbul	864.027	2.056.943	42

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.6. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Ameliyat Sayıları, Türkiye

	2002	2011	2012	2013	2014	2015
Sağlık Bakanlığı	1.072.417	2.209.326	2.298.893	2.414.538	2.445.424	2.364.595
Üniversite	307.108	617.477	664.695	715.889	765.549	801.424
Özel	218.837	1.373.774	1.446.630	1.553.810	1.587.973	1.604.126
Toplam	1.598.362	4.200.577	4.410.218	4.684.237	4.798.946	4.770.145

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.7. Sektörlere ve Ameliyat Gruplarına Göre Ameliyat Sayıları, 2015

	A	B	C	Toplam
Sağlık Bakanlığı	215.042	783.703	1.365.850	2.364.595
Üniversite	121.067	310.219	370.138	801.424
Özel	171.080	538.564	894.482	1.604.126
Toplam	507.189	1.632.486	2.630.470	4.770.145

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.8. Sektörlere ve Ameliyat Gruplarına Göre Ameliyat Sayılarının Dağılımı, (%), 2015

	A	B	C	Toplam
Sağlık Bakanlığı	42	48	52	50
Üniversite	24	19	14	17
Özel	34	33	34	34
Toplam	100	100	100	100

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.9. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre 1.000 Kişiye Düşen Ameliyat Sayıları, 2015

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	35,4	18,4	20,2	74,0
Akdeniz	31,8	11,2	23,4	66,3
Doğu Marmara	32,9	7,1	22,0	62,0
Ege	29,5	12,9	18,8	61,3
Orta Anadolu	25,0	13,2	22,6	60,8
Türkiye	30,0	10,2	20,4	60,6
İstanbul	25,8	5,4	28,3	59,5
Doğu Karadeniz	32,9	8,9	14,0	55,7
Batı Karadeniz	34,2	7,2	14,1	55,6
Güneydoğu Anadolu	29,4	7,4	18,7	55,5
Kuzeydoğu Anadolu	33,4	17,4	4,1	54,8
Batı Marmara	30,7	7,6	13,1	51,4
Ortadoğu Anadolu	23,7	13,8	12,3	49,9

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.10. İBBS-1'e ve Ameliyat Gruplarına Göre 1.000 Kişiye Düşen Ameliyat Sayıları, 2015

İBBS-1	A	B	C	Toplam
Batı Anadolu	9,3	28,0	36,6	74,0
Akdeniz	6,5	21,5	38,3	66,3
Doğu Marmara	6,8	22,5	32,6	62,0
Ege	7,6	22,0	31,8	61,3
Orta Anadolu	4,8	22,4	33,6	60,8
Türkiye	6,4	20,7	33,4	60,6
İstanbul	8,0	20,2	31,2	59,5
Doğu Karadeniz	6,0	18,4	31,3	55,7
Batı Karadeniz	5,2	19,8	30,6	55,6
Güneydoğu Anadolu	3,5	15,9	36,1	55,5
Kuzeydoğu Anadolu	3,8	16,6	34,4	54,8
Batı Marmara	4,4	17,5	29,5	51,4
Ortadoğu Anadolu	3,9	16,1	29,8	49,9

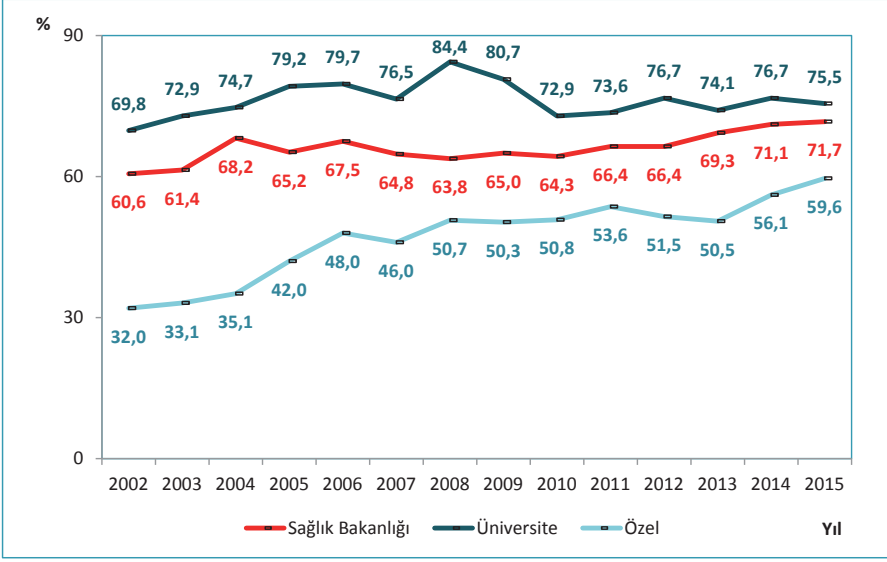
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.11. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Ameliyat Sayısının Hastane Müracaat Sayısına Oranı, (%), 2015

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Anadolu	0,9	2,2	2,4	1,3
Akdeniz	0,9	2,6	2,1	1,3
İstanbul	0,8	1,6	2,1	1,2
Güneydoğu Anadolu	0,8	3,2	1,9	1,2
Doğu Marmara	0,8	1,9	2,3	1,2
Türkiye	0,8	2,3	2,1	1,1
Ege	0,7	2,1	2,2	1,1
Orta Anadolu	0,6	2,8	2,5	1,1
Kuzeydoğu Anadolu	0,8	4,0	0,9	1,1
Ortadoğu Anadolu	0,6	2,9	1,4	1,0
Batı Karadeniz	0,7	2,2	2,1	0,9
Doğu Karadeniz	0,7	3,5	1,6	0,9
Batı Marmara	0,7	2,3	1,5	0,9

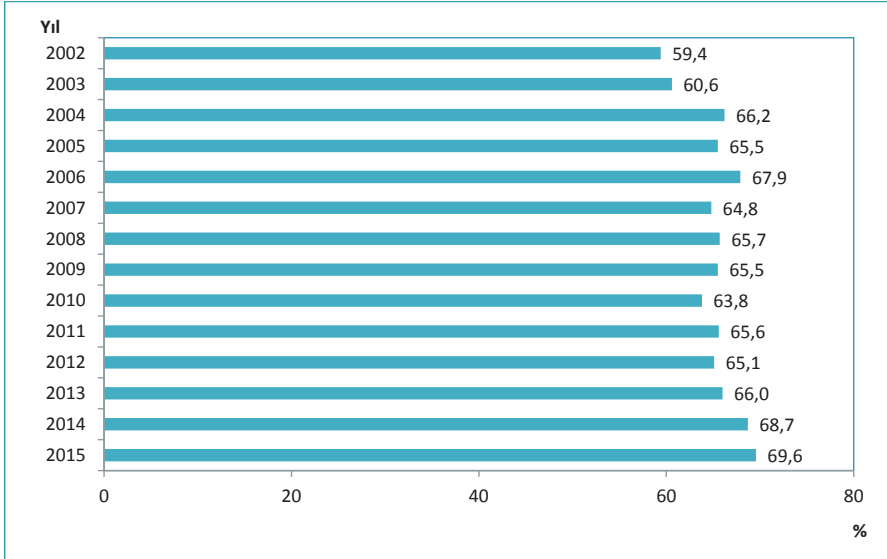
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.13. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, (%), Türkiye

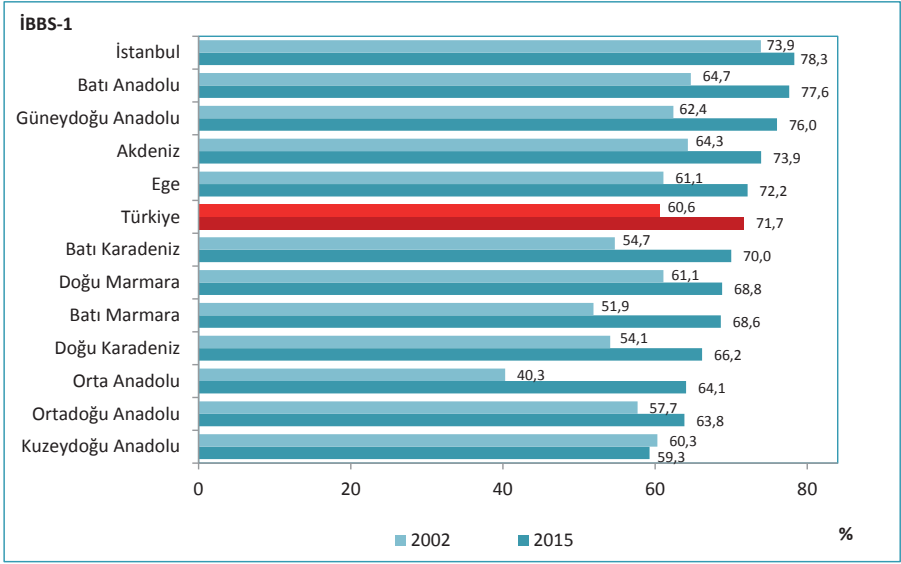
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.14. Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Tüm Sektörler, (%), Türkiye

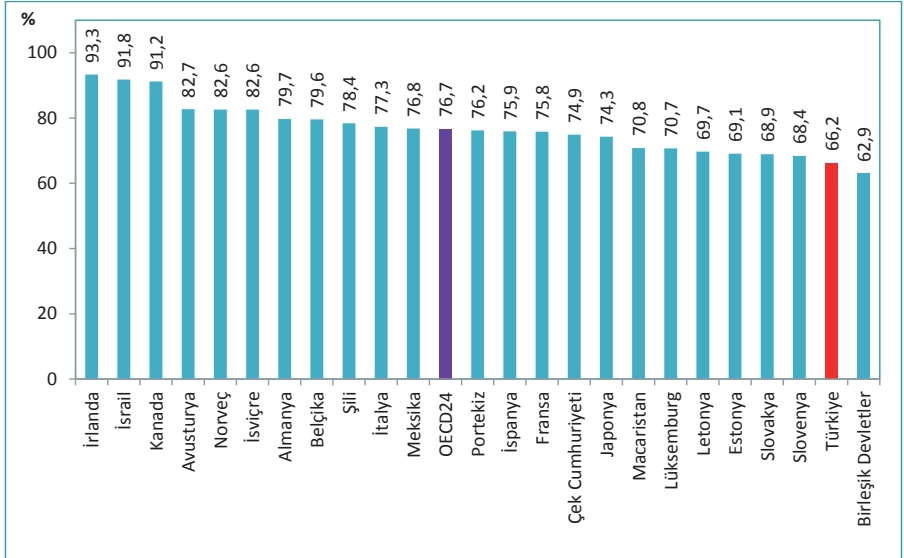
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.15. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatak Doluluk Oranı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2002, 2015

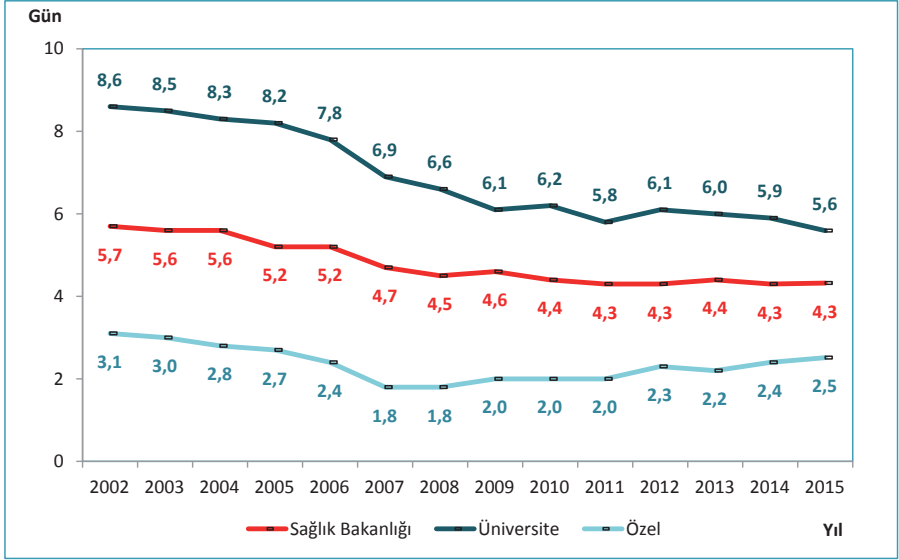
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.16. Hastanelerde Akut Yatak Doluluk Oranlarının Uluslararası Karşılaştırması, 2014

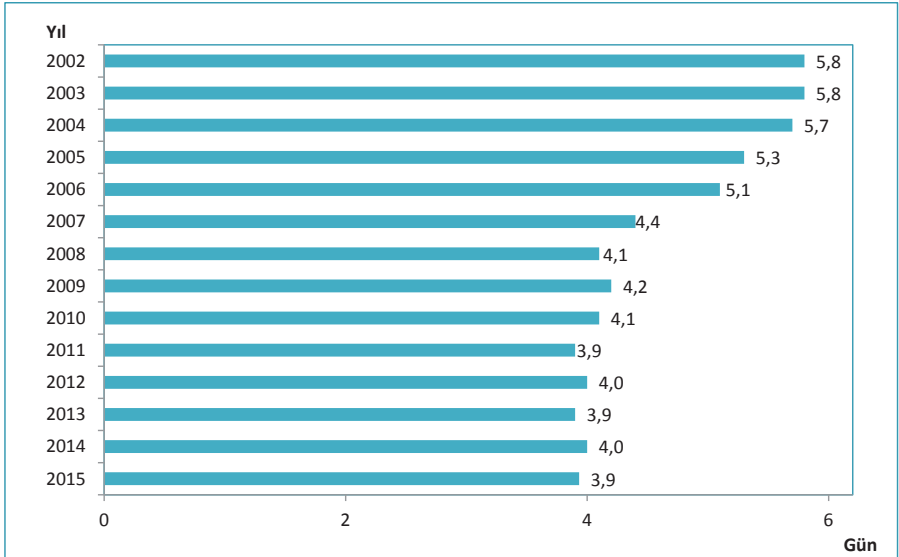
Kaynak: OECD Health Data 2016

Şekil 8.17. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.18. Yıllara Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Tüm Sektörler, Türkiye

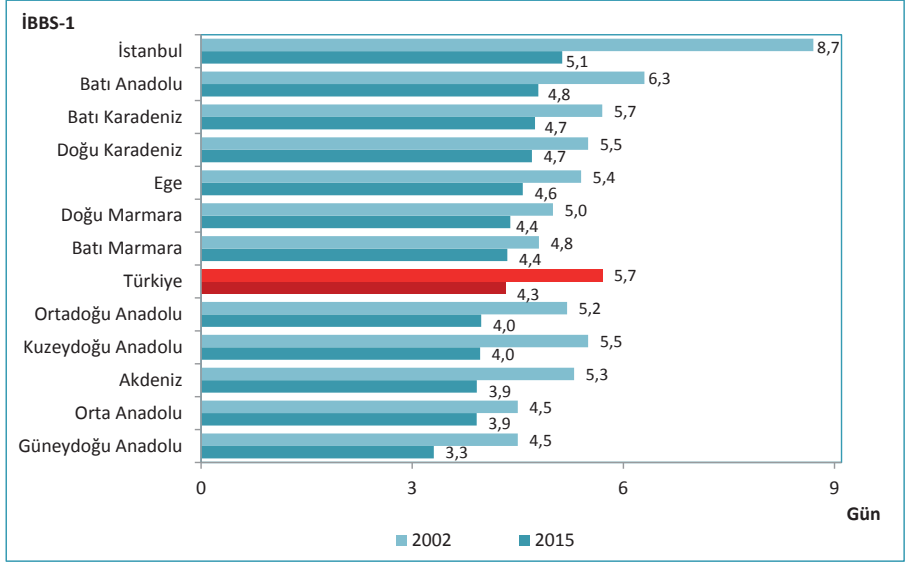
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.12. ICD-10 Ana Tanı Gruplarına Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Tüm Sektörler, Türkiye, 2012- 2015

ICD-10 Ana Tanı Kodları	Kod	2012	2013	2014	2015
Bazı Enfeksiyöz ve Paraziter Hastalıklar	A00-B99	3,7	3,5	3,5	3,6
Neoplazmlar	C00-D48	4,8	4,9	5,4	5,4
Kan ve Kan Yapıcı Organların Hastalıkları ve İmmün Sistemin Bazı Hastalıkları	D50-D89	3,5	3,1	3,0	3,0
Endokrin, Beslenme ve Metabolizma Hastalıkları	E00-E90	5,2	5,3	5,3	5,1
Mental ve Davranışsal Bozukluklar	F00-F99	15,3	18,4	20,2	20,7
Sinir Sistemi Hastalıkları	G00-G99	5,7	5,4	5,4	4,7
Göz ve Adneks Hastalıkları	H00-H59	1,5	1,3	1,5	1,2
Kulak ve Mastoid Çıkıntı Hastalıkları	H60-H95	3,3	3,1	2,8	2,8
Dolaşım Sistemi Hastalıkları	I00-I99	5,3	5,1	5,0	5,0
Solunum Sistemi Hastalıkları	J00-J99	5,4	5,5	5,5	5,5
Sindirim Sistemi Hastalıkları	K00-K93	3,0	2,7	2,7	2,6
Deri ve Derialtı Dokunun Hastalıkları	L00-L99	2,3	2,2	2,2	2,3
Kas, İskelet Sistemi ve Bağ Dokusu Hastalıkları	M00-M99	6,6	6,6	6,2	5,9
Genitoüriner Sistem Hastalıkları	N00-N99	2,9	2,7	2,9	2,9
Gebelik, Doğum ve Lohusalık	O00-O99	2,0	2,0	2,0	1,9
Perinatal Dönemden Kaynaklanan Bazı Durumlar	P00-P96	4,8	5,0	5,2	5,4
Konjenital Malformasyonlar, Deformasyonlar ve Kromozom Anomalileri	Q00-Q99	4,4	4,5	4,7	4,7
Semptomlar, Belirtiler ve Anormal Klinik ve Laboratuvar Bulguları, Başka Yerde Sınıflanmamış	R00-R99	2,6	2,9	3,0	2,8
Yaralanma, Zehirlenme ve Dış Nedenlerin Bazı Diğer Sonuçları	S00-T98	4,1	4,6	5,0	5,0
Sağlık Hizmetleriyle Temas ve Sağlık Durumunu Etkileyen Faktörler	Z00-Z99	3,0	3,2	3,4	3,5
Toplam		4,0	3,9	4,0	3,9

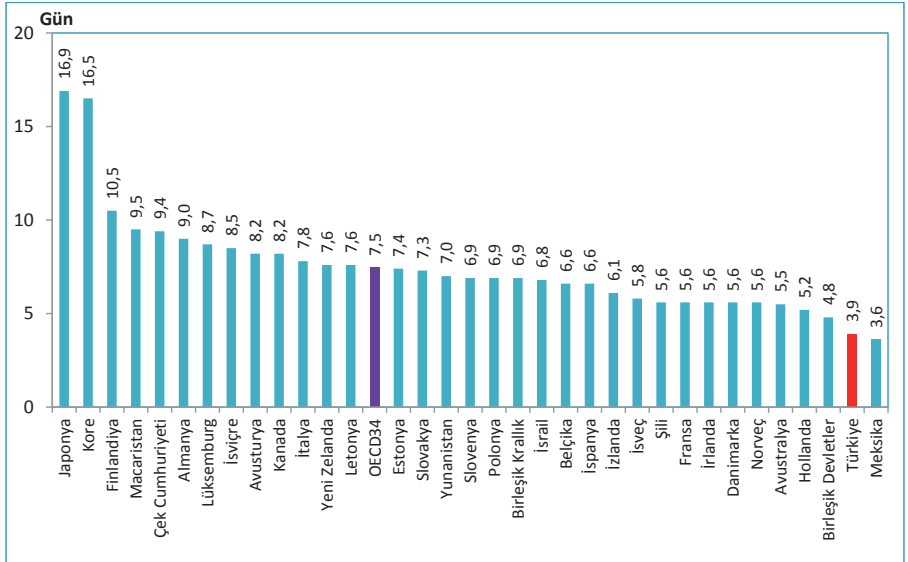
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Teşhis İlişkili Gruplar Veritabanı

Şekil 8.19. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

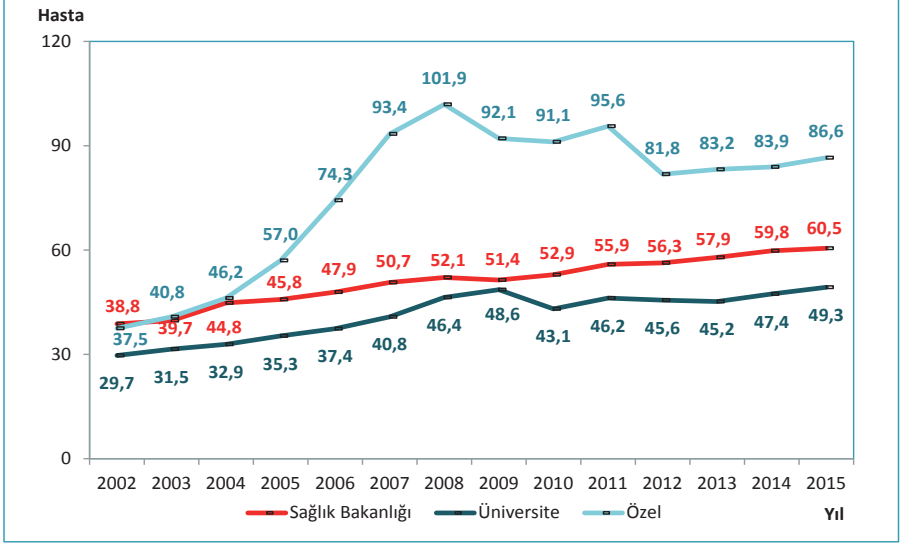
Şekil 8.20. Hastanelerde Yatan Hasta Ortalama Kalış Günü'nün Uluslararası Karşılaştırması, 2014

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2016

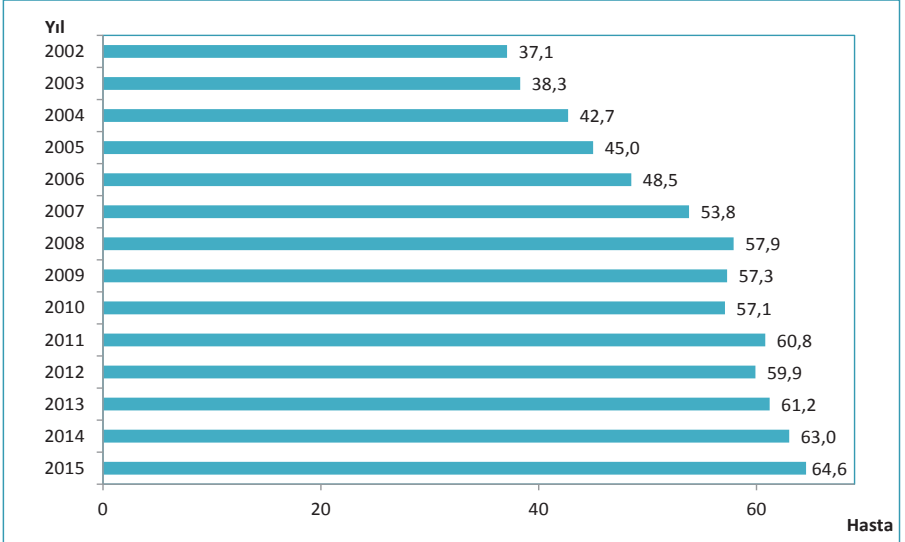
Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

Şekil 8.21. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Türkiye

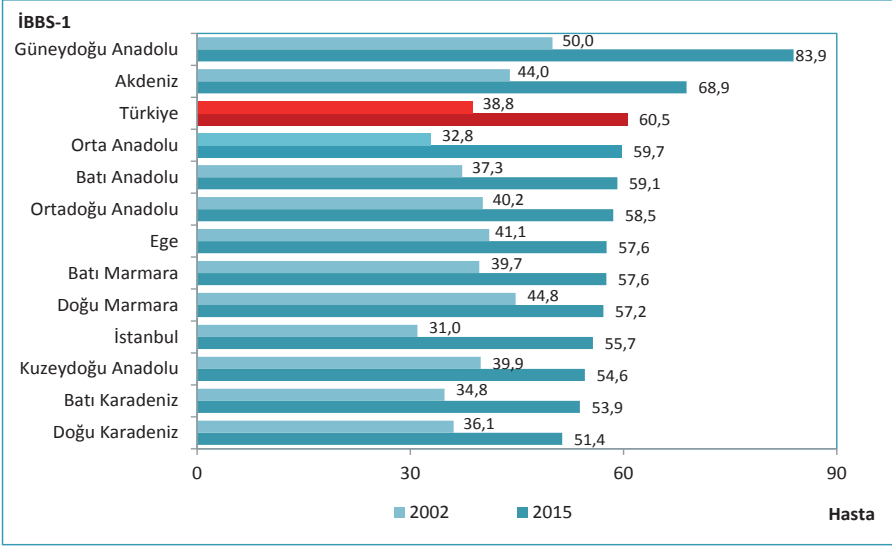
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.22. Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Tüm Sektörler, Türkiye

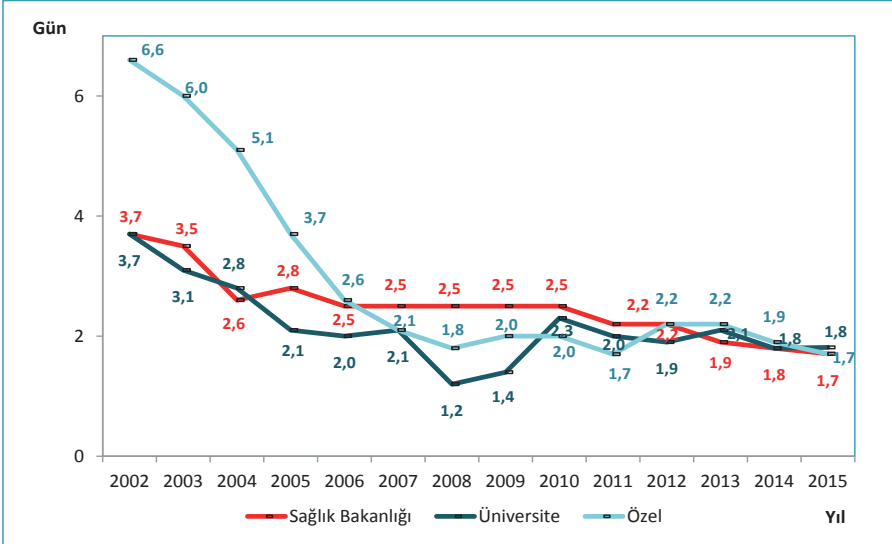
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.23. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatak Devir Hızı, (Hasta), Sağlık Bakanlığı, 2002, 2015

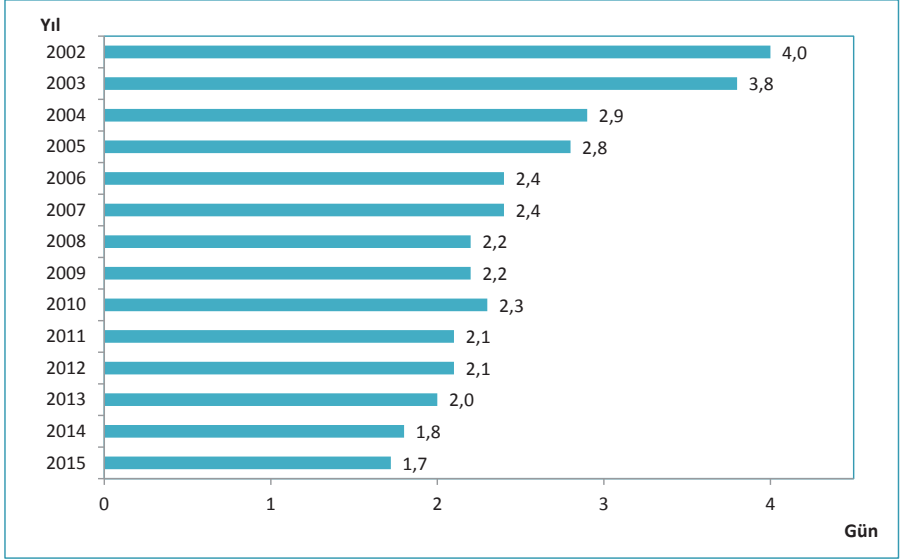
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.24. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatak Devir Aralığı, (Gün), Türkiye

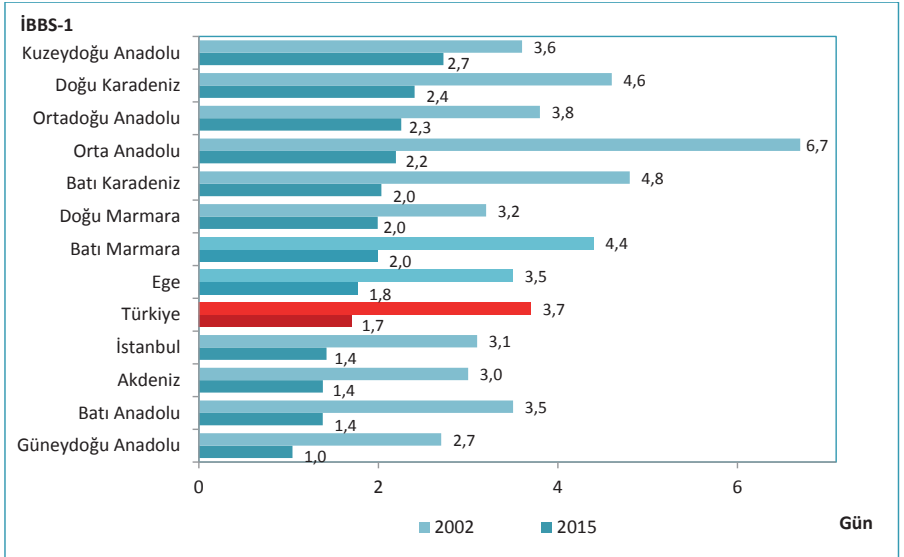
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.25. Yıllara Göre Hastanelerde Yatak Devir Aralığı, (Gün), Tüm Sektörler, Türkiye

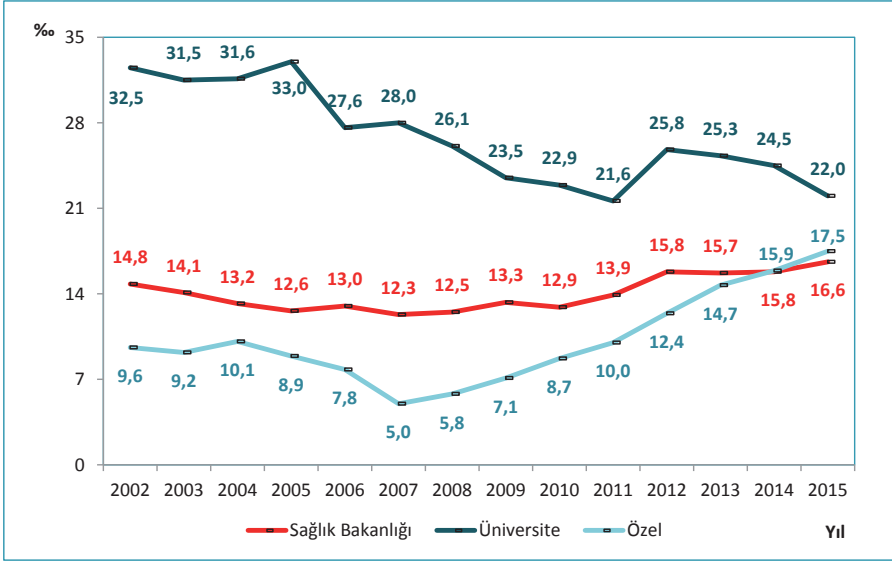
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.26. İBBS-1'e Göre Yatak Devir Aralığı, (Gün), Sağlık Bakanlığı, 2002, 2015

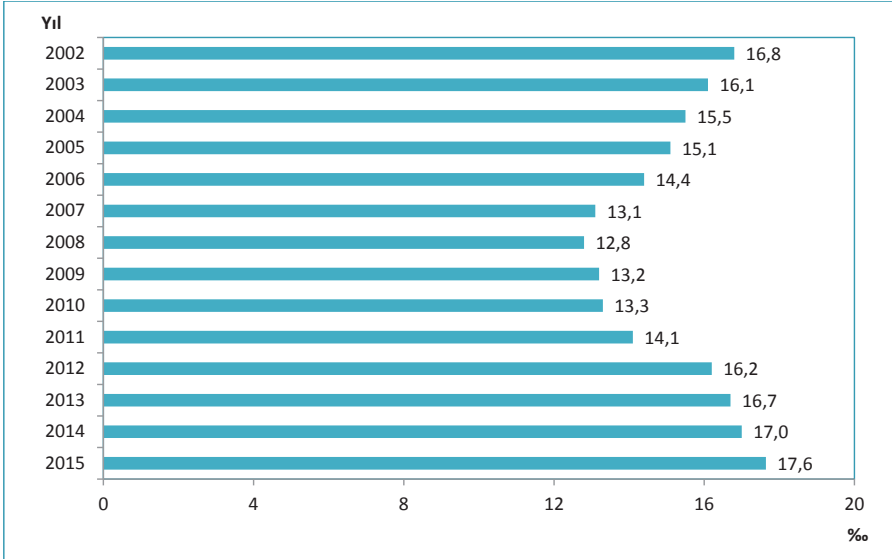
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.27. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, (%), Türkiye

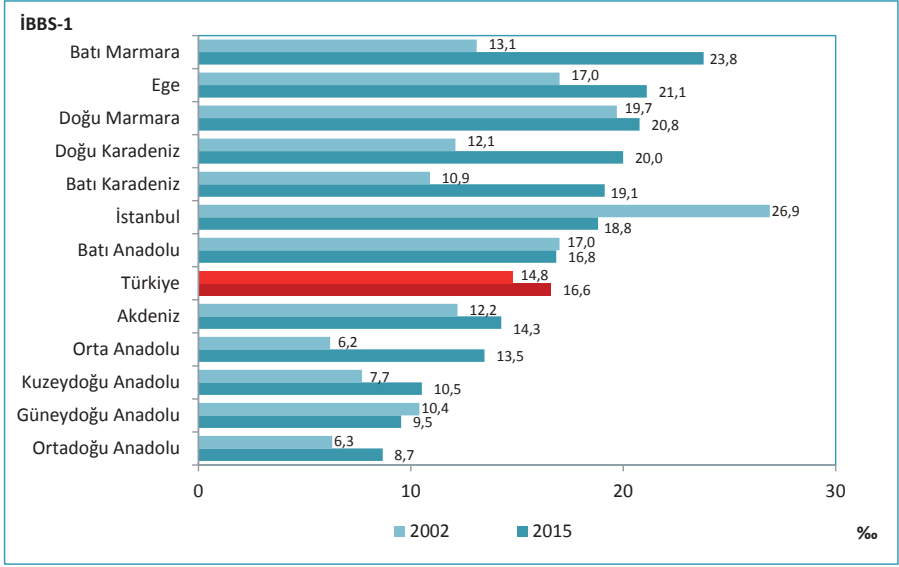
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.28. Yıllara Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, Tüm Sektörler, (%), Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.29. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Kaba Ölüm Hızı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2002, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.13. Yıllara ve Sektörlere Göre Hastanelerde Yatılan Gün Sayısı, Türkiye

	2002	2011	2012	2013	2014	2015
Sağlık Bakanlığı	23.770.910	29.405.370	29.662.436	30.679.607	32.078.874	32.011.141
Üniversite	6.713.945	9.350.038	9.846.341	9.753.138	10.260.691	10.575.334
Özel	1.730.661	6.246.243	8.001.322	8.247.245	9.521.899	10.649.770
Toplam	32.215.516	45.001.651	47.510.099	48.679.990	51.861.464	53.236.245

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.14. İBBS-1'e Göre Hastanelerde Yatılan Gün Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2015

İBBS-1	2015
Kuzeydoğu Anadolu	916.564
Batı Marmara	1.484.397
Doğu Karadeniz	1.488.527
Ortadoğu Anadolu	1.546.652
Orta Anadolu	1.559.223
Batı Karadeniz	2.573.540
Güneydoğu Anadolu	2.991.996
Doğu Marmara	3.204.603
Batı Anadolu	3.467.933
Akdeniz	3.812.299
İstanbul	4.433.348
Ege	4.532.059
Türkiye	32.011.141

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.15. Yıllara Göre Organ Nakli Sayısı, Tüm Sektörler, Türkiye

	2002	2011	2012	2013	2014	2015
Böbrek	550	2.923	2.903	2.944	2.924	3.204
Karaciğer	159	904	1.001	1.248	1.212	1.216
Kalp	20	93	61	63	78	89
Kalp Kapakçığı	15	1	5	1	0	0
Akciğer	0	5	25	32	33	30
Kalp-Akciğer	0	0	2	0	0	0
Pankreas	0	26	6	4	9	7
İnce Bağırsak	1	1	5	2	5	6
Toplam	745	3.953	4.008	4.294	4.261	4.552

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.16. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Bazı Cihazların Görüntüleme Sayısı, Türkiye, 2015

	MR	BT	Ultrason	Doppler Ultrason	EKO	Mamografi
Sağlık Bakanlığı	6.992.601	9.527.072	19.270.676	8.348.410	4.714.064	1.291.651
Üniversite	1.432.479	1.889.957	2.142.634	634.688	736.753	266.299
Özel	2.861.277	2.258.708	5.994.506	1.856.128	1.509.377	406.476
Toplam	11.286.357	13.675.737	27.407.816	10.839.226	6.960.194	1.964.426

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.17. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Bazı Cihazların Cihaz Başına Düşen Görüntüleme Sayısı, Türkiye, 2015

	MR	BT	Ultrason	Doppler Ultrason	EKO	Mamografi
Sağlık Bakanlığı	26.190	19.684	6.778	3.461	4.796	4.127
Üniversite	14.469	14.210	3.242	1.526	3.149	3.288
Özel	6.685	4.499	2.976	1.564	2.220	810
Toplam	14.215	12.221	4.967	2.700	3.669	2.192

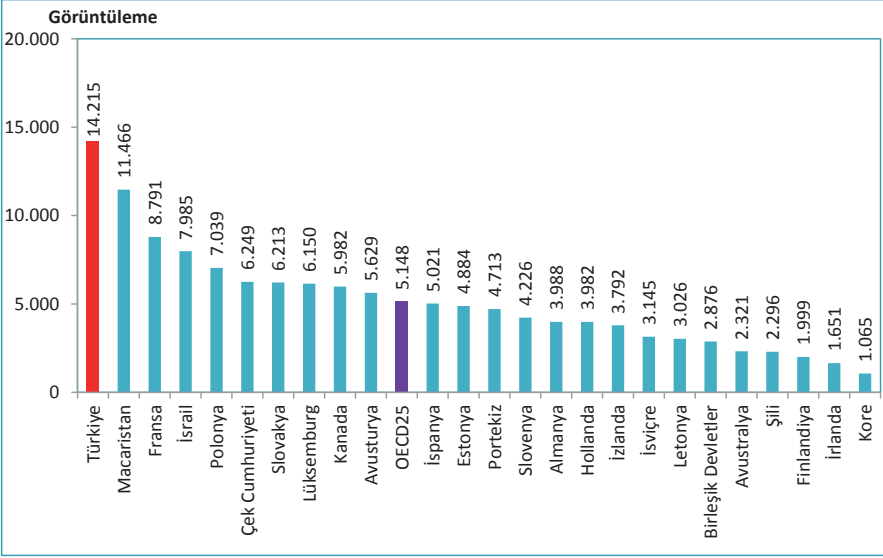
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.18. Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Bazı Cihazların 1.000 Kişiye Düşen Görüntüleme Sayısı, Türkiye, 2015

	MR	BT	Ultrason	Doppler Ultrason	EKO	Mamografi
Sağlık Bakanlığı	89	121	245	106	60	16
Üniversite	18	24	27	8	9	3
Özel	36	29	76	24	19	5
Toplam	143	174	348	138	88	25

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

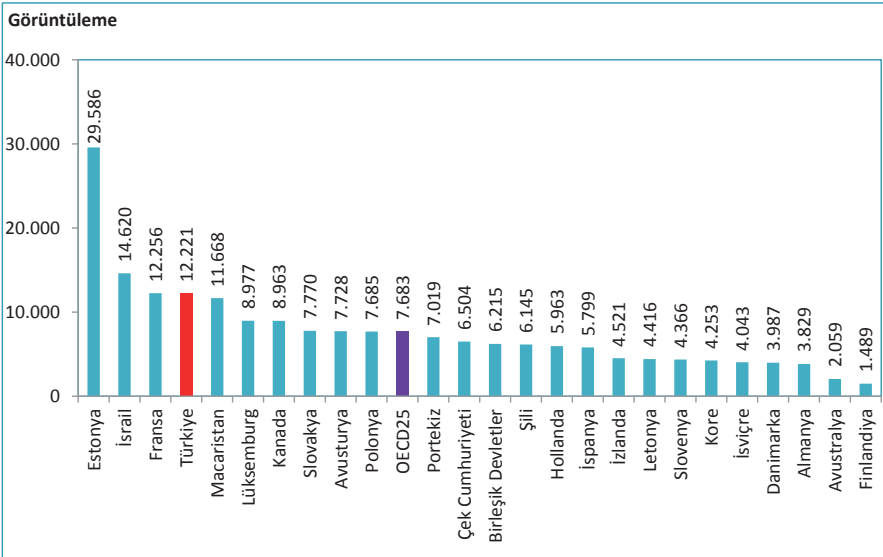
Şekil 8.30. Yataklı Tedavi Kurumlarında MR Cihazı Başına Düşen Görüntüleme Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2016

Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

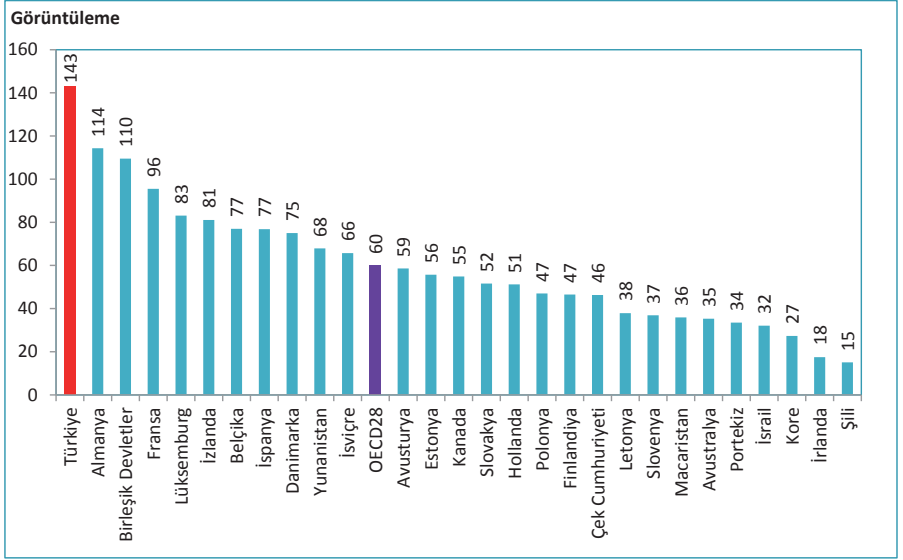
Şekil 8.31. Yataklı Tedavi Kurumlarında BT Cihazı Başına Düşen Görüntüleme Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2016

Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

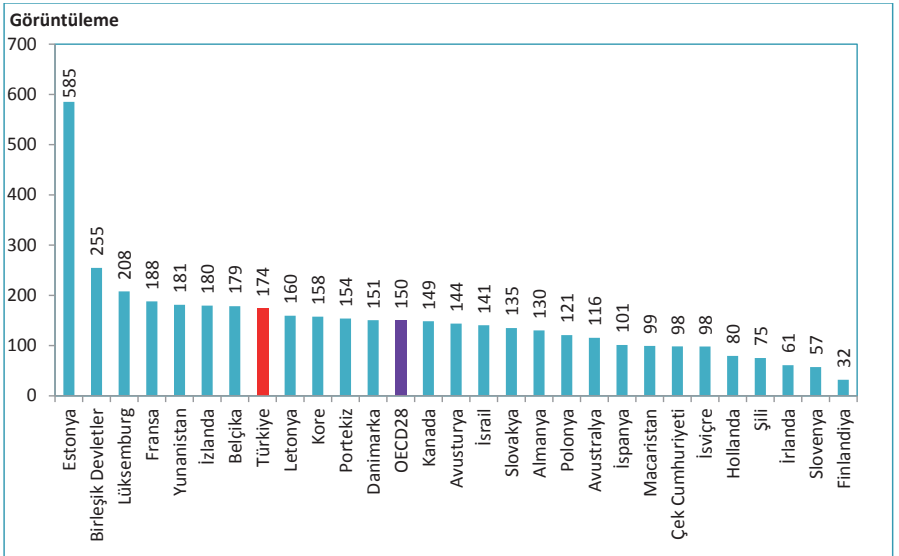
Şekil 8.32. Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000 Kişiyi Düşen MR Görüntüleme Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2016

Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

Şekil 8.33. Yataklı Tedavi Kurumlarında 1.000 Kişiyi Düşen BT Görüntüleme Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2016

Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

Tablo 8.19. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen MR Görüntüleme Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2015

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Karadeniz	18,8	3,7	42,5	22,5
Batı Marmara	17,7	5,1	38,8	22,7
Orta Anadolu	18,1	4,7	36,1	23,6
Doğu Marmara	22,3	3,3	35,2	25,4
Güneydoğu Anadolu	19,3	3,5	48,2	26,0
Ege	22,5	2,9	40,8	26,1
Akdeniz	20,3	4,7	37,8	26,2
Türkiye	22,8	4,1	37,1	27,0
Batı Anadolu	23,3	4,2	32,1	27,4
Doğu Karadeniz	22,8	7,1	42,2	27,5
Kuzeydoğu Anadolu	21,0	9,6	31,5	28,2
Ortadoğu Anadolu	24,0	6,0	48,5	31,5
İstanbul	32,0	3,4	29,4	31,5

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.20. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen BT Görüntüleme Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2015

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Batı Marmara	24,5	66,1	32,6	28,1
Orta Anadolu	24,1	85,9	21,8	29,1
Batı Anadolu	28,0	41,0	26,4	29,7
Doğu Karadeniz	27,6	65,0	33,5	29,9
Doğu Marmara	29,2	59,0	24,4	30,4
Batı Karadeniz	29,6	53,6	43,1	32,4
Türkiye	31,1	54,7	29,3	32,7
Ege	30,0	55,5	30,5	32,9
Güneydoğu Anadolu	30,1	51,0	40,3	33,2
Akdeniz	31,3	60,8	31,7	33,8
Ortadoğu Anadolu	27,9	75,0	40,7	34,4
İstanbul	41,9	38,3	21,3	36,1
Kuzeydoğu Anadolu	33,1	79,1	37,5	37,3

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.21. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Ultrason Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2015

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Doğu Karadeniz	35,6	59,4	78,2	42,5
Doğu Marmara	48,8	48,8	63,1	51,3
Batı Marmara	49,3	62,1	60,6	51,7
Batı Karadeniz	52,0	34,4	75,2	53,7
İstanbul	58,7	43,6	60,9	58,3
Türkiye	62,8	62,0	77,6	65,5
Ege	65,1	45,9	84,5	66,0
Kuzeydoğu Anadolu	64,2	87,2	91,2	68,5
Akdeniz	71,9	84,7	72,3	73,1
Ortadoğu Anadolu	69,3	93,6	82,6	73,8
Orta Anadolu	59,0	98,6	131,6	74,7
Batı Anadolu	80,3	51,7	78,9	75,8
Güneydoğu Anadolu	76,7	108,9	108,8	84,8

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.22. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Doppler Ultrason Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2015

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Orta Anadolu	13,5	19,7	13,5	14,0
Kuzeydoğu Anadolu	14,9	23,1	16,4	15,7
Batı Marmara	20,1	20,8	32,7	22,0
Ege	20,5	20,3	38,6	23,3
Batı Anadolu	27,1	17,1	15,2	23,8
Akdeniz	26,4	18,3	19,2	24,2
Batı Karadeniz	22,7	36,8	32,4	24,6
Türkiye	27,2	18,4	24,0	25,9
Güneydoğu Anadolu	27,3	17,8	32,5	27,9
İstanbul	36,2	10,0	15,1	28,8
Ortadoğu Anadolu	26,8	22,8	46,1	29,7
Doğu Karadeniz	35,7	7,7	13,8	31,5
Doğu Marmara	37,5	19,3	28,8	34,6

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.23. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen EKO Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2015

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Doğu Marmara	13,2	20,1	14,6	13,9
Doğu Karadeniz	13,2	29,1	14,1	14,0
İstanbul	15,0	16,1	15,9	15,3
Batı Karadeniz	13,8	20,2	28,4	15,8
Güneydoğu Anadolu	14,4	35,3	17,2	16,0
Batı Marmara	15,8	18,3	17,6	16,2
Türkiye	15,4	21,3	19,5	16,6
Akdeniz	16,6	26,1	15,8	17,3
Ortadoğu Anadolu	17,4	18,0	16,9	17,4
Ege	16,1	13,8	26,1	17,4
Orta Anadolu	15,6	30,7	20,1	17,7
Kuzeydoğu Anadolu	16,4	40,1	10,2	17,8
Batı Anadolu	17,0	21,2	37,7	20,8

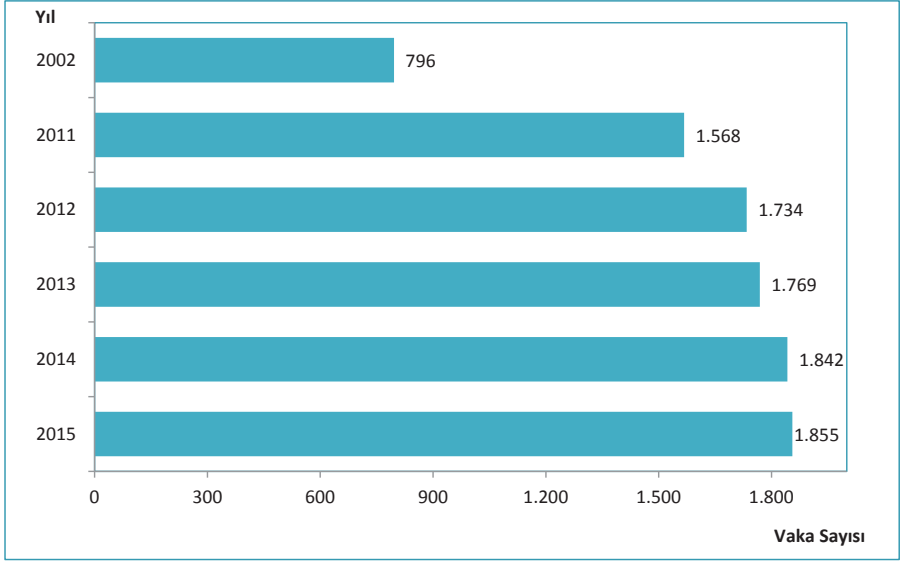
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.24. İBBS-1'e ve Sektörlere Göre Yataklı Tedavi Kurumlarında Yapılan Muayenelerde İstenilen Mamografi Sayısı, (Her 1.000 Muayene İçin), 2015

İBBS-1	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel	Toplam
Güneydoğu Anadolu	1,3	3,1	3,3	1,8
Kuzeydoğu Anadolu	2,2	4,3	2,0	2,4
Ortadoğu Anadolu	1,9	6,4	2,9	2,5
Batı Karadeniz	3,6	4,8	5,9	3,9
Orta Anadolu	3,7	7,3	4,9	4,2
Doğu Karadeniz	3,6	16,4	4,1	4,2
Batı Marmara	3,9	8,9	4,9	4,3
Türkiye	4,2	7,7	5,3	4,7
Doğu Marmara	4,4	7,6	6,0	4,9
Akdeniz	5,1	6,1	4,5	5,1
Ege	5,0	7,6	6,1	5,4
İstanbul	5,4	6,2	6,4	5,8
Batı Anadolu	5,6	12,1	5,8	6,6

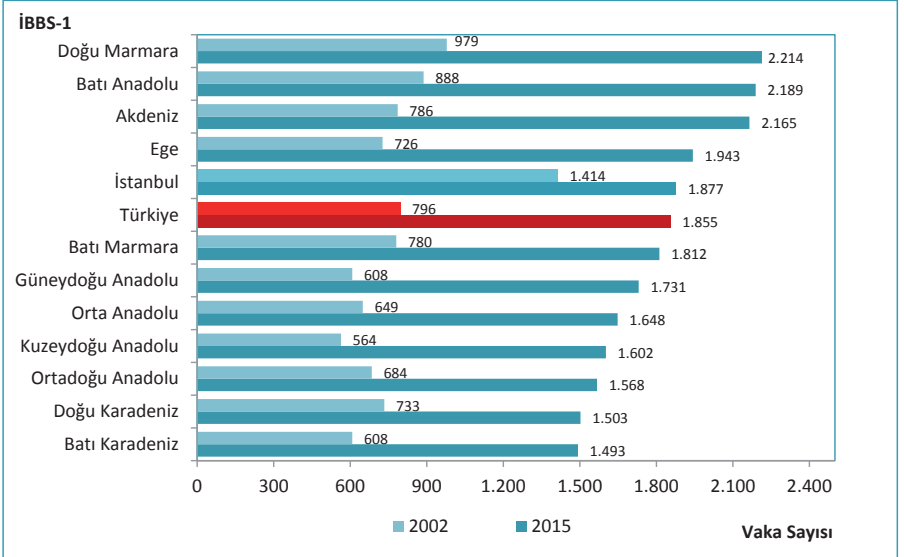
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.34. Yıllara Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Vaka Sayısı, Türkiye

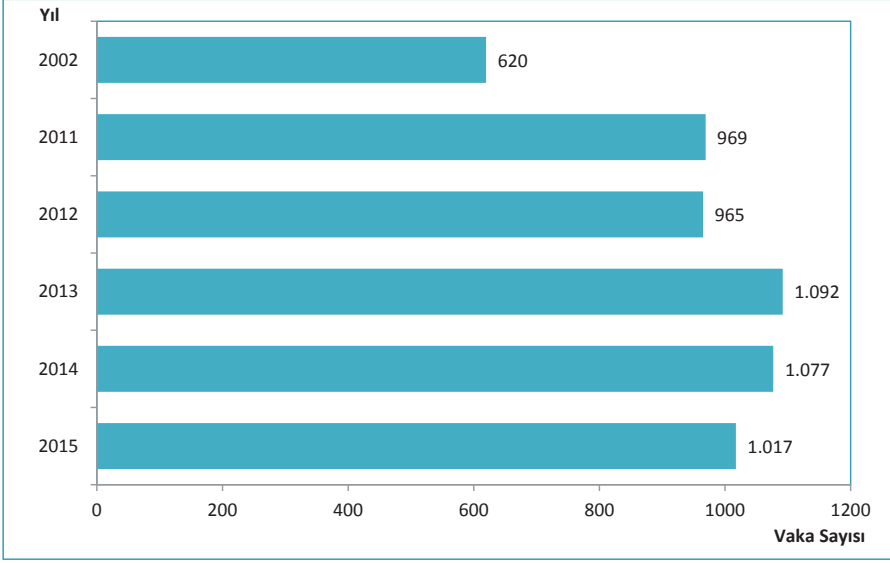
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.35. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım İstasyonu Başına Düşen Vaka Sayısı, 2002, 2015

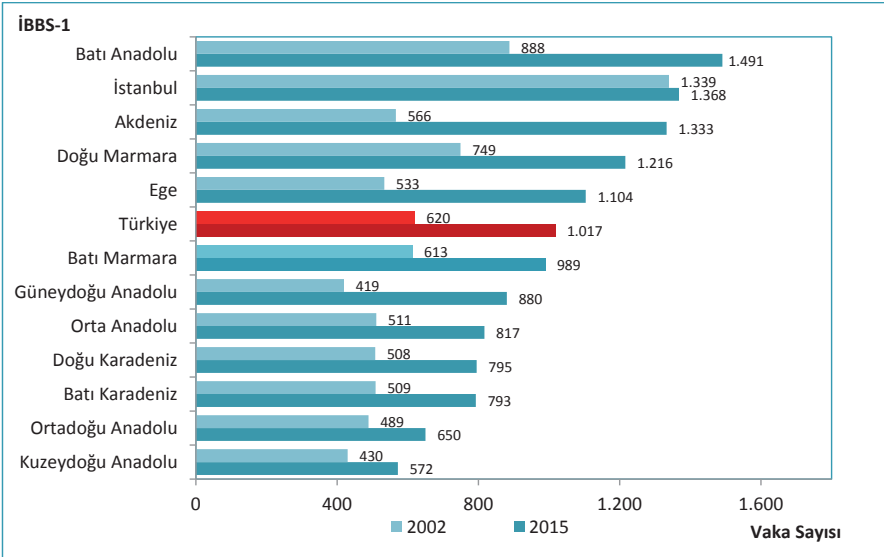
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.36. Yıllara Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Toplam Vaka Sayısı, Türkiye

Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 8.37. İBBS-1'e Göre 112 Acil Yardım Ambulansı Başına Düşen Toplam Vaka Sayısı, 2002, 2015

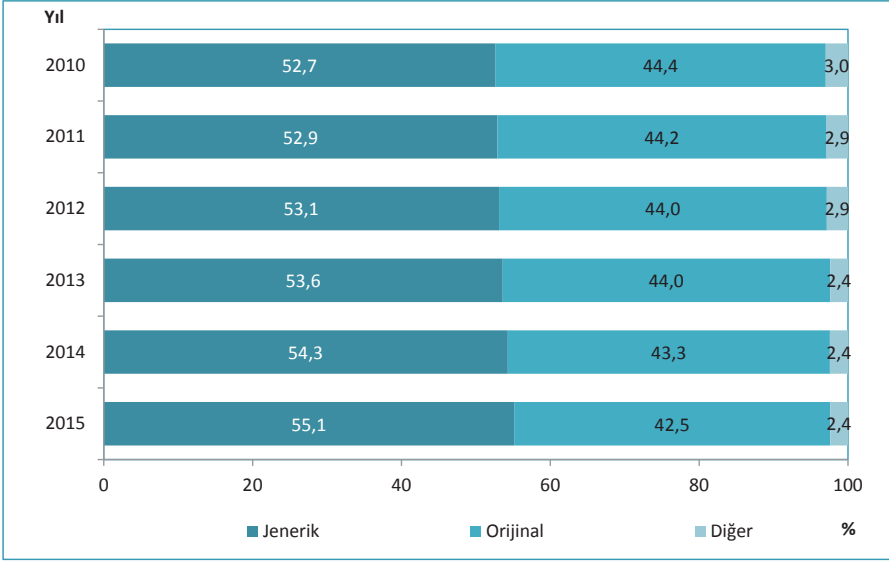
Kaynak: Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.25. Yıllara Göre İlaçların Tüketim Miktarları, (Milyon Kutu), Türkiye

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sindirim Sistemi ve Metabolizma	243,1	268,7	278,8	280,6	286,7	324,1
Solunum Sistemi	231,3	268,7	257,8	263,8	276,5	289,5
Sistemik Antienfektifler	266,0	280,8	278,4	275,1	270,3	280,6
Sinir Sistemi	211,0	234,5	242,6	258,5	260,7	271,1
Kas ve İskelet Sistemi	207,1	222,8	233,4	216,8	228,0	244,4
Kardiyovasküler Sistem	155,8	168,9	177,5	185,2	191,4	203,7
Dermatolojikler	87,0	97,6	101,6	96,5	98,8	104,0
Hastane Solüsyonları	46,4	59,2	61,9	72,1	75,8	91,4
Kan ve Kan Yapıcı Organlar	66,4	72,6	77,8	77,1	82,7	88,7
Genito Üriner Sistem ve Seks Hormonları	56,2	63,4	64,4	64,1	66,1	69,8
Duyu Organları	46,5	48,9	50,6	55,2	58,2	64,0
Sistemik Hormonal Preparatlar (Seks Hormonları ve İnsulinler Hariç)	30,3	36,5	37,5	37,5	41,7	45,6
Tanısıl Ajanlar	9,1	11,1	11,7	13,2	14,8	15,9
Antineoplastik ve İmmunmodulator Ajanlar	6,3	6,9	7,6	8,2	9,3	10,0
Antiparazitik Ürünler, İnsektisitler ve Repellentler	5,0	5,0	4,7	5,1	5,0	5,5
Çeşitli/Diğer	2,2	2,6	2,9	3,4	4,0	4,4
Toplam İlaç Tüketimi	1.669,90	1.848,30	1.889,40	1.912,20	1.969,97	2.112,94

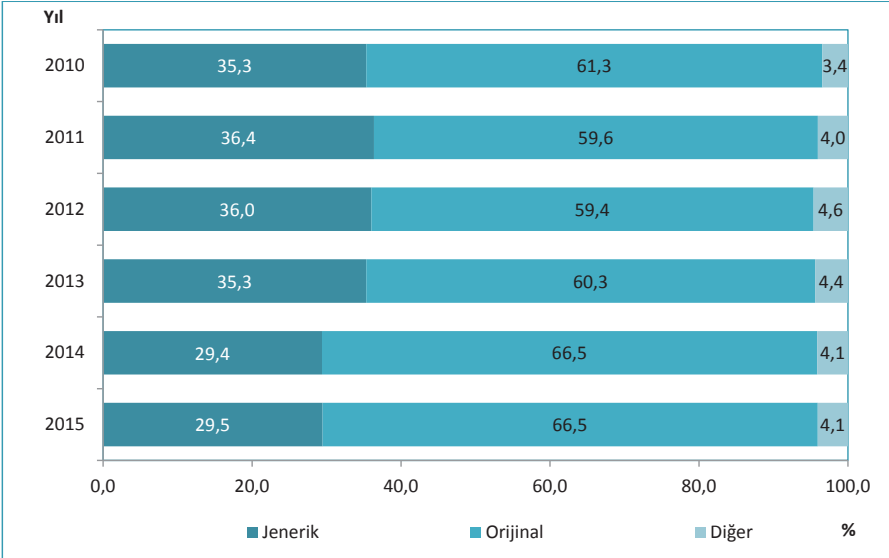
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 8.38. Yıllara ve Referans Türüne Göre İlaç Tüketimlerinin (Kutu) Dağılımı, (%), Türkiye

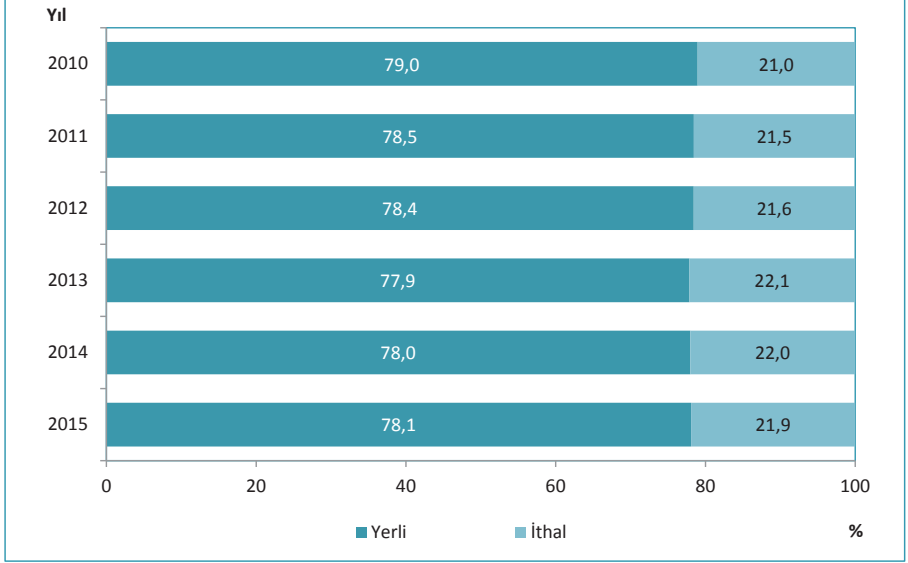
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 8.39. Yıllara ve Referans Türüne Göre İlaç Harcamalarının Dağılımı, (%), Türkiye

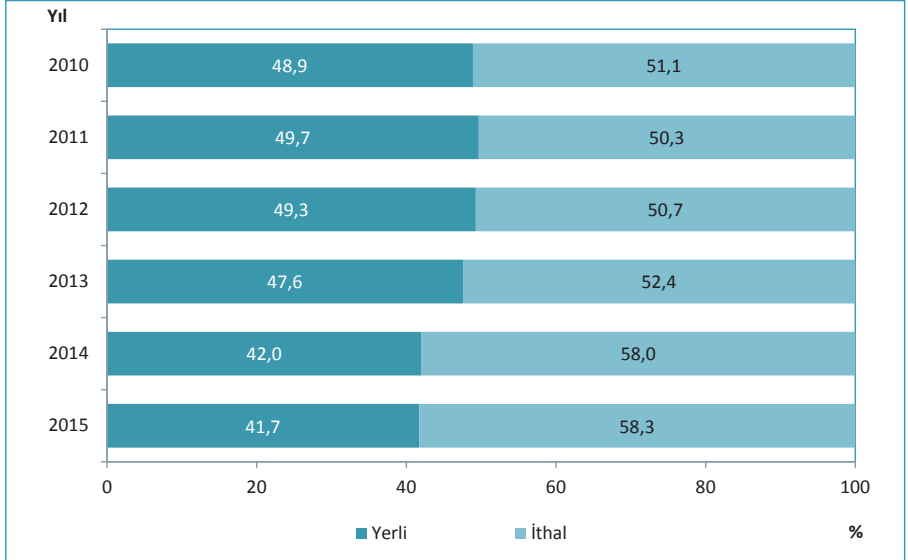
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 8.40. Yıllara ve Yerli/ İthal Durumuna Göre İlaç Tüketimlerinin (Kutu) Dağılımı, (%),Türkiye

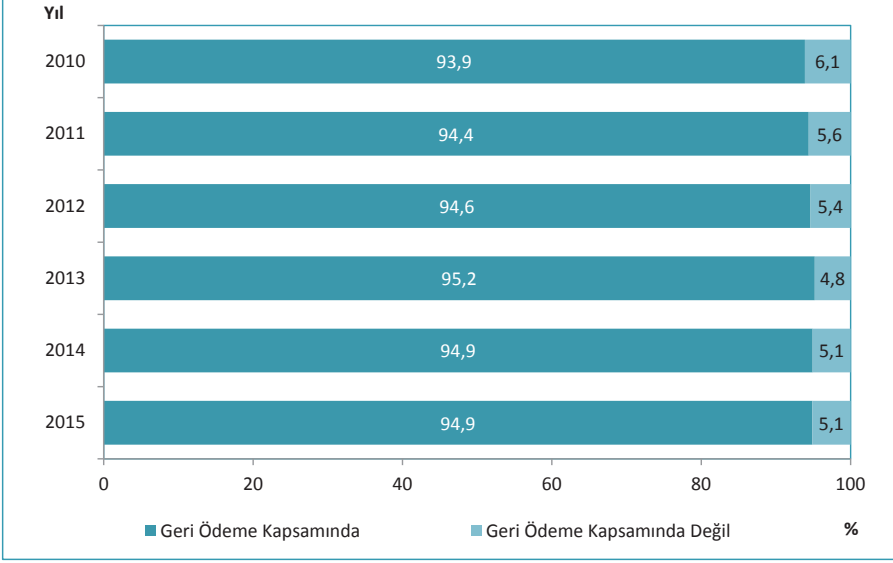
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 8.41. Yıllara ve Yerli/ İthal Durumuna Göre İlaç Harcamalarının Dağılımı, (%),Türkiye

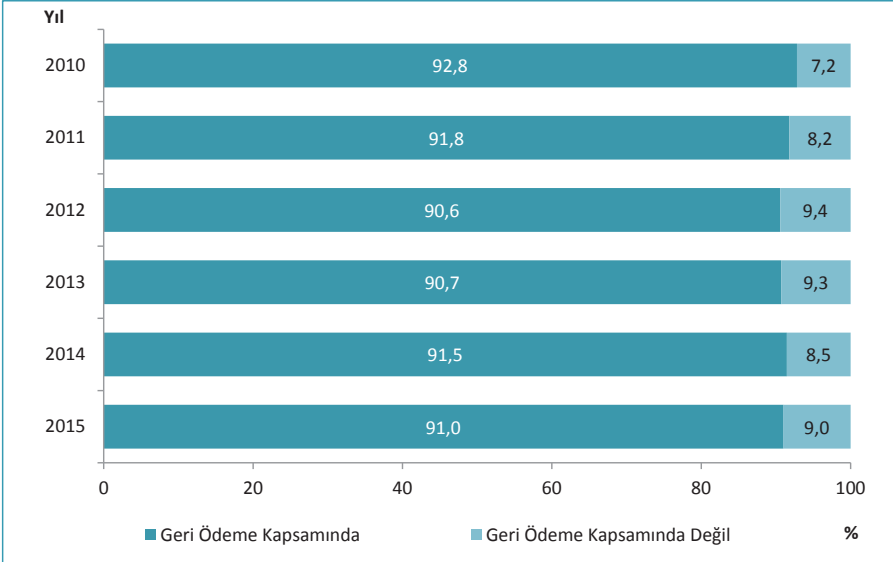
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 8.42. Yıllara ve Geri Ödeme Durumuna Göre İlaç Tüketimlerinin (Kutu) Dağılımı, (%),Türkiye

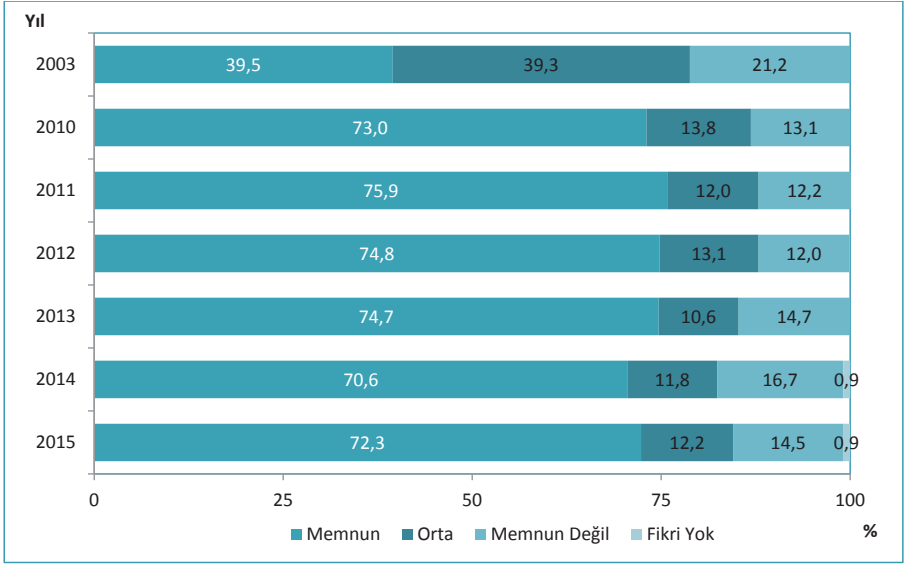
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 8.43. Yıllara ve Geri Ödeme Durumuna Göre İlaç Harcamalarının Dağılımı, (%),Türkiye

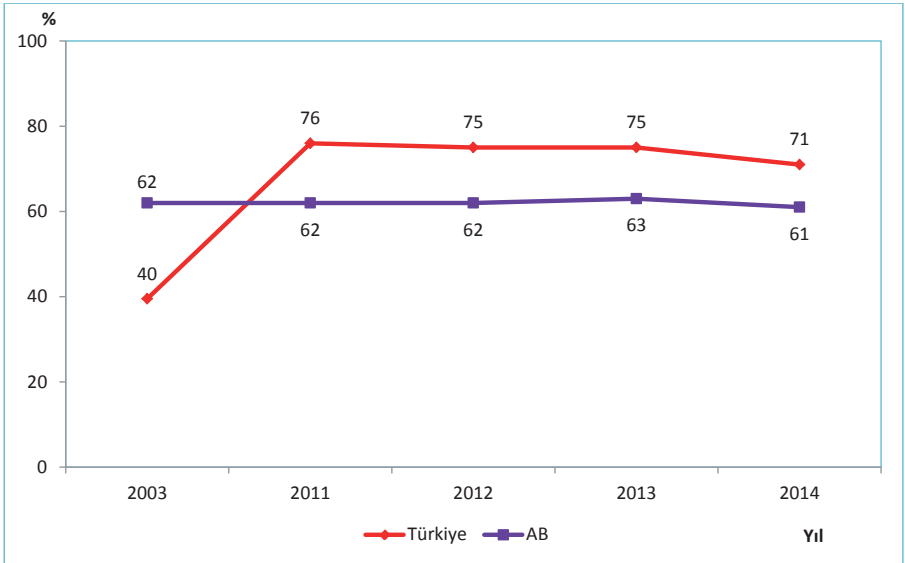
Kaynak: Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu

Şekil 8.44. Yıllara Göre Sağlık Hizmetlerinden Genel Memnuniyet Oranı, (%)

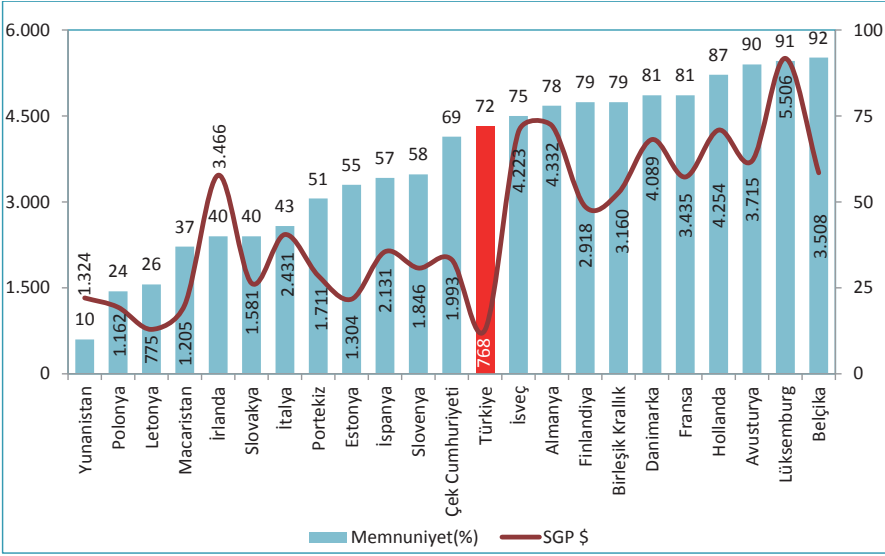
Kaynak: TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2015

Şekil 8.45. Yıllara Göre AB ve Türkiye'de Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet Oranı, (%)

Kaynak: Bulletin of the World Health Organization 2009;87:271-278, Avrupa Komisyonu Social Climate Report 2011,2012,2013,2014, TÜİK Yaşam Memnuniyeti Araştırması 2014

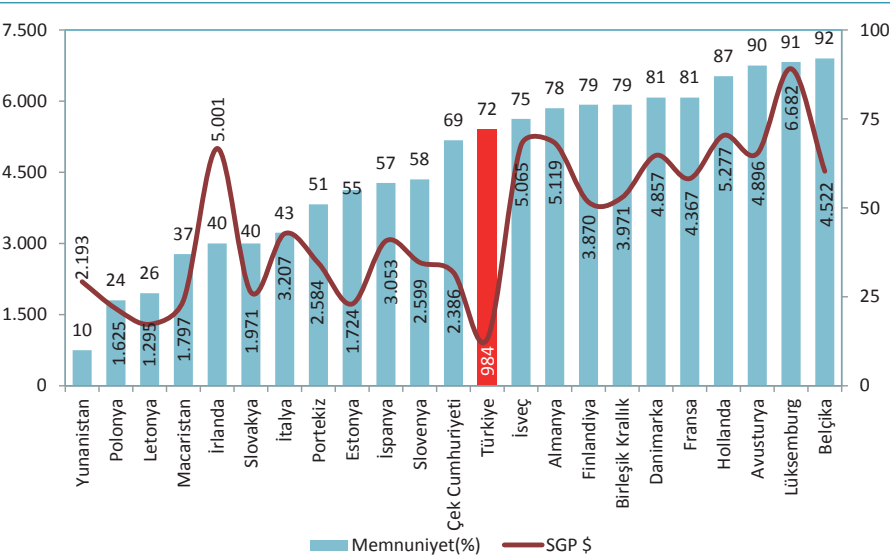
Şekil 8.46. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) ve Kişi Başı Kamu Cari Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2014

Kaynak: OECD Health Data 2016, Avrupa Komisyonu Social Climate Report 2014, TÜİK

Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

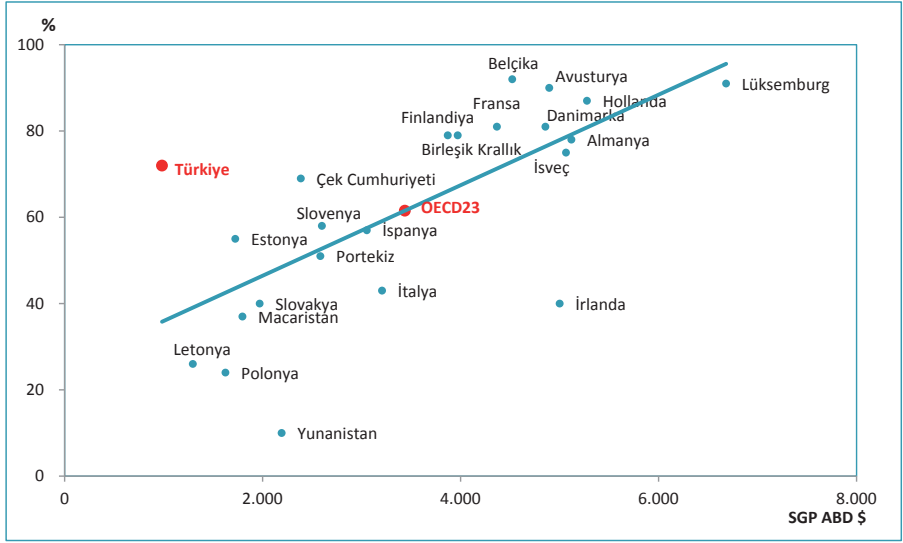
Şekil 8.47. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) ve Kişi Başı Toplam Cari Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2014

Kaynak: OECD Health Data 2016, Avrupa Komisyonu Social Climate Report 2014, TÜİK

Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

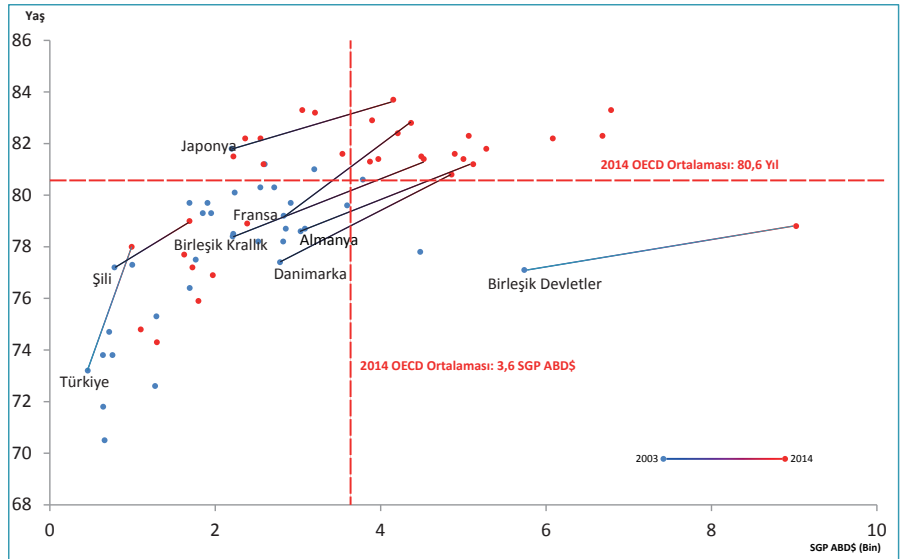
Şekil 8.48. Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet (%) ve Kişi Başı Toplam Cari Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2014

Kaynak: OECD Health Data 2016, TÜİK

Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

Şekil 8.49. Doğumda Beklenen Yaşam Süresi (Yaş) ve Kişi Başı Toplam Cari Sağlık Harcaması, (SGP ABD \$), 2003, 2014

Kaynak: OECD Health Data 2016, TÜİK

Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir. Diğer ülke verileri 2014 veya en son yıl verisidir.

Tablo 8.26. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2015

İl Adı	Birinci Basamak Başvuru	İkinci ve Üçüncü Basamak Başvuru	Kişi Başı Hekime Başvuru	Diş Hekimine Başvuru	Kişi Başı Diş Hekimine Başvuru
Adana	9.018.136	12.472.535	9,8	742.648	0,34
Adıyaman	1.447.046	3.084.969	7,5	362.785	0,60
Afyonkarahisar	2.266.066	3.822.653	8,6	324.290	0,46
Ağrı	664.317	2.700.445	6,1	215.375	0,39
Amasya	1.177.740	1.904.780	9,6	216.509	0,67
Ankara	13.001.111	33.249.647	8,8	3.773.639	0,72
Antalya	6.506.773	13.257.175	8,6	996.926	0,44
Artvin	379.429	916.592	7,7	102.059	0,61
Aydın	3.506.462	6.249.084	9,3	546.340	0,52
Balıkesir	3.988.492	7.022.770	9,3	669.745	0,56
Bilecik	609.783	1.110.806	8,1	139.046	0,65
Bingöl	361.292	1.198.792	5,8	136.065	0,51
Bitlis	493.619	1.705.803	6,5	139.487	0,41
Bolu	838.435	2.081.843	10,0	226.486	0,78
Burdur	784.580	1.524.175	8,9	148.803	0,58
Bursa	9.832.362	14.431.081	8,5	1.442.254	0,51
Çanakkale	1.720.024	3.151.628	9,5	270.021	0,53
Çankırı	451.374	991.555	8,0	136.732	0,76
Çorum	1.321.976	2.805.504	7,9	286.073	0,54
Denizli	3.856.122	5.923.145	9,8	530.962	0,53
Diyarbakır	3.234.447	7.731.482	6,6	783.158	0,47
Edirne	1.488.847	2.847.785	10,8	237.824	0,59
Elazığ	1.377.439	3.340.613	8,2	320.952	0,56
Erzincan	471.790	1.285.689	7,9	128.713	0,58
Erzurum	1.579.072	4.631.396	8,1	655.046	0,86
Eskişehir	2.335.656	5.183.148	9,1	666.448	0,81
Gaziantep	5.309.498	10.833.966	8,4	877.483	0,45
Giresun	1.297.808	2.574.724	9,1	202.129	0,47
Gümüşhane	310.287	709.591	6,7	91.806	0,61
Hakkari	211.479	1.059.289	4,6	91.161	0,33
Hatay	4.699.065	8.030.647	8,3	647.581	0,42
Isparta	1.268.494	2.992.109	10,1	398.862	0,95
Mersin	6.453.305	8.857.448	8,8	628.049	0,36
İstanbul	33.251.676	80.026.547	7,7	5.263.797	0,36
İzmir	13.291.731	24.240.858	9,0	2.071.335	0,50
Kars	509.435	1.328.382	6,3	144.229	0,49
Kastamonu	972.393	1.850.061	7,6	192.078	0,52
Kayseri	3.597.051	7.552.345	8,3	820.973	0,61
Kırklareli	1.236.411	1.930.357	9,1	176.942	0,51
Kırşehir	472.458	1.361.418	8,1	130.216	0,58
Kocaeli	5.277.682	10.348.685	8,8	1.100.343	0,62

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu

Tablo 8.26. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2015- Devamı

İl Adı	Birinci Basamak Başvuru	İkinci ve Üçüncü Basamak Başvuru	Kişi Başı Hekime Başvuru	Diş Hekimine Başvuru	Kişi Başı Diş Hekimine Başvuru
Konya	6.473.859	11.395.219	8,4	1.375.912	0,65
Kütahya	1.939.398	2.790.668	8,3	273.935	0,48
Malatya	1.937.980	4.939.790	8,9	527.433	0,68
Manisa	4.663.829	8.151.700	9,3	720.801	0,52
Kahramanmaraş	2.673.854	6.095.493	8,0	476.314	0,43
Mardin	1.571.532	3.809.920	6,8	308.930	0,39
Muğla	3.178.403	4.885.909	8,9	396.736	0,44
Muş	567.797	2.092.377	6,5	182.755	0,45
Neşehir	966.446	1.478.460	8,5	163.490	0,57
Niğde	1.090.279	1.741.897	8,2	176.612	0,51
Ordu	2.002.688	4.096.751	8,4	397.023	0,54
Rize	1.013.320	2.435.636	10,5	165.934	0,50
Sakarya	3.057.723	5.185.041	8,6	375.809	0,39
Samsun	3.375.947	8.350.448	9,2	1.005.656	0,79
Silirt	506.351	1.492.307	6,2	154.618	0,48
Sinop	651.558	1.194.189	9,0	147.705	0,72
Sivas	1.429.750	3.756.042	8,4	497.120	0,80
Tekirdağ	3.160.758	4.954.399	8,7	594.586	0,63
Tokat	1.476.652	3.584.336	8,5	389.809	0,66
Trabzon	2.514.352	5.296.158	10,2	349.309	0,45
Tunceli	172.848	340.084	6,0	52.958	0,62
Şanlıurfa	3.615.035	14.597.886	9,6	551.296	0,29
Uşak	1.405.338	2.161.912	10,1	178.001	0,50
Van	1.410.034	5.249.441	6,1	407.507	0,37
Yozgat	923.273	2.195.712	7,4	223.758	0,53
Zonguldak	1.552.443	4.029.346	9,4	476.859	0,80
Aksaray	1.111.269	1.914.633	7,8	177.148	0,46
Bayburt	179.225	406.144	7,5	59.144	0,75
Karaman	708.784	1.212.977	7,9	112.234	0,46
Kırıkkale	843.132	1.487.123	8,6	250.612	0,93
Batman	855.202	2.915.998	6,7	226.774	0,40
Şırnak	576.148	1.789.219	4,8	160.617	0,33
Bartın	830.949	1.135.935	10,3	88.631	0,46
Ardahan	257.313	424.621	6,9	60.494	0,61
Iğdır	440.414	975.022	7,4	115.283	0,60
Yalova	786.969	1.489.730	9,8	144.068	0,62
Karabük	743.350	1.608.146	9,9	169.512	0,72
Kilis	514.441	907.113	10,9	111.872	0,86
Osmaniye	1.356.010	2.822.159	8,1	252.303	0,49
Düzce	1.158.340	1.823.828	8,3	163.214	0,45
Türkiye	214.564.156	445.535.291	8,4	39.698.142	0,50

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu

Tablo 8.26. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2015- Devamı

İl Adı	Yatan Hasta Sayısı	Yatılan Gün Sayısı	Ameliyat Sayısı	Yatak Doluluk Oranı	Ortalama Kalış Günü	Yatak Devir Hızı	Yatak Devir Aralığı	Kaba Ölüm Hızı
Adana	427.760	1.841.240	174.215	77,8	4,3	66,0	1,2	16,9
Adıyaman	89.207	286.450	20.994	68,9	3,2	78,3	1,4	8,4
Afyonkarahisar	133.357	510.596	41.347	71,9	3,8	68,6	1,5	14,6
Ağrı	61.223	164.279	11.033	52,5	2,7	71,4	2,4	4,8
Amasya	35.045	149.842	10.885	52,4	4,3	44,8	3,9	24,0
Ankara	962.799	4.598.475	410.256	69,6	4,8	53,2	2,1	19,7
Antalya	426.030	1.417.819	156.268	70,3	3,3	77,1	1,4	17,1
Artvin	20.838	67.603	5.531	58,6	3,2	65,9	2,3	17,8
Aydın	227.201	815.023	54.860	78,7	3,6	80,1	1,0	18,5
Balikesir	176.308	749.618	62.845	68,0	4,3	58,4	2,0	25,6
Bilecik	16.205	71.340	5.540	53,7	4,4	44,5	3,8	21,0
Bingöl	40.697	136.274	8.181	58,2	3,3	63,4	2,4	5,8
Bitlis	57.595	189.260	11.868	68,3	3,3	75,9	1,5	4,6
Bolu	72.408	359.141	21.057	51,6	5,0	38,0	4,6	15,5
Burdur	44.686	172.900	12.055	71,0	3,9	67,0	1,6	13,7
Bursa	478.992	1.895.922	183.529	76,3	4,0	70,4	1,2	21,3
Çanakkale	74.473	302.438	24.355	61,7	4,1	55,4	2,5	24,5
Çankırı	25.772	107.852	7.745	62,2	4,2	54,3	2,5	21,3
Çorum	98.047	359.423	19.536	63,9	3,7	63,6	2,1	18,9
Denizli	235.710	796.869	77.943	74,9	3,4	80,9	1,1	15,7
Diyarbakır	295.034	1.147.297	94.392	69,7	3,9	65,4	1,7	9,7
Edirne	87.752	470.151	27.339	69,0	5,4	47,0	2,4	20,7
Elazığ	134.836	670.424	37.136	63,3	5,0	46,5	2,9	15,8
Erzincan	39.530	138.794	8.794	63,3	3,5	65,8	2,0	14,7
Erzurum	158.451	942.005	75.590	71,5	5,9	43,9	2,4	12,8
Eskişehir	197.247	872.331	64.481	69,5	4,4	57,4	1,9	19,8
Gaziantep	426.085	1.372.058	165.340	81,5	3,2	92,4	0,7	16,7
Giresun	81.203	367.072	19.314	70,4	4,5	56,9	1,9	17,9
Gümüşhane	20.580	79.116	3.144	64,5	3,8	61,3	2,1	11,7
Hakkari	29.014	89.571	6.421	50,6	3,1	59,8	3,0	5,2
Hatay	278.453	833.410	90.755	72,9	3,0	88,9	1,1	18,2
Isparta	110.279	526.297	46.931	70,8	4,8	54,2	2,0	17,4
Mersin	268.284	1.024.650	94.817	73,7	3,8	70,5	1,4	17,1
İstanbul	2.056.943	8.159.884	872.039	65,6	4,0	60,3	2,1	19,9
İzmir	677.295	2.957.345	281.036	70,7	4,4	59,1	1,8	23,9
Kars	37.977	153.008	13.627	55,0	4,0	49,8	3,3	10,9
Kastamonu	48.231	234.305	11.111	64,6	4,9	48,6	2,7	22,4
Kayseri	345.866	1.061.638	111.939	72,0	3,1	85,7	1,2	15,0
Kırklareli	59.786	174.067	14.009	55,0	2,9	69,0	2,4	13,4
Kırşehir	36.788	106.490	8.443	59,4	2,9	74,9	2,0	14,5
Kocaeli	275.638	1.093.002	113.004	68,4	4,0	62,9	1,8	20,9

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 8.26. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2015- Devamı

İl Adı	Yatan Hasta Sayısı	Yatılan Gün Sayısı	Ameliyat Sayısı	Yatak Doluluk Oranı	Ortalama Kalış Günü	Yatak Devir Hızı	Yatak Devir Aralığı	Kaba Ölüm Hızı
Konya	393.809	1.588.786	145.510	67,8	4,0	61,3	1,9	15,3
Kütahya	81.661	446.460	23.285	75,6	5,5	50,5	1,8	22,5
Malatya	235.744	737.121	69.939	74,4	3,1	86,9	1,1	10,3
Manisa	229.104	1.093.438	78.293	73,2	4,8	56,0	1,7	20,0
Kahramanmaraş	185.540	720.836	58.472	72,9	3,9	68,5	1,4	14,3
Mardin	91.547	279.177	32.469	76,2	3,0	91,2	1,0	10,2
Muğla	136.891	429.063	41.567	57,1	3,1	66,5	2,4	15,2
Muş	45.772	147.730	8.460	54,8	3,2	61,9	2,7	9,1
Nevşehir	48.060	171.335	17.839	76,2	3,6	78,0	1,1	12,3
Niğde	50.397	210.599	11.826	73,5	4,2	64,2	1,5	11,8
Ordu	125.800	442.131	39.728	66,6	3,5	69,2	1,8	16,3
Rize	63.204	242.891	15.710	65,4	3,8	62,1	2,0	22,7
Sakarya	133.008	457.718	50.106	72,0	3,4	76,4	1,3	16,4
Samsun	271.411	1.281.338	97.200	80,4	4,7	62,2	1,1	27,3
Siirt	61.768	205.339	11.828	71,6	3,3	78,6	1,3	3,3
Sinop	29.395	109.580	8.680	62,7	3,7	61,4	2,2	16,5
Sivas	109.167	512.568	36.400	54,9	4,7	42,7	3,9	17,7
Tekirdağ	155.990	505.498	45.453	67,2	3,2	75,7	1,6	21,0
Tokat	111.911	474.895	32.676	72,3	4,2	62,2	1,6	15,4
Trabzon	200.183	904.318	59.980	76,9	4,5	62,1	1,4	17,0
Tunceli	7.915	37.691	3.499	53,8	4,8	41,2	4,1	12,8
Şanlıurfa	307.458	962.757	83.705	83,9	3,1	97,8	0,6	12,0
Uşak	77.493	297.193	23.208	67,7	3,8	64,4	1,8	18,8
Van	184.492	665.192	45.266	71,3	3,6	72,2	1,4	10,9
Yozgat	55.490	205.614	15.932	63,0	3,7	62,1	2,2	12,4
Zonguldak	124.185	526.387	38.458	67,9	4,2	58,5	2,0	19,7
Aksaray	54.014	148.022	16.240	62,7	2,7	83,5	1,6	12,3
Bayburt	17.178	58.779	3.150	80,5	3,4	85,9	0,8	7,9
Karaman	33.554	130.909	9.917	68,1	3,9	63,7	1,8	12,4
Kırıkkale	51.931	291.900	18.025	71,7	5,6	46,5	2,2	22,3
Batman	102.404	335.340	34.533	73,1	3,3	81,5	1,2	11,8
Şirnak	44.536	121.013	12.099	45,9	2,7	61,7	3,2	14,4
Bartın	29.670	138.164	6.299	83,7	4,7	65,6	0,9	24,4
Ardahan	9.867	39.390	2.886	59,0	4,0	53,9	2,8	10,0
İğdir	21.879	58.511	5.307	53,8	2,7	73,4	2,3	9,0
Yalova	30.034	103.639	11.517	66,7	3,5	70,5	1,7	34,6
Karabük	50.599	173.337	17.566	71,4	3,4	76,1	1,4	18,3
Kilis	19.092	73.051	9.823	62,3	3,8	59,5	2,3	25,3
Osmaniye	129.950	287.782	32.158	70,0	2,2	115,4	0,9	12,8
Düzce	51.389	155.474	15.431	60,6	3,0	73,1	2,0	20,5
Türkiye	13.533.117	53.236.245	4.770.145	69,6	3,9	64,6	1,7	17,6

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Bölüm 8 İle İlgili Açıklamalar

☑ **Müracaat sayısı:** OECD tarafından “Hekime telefon ile başvuru hariç herhangi bir sebeple başvuruda bulunulması” olarak tanımlandı.

☑ Milli Savunma Bakanlığına (MSB) ait hizmet verileri sadece 2012 - 2015 yılları için dahil edildi.

☑ Karşılaştırılabilir olması açısından Diğer Kamu Kurumlarına ait hizmetler Özel Sektör içine dahil edildi.

☑ Hekime müracaat sayısına dış hekimine yapılan müracaatlar dahil değildir.

☑ 2002-2005 yılları arasındaki SSK hastanelerine ait veriler karşılaştırılabilir olması için Sağlık Bakanlığı'na dahil edildi.

☑ Bölüm içerisinde yer alan dağılım tablo ve grafiklere ait toplam lar yuvarlama nedeniyle % 100 olmayabilir.

☑ Bölüm içerisinde yer alan Harita 8.2 oluşturulurken illere ait değerler en yakın tam sayıya yuvarlandı. Likertler oluşturulurken bu tam sayılar dikkate alındı.

☑ Bölüm içerisinde yer alan Harita 8.1, Harita 8.3, Harita 8.4 ve Harita 8.5 oluşturulurken illere ait değerler ondalıklı kısım tek hane olacak şekilde yuvarlandı. Likertler oluşturulurken bu sayılar dikkate alındı.

☑ **Ameliyatlara İlişkin Bilgiler:** Ameliyat sınıflandırmalarında, Dünya Sağlık Örgütü'nün Uluslararası Sağlık Müdahalesi Sınıflaması (ICHI, International Classification of Health Interventions) baz alındı. Bu sınıflamada yapılan tanıma uygun olarak ameliyat (A, B ve C grubu) sayıları hesaplandı. Dünya Sağlık Örgütü'nün Uluslararası Sağlık Müdahalesi Sınıflamasına göre teşhis amaçlı ve küçük cerrahi girişimler ameliyatlar içerisinde yer almamaktadır.

☑ **Yatak Doluluk Oranı:** Bir yıl içinde yatakların ne oranda hasta tarafından kullanıldığını göstermektedir. $(\text{Yatılan Gün Sayısı} \times 100) / (\text{Yatak sayısı} \times 365)$ şeklinde hesaplanmaktadır.

☑ **Akut Yatak Doluluk Oranı:** OECD tarafından kullanılan bu indikatör; akut hizmet verilen yatakların doluluk oranıdır.

☑ **Ortalama Kalış Günü:** Bir hastanın hastanede kaldığı ortalama gün sayısını göstermektedir. $(\text{Yatılan Gün Sayısı}) / (\text{Taburcu} + \text{Ölen}) \text{ Kişi Sayısı}$ şeklinde hesaplanmaktadır.

☑ **Yatak Devir Hızı:** Bir yatağın yılda kaç hasta tarafından kullanıldığını göstermektedir. $(\text{Taburcu} + \text{Ölen}) \text{ Kişi Sayısı} / (\text{Yatak Sayısı})$ şeklinde hesaplanmaktadır.

☑ **Yatak Devir Aralığı:** Bir hasta yatağının kaç gün boş kaldığını göstermektedir. $(\text{Yatak Sayısı} \times 365 - \text{Yatılan Gün Sayısı}) / (\text{Taburcu} + \text{Ölen}) \text{ Kişi Sayısı}$ şeklinde hesaplanmaktadır.

☑ **Kaba Ölüm Hızı (Hastanelerde):** Bir yıl içerisinde hastanede ölen hasta sayısının aynı süre içerisinde ölen ve taburcu olan kişilere oranıdır. $(\text{Ölen Kişi Sayısı}) / (\text{Taburcu} + \text{Ölen}) \text{ Kişi Sayısı} \times 1.000$

☑ **112 Acil Ambulansı:** Her türlü acil durumda, olay yerinde ve ambulans içerisinde hasta ve yaralılara gerekli acil tıbbi müdahaleyi yapabilecek ekip, teknik ve tıbbi donanıma sahip kara aracıdır.

☑ **Jenerik İlaç:** Referans ürün ile aynı aktif maddeyi, aynı miktarda ve aynı farmasötik şekil içinde bulunduran ve biyoeşdeğerliği (BE) kabul edilen farklı ticari isim altındaki ürünlere eş değer ilaç adı verilir.

☑**Orijinal İlaç:** Uzun araştırmalar ve klinik çalışmalar sonucu belli bir hastalık üzerinde olumlu etki yaptığı kanıtlanmış, temeli patentli bir moleküle dayanan ve daha önceden benzeri olmayan yeni ilaçlar için kullanılan bir uluslararası terimdir.

☑Şekil 8.38 ve Şekil 8.39’da Diğer olarak gösterilen kısım ise orijinal/jenerik ayrımı olmayan ürünlerdir.

☑**Cari Sağlık Harcaması:** Toplam Sağlık Harcamasının içerisinde yer alan Yatırım Harcamalarının çıkartılması ile elde edilir.

Emeğe saygı, şiddete sıfır tolerans.

Ailenizde aile hekiminize de bir yer açın.

Sağlık çalışanları olarak biz büyük bir aileyiz.

T.C. Sağlık Bakanlığı

Şifa bekleyen hastaların umudu olan sağlık çalışanlarımıza minnettarız.

Sağlıkta şiddete hayır!

BÖLÜM 9

Sağlıkta İnsan Kaynakları

Tablo 9.1. Yıllara Göre Sağlık Personelinin Sayıları, Tüm Sektörler, Türkiye

	2002	2011	2012	2013	2014	2015
Uzman Hekim	45.457	66.064	70.103	73.886	75.251	77.622
Pratisyen Hekim	30.900	39.712	38.877	38.572	39.045	41.794
Asistan Hekim	15.592	20.253	20.792	21.317	21.320	21.843
Toplam Hekim	91.949	126.029	129.772	133.775	135.616	141.259
Diş Hekimi	16.371	21.099	21.404	22.295	22.996	24.834
Eczacı	22.289	26.089	26.571	27.012	27.199	27.530
Hemşire	72.393	124.982	134.906	139.544	142.432	152.803
Ebe	41.479	51.905	53.466	53.427	52.838	53.086
Diğer Sağlık Personeli	50.106	110.862	122.663	131.652	138.878	145.943
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	83.964	209.126	209.736	224.618	229.625	241.897
TOPLAM PERSONEL SAYISI	378.551	670.092	698.518	732.323	749.584	787.352

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 9.2. Sağlık Personelinin Sektörlere ve Ünvanlara Göre Dağılımı, 2015

	Sağlık Bakanlığı	Üniversite	Özel Sektör	Diğer	Toplam
Uzman Hekim	38.783	14.972	22.655	1.212	77.622
Pratisyen Hekim	35.833	216	5.729	16	41.794
Asistan Hekim	7.973	13.622	0	248	21.843
Toplam Hekim	82.589	28.810	28.384	1.476	141.259
Diş Hekimi	8.683	1.698	14.291	162	24.834
Eczacı	2.156	306	25.010	58	27.530
Hemşire	101.722	22.526	25.941	2.614	152.803
Ebe	48.078	851	4.100	57	53.086
Diğer Sağlık Personeli	102.243	11.492	31.845	363	145.943
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	206.088	13.107	19.609	3.093	241.897
TOPLAM PERSONEL SAYISI	551.559	78.790	149.180	7.823	787.352

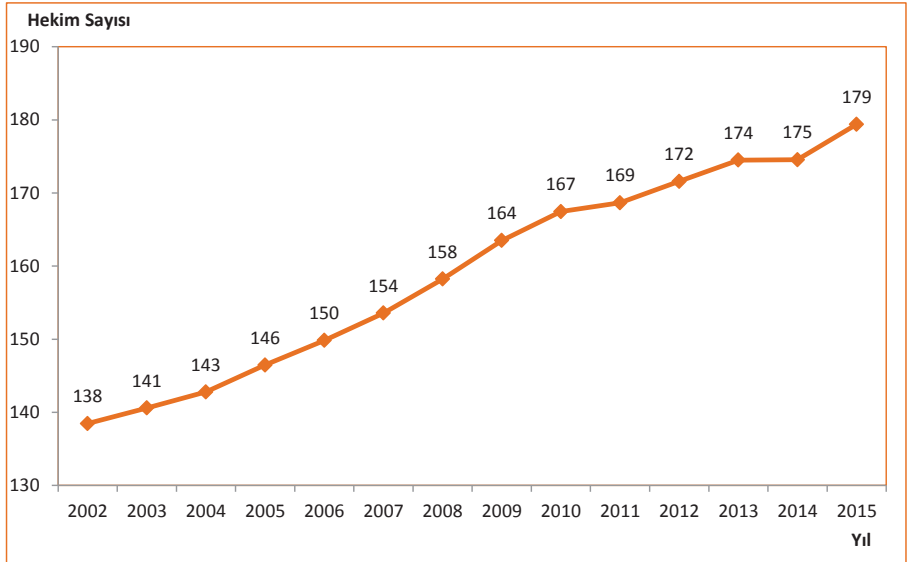
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 9.3. Yıllara Göre Sağlık Personeli Sayıları, Sağlık Bakanlığı

	2002	2011	2012	2013	2014	2015
Uzman Hekim	22.187	32.623	34.069	35.081	36.886	38.783
Pratisyen Hekim	29.030	33.523	32.457	32.601	33.060	35.833
Asistan Hekim	6.189	7.236	7.137	7.814	7.930	7.973
Toplam Hekim	57.406	73.382	73.663	75.496	77.876	82.589
Diş Hekimi	3.211	7.225	7.291	7.997	7.640	8.683
Eczacı	1.596	1.891	1.920	2.067	2.102	2.156
Hemşire	54.360	89.314	92.118	93.700	94.404	101.722
Ebe	39.473	46.944	48.409	48.694	48.103	48.078
Diğer Sağlık Personeli	33.276	82.201	83.542	93.555	97.763	102.243
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	67.496	181.295	181.824	186.217	196.459	206.088
TOPLAM PERSONEL SAYISI	256.818	482.252	488.767	507.726	524.347	551.559

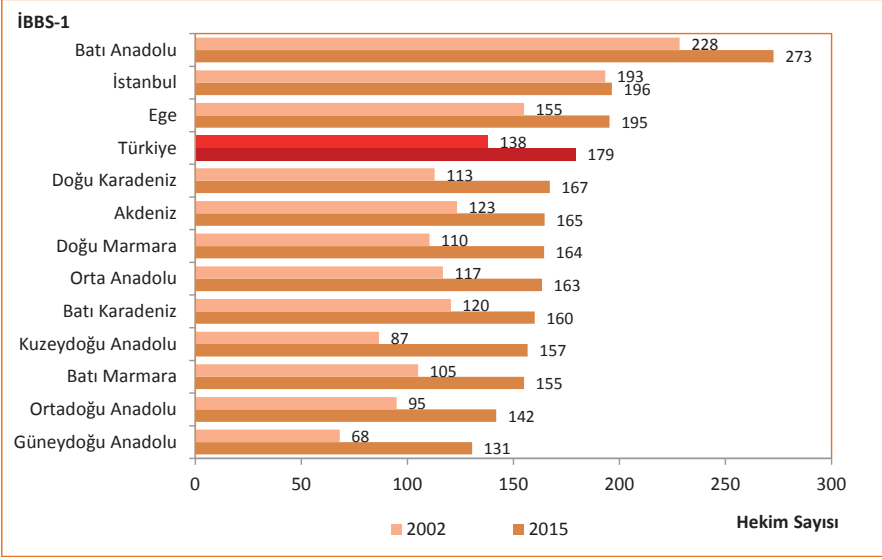
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 9.1. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Tüm Sektörler

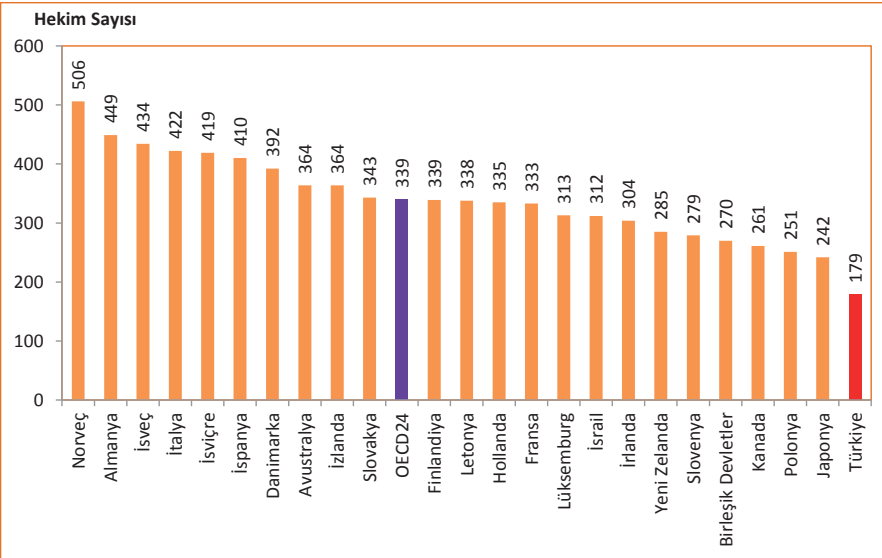
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 9.2. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

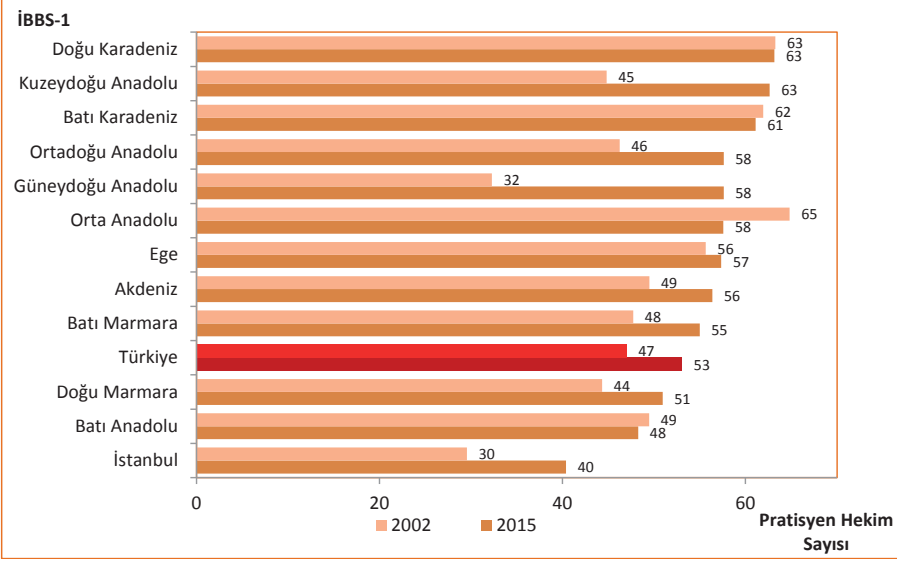
Şekil 9.3. 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2016

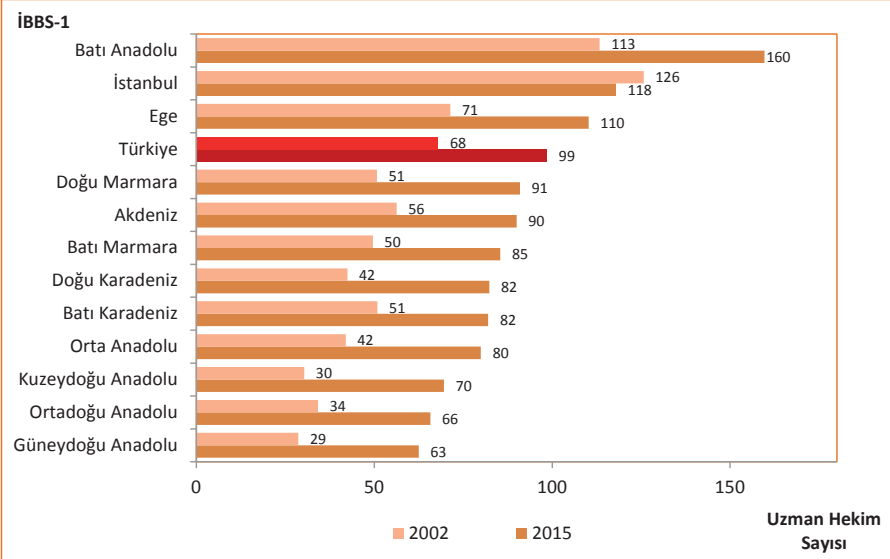
Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

Şekil 9.4. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2015

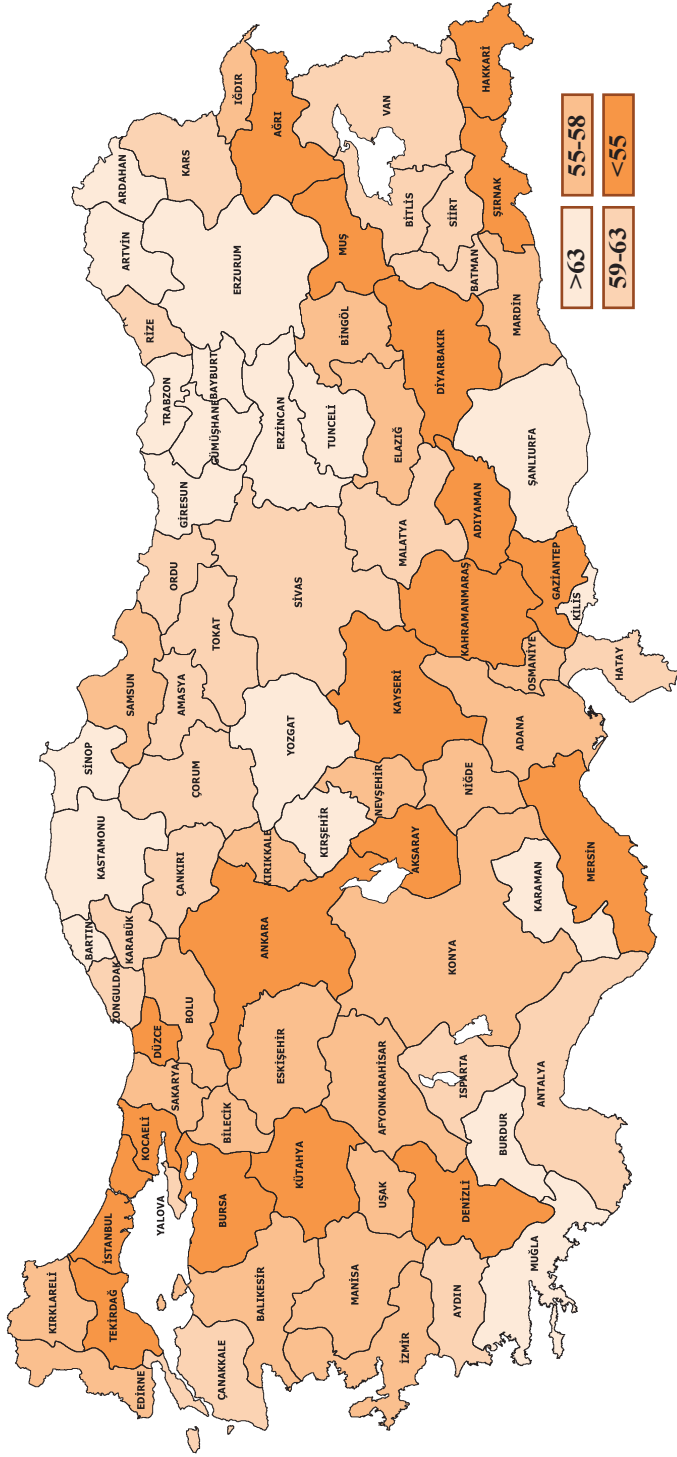
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 9.5. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2015

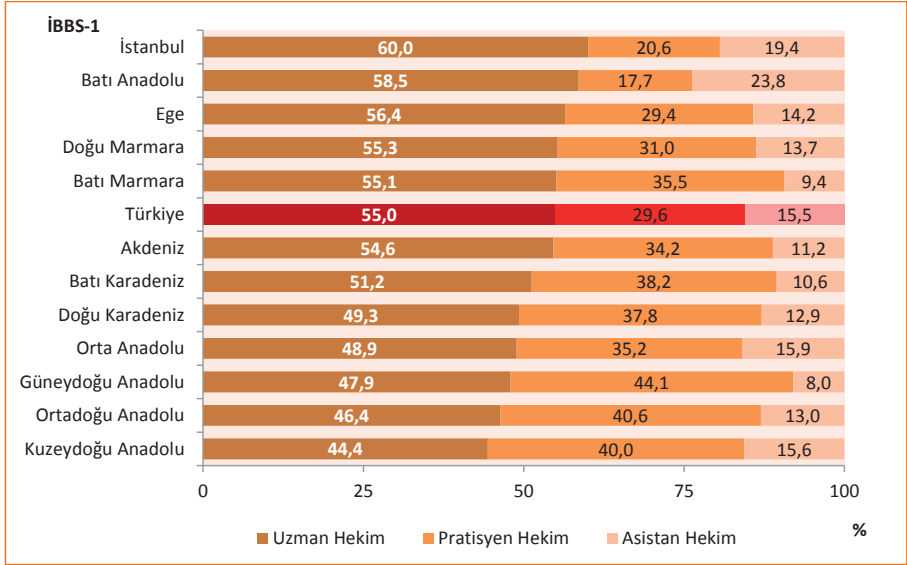
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Harita 9.2. İllere Göre 100.000 Kişiyeye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Tüm Sektörler, 2015

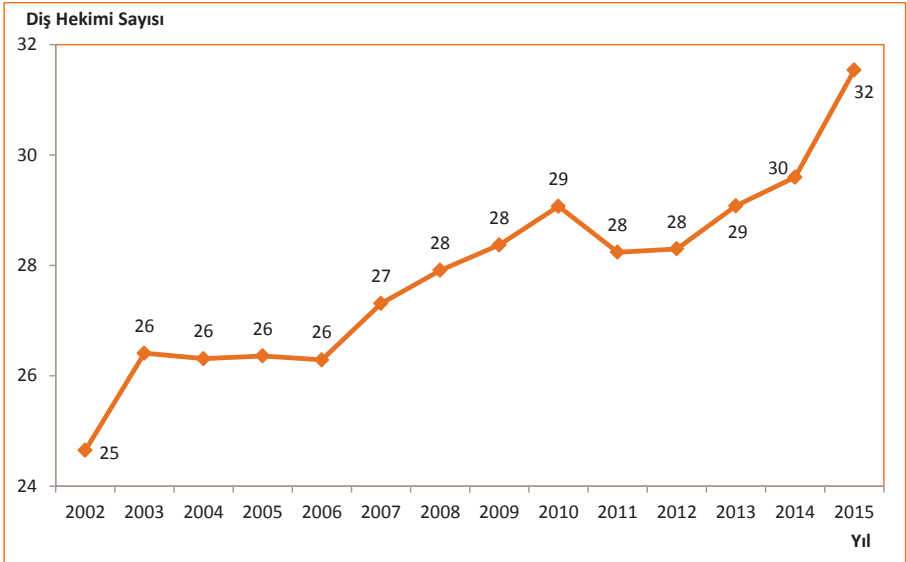
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 9.6. İBBS-1'e Göre Uzman Hekim, Pratisyen Hekim ve Asistan Hekim Dağılımı, Tüm Sektörler, (%), 2015

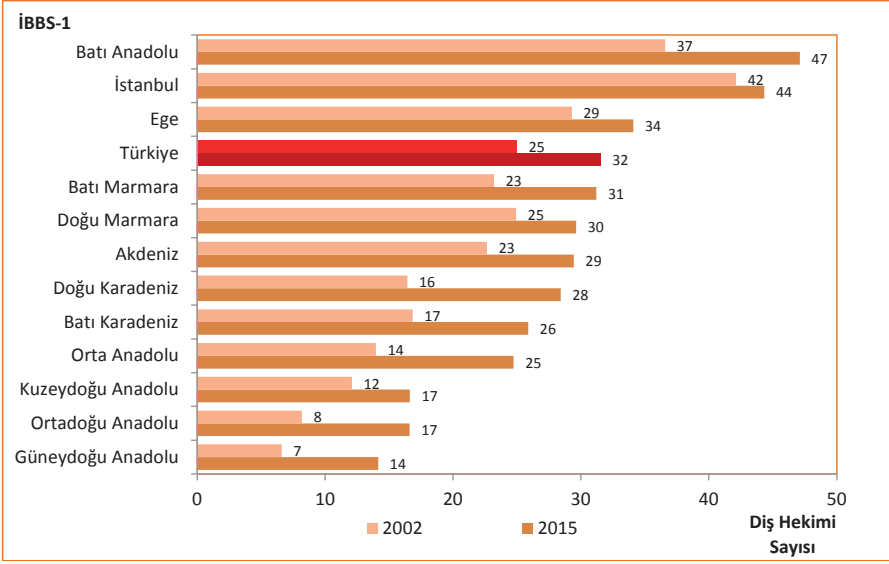
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 9.7. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Diş Hekimi Sayısı, Tüm Sektörler

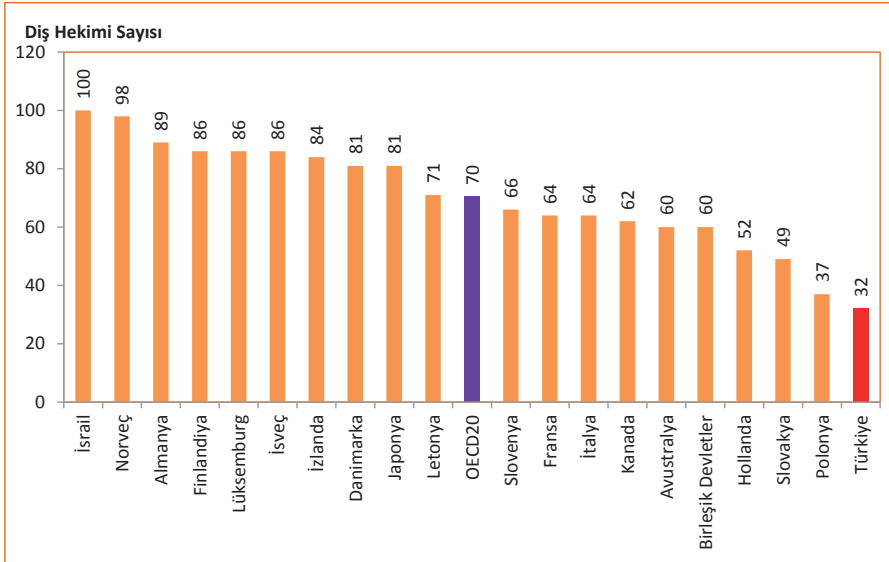
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 9.8. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Dış Hekimi Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 9.9. 100.000 Kişiye Düşen Dış Hekimi Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2016

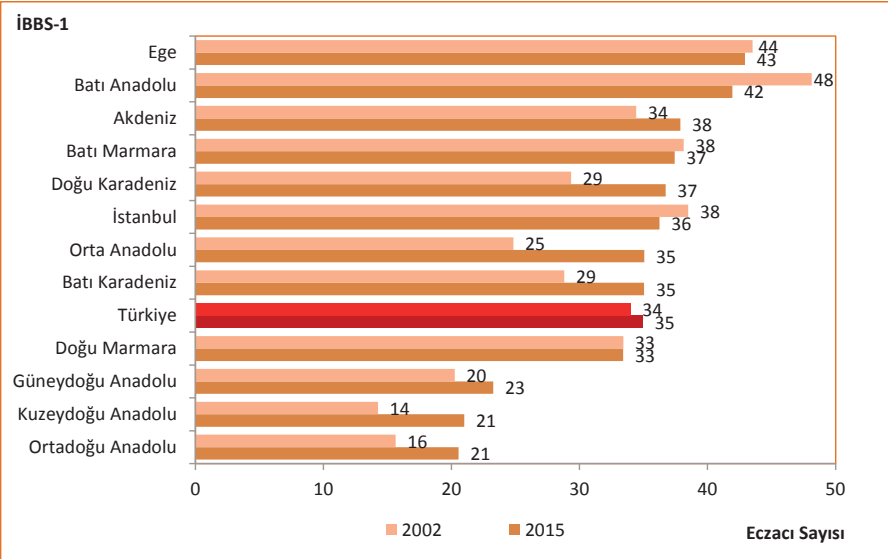
Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

Şekil 9.10. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Eczacı Sayısı, Tüm Sektörler

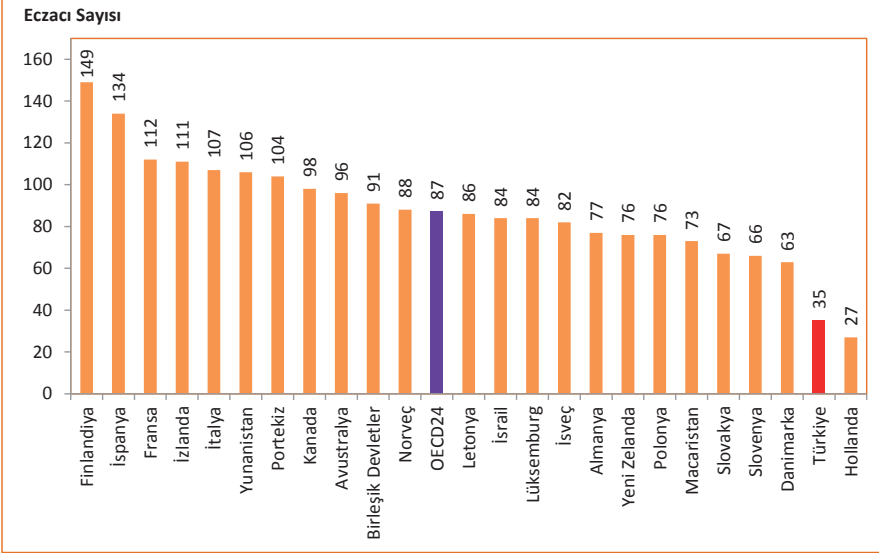
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 9.11. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Eczacı Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

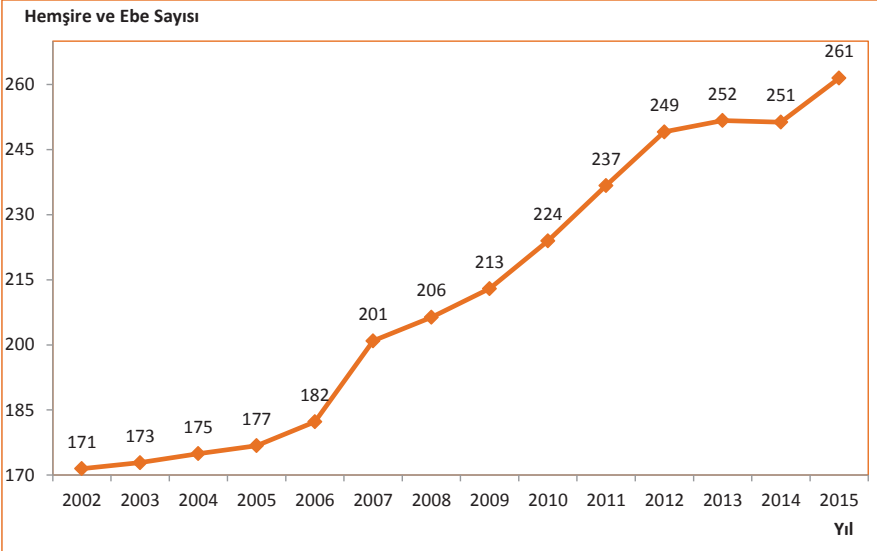
Şekil 9.12. 100.000 Kişiye Düşen Eczacı Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2016

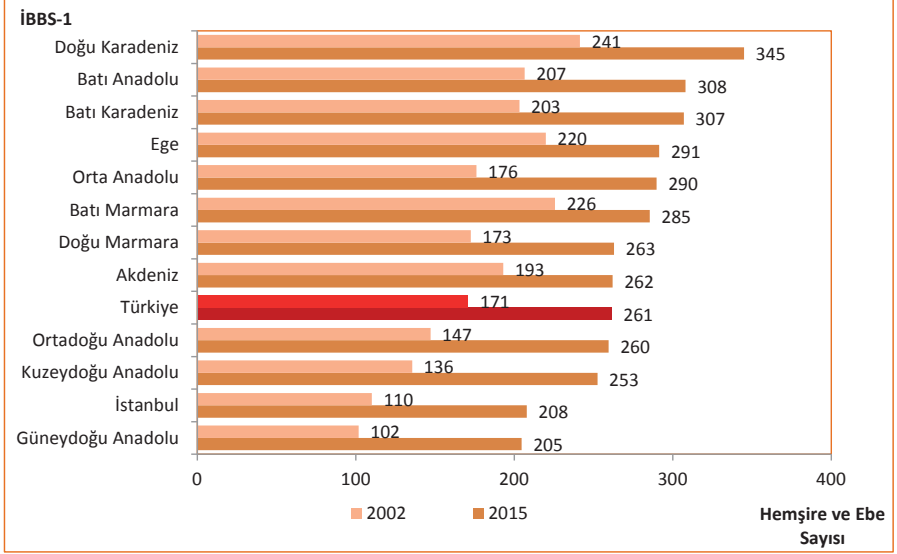
Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

Şekil 9.13. Yıllara Göre 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler

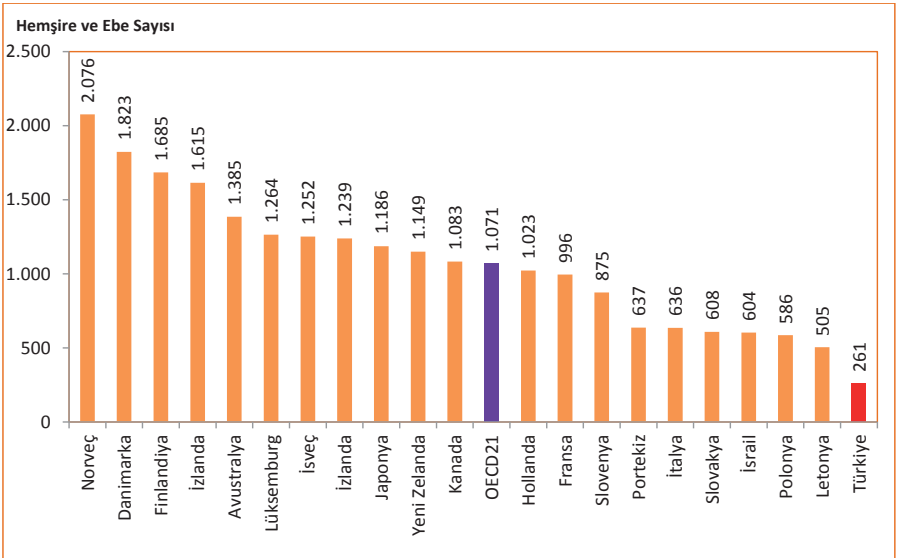
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 9.14. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler, 2002, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

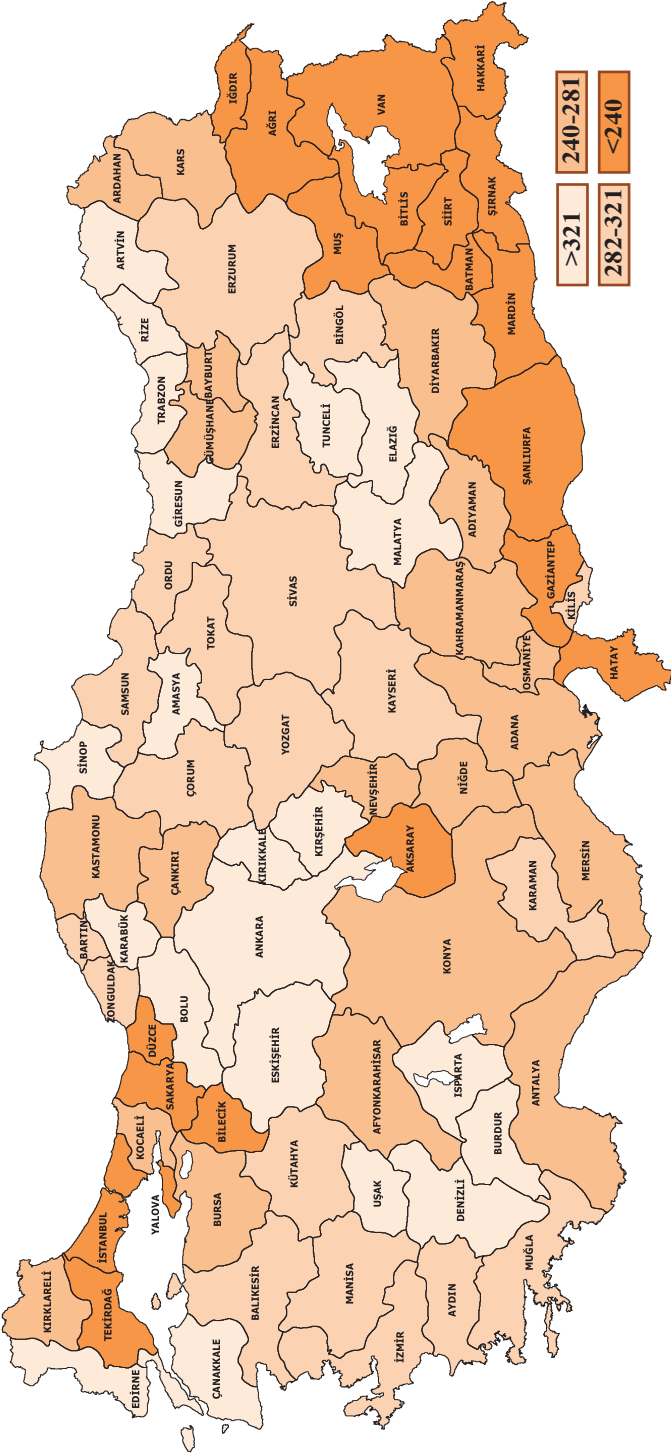
Şekil 9.15. 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısının Uluslararası Karşılaştırması, 2014

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü, OECD Health Data 2016

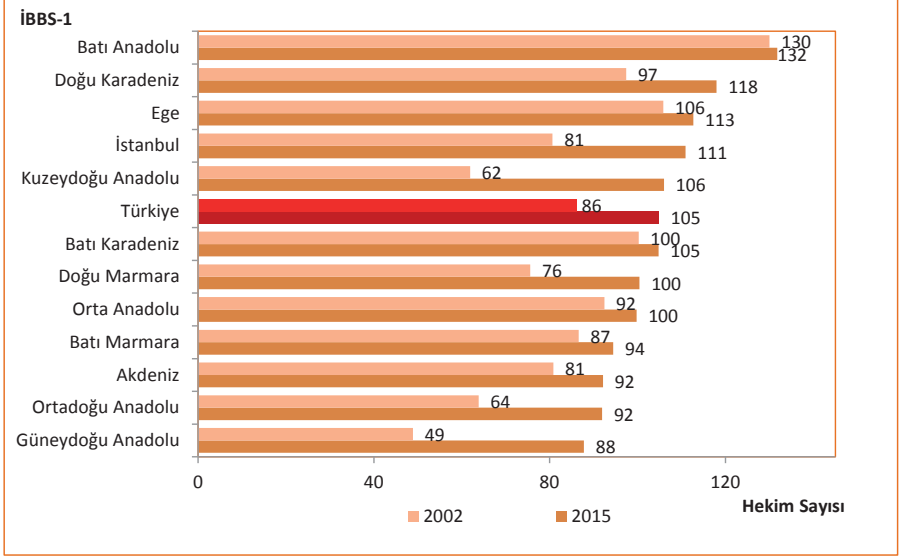
Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

Harita 9.6. İllere Göre 100.000 Kişiyi Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Tüm Sektörler, 2015

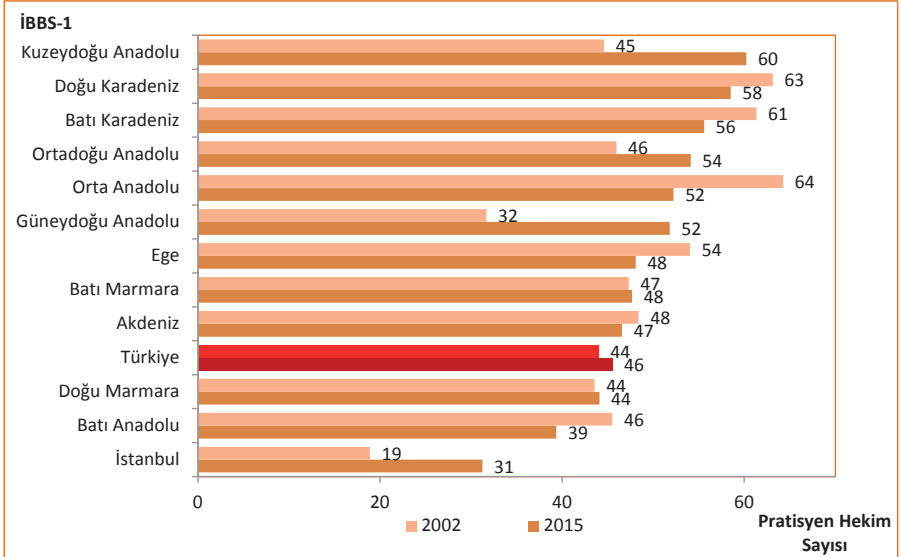
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 9.16. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Toplam Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2015

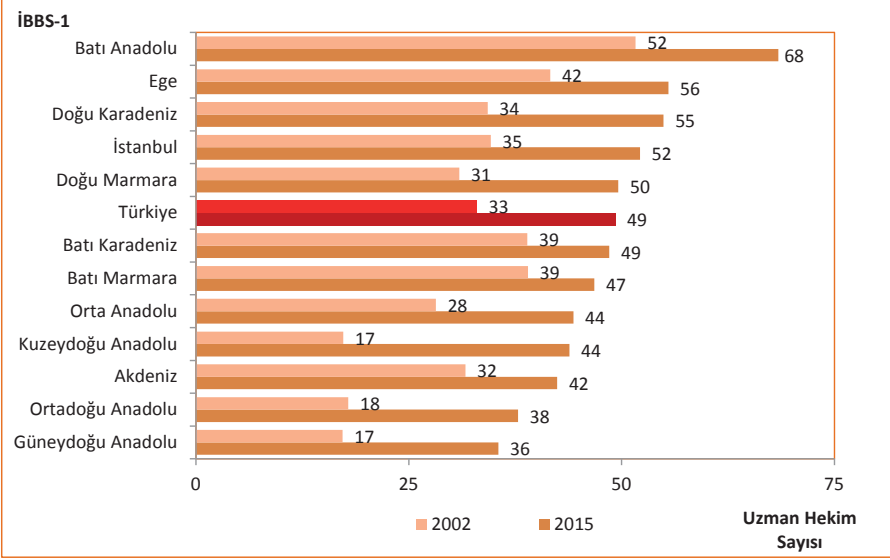
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 9.17. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Pratisyen Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2015

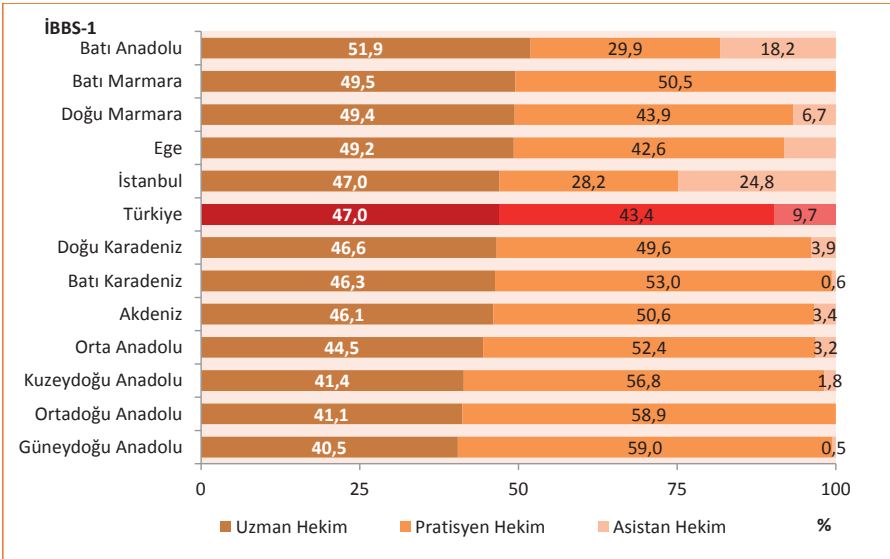
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 9.18. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Uzman Hekim Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2015

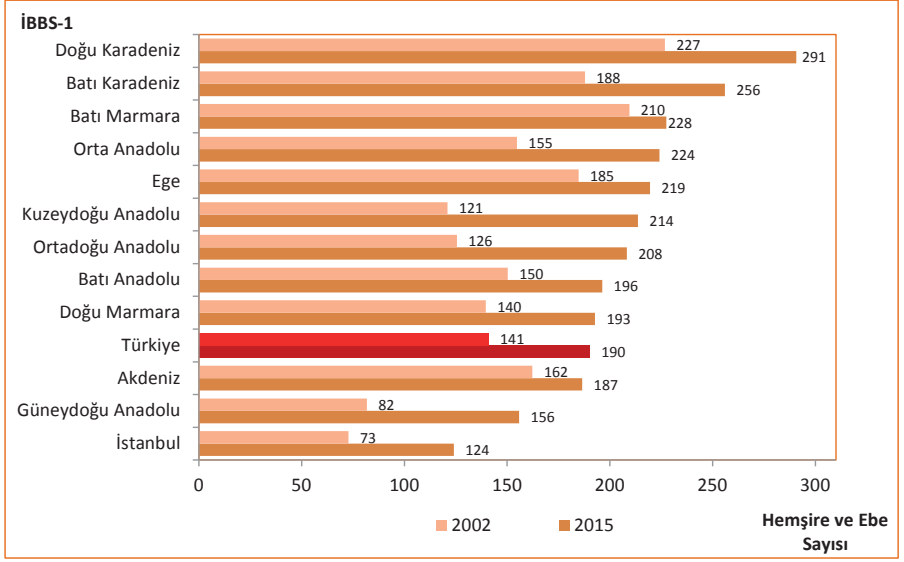
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 9.19. İBBS-1'e Göre Uzman Hekim, Asistan Hekim ve Pratisyen Hekim Dağılımı, Sağlık Bakanlığı, (%), 2015

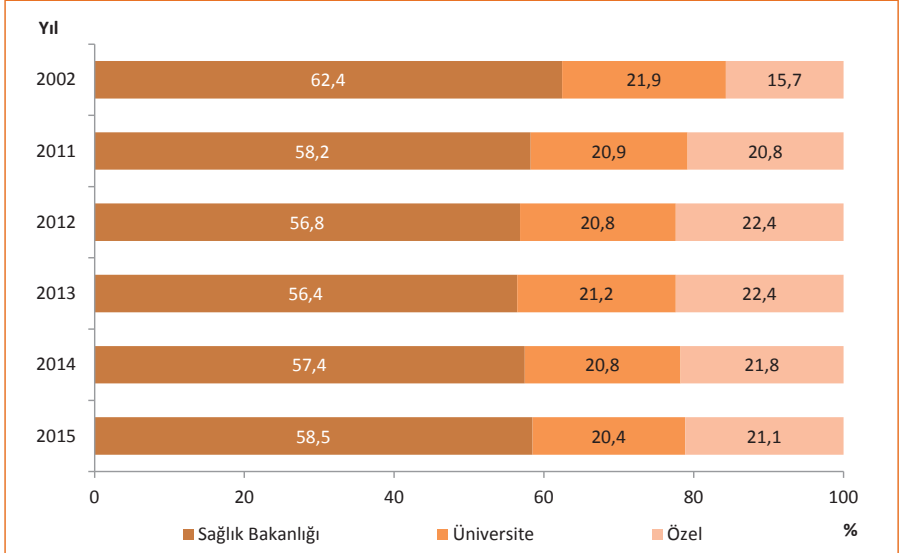
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 9.20. İBBS-1'e Göre 100.000 Kişiye Düşen Hemşire ve Ebe Sayısı, Sağlık Bakanlığı, 2002, 2015

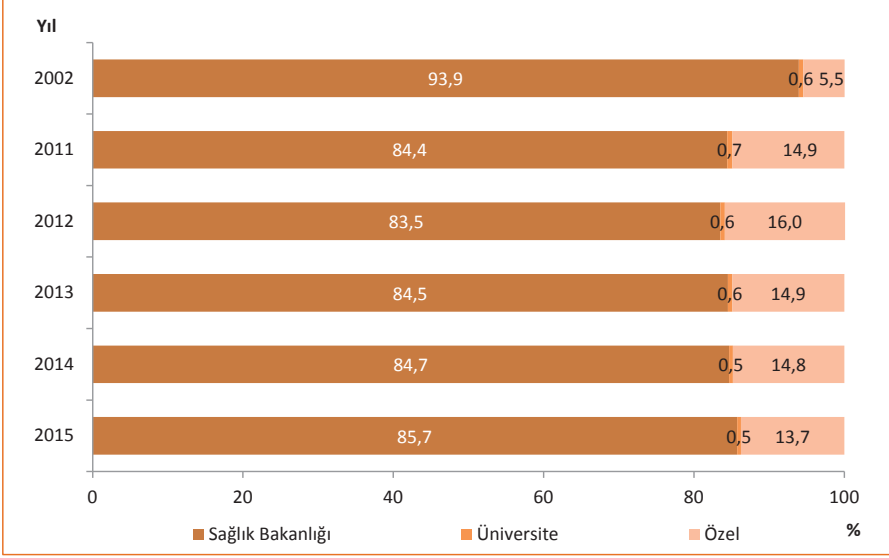
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 9.21. Yıllara ve Sektörlere Göre Toplam Hekim Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye

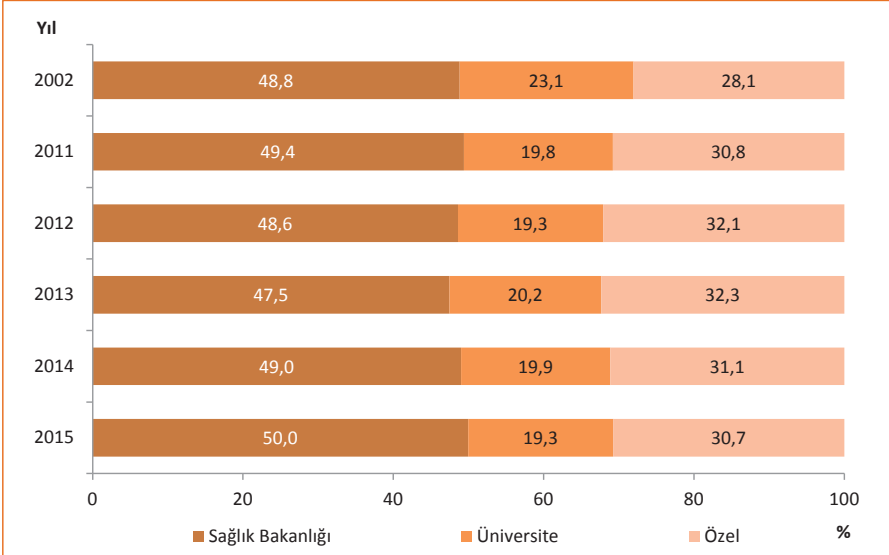
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 9.22. Yıllara ve Sektörlere Göre Pratisyen Hekim Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye

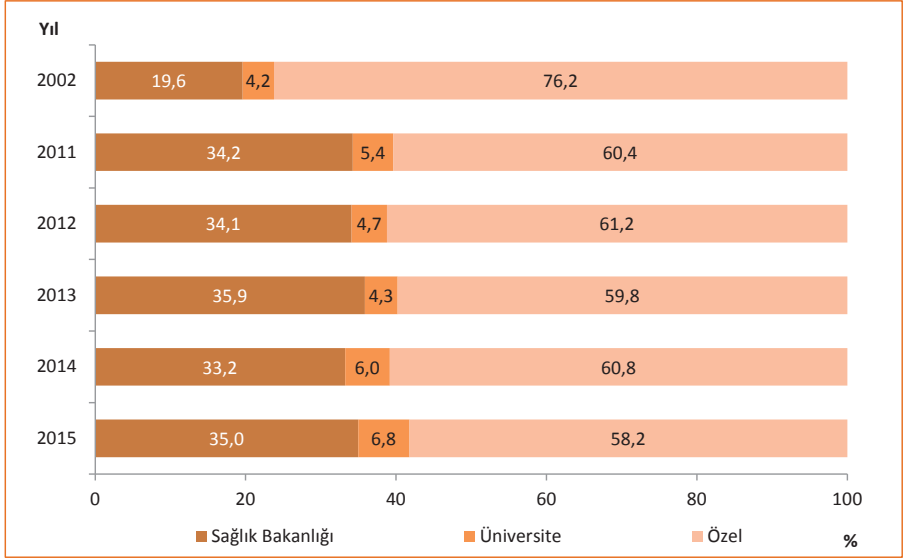
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 9.23. Yıllara ve Sektörlere Göre Uzman Hekim Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye

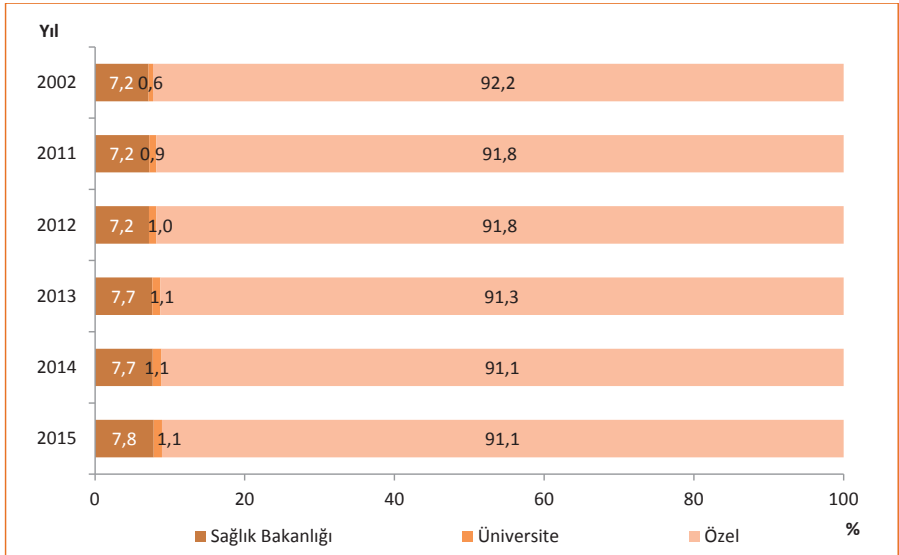
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 9.24. Yıllara ve Sektörlere Göre Dış Hekimi Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye

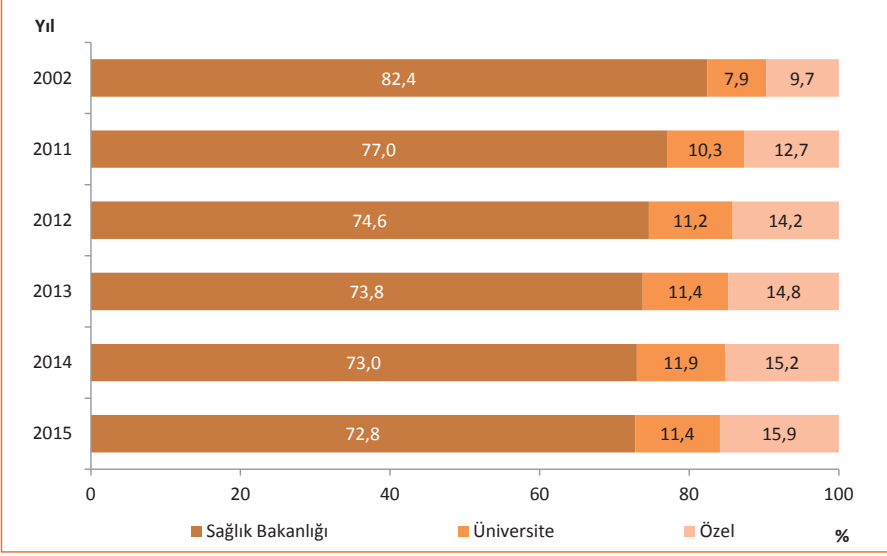
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 9.25. Yıllara ve Sektörlere Göre Eczacı Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 9.26. Yıllara ve Sektörlere Göre Hemşire ve Ebe Sayısının Dağılımı, (%), Türkiye

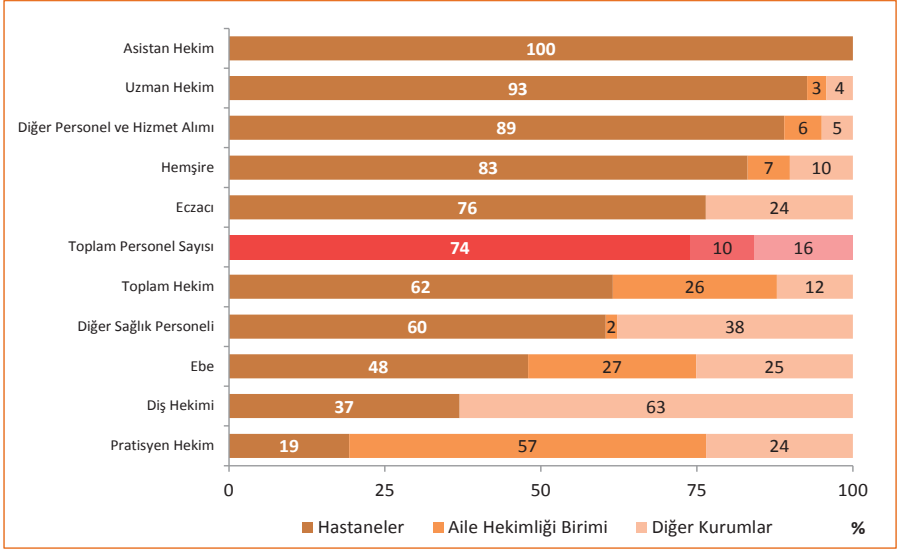
Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 9.4. Sağlık Personelinin Hizmet Birimlerine Göre Dağılımı, Sağlık Bakanlığı, 2015

	Hastaneler	Aile Hekimliği Birimi	Diğer Kurumlar	Toplam
Uzman Hekim	35.931	1.212	1.640	38.783
Pratisyen Hekim	6.911	20.484	8.438	35.833
Asistan Hekim	7.973	0	0	7.973
Toplam Hekim	50.815	21.696	10.078	82.589
Diş Hekimi	3.210	0	5.473	8.683
Eczacı	1.648	0	508	2.156
Hemşire	84.570	6.876	10.276	101.722
Ebe	23.042	12.965	12.071	48.078
Diğer Sağlık Personeli	61.735	1.855	38.653	102.243
Diğer Personel ve Hizmet Alımı	183.418	12.365	10.305	206.088
TOPLAM PERSONEL SAYISI	408.438	55.757	87.364	551.559

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Şekil 9.27. Sağlık Personelinin Hizmet Birimlerine Göre Dağılımı, (%), Sağlık Bakanlığı, 2015

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 9.5. Öğretim Yıllarına Göre Tıp Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Fakülte Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretim Üyesi Sayısı
		Yeni Kayıt Yapılan	Toplam	Mezun Olan	
2002-2003	44	4.803	30.771	4.616	7.172
2013-2014	79	12.408	58.592	5.172	13.059
2014-2015	83	12.449	64.859	5.175	13.796
2015-2016	85	13.059	71.370	6.896	14.263

Kaynak: YÖK, Yükseköğretim İstatistikleri

Not: Mezun sayıları bir önceki döneme ait mezun sayıdır.

Tablo 9.6. Öğretim Yıllarına Göre Diş Hekimliği Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Fakülte Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretim Üyesi Sayısı
		Yeni Kayıt Yapılan	Toplam	Mezun Olan	
2002-2003	14	975	5.256	856	605
2013-2014	37	3.151	12.842	1.313	1.306
2014-2015	40	3.526	14.963	1.567	1.493
2015-2016	43	3.825	17.027	1.710	1.636

Kaynak: YÖK, Yükseköğretim İstatistikleri

Not: Mezun sayıları bir önceki döneme ait mezun sayıdır.

Tablo 9.7. Öğretim Yıllarına Göre Eczacılık Fakültesi, Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayıları, Türkiye

Öğretim Yılı	Fakülte Sayısı	Öğrenci Sayısı			Öğretim Üyesi Sayısı
		Yeni Kayıt Yapılan	Toplam	Mezun Olan	
2002-2003	11	939	4.120	919	354
2013-2014	23	1.844	8.373	1.118	628
2014-2015	24	2.017	9.212	1.227	681
2015-2016	25	2.135	10.108	1.304	726

Kaynak: YÖK, Yükseköğretim İstatistikleri

Not: Mezun sayıları bir önceki döneme ait mezun sayıdır.

Tablo 9.8. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2015

İl Adı	Uzman Hekim	Pratisyen Hekim	Asistan Hekim	Toplam Hekim	Diş Hekimi	Eczacı	Hemşire	Ebe	Diğer Sağlık Personeli
Adana	2.287	1.269	542	4.098	605	731	4.059	1.398	3.807
Adıyaman	383	306	24	713	75	131	1.169	480	1.081
Afyonkarahisar	520	392	163	1.075	135	247	1.379	544	1.508
Ağrı	224	295	0	519	60	77	635	217	681
Amasya	190	195	0	385	98	125	702	342	803
Ankara	10.117	2.328	4.150	16.595	2.971	2.300	13.746	3.258	12.818
Antalya	2.650	1.339	583	4.572	1.021	1.107	4.268	1.706	4.481
Artvin	77	116	0	193	44	48	352	192	488
Aydın	1.032	660	244	1.936	362	458	2.090	1.087	2.001
Balıkesir	870	668	49	1.587	335	464	2.200	1.332	2.201
Bilecik	115	122	0	237	47	61	342	166	446
Bingöl	111	155	0	266	40	51	568	256	607
Bitlis	161	210	0	371	48	58	526	161	552
Bolu	351	166	171	688	107	122	920	259	815
Burdur	147	195	0	342	76	118	586	365	754
Bursa	2.593	1.336	550	4.479	875	981	5.355	1.760	4.530
Çanakkale	506	302	125	933	177	196	1.151	613	1.127
Çankırı	95	113	0	208	50	61	354	131	606
Çorum	323	327	5	655	118	173	1.044	478	1.300
Denizli	1.027	540	274	1.841	337	446	2.124	1.083	1.995
Diyarbakır	1.322	844	406	2.572	244	373	3.347	860	2.500
Edirne	534	230	268	1.032	134	167	1.076	418	979
Elazığ	620	330	205	1.155	124	179	1.398	548	1.320
Erzincan	176	143	29	348	50	64	489	194	574
Erzurum	727	505	453	1.685	138	195	1.880	510	1.620
Eskişehir	990	481	304	1.775	272	361	2.339	712	2.141
Gaziantep	1.432	1.014	302	2.748	324	522	3.246	943	2.666
Giresun	284	280	0	564	78	162	1.030	482	1.239
Gümüşhane	73	98	0	171	39	33	297	90	409
Hakkari	92	114	0	206	41	30	332	121	351
Hatay	1.050	901	137	2.088	341	527	2.441	843	2.614
Isparta	540	256	267	1.063	149	194	1.399	579	1.285
Mersin	1.400	849	182	2.431	459	665	2.876	1.625	3.003
İstanbul	17.288	5.918	5.591	28.797	6.497	5.312	24.720	5.755	18.416
İzmir	5.872	2.294	1.830	9.996	1.759	1.891	9.017	2.876	7.717
Kars	214	184	56	454	41	53	460	294	494
Kastamonu	174	251	0	425	90	123	733	270	970
Kayseri	1.258	699	545	2.502	385	496	2.910	1.003	3.272
Kırklareli	244	197	0	441	125	143	640	324	723
Kırşehir	172	146	5	323	48	89	482	261	710
Kocaeli	1.575	845	400	2.820	507	497	3.275	1.143	2.873

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Tablo 9.8. İllere Göre Bazı Sağlık Göstergeleri, Türkiye, 2015- Devamı

İl Adı	Uzman Hekim	Pratisyen Hekim	Asistan Hekim	Toplam Hekim	Diş Hekimi	Eczacı	Hemşire	Ebe	Diğer Sağlık Personeli
Konya	1.931	1.203	801	3.935	574	802	4.455	1.381	4.428
Kütahya	404	301	42	747	128	193	1.207	484	1.216
Malatya	797	458	299	1.554	206	248	1.995	876	1.913
Manisa	1.250	780	226	2.256	318	515	2.734	1.177	2.515
Kahramanmaraş	662	555	137	1.354	188	284	2.057	806	2.033
Mardin	332	438	0	770	110	182	847	389	1.044
Muğla	818	642	36	1.496	333	469	1.660	907	1.907
Muş	147	215	0	362	49	56	569	178	570
Nevşehir	177	164	0	341	56	113	515	230	794
Niğde	178	190	0	368	58	107	580	308	724
Ordu	518	435	27	980	168	263	1.473	682	1.601
Rize	292	200	95	587	94	116	816	250	692
Sakarya	690	546	138	1.374	235	297	1.425	650	1.563
Samsun	1.435	734	480	2.649	368	472	3.073	1.041	3.123
Siirt	158	197	0	355	35	68	523	126	578
Sinop	120	135	0	255	54	80	465	194	576
Sivas	552	391	241	1.184	183	186	1.320	546	1.481
Tekirdağ	739	466	52	1.257	286	298	1.362	553	1.473
Tokat	437	358	131	926	132	196	1.232	542	1.597
Trabzon	875	496	434	1.805	308	323	2.521	693	2.554
Tunceli	54	72	0	126	24	18	208	151	301
Şanlıurfa	1.012	1.360	141	2.513	231	450	2.241	684	2.029
Uşak	251	205	0	456	85	133	667	514	867
Van	534	650	204	1.388	103	146	1.585	455	1.372
Yozgat	250	304	37	591	68	119	866	381	1.075
Zonguldak	566	365	147	1.078	153	191	1.445	445	1.138
Aksaray	220	191	0	411	74	152	627	253	765
Bayburt	45	62	0	107	22	15	163	58	239
Karaman	155	158	0	313	56	103	509	197	541
Kırıkkale	307	157	183	647	91	103	739	266	1.068
Batman	336	352	0	688	87	122	968	294	914
Şırnak	162	196	0	358	51	65	527	138	559
Bartın	119	124	0	243	37	68	373	172	404
Ardahan	46	76	0	122	19	19	174	77	228
İğdır	95	110	0	205	35	38	269	124	356
Yalova	194	140	0	334	85	83	404	150	483
Karabük	234	149	0	383	65	89	538	249	593
Kilis	104	125	0	229	29	38	248	125	310
Osmaniye	298	296	0	594	117	176	840	463	1.255
Düzce	312	185	132	629	93	103	626	198	587
Türkiye	77.622	41.794	21.843	141.259	24.834	27.530	152.803	53.086	145.943

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Bölüm 9 İle İlgili Açıklamalar

☑ 2012 yılı öncesi personel sayılarına Milli Savunma Bakanlığı'na bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan sağlık personeli sayıları dahil değildir.

☑Bölüm içerisinde yer alan haritalar oluşturulurken illere ait değerler en yakın tam sayıya yuvarlandı. Likertler oluşturulurken bu tam sayılar dikkate alındı.

☑Bölüm içerisinde yer alan dağılım tablo ve grafiklere ait toplamlar yuvarlama nedeniyle % 100 olmayabilir.

☑Diğer Sağlık Personeline aşağıdaki branşlarda çalışan personeller dahil edildi; Ameliyat Teknisyeni, Anestezi Teknisyeni, Biyolog, Çevre Sağlığı Teknisyeni, Çocuk Gelişimcisi, Diş Protez Teknisyeni, Diş Teknisyeni, Diyetisyen, Fizik Tedavi Teknisyeni, Fizikoterapist, Fizyoterapist, İlk ve Acil Yardım Teknisyeni, İlk ve Acil Yardım Teknikeri, Kalp Akciğer Pompa Çalışma Teknisyeni, Laboratuvar Teknikeri, Laboratuvar Teknisyeni, Odyolog, Odyometri Teknikeri, Odyometri Teknisyeni, Ortopedi Teknisyeni, Patolojik Anatomi Teknisyeni, Perfüzyonik Pompa Teknisyeni, Protez Teknisyeni, Psikolog, Röntgen Teknisyeni, Sağlık Fizikçisi, Sağlık Savaş Memuru, Sağlık Teknikeri, Sağlık Teknisyeni, Sitopatoloji, Sosyal Çalışmacı, Tıbbi Sekreter, Tıbbi Teknolog, Toplum Sağlığı Teknisyeni.

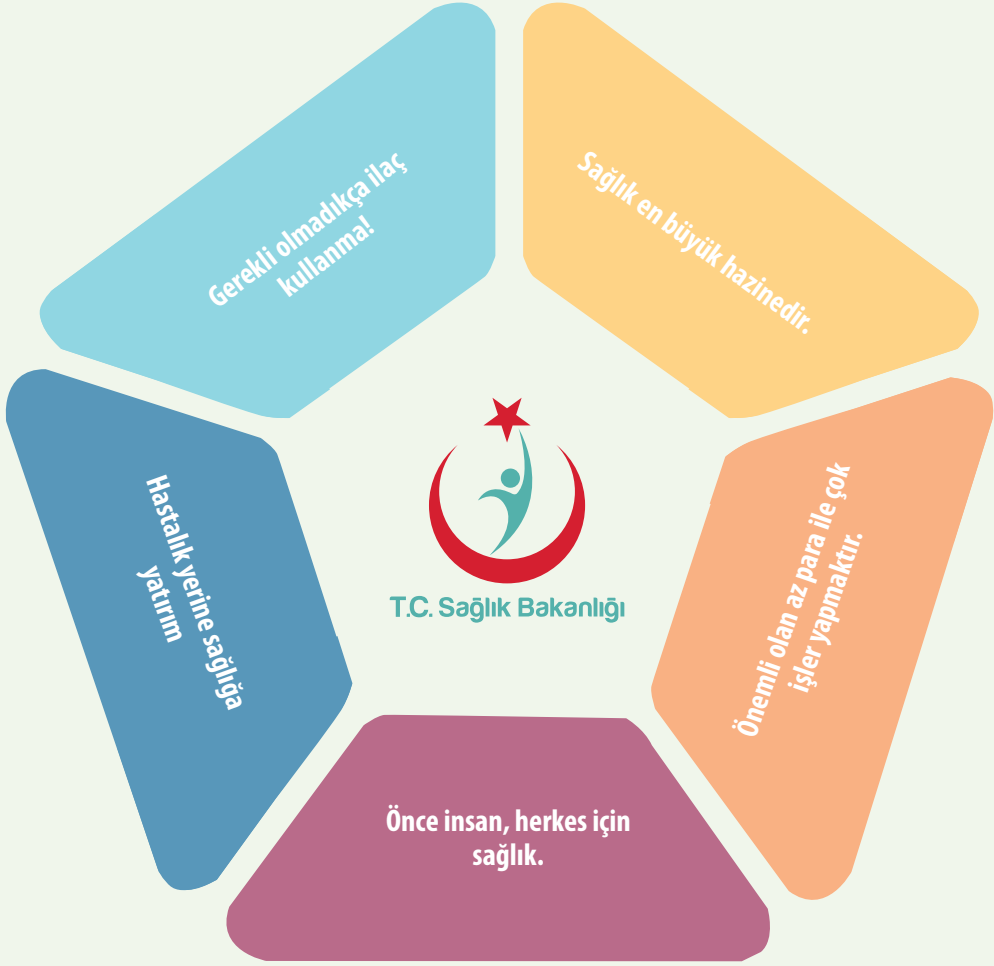
☑2002 yılı SSK personel sayıları Sağlık Bakanlığı personel sayılarına dahil edildi.

☑Sağlık Bakanlığı'nın personel sayıları dağılımında belirtilen "Diğer Kurumlar"; 112 Acil Yardım İstasyonları, Verem Savaşı Dispanserleri, Kanser Erken Teşhis ve Tarama Eğitim Merkezleri, Halk Sağlığı Laboratuvarları, AÇSAP Merkezleri, Ağız ve Diş Sağlığı Merkezleri personelini kapsamaktadır.

☑Tıp fakültesi istatistiklerinin verildiği tabloda Atatürk, Gazi, Hacettepe ve İstanbul Üniversiteleri Tıp Fakültelerinin hem İngilizce hem Türkçe eğitim veren bölümleri olup bunlar ayrıca sayılmadı. Başka bölümlerden gelen öğretim üyeleri sayıya dahil edilmedi.

☑Fakültelerdeki öğretim üyesi sayısına profesör, doçent, yardımcı doçent sayıları dahildir.

☑Lisans düzeyinde eğitim veren hemşirelik ve ebelik okullarına ait istatistikler YÖK tarafından düzenli olarak yayınlanmadığından ilgili tablo ve grafikler çıkartıldı.

BÖLÜM 10

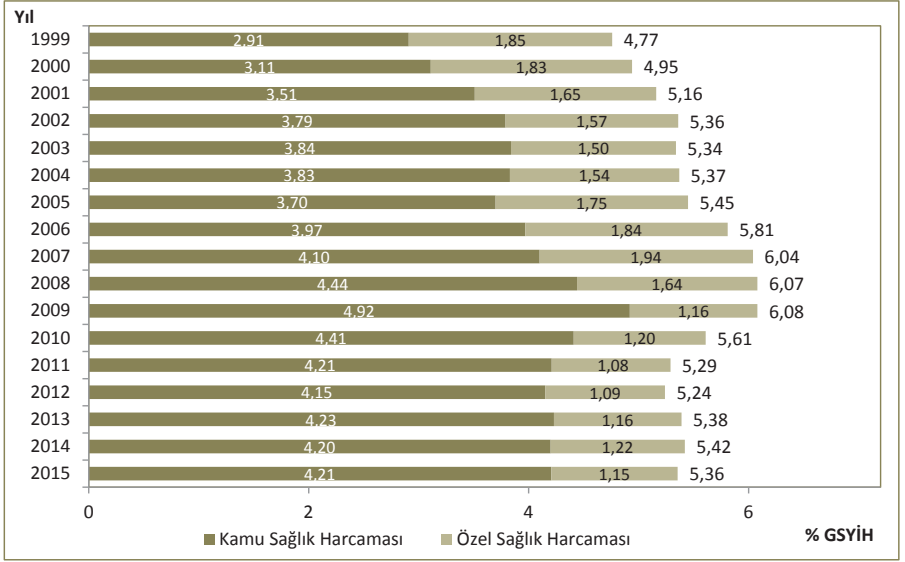
Sağlık Ekonomisi ve Finansmanı

Tablo 10.1. Yıllara Göre Cari, Yatırım ve Toplam Sağlık Harcaması, Türkiye

Yıllar	Ünit	GSYİH	Cari Sağlık Harcaması	Cari Sağlık Harcamasının GSYİH'ye Oranı (%)	Yatırım Harcaması	Yatırım Harcamasının GSYİH'ye Oranı (%)	Toplam Sağlık Harcaması (Cari+Yatırım)	Toplam Sağlık Harcamasının GSYİH'ye Oranı (%)
1999	Milyon ₺	104.596	4.786		199		4.985	
	Milyon ABD \$	247.544	11.327	4,6	471	0,2	11.798	4,8
	Milyon SGP ABD \$	517.743	23.690		985		24.675	
2000	Milyon ₺	166.658	7.888		360		8.248	
	Milyon ABD \$	265.384	12.561	4,7	573	0,2	13.134	4,9
	Milyon SGP ABD \$	589.456	27.899		1.273		29.173	
2001	Milyon ₺	240.224	12.086		310		12.396	
	Milyon ABD \$	196.736	9.898	5,0	254	0,1	10.152	5,2
	Milyon SGP ABD \$	561.544	28.252		724		28.976	
2002	Milyon ₺	350.476	18.331		443		18.774	
	Milyon ABD \$	230.494	12.056	5,2	291	0,1	12.347	5,4
	Milyon SGP ABD \$	572.094	29.922		723		30.645	
2003	Milyon ₺	454.781	23.676		603		24.279	
	Milyon ABD \$	304.901	15.873	5,2	404	0,1	16.277	5,3
	Milyon SGP ABD \$	588.969	30.662		781		31.443	
2004	Milyon ₺	559.033	28.616		1.405		30.021	
	Milyon ABD \$	390.387	19.983	5,1	981	0,3	20.964	5,4
	Milyon SGP ABD \$	688.417	35.239		1.730		36.969	
2005	Milyon ₺	648.932	33.292		2.067		35.359	
	Milyon ABD \$	481.497	24.702	5,1	1.534	0,3	26.236	5,4
	Milyon SGP ABD \$	781.243	40.080		2.488		42.568	
2006	Milyon ₺	758.391	40.949		3.120		44.069	
	Milyon ABD \$	526.429	28.424	5,4	2.166	0,4	30.590	5,8
	Milyon SGP ABD \$	894.971	48.323		3.682		52.005	
2007	Milyon ₺	843.178	46.495		4.409		50.904	
	Milyon ABD \$	648.754	35.774	5,5	3.392	0,5	39.167	6,0
	Milyon SGP ABD \$	975.634	53.799		5.102		58.901	
2008	Milyon ₺	950.534	52.320		5.420		57.740	
	Milyon ABD \$	742.094	40.847	5,5	4.231	0,6	45.078	6,1
	Milyon SGP ABD \$	1.067.944	58.782		6.089		64.872	
2009	Milyon ₺	952.559	55.294		2.616		57.911	
	Milyon ABD \$	616.703	35.799	5,8	1.694	0,3	37.492	6,1
	Milyon SGP ABD \$	1.044.057	60.606		2.868		63.473	
2010	Milyon ₺	1.098.799	58.623		3.054		61.678	
	Milyon ABD \$	731.608	39.033	5,3	2.034	0,3	41.067	5,6
	Milyon SGP ABD \$	1.168.957	62.366		3.250		65.616	
2011	Milyon ₺	1.297.713	65.372		3.236		68.607	
	Milyon ABD \$	773.980	38.989	5,0	1.930	0,2	40.919	5,3
	Milyon SGP ABD \$	1.308.344	65.907		3.262		69.169	
2012	Milyon ₺	1.416.798	70.288		3.901		74.189	
	Milyon ABD \$	786.283	39.008	5,0	2.165	0,3	41.173	5,2
	Milyon SGP ABD \$	1.380.911	68.507		3.802		72.310	
2013	Milyon ₺	1.567.289	79.702		4.688		84.390	
	Milyon ABD \$	823.044	41.855	5,1	2.462	0,3	44.317	5,4
	Milyon SGP ABD \$	1.451.518	73.815		4.342		78.156	
2014	Milyon ₺	1.748.168	88.878		5.871		94.750	
	Milyon ABD \$	799.370	40.641	5,1	2.685	0,3	43.325	5,4
	Milyon SGP ABD \$	1.503.216	76.425		5.048		81.473	
2015	Milyon ₺	1.952.638	96.786		7.782		104.568	
	Milyon ABD \$	719.620	35.669	5,0	2.868	0,4	38.537	5,4
	Milyon SGP ABD \$	1.542.555	76.459		6.148		82.607	

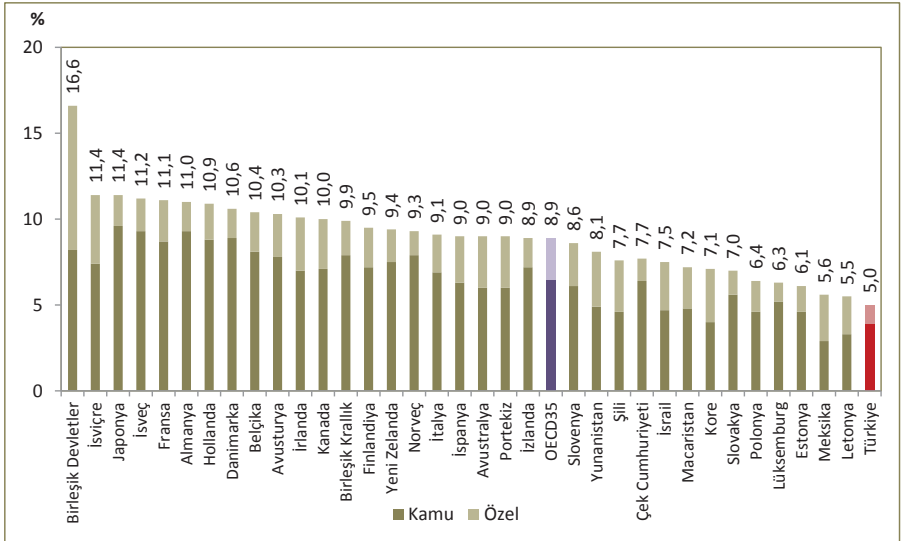
Kaynak: TÜİK

Şekil 10.1. Yıllara Göre Kamu ve Özel Sağlık Harcamasının GSYİH İçindeki Payı, (%), Türkiye

Kaynak: TÜİK

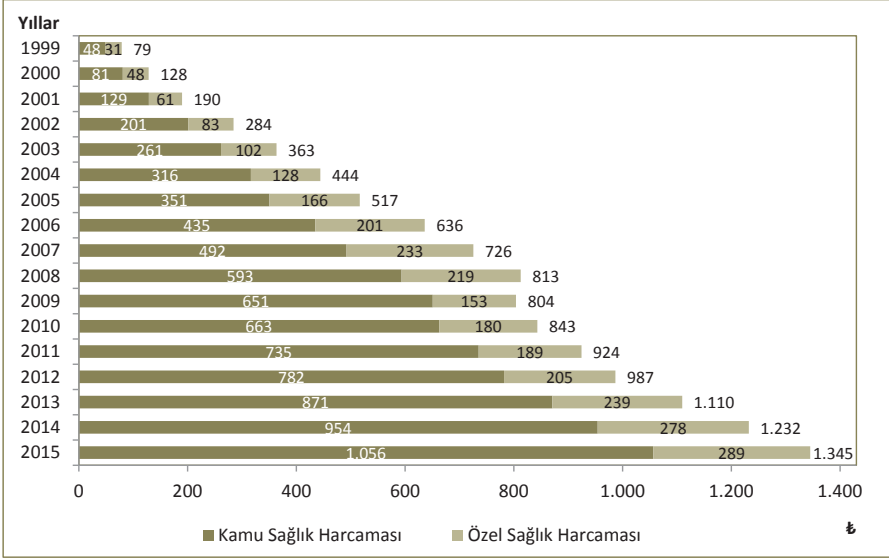
Şekil 10.2. Cari Sağlık Harcamalarının GSYİH İçindeki Payının Uluslararası Karşılaştırılması, (%), 2014

Kaynak: TÜİK, OECD Health Data 2016

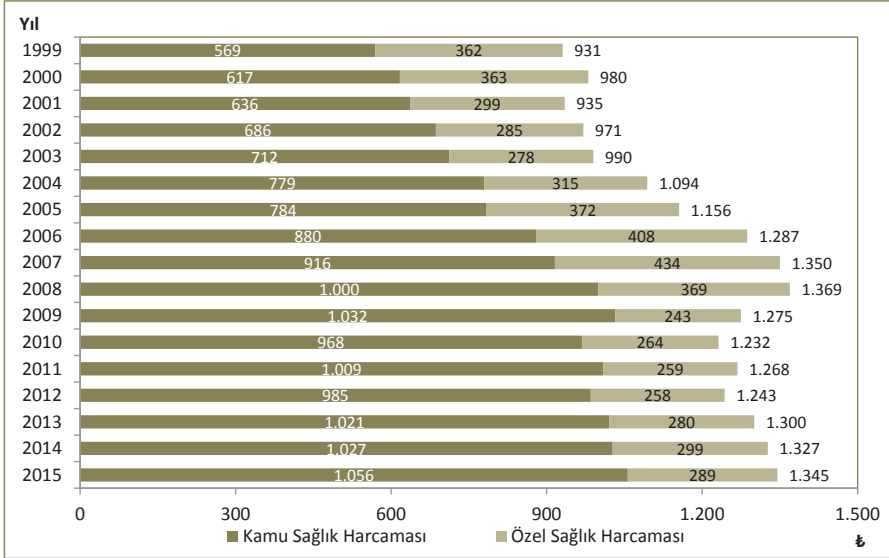
Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

Şekil 10.3.Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, Nominal, ₺, Türkiye

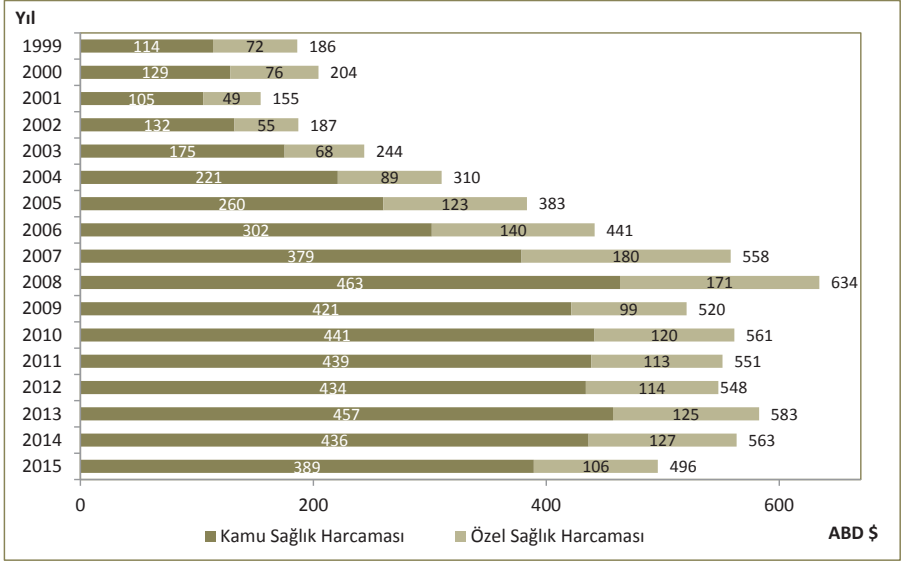
Kaynak: TÜİK

Şekil 10.4. 2015 Yılı Rakamları ile Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, Reel, ₺, Türkiye

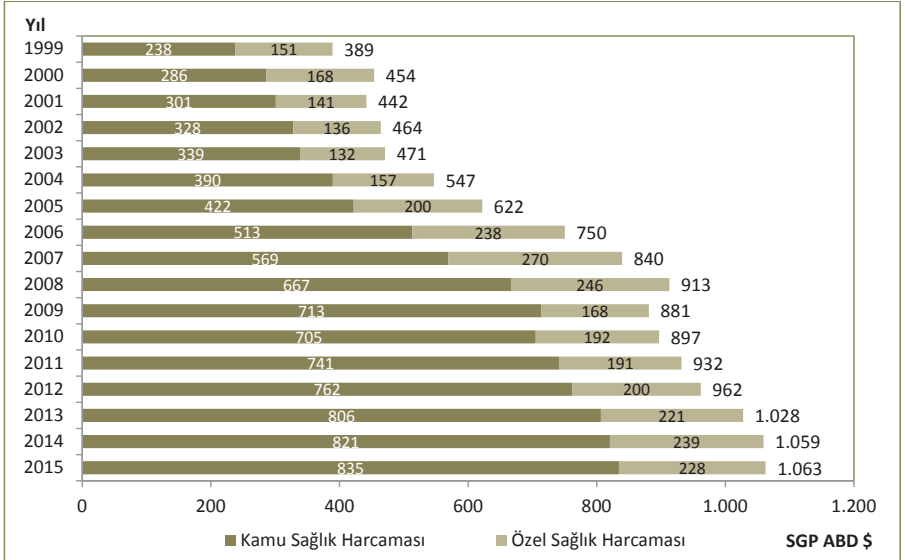
Kaynak: TÜİK

Şekil 10.5. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, ABD \$, Türkiye

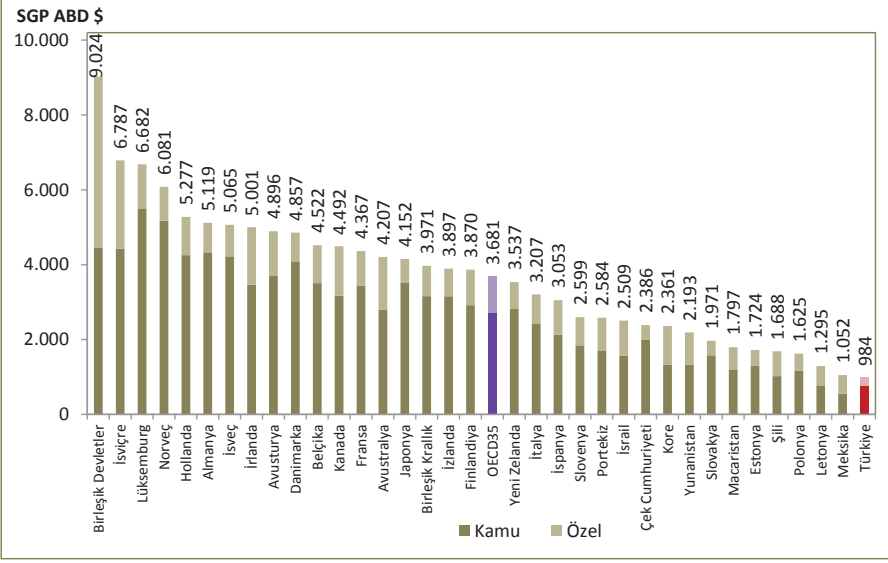
Kaynak: TÜİK

Şekil 10.6. Yıllara Göre Kişi Başı Kamu ve Özel Sağlık Harcaması, SGP ABD \$, Türkiye

Kaynak: TÜİK

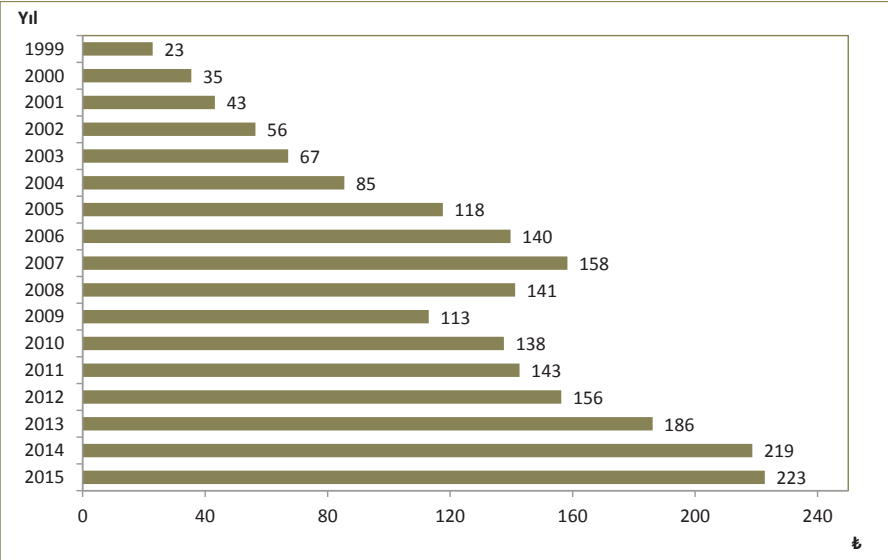
Şekil 10.7. Kişi Başı Cari Sağlık Harcamasının Uluslararası Karşılaştırılması, SGP ABD \$, 2014

Kaynak: TÜİK, OECD Health Data 2016

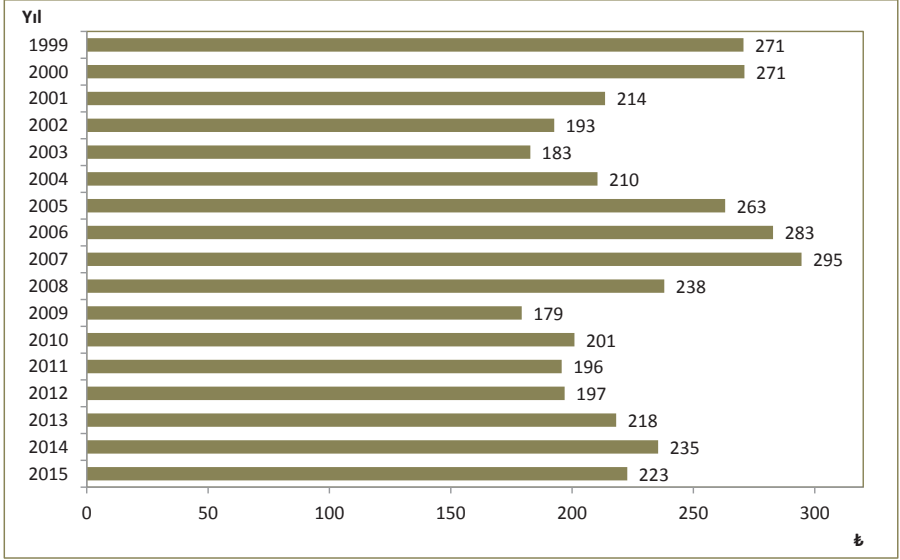
Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

Şekil 10.8. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, Nominal, ₺, Türkiye

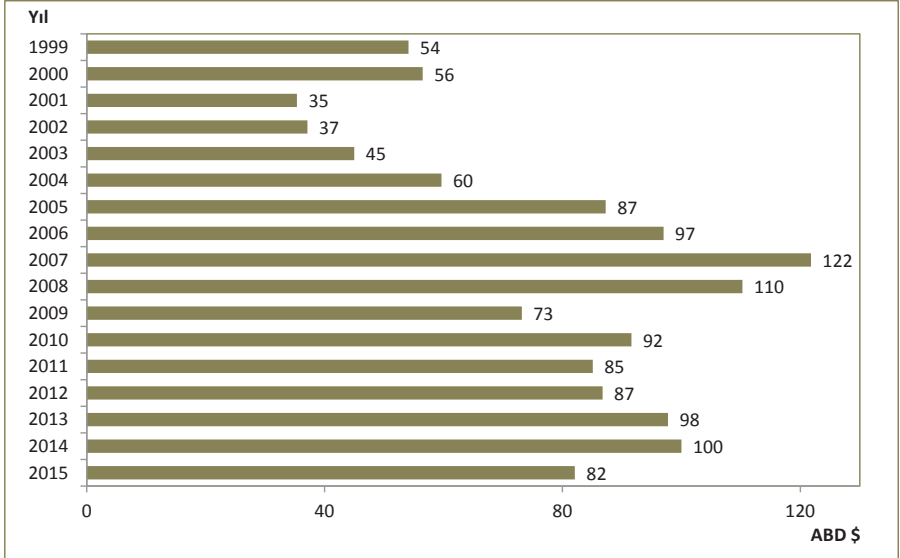
Kaynak: TÜİK

Şekil 10.9. 2015 Yılı Rakamları İle Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, Reel, ₺, Türkiye

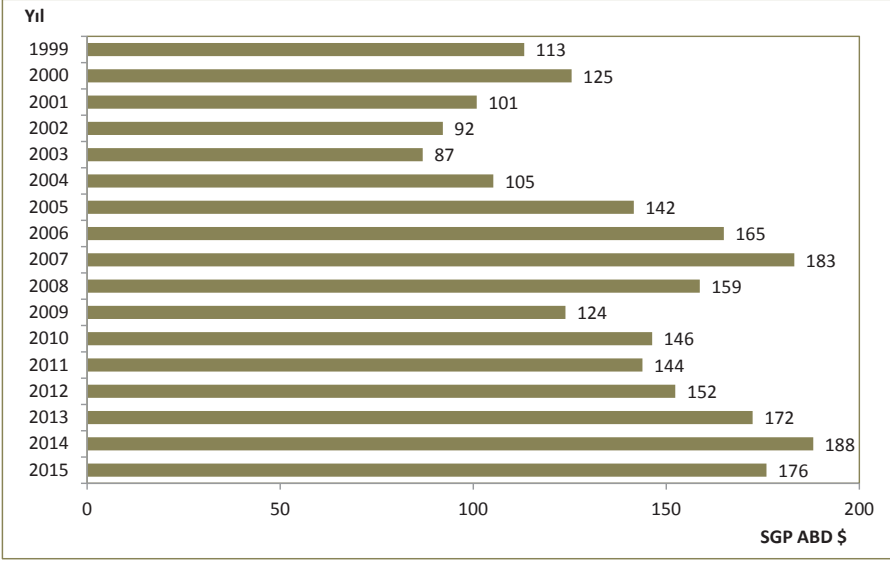
Kaynak: TÜİK

Şekil 10.10. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, ABD \$, Türkiye

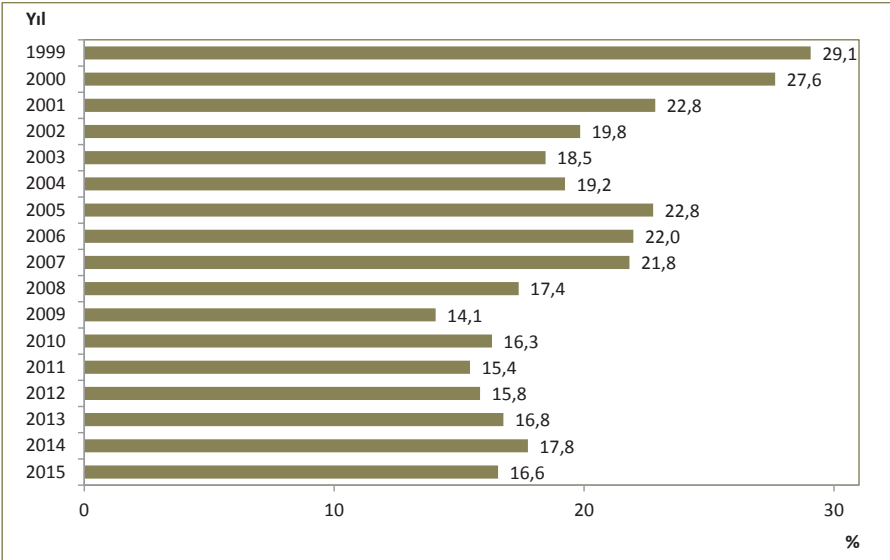
Kaynak: TÜİK

Şekil 10.11. Yıllara Göre Kişi Başı Cepten Yapılan Sağlık Harcaması, SGP ABD \$, Türkiye

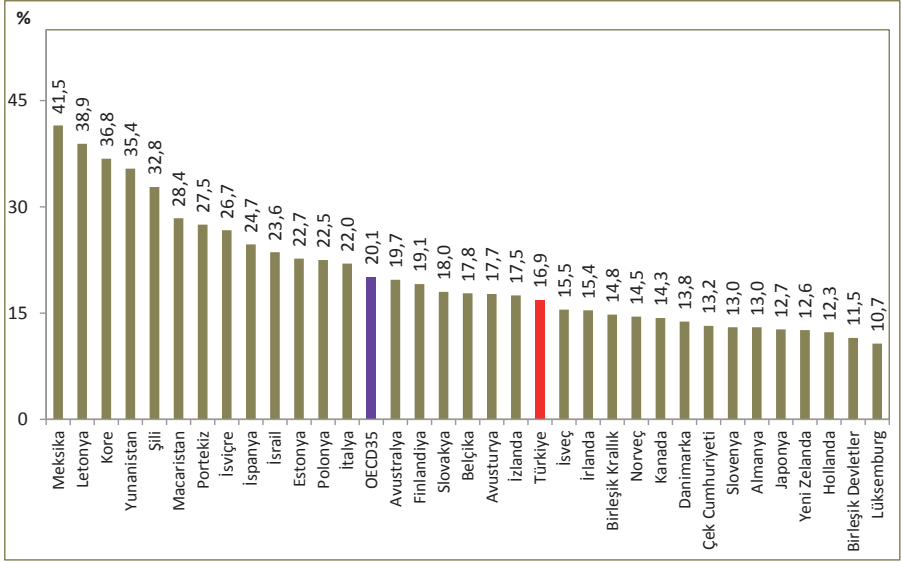
Kaynak: TÜİK

Şekil 10.12. Yıllara Göre Cepten Yapılan Sağlık Harcamalarının Toplam Sağlık Harcamaları İçindeki Oranı, (%), Türkiye

Kaynak: TÜİK

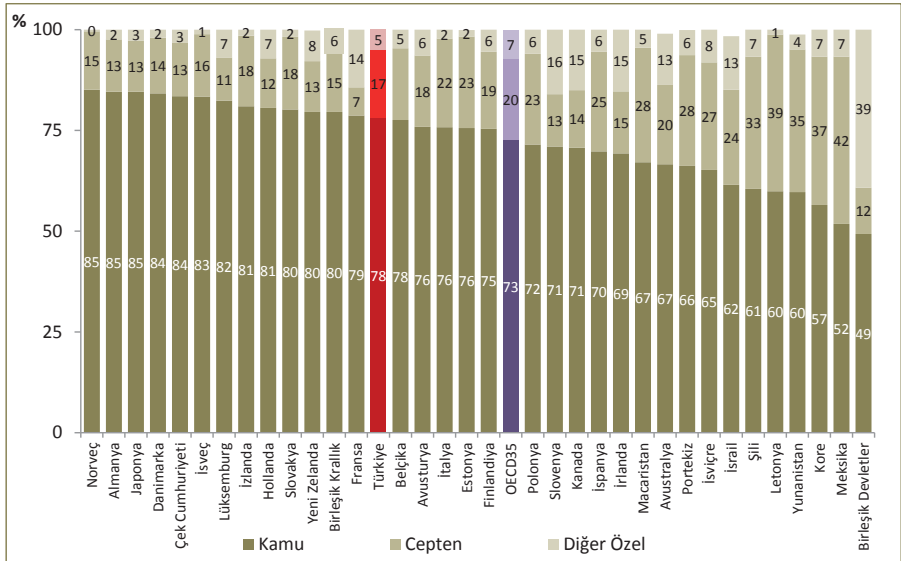
Şekil 10.13. Cepten Yapılan Cari Sağlık Harcamasının Cari Sağlık Harcaması İçindeki Oranının Uluslararası Karşılaştırılması, (%), 2014

Kaynak: TÜİK, OECD Health Data 2016

Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

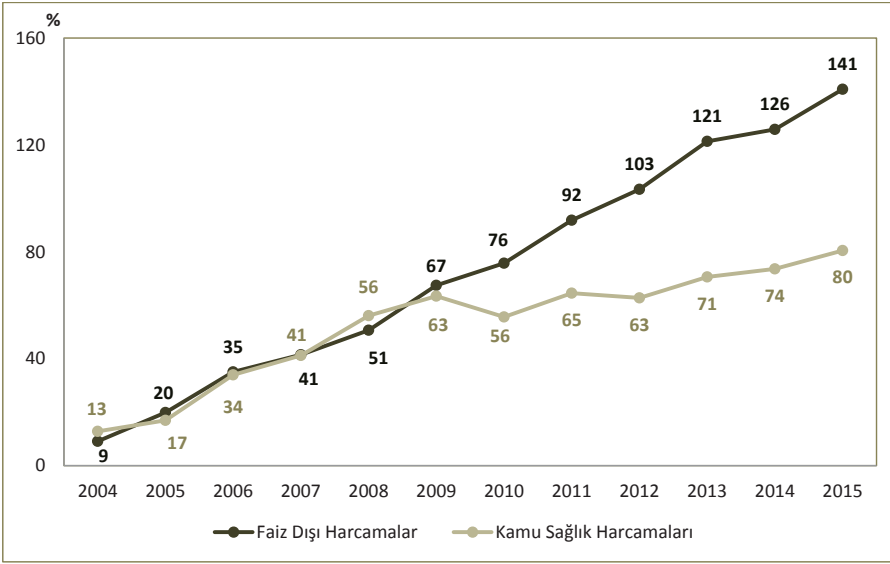
Şekil 10.14. Finansman Türüne Göre Cari Sağlık Harcaması Dağılımının Uluslararası Karşılaştırılması, 2014

Kaynak: TÜİK, OECD Health Data 2016

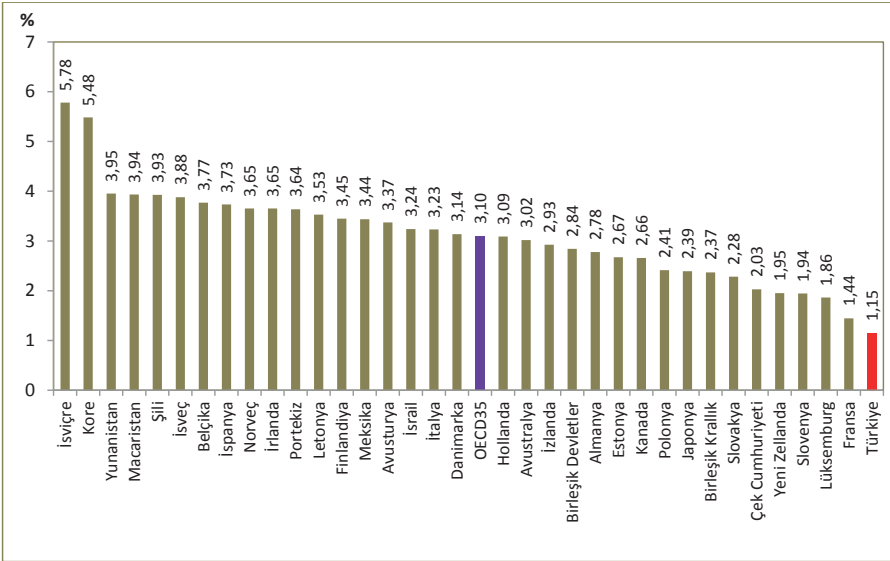
Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir. %100'e tamamlanmayan ülkelerdeki farkın nedeni yerleşik olmayan finansman türlerinin bulunmasıdır.

Şekil 10.15. Yıllara Göre Faiz Dışı Harcamalar ve Kamu Sağlık Harcamalarının Artış Oranı, (%), Türkiye

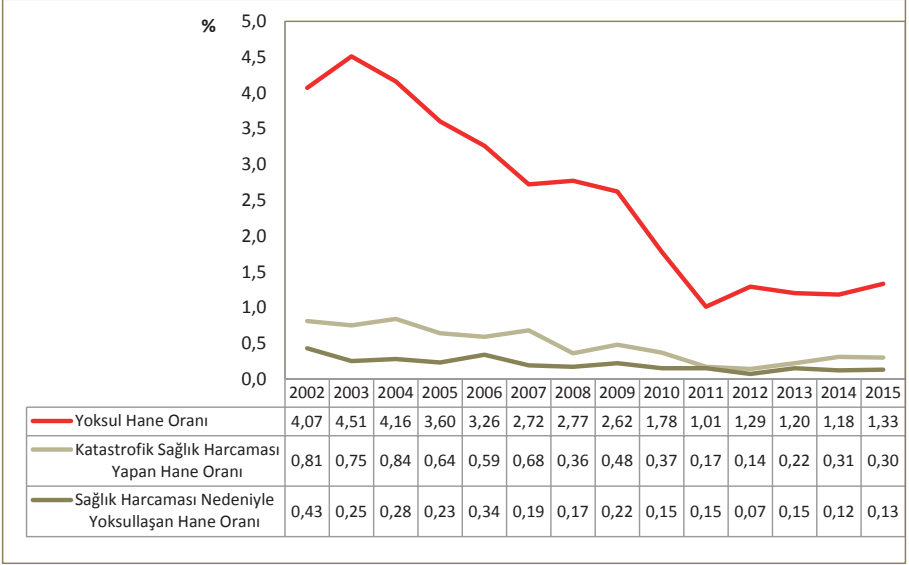
Kaynak: Kamu Sağlık Harcamaları; 2003-2015 TÜİK, Faiz Dışı Harcamalar; Kalkınma Bakanlığı
Not: 2003 yılı baz alınarak artış oranları hesaplanmıştır.

Şekil 10.16. Hanehalkı Nihai Tüketim Harcamaları İçinde Cepten Yapılan Cari Sağlık Harcamaları Oranının Uluslararası Karşılaştırması, 2014

Kaynak: TÜİK, OECD Health Data 2016
Not: Türkiye verisi 2015 yılına aittir.

Şekil 10.17. Yıllara Göre Katastrofik Sağlık Harcaması, (%), Türkiye

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı Bütçe Araştırması

Bölüm 10 İle İlgili Açıklamalar

☑Sağlık harcamaları ile ilgili tablo ve grafikler OECD'nin Sağlık Hesapları Sistemi'ne göre yapıldı. 1999-2000 yılları Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü, 2001-2015 yılları TÜİK tarafından hesaplandı.

☑Harcama rakamları reel rakamlara dönüştürülürken TÜİK tarafından açıklanan 12 aylık ortalamalara göre TÜFE değişim oranları kullanıldı.

☑Cari Sağlık Harcaması: Toplam Sağlık Harcamasının içerisinde yer alan Yatırım Harcamalarının çıkartılması ile elde edilir.

☑Katastrofik Sağlık Harcaması: Haneler tarafından yapılan sağlık harcamasının ödeme kapasitesine olan oranının %40 ve daha büyük olması durumunu ifade eder.

Yıllar	Yıl Ortası Nüfus	ABD \$	SGP \$	TÜFE
2002	66.003.000	1,521	0,613	3,413
2003	66.795.000	1,492	0,772	2,724
2004	67.599.000	1,432	0,812	2,463
2005	68.435.000	1,348	0,831	2,237
2006	69.295.000	1,441	0,847	2,024
2007	70.158.000	1,300	0,864	1,861
2008	71.052.000	1,281	0,890	1,685
2009	72.039.000	1,545	0,912	1,586
2010	73.142.000	1,502	0,940	1,461
2011	74.224.000	1,677	0,992	1,372
2012	75.176.000	1,802	1,026	1,260
2013	76.055.000	1,904	1,080	1,172
2014	76.903.000	2,187	1,163	1,077
2015	77.738.000	2,713	1,266	1

Kaynak: TÜİK

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
SAĞLIK ARAŞTIRMALARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Cumhuriyet Mah. Sakarya Cad. Bayındır 1 Sk. No:13
Çankaya / ANKARA

Tel: (0.312) 585 68 00 ■ Web: www.sagem.gov.tr

ISBN: 978-975-590-627-0